

30.10. 2015. godine

PREMIJERSKI SAT I POSLANIČKA PITANJA

Treća posebna sjednica drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2015. godini

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovani poslanici 25. Saziva Skupštine Crne Gore, predsjedniče Vlade Đukanoviću i članovi četrdesete Vlade, otvaram treću posebnu sjednicu drugog redovnog zasijedanja u 2015. godini, poznatu kao Premijerski sat, po uobičajenom rasporedu i načinu. Krećemo od najjačeg Kluba poslanika Demokratske partije socijalista, pa redom.

Kolega Simoviću, izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, predsjedniče Parlamenta.

U ime Kluba poslanika Demokratske partije socijalista predsjedniku Vlade postavljam pitanje - U kojoj mjeri aktuelna politička dešavanja mogu da utiču na ostvarivanje ključnih državnih prioriteta - integracionih i ekonomskih?

Obrazloženje: I ovom prilikom izražavamo žaljenje zbog dešavanja u Podgorici tokom subotnjeg protesta i ne samo subotnjeg. I domaća i međunarodna javnost bili su svjedoci svega prethodnog i kulminacije namjera i ciljeva organizatora protesta, njihovih savjetodavaca i nalogodavaca. Grubo je zloupotrijebljena demokratska mogućnost zagarantovanog i datog prava na organizaciju protesta za slobodno

izražavanje različitih političkih stavova. Protesti Demokratskog fronta bili su najavljeni kao mirni, ali na žalost, nijesu se pokazali ni mirnim, ni demokratskim, ni građanskim. Prerasli su u brutalni napad na policiju u pokušaj nasilnog rušenja ustavnog poretka Crne Gore, njene destabilizacije, ugrožavanje mira i stabilnosti, ugrožavanje javnog reda i mira i imovine, ne samo na mjesto održavanja protesta nego kasnije i širom Podgorice. Bila je ugrožena bezbjednost novinara i imovina pojedinih medijskih kuća.

I ovom prilikom ističemo da je postupanje Ministarstva unutrašnjih poslova i policije, u situaciji neposredne ugroženosti lične bezbjednosti službenih lica, bilo krajnje profesionalno i da je policija obavila svoju Ustavom i zakonima propisanu dužnost dajući primjer kako se ponosno i časno obavlja odgovorna dužnost.

Pokazalo se da je Crna Gora stabilna država, da ima institucije koje mogu da odgovore na svako društveno pitanje, institucije koje su odlučne i efikasne u svom djelovanju, koje rade u skladu sa svojim zakonskim ovlašćenjima, poštujući principe vladavine prava. Vjerujemo da će u narednim danima, upravo nadležne institucije osvijetliti sve aspekte ovih dešavanja i dati svoj konačni sud o, kako su već saopštili, osnovanim sumnjama da je riječ o krivičnim djelima sa visokim stepenom društvene opasnosti. Svakako za očekivati je da nadležna tijela i nadležne institucije ispituju i sve pojedinačne slučajeve mogućeg prekoračenja ovlašćenja od strane pojedinih pripadnika Policije.

Crna Gora je odlučno i odgovorno pokazala da je kapacitetima svojih institucija i dostignutim stepenom demokratije spremna i kadra da sačuva tekovine obnovljene državnosti i da dostigne svoje evroatlantske i evropske ciljeve, da postane dio porodice razvijenih demokratskih država, otvarajući time perspektive sigurnosti i napretka za sve svoje građane.

Proteklih dana čuli smo i brojne poruke podrške, razumijevanja, ohrabrenja, sugestija sa adresa naših evropskih i evroatlantskih partnera. Kao i uvijek realne i dobronamjerne i poruke i sugestije sa zajedničkim imeniteljem da su demonstracije legitiman i legalan način izražavanja različitih političkih i drugih mišljenja, ali da bi trebalo da budu mirne i u skladu sa zakonom. Osuda narušavanja javnog reda i mira i ugrožavanja imovine. Osuda napada na novinare i medijske kuće, poziva nadležnim institucijama da ispituju sve aspekte ovih dešavanja u skladu sa principima vladavine prava. Apela za rješavanje otvorenih političkih pitanja u institucijama i konačno prava Crne Gore da samostalno odlučuje o svojoj budućnosti. Sve bliža ... i sigurnija budućnost Crne Gore u NATO-u bila je i povod porukama protivljenja ostvarenju ovog strateškog državnog cilja i negacije prava Crne Gore da samostalno odlučuje o svojoj budućnosti porukama sa zvaničnih adresa iz Moskve koja je već odavno upoznata sa ovim ciljem Crne Gore i kojoj je, ne jednom, saopšteno sa najviših državnih adresa da takva naša odluka nije i neće biti usmjerena protiv bilo koga, već je to odluka u korist budućnosti i interesa svih njenih građana.

Izazovi sa kojima se suočava Crna Gora predstavljaju još jedno novo iskustvo u procesu demokratizacije našeg društva. Iskustvo i za državne institucije, za sve političke subjekte, za medije, za nevladin sector, jednom riječju iskustvo za sve građane. Nadamo se iskustvo i za organizatore protesta koji bi iz svega ovoga trebali ne samo da se suoče sa pravnim posledicama svoga postupanja, već i da uzvuku pouke i nauke, a ne da nakon svega učinjenog pokušavaju raznim manipulacijama krivce tražiti u svakom drugom, a ne u sebi ili čak smišljati neke nove slične scenarije. Više je nego jasno da se rješenja za sva otvorena politička pitanja trebaju i mogu naći samo u dijalogu, dijalogu koji Demokratska partija socijalista nije

napustila i za koji je otvorena. Dijalogu u institucijama u kojima smo postizali široki konsenzus o značajnim pitanjima. To je jedini put i način za dobijanje odgovora i na sva otvorena aktuelna pitanja.

Zahvaljujem se i izvinjavam se zbog prekoračenja vremena.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam. Predsjedniče Vlade izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče Parlamenta, gospodo potpredsjednici, dame i gospodo poslanici, poštovani gospodine Simoviću,

Zahvaljujem vam za postavljeno pitanje. Vjerujem, da će najbolji odgovor na njega, kao i mnogo puta poslednjih decenija dati većinska, demokratska, proevropska Crna Gora daljim progresom u ostvarivanju ključnih prioriteta državne politike i kada je u pitanju ekonomski, demokratski razvoj Crne Gore i skoro članstvo u NATO, kao i napredak u pregovaračkom procesu sa Evropskom unijom. Saglasan sam sa vašom osnovnom ocjenom. Protesti u organizaciji Demokratskog fronta najavljeni kao mirni i demokratski, imali su od strarta cilj koji je implicirao na nasilnost promjenu vlasti na način suprotan Ustavu Crne Gore.

Time su, bez obzira na lažnu i oficijelnu retoriku oni u suštini bili nedemokratski, nasilni i agresivni. Ostvarivanje njihovog cilja planiranim putem ugrožavalo je ustavni poredak države. Najbolje svjedočanstvo u ovoj ocjeni su izjave i ponašanje organizatora dok je protest još uvijek dominantno obilježavala uzurpacija javne površine dijela glavne gradske saobraćajnice praćena plakatima na kojima se pokazuje rušenje zaštitne ograde ispred Vlade, najavljujući time šta se planira činiti ispred Parlamenta. Takođe,

Podsjetio bih na poruku lidera protesta da će se useliti u Skuštinu i druge narodne zgrade, ako neko pokuša da ukloni nezakonito i nasilno postavljene šatore i binu na prostoru koji pripada svakom građaninu Podgorice i Crne Gore. Obrazloženje najavljenog nasilja pretpostavljam trebala je biti nebuloza da Crna Gora za 300 godina nije uspjela da smijeni vlast demokratskim putem.

Dužim trajanjem protesti su pokazali svoje druge dimenzije, prije svega suprotstavljenost strateškom kursu državne politike Crne Gore i integraciju u NATO i Evropsku uniju, od ikonografije i retorike do logistike i medijske podrške koja je stizala od opozicionih medija u Crnoj Gori i istomišljenika izvan Crne Gore, trebalo bi dosta vremena da podsjetimo na izjave brojnih govornika koje su u mnogome ličile na sve kritične trenutke u novijoj istoriji Crne Gore, kada se naša država borilo za pravo da sama upravlja svojom budućnošću.

Političke snage okupljene na protestima uz asistenciju dijela civilnih struktura mjesecima su pokušavale na sve načine da zaplaše građane članstvom Crne Gore u NATO. Zloupotrebljavali su emociju porodica čiji su članovi stradali u bombardovanju '99. godine. Plašili su ljude da će postati meta i sila raznih terorističkih organizacija. Stigli su čak i do konstatacija da će Crna Gora postati legitimna meta raketnih sistema nuklearnih sila, organizovali su i bizarno morbidne performanse pred Parlamentom kojima se simuliralo osijecanje glave od strane Isila sve do protesta povodom posjete NAKA na čelu sa generalnim sekretarom NATO-a. Sve ovo uz javnu i snažnu podršku koju su dobijali sa strane, kao i završni scenario, pokazalo je da je glavna meta protesta bila zapravo crnogorska suverenost.

Jasna namjera da se našoj državi nasilnim putem uskrati pravo da sama bira put u budućnost, to jest da se protivno odluci građana ponište

rezultati demokratskog referenduma od 21.maja 2006.godine kojim je Crna Gora obnovila nezavisnost, jer po uvjerenju političkih lidera protesta u toj činjenici crnogorske nezavisnosti situirana je konstrukciona greška pogrešno odabranog puta razvoja Crne Gore u okviru evropskih i evroatlantskih integracija, zato je i njihova ideja da nasilnom promjenom vlasti dođu u političku priliku da ponište nezavisnost Crne Gore i shodno vlastitom uvjerenju našu državu vrate u poziciju u kojoj će o nama navodno nepogrešivo odlučivati drugi i moćniji.

Pri tome ne previđamo ni slučajno da skupovi ove vrste animiraju ljude koji su realno nezadovoljni svojim socijalnim statusom, što je neizbježna pojava o svakom vremenu i prostoru, posebno u nerazvijenim društvima i kriznim vremenima. To ne samo da ne previđamo nego tome nemamo šta prigovoriti, prigovaramo samo politički neodgovornoj namjeri da se ta objektivnost zloupotrijebi i da se njome politički manipuliše.

U ocjeni završnog dana protesta svako treba imati u vidu hronologiju događanja od 27.septembra do 24.oktobra. Važno je podsjetiti da su predstavnici vlasti nakon nedjelju dana protesta organizatorima predložili da oslobode bulevar za saobraćaj i da proteste nastave bez ograničenja uz mogućnost da se za njihove političke potrebe od nekoliko sati i bulevar svakodnevno zatvori za saobraćaj. Na žalost organizatori to nijesu razmijeli kao demokratsku širinu sistema, već kao njegovu slabost, što su javno i potencirali. Ova okolnost i dodatno je potvrdila nasilničke namjere, jer su istrajnošću uzurpaciji ključne saobraćajnice zapravo provocirali strpljenje građana Podgorice i vlasti, a u intervenciji oslobađanja saobraćajnice iščekivali povod za opravdanje priranog nasilja. Sve činjenice i protekli događaji potvrdili su da je ova politička grupacija ili makar njen vodeći dio koja je uspjela da poveže za sobom nešto manje od 1% biračkog tijela.

Od prvog dana jasno planirala nasilje i da je demonstracije smatrala uspješnim, samo ako njihov rezultat bude upad u državne institucije i protiv ustavna smjena vlasti. Da nije tako, prihvatili bi poziv predsjednika Parlamenta da se poslanicima koji su bili na protestu na njihov prvobitni zahtjev omogući ulazak u skupštinu. Nakon prihvatanja, oni su i od tog zahtjeva odustali, što je označilo početak rušilačkog napada na policiju podstaknutog od strane više govornika na protestnom skupu, precizno i oročenog, navodnim oslobađanjem o odgovornosti za posledice iako je ta odgovornost neupitno preuzeta zahtjevom za organizovanje protesta do jutarnjih sati 25. oktobra. Sve što se kasnije događalo pokazalo je sposobnost policije i drugih državnih organa da efikasno i profesionalno djeluju i u takvim okolnostima i potvrdilo snagu sistema.

Odgovor policije koja je buhvalno zasuta molotovljevim koktelima, suzavcem, petardama i drugih nedozvoljenim predmetima bio je odlučan, pravovremen i primjeren datoj situaciji i uslovima.

Ono što je za sve najvažnije jeste da u toj akciji nije bilo ljudskih žrtava ni mnogo teških povreda ni na jednoj strani. Nasilne proteste i njihove organizatore osudila je ne samo većinska javnost Crne Gore već i naši međunarodni partneri. Podržavam stav svih koji se zalažu za racionalnu analizu proteklih događaja i bezkompromisan tretman u zakonskim okvirima, bez obzira ko su počinio nezakonitih radnji ili eventualno prekoračenja ovlašćenja. Vjerujem da će svi pojedinačni slučajevi biti ispitani isključivo na bazi pravno validnih procedura i dokaza, bez obzira na medijsku hajku i pokušaje plasiranja raznih falsifikata u vođenju kampanje protiv policije, odnosno protiv države.

Koristim priliku da ponovim našoj javnosti, da Vlada Crne Gore i Država Crna Gora ima kapacitete da obezbijedi sve uslove za stabilan put naše

zemlje ka evropskim i evroatlantskim integracijama uz realnu nadu da ćemo poziv za članstvo u NATO dobiti početkom decembra. Uostalom, Crna Gara je gotovo uvijek pred sve važne događaje od sudbinskog značaja za njenu budućnost bila u prilici da se suočava sa sličnim problemima, konstruisanjem afera, izazivanjem incidenata i raznim drugim pokušajima da se osujeti njen istorijski zaokret u evropskom smjeru.

Dakle, nema razloga za strah i zabrinutost. Istražaćemo na kursu ostvarenja najvažnijih nacionalnih interesa Crne Gore. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala predsjedniče Vlade.

Kolega Simoviću, izvolite, pravo na komentar.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Pa, prije svega da se zahvalim predsjedniku Vlade na datom odgovoru. Mislim da nakon svega viđenog, nakon dobijenog odgovora od predsjednika Vlade, da apsolutna većina građana ...(Prekid).. slična razmišljanja i osjećanja, i to osjećanje žaljenja, osjećanja sigurnosti i osjećanja očekivanja.

Žaljenja, prije svega što je ukupna i crnogorska i međunarodna javnost, na žalost ponovo bila svjedokom da u Crnoj Gori još uvijek stanuju ostaci politike koja sanja prošlost, koja razmišlja o prošlosti, a ne razmišlja o budućnosti i o napretku Crne Gore. I zbog svega toga, politike koja bi zaustavila dalji napredak Crne Gore na njenom evroatlantskom i evropskom putu.

Drugi osjećaj za koji sam siguran da crnogorska javnost dijeli, to je osjećaj stabilnosti i osjećaj sigurnosti. Dakle, bili smo svi zajedno svjedoci, ponovićemo i u ovom komentaru, snage i odlučnosti nadležnih državnih institucija i jednom riječju odlučnosti Crne Gore da nastavi u dostizanju svojih definisanih strateških državnih ciljeva. Osjećaj odlučnosti i očekivanja, dakle, osjećaj očekivanja da će nadležne državne institucije u ovoj fazi koja sada slijedi, koja je već krenula, takođe efikasno, odlučno dati odgovor na sva otvorena pitanja povodom ovih dešavanja u skladu sa zakonima ove države poštujući osnovne principe vladavine prava i moramo danas ovdje kazati, ni manje ni više od toga. I konačno osjećanje za koje sam siguran da dijeli i crnogorska javnost i očekivanja, je očekivanje da epilog ukupne ove situacije političke bude u institucijama Crne Gore u dijalogu odgovornih i zrelih političkih subjekata da daju sve odgovore na aktuelna politička pitanja uključujući i ono što je, i želim tu da dam akcenat, implementacija već donešenog izbornog zakonodavstva. Ne donešenog negdje na nekim drugim adresama, nego donešenog ovdje u ovom domu uz naš dijalog i rekao bih uz mnoštvo dogovora i kompromisa koje smo iskazali u momentu donošenja tog novog izbornog zakonodavstva.

Dakle, dijalog da se dogovorimo kako da implementiramo već donešeno izborni zakonodavstvo. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Simoviću.

Predsjedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Evo, gospodine predsjedniče Parlamenta da se složim sa ovim napomenama gospodina Simovića.

Dakle, mislim da je koliko god ovi događaji bili važni i zanimljivi o njima je već sve rečeno i da danas odgovorna vlast mora da razmišlja o tome šta dalje? Mislim da je od strane vlasti na neki način već rečeno kako vidimo neposrednu budućnost, pa ipak koristim temu i priliku da sam u Parlamentu da u najkraćim crtama ponovim tu našu projekciju.

Mislim da je u ovom trenutku najvažniji nacionalni interes Crne Gore, sticanje poziva za članstvo u NATO. Nakon razgovora koje smo nedavno vodili ovdje sa predstavnicima sjeveroatlantskog Savjeta i generalnim sekretarom koji su, da kažem, visokim ocjenama vrednovali to što je Crna Gora u prethodnom periodu radila na reformskom planu. Nakon demonstrirane vitalnosti sistema Crne Gore i u ovim događajima o kojima smo maločas govorili, ubijeđen sam da je Crnoj Gori poziv za NATO na dohvat ruke. Zato mislim da je važno da i sa ovog mjesta sve koji sa nama dijele te vrijednosti pozovemo da učinimo završni napor u preostalim mjesec dana i da Crna Gora zavrijedi poziv za članstvo u NATO i da na taj način postane sastavni dio, da kažem, jednog novog civilizacijskog kruga vrijednosti, sistema vrijednosti evroatlantske zajednice i da na taj način Crnu Goru uvedemo, ubijeđen sam, u stabilnije i prosperitetnije vode.

Ne manje važan zadatak slijedi iza toga, a to je pripremiti se za parlamentarne izbore jer su oni po redovnom kalendaru svega nekoliko mjeseci iza toga. Ne možemo naravno koliko god nam odgovarali ili ne, previdjeti okolnost da je početna priprema tih izbora protekla rekao bih u atmosferi nedovoljnog povjerenja među ključnim akterima crnogorske političke scene. Siguran sam da niko ne očekuje od mene a i da potvrdim da je to moje iskreno uvjerenje, da su svi dosadašnji izborni procesi u Crnoj Gori

obezbjeđivali slobodno izjašnjavanje građana, da su značili, da kažem, izraz demokratske volje našeg biračkog tijela i da se kroz te procese dolazilo do legitimne vlasti. Zahvaljujući tome ta legitimna vlast se nalazila na čelu društvenog pokreta u Crnoj Gori koji je rekao bih, mogao ovako dinamično i stabilno ići naprijed putem evropskih i evroatlantskih integracija, pa ipak kao vlast dakle, moramo primijetiti da dio političke scene ne misli tako. Zbog toga...(Prekid)... puta kazali i želim i odavde da ponovim:

Dakle, sutradan nakon što se završi posao oko poziva za NATO, mi smo spremni za izbore. Kada kažem "mi" govorim u ime Vlade i govorim u ime vladajuće partije.

Kada će biti izbori, od nas ne zavisi. Mi smo spremni sutradan, ali naravno svjesni da oni treba da se dogode u danu kada se postigne najveći mogući parlamentarni konsenzus, kada većina parlamentarnih partija bude željela da se ti izbori održe.

I drugo, kada govorimo o izbornom sistemu, dajte da se još jednom podsjetimo. Crna Gora je možda jedinstvena država u svijetu u kojoj se Vlada ne miješa u kreiranje izbornog sistema. Upravo želeći da izbjegne opasnost da joj se prigovori da predlozima zakona preferira interese vladajuće koalicije. Umjesto toga, naše izborni zakonodavstvo ne samo ovog puta nego kroz istoriju višestranačja se kreira u parlamentu. Prema tome, mi imamo izborni sistem koji je rezultat najšireg mogućeg kompromisa parlamentarnih partija, kadkada i ne samo parlamentarnih partija. Pa uprkos tome, dakle, a opet polazeći od okolnosti nedovoljnog političkog povjerenja kojeg imamo u društvu. Želim da ponovim da smo spremni da vodimo dijalog sa svima koji su zainteresovani da dodatno unapređujemo demokratski ambijent u Crnoj Gori, da dodatno stvaramo uslove za punu transparentnost izbornog procesa da bismo na kraju tog procesa dobili apsolutno legitimnu

vlast koja će biti lišena sumnjičenja i koja će biti u stanju da se apsolutno svim svojim kreativnim energetske potencijalima usredsredi na rješavanje ključnih problema sa kojima se suočava crnogorsko društvo. I da završim.

Dakle, to je interes svih, ali to je prevashodni interes onih koji su najjači. Demokratska partija socijalista, sada govorim u to ime, je partija koja je do sada redovno osvajala 40, do 45% podrške biračke javnosti. Naše uvjerenje je da će se tako dogoditi i na sljedećim izborima to dosta realno pretpostavlja da ćemo, nakon tih izbora, također biti okosnica vlasti i zbog toga više od drugih imamo interes da ta vlast bude izabrana u uslovima apsolutnog povjerenja, da bude lišena sumnjičenja, da bude apsolutno kredibilna i da bude bez bilo kakvih podmetanja sa strane, usredsređena na rješavanje ključnih izazova na planu ekonomskog i demografskog razvoja. Hvala na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala predsjedniče Vlade.

U ime Kluba, posebnog kluba poslanika, poslanik Šehović. Izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala predsjedniče Parlamenta.

Uvaženi predsjedniče Vlade, poštovani ministri, uvažene kolege,

Ja sam institut Premijerskog sata iskoristio da predsjedniku Vlade postavim nekoliko pitanja, ne o protestima zato što smatram da je o protestima, kako ste i sami rekli, sve rečeno, već o malo životnijoj temi koja je vezana za Elektroprivredu Crne Gore i drugi blok Termoelektrane. U tom smislu dozvolite mi da pročitam pitanja koja sam postavio premijeru.

Koji su najbitniji elementi uslova saradnje odnosno Term Sheeta između države i kompanije A2A koje je Vlada nedavno usvojila? Kakav je dogovoreni biznis plan odnosno na osnovu kojih indikatora će se mjeriti performanse kompanije u budućnosti? Kako je definisana izlazna opcija, pod kojim uslovima A2A ima pravo da je pokrene i šta su mogućnosti države u tom slučaju? Do kada će biti zaključen novi Ugovor o upravljanju?

Kako se postignuti dogovor Vlade i kompanije A2A o nastavku strateškog partnerstva na period od pet godina održava na razvojne projekte u oblasti energetike u Crnoj Gori?

Na koji način je u uslovima saradnje definisana obaveza, dinamika i finansijski okvir za izgradnju II bloka Termoelektrane Pljevlja, kao trenutno najvažnijeg projekta u oblasti proizvodnje električne energije u Crnoj Gori? Šta bi bile posljedice odustajanja od gradnje II bloka Termoelektrane? Kolika je isplativost projekta odnosno neto sadašnja vrijednost i na koji način će funkcionisati tzv. društvo posebne namjene, koje će upravljati projektom izgradnje II bloka?

Kao što ste i sami mogli primijetiti pitanja su jako konkretna i u tom smislu ne mislim da je potrebno neko posebno dugo obrazloženje koje me je motivisalo da ga postavim. Vlada je 15. oktobra usvojila uslove saradnje sa kompanijom A2A na bazi dogovora sa kompanijom A2A o nekoliko strateški važnih pitanja i cijenio sam da je premijerski sat pravo mjesto da dobijemo čitav niz informacija koje proizilaze upravo iz tog dokumenta koji je Vlada usvojila. S druge strane znamo da je Elektroprivreda Crne Gore najvrjednija crnogorska kompanija, a ugovor između A2A i države najvažniji ugovor koji se trenutno razmatra u samoj Vladi i gradnja II bloka Termoelektrane trenutno najvažnije ekonomsko pitanje. Na ovaj način sam htio da ga dodatno aktuelizujemo kako bismo na osnovu dodatnih informacija koje ćemo dobiti

iz odgovora i mi u Parlamentu mogli da dobijemo jasniju sliku o cjelokupnom poslu. Mislim da je ovakvo pitanje ne samo u funkciji kvalitetnijeg informisanja Parlamenta nego mislim da je u funkciji kvalitetnijeg informisanja javnosti imajući u vidu da su već počeli da se javljaju dežurni kritičari svakog pa i ovog projekta i u tom smislu smatram da je dijalog o ovoj temi koristan da i javnost dobije punu informaciju kako bi na bazi te informacije mogla da dodje do konkretnih i tačnih zaključaka o cjelokupnom poslu. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Predšedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani poslaniče Šehoviću,

Vlada je na sjednici od 15. oktobra usvojila Osnovne uslove saradnje, nakon što su pregovarački timovi postigli dogovor o dva ključna pitanja koja su se izdvojila tokom pregovora između države i kompanije A2A, vođeni zbog isteka osnovnog ugovora.

Ta dva pitanja su: uslovi za realizaciju projekta bloka II Termoelektrane Pljevlja i uslovi za izlaznu opciju .

Polazeći od strateškog opredjeljenja da se ubrzaju investicije u energetsom sektoru Vlada je kao prioritet definisala realizaciju projekta izgradnje bloka II Termoelektrane Pljevlja, počevši od najskorijeg sklapanja ugovora sa odabranim ponudjačem. S druge strane, italijanski partner je, želeći da u nastavku saradnje umanjuje izloženost kompanije rizicima u okolnostima koje su izvan uticaja ugovorenih strana, tražio definisanje izlazne opcije. Nakon što smo utvrdili komercijalnu održivost sa aspekta

cijene i biznis plan koji će garantovati performanse kompanije u narednom petogodišnjem periodu, država je prihvatila tu opciju koja će konačno biti definisana akcionarskim ugovorom. U uslovima saradnje potvrđena je čvrsta namjera da se realizuje projekat u Pljevlja i to preko posebne projektne kompanije tzv. Društva posebne namjene, u kome će država imati učešće u kapitalu od 51% dok će učešće Elektroprivrede biti 49%. Država će sredstva za svoje učešće u kapitalu, Društva posebne namjene obezbijediti iz prihoda na osnovu vlasništva u Elektroprivredi - dividende. Najmanje 65% finansiranja projekta obezbijediće se iz kredita dok će preostalih 35, a najmanje 15 biti finansirano iz sopstvenih sredstava projektne kompanije. Elektroprivreda Crne Gore će otkupljivati 100% električne energije proizvedene od strane Društva posebne namjene po cijeni koja će se utvrditi po troškovnom principu kako bi se obezbijedilo održivo funkcionisanje Društva posebne namjene.

Shodno privremenom sporazumu menadžment Elektroprivrede bio je zadužen za pregovore sa prvorangiranom kompanijom po javnom pozivu Škodom Praha. Međutim, tokom definisanja uslova saradnje a u cilju ubrzanja aktivnosti na završetku ugovora sa isporučioцем opreme zaključeno je da koordinaciju u pregovorima preuzme predsjednik Odbora direktora Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić, uz podršku menadžmenta. Obaveza tima je da, najkasnije do 15. decembra 2015. godine usaglasi ugovor sa isporučioćem opreme i dostavi ga Odboru direktora na usvajanje. Izlazna opcija definisana je kao pravo kompanije A2A i ono se može ostvariti u slučaju nastanka promijenjenih okolnosti koje su izvan uticaja ugovornih strana a koje utiču na realizaciju novog ugovora. U ovom slučaju država će preuzeti sve akcije koje A2A ima u Elektroprivredi Crne Gore dok je cijena izlazne opcije definisana na 250 miliona eura i isplatiće se u sedam godišnjih

rata. Vlada bi na taj način stekla 41,7% ili 54 miliona akcija, u vlasništvu kompanije A2A koja ih je stekla kupovinom na tenderu iz oktobra 2009. godine. U slučaju nastanka promijenjenih okolnosti, kao dodatni uslov za korišćenje prava na tu opciju, definisano je odricanje kompanije A2A od arbitraže u vezi sa ugovorom. Uslovi saradnje definisali su i pitanja koja će biti ključni dio za zaključivanje novog akcionarskog ugovora između države i kompanije A2A, očekujemo do kraja ove godine. Pregovarački timovi intenzivno rade na izradi seta dokumenata uključujući i novi akcionarski ugovor, novi ugovor o upravljanju i biznis plan, koji će biti osnova za praćenje kvaliteta rada menadžmenta u narednom petogodišnjem periodu. Crnogorska strana će insistirati da sastavni dio biznis plana osim izgradnje II bloka Termoelektrane budu i ostali razvojni projekti, jer narednih pet godina vidimo kao period intenzivnog razvoja Elektroprivrede Crne Gore. Zato je značajno da zajedno sa partnerom u Elektroprivredi postavimo ciljeve na kojima ćemo udruženo raditi i da osnove strateškog partnerstva budu takve da omoguće ubranu realizaciju svih dogovorenih projekata.

Dakle, do kraja godine, nakon što nadležni organi Elektroprivrede Crne Gore usvoje biznis plan, imaćemo detaljniju informaciju oko sljedećih razvojnih projekata u oblasti proizvodnje električne energije.

Uvažavajući činjenicu da su za sanaciju ekoloških problema koji prate rad bloka I Termoelektrane potrebna značajna sredstva, kao i da će ulaganjem ovih sredstava proizvodna cijena električne energije iz postojećeg bloka značajno porasti, kao najbolje rješenje se nametnula izgradnja bloka II jer će kroz realizaciju ove investicije i ...(Prekid)... pomenutih ekoloških problema postojećeg bloka biti značajno niži. Posebno treba imati u vidu da postojeći blok može da radi u trenutnim okolnostima do 1.1. 2018. godine, te da nakon toga, prema direktivi Evropske unije ovom kapacitetu preostaje

samo 20.000 sati tj. otprilike tri godine, ukoliko se ne pristupi rješavanju ekoloških problema. Takodje, kada bi se ugasio blok I, doveo bi se u pitanje radni angažman oko 1.400 radnika koliko ih u ovom trenutku radi u Termoelektrani i Rudniku uglja Pljevlja. Mislim, nadalje, da nije potrebno ni pominjati da bi bez proizvodnje u Termoelektrani Pljevlja Crna Gora došla u situaciju da za svoje potrebe uvozi više od 50% električne energije. Što se tiče isplativosti projekta ili neto sadašnje vrijednosti, konačni parametri zavisice od njegove cijene i uslova finansiranja. To su upravo elementi koji će biti definisani kroz završne pregovore sa Škodom Praha i bankama nakon precizno definisanog modela za realizaciju ove investicije. Opredjeljenje radnog tima je da kroz pregovore smanji cijenu ponude i istovremeno pokuša da obezbijedi što povoljnije uslove finansiranja. Važno je napomenuti da je neto sadašnja vrijednost na bazi aktuelne ponude pozitivna, a da je realno očekivati da se tokom pregovora mogu poboljšati pretpostavke koje će uticati na isplativost projekta. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala predšedniče Vlade.

Izvolite kolega Šehoviću.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala predsjedniče Parlamenta.

Predsjedniče Vlade, dozvolite mi da, na bazi odgovora koje smo upravo imali priliku da čujemo, definišemo nekoliko zaključaka koje se na osnovu toga trebaju potcrtati.

Prvo i osnovno, mislim da je jako važno da je Crna Gora uspjela da i pored izazova sa kojima se suočavala očuva strateško partnerstvo sa

italijanskom kompanijom A2A, što je jako važno zbog mnogo razloga. Isto tako, uspjela je da maksimalno zaštiti svoj državni interes sklapajući dogovor ovih nekoliko ključnih stvari koje ste i vi dotakli u svom odgovoru. Zaštitila je javni interes činjenicom da je Elektroprivreda Crne Gore nakon petogodišnje saradnje sa kompanijom A2A nesumnjivo kvalitetnija kompanija, ali je kao takva paket akcija koji je 2009. godine kupila za 434 miliona eura ukoliko se aktivira put opcija, sada taj isti paket akcija država dobija pravo da ga oktupi za 250 miliona eura i to u sedam godišnjih rata, pri čemu kompanija A2A u tom slučaju mora da odustane od arbitraže. Mislim da je to jedan od prvih zaključaka koje definitivno treba potcrtati jer je to najbolji primjer kako se štite interesi države u kompletnom poslu.

Drugi zaključak koji se, po meni, treba izvući jeste to da dogovor sa A2A i gradnja drugog bloka koja to podrazumijeva na način na koji ste saopštili, znači korak u pravcu zaokruživanja energetske nezavisnosti u Crnoj Gori, a ona je za mali ekonomski sistem kakav jeste Crna Gora uslov i ekonomske, a dodao bih i političke nezavisnosti jer Termoelektrana ukupno treba da proizvodi oko 40% električne energije u Crnoj Gori, a ukoliko se ne bude radio drugi blok, kako smo imali priliku i ovom prilikom da čujemo, prvi blok bi se morao zatvoriti 2018. odnosno 2023. godine jer država Crna Gora nema sredstava niti interesa da uloži sredstva u obnavljanje odnosno rješavanje ekoloških problema, što bi izazvalo ozbiljan problem za naš energetske sektor i izazvalo njegovu nestabilnost. Tako da je drugi argument koji treba potcrtavati u komunikaciji sa javnošću upravo taj da se dogovorom oko gradnje drugog bloka Termoelektrane definitivno zaokružuje crnogorska energetska nezavisnost, a da se u slučaju odsustva gradnje drugog bloka ona dovodi u pitanje.

Treća stvar koju smatram da posebno treba potcrtati je činjenica da je gradnja drugog bloka za državu isplativ posao, a za uvoznički lobi neisplativ. Upravo je zbog toga uvoznički lobi i te kako glasan ovih dana, te preko svojih pojedinih glasnogovornika iz političkih partija, nekih političkih partija, nekih nevladinih organizacija i nekih medija želi da i ovaj, kao i neke druge poslove pokvari. Zašto se koriste različiti argumenti, a ponajčešće se poseže za argumentom neisplativosti samog posla. Tako da u tom smislu cijenim da bi Vlada i resorno ministarstvo trebalo da bude agresivnije u objašnjavanju i ove problematike kako javnost Crne Gore ne bi dobila pogrešnu informaciju zbog ovoga što sam maloprije rekao.

U konačnom, gradnja drugog bloka Termoelektrane, pored svih ostalih benefita koje ima za crnogorsku ekonomiju, ima i konkretne benefite u par stotina novih radnih mjesta koja treba da se otvore u samoj Termoelektrani i kompanijama odnosno preduzećima koja su vezana za Termoelektranu, a da bi gašenje Termoelektrane značilo ostanak bez posla svih zaposlenih u Termoelektrani, veliku nezvjesnost za ogroman broj ljudi koji radi u Rudniku uglja Pljevlja i kompanijama koje gravitiraju oko ovih energetske kompanija.

Na kraju, dozvolite mi da istaknem i politički razlog zašto sam posebno zainteresovan za ovo pitanje. On je vezan za činjenicu da ćemo mi u Socijaldemokratama Crne Gore se u narednom periodu i te kako baviti ovim poslom i ukupnom energetske politikom, ne zbog toga što resorni potpredsjednik Vlade gospodin Lazović zajedno sa ministrom Kavarićem vodi sve te projekte nego zbog toga što smo ubijeđeni da Crna Gora nakon obnove nezavisnosti i nakon sada već izvjesnog članstva u NATO treba da okupi sve progresivne političke snage oko novog strateškog cilja koji smo mi nazvali partnerstvo za agresivan ekonomski razvoj. Po meni, u tom segmentu ne može biti mjesta zapravo za one koji umjesto da preuzimaju

odgovornost, bježe od odgovornosti, koji su spremni da zarad dnevnog politikantstva i lične promocije se ponekad igraju sa vitalnim nacionalnim interesima Crne Gore.

U konačnom, time završavam i izvinjavam se na prekoračenju, jedan od pretpostavki takvog agresivnog ekonomskog razvoja je efikasno korišćenje energetskeg potencijala, a siguran sam da gradnja drugog bloka i ostali projekti koji će se realizovati u oblasti energetike svakako predstavljaju dobar korak u tom pravcu. Hvala i izvinjavam se još jednom na prekoračenju.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, predšedniče Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Najkraće bih mogao kazati da sam saglasan sa svim napomenama poslanika Šehovića, ali postoji samo jedan razlog koji me je pored usaglašavanja motivisao da kratko intervenišem.

Prije svega, mislim da je jako važno da smo sačuvali ovo strateško partnerstvo iako je ono bilo na klackalici, iako je javnost oko njega bila podijeljena. Dijelim vašu ocjenu, mi smo kroz to partnerstvo naučili. Mi smo kroz to partnerstvo unaprijedili kvalitet upravljanja i menadžmenta Elektroprivredom i mislim da je to partnerstvo, posebno imajući u vidu zemlju porijekla te kompanije, dakle zemlju jednu od najrazvijenih članica Evropske unije za nas dragocjeno.

Takođe, mislim da je jako važno da smo sada sa petogodišnjim iskustvom ipak bitno unaprijedili svoju ugovornu poziciju. O tome ste vi govorili i ne želim sada da to dalje elaboriram. Početak intenzivnijeg

korišćenja energetske potencijala trebao je voditi u pravcu većeg stepena energetske nezavisnosti Crne Gore koja je, složiću se tu sa vama, važan faktor ukupne nezavisnosti i suverenog prava svake države da upravlja svojom budućnošću. Ono zbog čega sam izašao, to je vaše podsjećanje Vladi da bi se morala energičnije braniti od upliva ovih raznih drugih interesa koji tradicionalno kroz istoriju, pa i danas žele da okamene postojeći nivo razvoja Crne Gore.

U ovom slučaju, svakako lako možemo prepoznati interese uvozničkih lobija koje kada god krenemo u Crnoj Gori da pričamo o bilo kom energetske kapacitetu ustaju sa kampanjom protiv takvih aktivnosti u Crnoj Gori. Mislim da ćemo početkom korišćenja tih resursa, dakle gradnjom drugog bloka Termoelektrane poslati jasan odgovor na tu temu, ali sam saglasan i sa vašim upozorenjem da bismo političkim djelovanjem i medijskim djelovanjem, jasnom marketinškom strategijom trebali intenzivnije braniti i odbraniti ono što su razvojni interesi naše države. Hvala vam na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Prije nego što dam riječ kolegi Braliću, namjerno sam to ostavio tamo gdje pripada, kod Kluba poslanika Socijaldemokratske partije, imam zadovoljstvo i žal, odnosno tugu, kolega Banović podnosi ostavku na mjesto poslanika i na mjesto člana u Senatu Prijestonice i ja je konstatujem. Zahvaljujem mu se i kao predsjedniku Kluba, kao članu Kolegijuma predsjednika Skupštine. Želim mu uspjeha u radu, kao i do sada, da dobro predstavlja Crnu Goru na najbolji mogući način.

Time smo konstatovali ostavku poslaniku Banoviću.

Dajemo riječ poslaniku Izetu Braliću u ime Socijaldemokratske partije Crne Gore. Izvolite.

IZET BRALIĆ:

Zahvaljujem predsjedniče Parlamenta.

Poštovani građani, poštovane kolegice i kolege, uvaženi predsjedniče Vlade, gospodine Đukanoviću,

U ime Kluba Socijaldemokratske partije postavljam Vam sledeće pitanje:

Koliko iznosi dug Fonda za zdravstveno osiguranje? U kom periodu je taj dug nastao i šta su razlozi kontinuiranog povećanja duga? Takođe, interesuje me da li takva dinamika povećanja duga može ugroziti stabilnost funkcionisanja zdravstvenog sistema u Crnoj Gori i na koji način će ovaj dug biti izmiren?

Obrazloženje:

Prema Vladinim podacima dug Fonda za zdravstveno osiguranje iz godine u godinu sve je veći. Javnosti su dostupne različite cifre o iznosu duga Fonda koji svakako iznosi više desetina miliona eura. S obzirom na učešće fonda u budžetu Crne Gore, kao i značaj njegove finansijske održivosti i stabilnosti za kvalitet zdravstvene zaštite u našoj zemlji ovo pitanje smatram izuzetno važnim. Crnogorsko zdravstvo je opterećeno ogromnim dugovanjima. Pominju se sume od 33 do 46 miliona. Tačan iznos bi trebalo čuti danas u Vašem odgovoru. U začaranom krugu dužnika duguju fond, duguju zdravstvene ustanove koje dobijaju sredstva od Fonda za zdravstveno osiguranje i to proizvođačima, dobavljačima lijekova.

Najveća dugovanja prema Fondu zdravstva su po osnovu doprinosa i obaveznom zdravstvenom osiguranju, ali i po osnovu onih obaveza koje

treba da izmiri sama država odnosno njene institucije prema Fondu za zdravstveno osiguranje.

Problem dugovanja je veliki, ukoliko se uskoro ne riješi može doći do kolapsa u čitavom sistemu snabdijevanja lijekovima i sanitetskim materijalom. Ključni i ako indetifikovani problemi se ne rješavaju već godinama. U Fondu za zdravstveno osiguranje godinama iskazuju retorička očekivanja da će zajedno sa Ministarstvom zdravlja, ali i Ministarstvom finansija u najkraćem roku naći mehanizme za rješavanja pitanja dugovanja u zdravstvu ali se to nažalost ne dešava. Posebno pitanje je dugovanje zdravstvenih ustanova koje je odvojeno od dugova Republičkog fonda odnosno državnog fonda za zdravstvo. Čije dugovanje, takođe, progresivno raste iako je stepen naplate zdravstvenog osiguranja značajno povećan u zadnjem periodu, shodno smanjenju stope sive ekonomije.

Ove godine iz budžeta država je opredijelila 171 milion eura a od 2010.godine više od milijardu eura je opredijeljeno fondu za zdravstveno osiguranje. Što je ogromni novac pogotovu ako se uzme vrijeme globalne ekonomske krize koje je imalo snažan uticaj i na Crnu Goru. Sve to govori da nijesu mala sredstva izdvojena od strane države, a ipak je generalno jako naglašena negativna percepcija kada je zdravstvo u pitanju u Crnoj Gori.

Situacija na tržištu lijekova kada su nestašice u pitanju nije alarmantna, ali jedan broj proizvođača i dobavljača već je najavio kao uslov za isporuku lijekova podmirivanje postojećih dugova. S toga kao društvo naprosto trebamo u što kraćem roku dati odgovore na sledeća pitanja: koji su uzroci višemilionskih dugovanja i dubioza u zdravstvu, kako u takvim uslovima rade ljekari, medicinsko osoblje i zdravstvene ustanove, kakve su posledice po zdravlje i pacijente, prijeti li tihi kolaps zdravstvenom sistemu u državi.

Moguće da je ekonomska kriza učinila da su ova pitanja stavljena u drugi plan, ali dugo nam je trebalo da registrujemo problem duga iz koga izvire i svi problemi u zdravstvenom sistemu. Nedopustivo dugo trajanje usaglašavanja oko visine duga, a o mjerama za rješavanje ovih problema tek treba da se razgovara.

Odgovore na ova pitanja, čini mi se, dugo i strpljivo čekaju zapošljeni u zdravstvu, pacijenti i građani. Odgovor sam tražio u pisanoj formi.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala poslaniče Braliću.

Predsjedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani poslaniče Braliću,

Fond zdravstvenog osiguranja Crne Gore je institucija koja obezbjeđuje građanima sredstva za ostvarivanje prava iz zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja. Sama činjenica da je njegova osnovna uloga da finansira zdravstvenu zaštitu cijele populacije u Crnoj Gori dovoljno govori o njenoj važnosti i izuzetnom uticaju na kvalitet reformi u sistemu zdravstva kao dijela ukupnih reformskih procesa koje sprovodimo u Crnoj Gori.

Ukupne neizmirene obaveze fonda i javnih zdravstvenih ustanova nastale akumuliranjem dugova na dan 31.12.2014.godine iznosile su 46 395 252 eura. Preciznije, neizmirene obaveze fonda iznosile su 33 152 652 eura a neizmirene obaveze javnih zdravstvenih ustanova 13 242 600 eura.

Strukturu neizmirenih obaveza fonda su činile: obaveze za lijekove i medicinska sredstva prema Montefarmu u iznosu od 18 486 223 eura, obaveze po transferima za socijalnu zaštitu pod čim se podrazumijeva

liječenje u Srbiji, liječenje u zdravstvenim ustanovama van sistema fonda, dakle, kao što su Igalo, Meljine i drugo, za ortopetske sprave i pomagala, naknade za bolovanja, 14 261 681 euro od kojih je na obaveze za naknade za bolovanja preko 60 dana išlo 8 210 693 eura. Takođe, obaveze za usluge stomatologije 297 750 eura, tekuće obaveze fonda u iznosu od 106 997 eura.

Kada je u pitanju struktura neizmirenih obaveza javnih zdravstvenih ustanova ona izgleda ovako:

Obaveze za potrošni medicinski materijal i medicinsku opremu u iznosu od 6 672 436 eura što čini 50,63% duga i obaveze za materijalne troškove javnih zdravstvenih ustanova u visini od 6 506 098 eura, što čini 49,37% duga. U procesu reforme sistema zdravstva, a radi zaštite interesa građana Crne Gore došlo je do povećanja troškova uvođenjem novih procedura dijagnostike, liječenja i nabavke nove opreme. Proširena je lista lijekova za nova 64 lijeka, za liječenje teških i rijetkih bolesti. U periodu od 2010 - 2014. proširena su prava osiguranika kroz niz zakona. Podsjećam, u pitanju je transplantacija, pravo azilanata, pravo na stomatološku zdravstvenu zaštitu studentske populacije do 26 godina, prava lica sa invaliditetom, a kroz interne regulative Ministarstva zdravlja i fonda proširena su i prava na rehabilitaciju, medicinsko tehnička pomagala i slično. Takođe, osnovane su i dvije nove javne zdravstvene ustanove od nacionalnog značaja, Zavod za hitnu medicinsku pomoć i Zavod za transfuziju krvi Crne Gore što je iziskivalo dodatna sredstva.

Nadalje, u cilju lakše dostupnosti i višeg kvaliteta zdravstvene zaštite zaključeni su ugovori sa pojedinim privatnim zdravstvenim ustanovama u Crnoj Gori. Na liječenje van Crne Gore upućivani su osiguranici fonda koji ne mogu dobiti adekvatnu zdravstvenu zaštitu u našem zdravstvenom sistemu. Posebnu senzibilnost smo imali za osiguranike sa teškim formama leukemije,

bolestima jetre i srca gdje je samo u posljednje tri godine za transplatacije koštane srži srca i jetre izdvojeno 3 633 320 eura. U prethodnom periodu došlo je i do rasta cijena komunalnih usluga za javne zdravstvene ustanove što je u nadležnosti lokalne samouprave i imalo je za posledicu dodatno povećavanje ukupnih troškova. Iz navedenog slijedi da objektivno nije bilo moguće uvijek predvidjeti i isplanirati sredstva potrebna fondu, javnim zdravstvenim ustanovama kroz godišnje budžete, a da bi se izfinansirala proširena baza prava i zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite.

Da ne bude zabune ovo nije specifičnost Crne Gore na..... Sa istim problemom se suočavaju i razvijenije zemlje. Međutim, onaj manjak sredstava u budžetu za obezbjeđivanje novoustanovljenih prava obezbjeđuju kroz dopunsko i dobrovoljno zdravstveno osiguranje koje kod nas još uvijek nije zaživjelo.

Ministarstvo zdravlja i Vlada kontinuirano prate ovaj problem, ispituju sve eventualne neracionalnosti u potrošnji ili nedovoljnu odgovornost u upravljanju državnim sredstvima. Očekujem da uskoro zaokružimo tu ocjenu i da nakon toga preduzmemo korektivne mjere u cilju racionalne organizacije i optimizacije troškova. Naravno, sve u konačnom cilju da se izdašna izdvajanja države za ovu namjenu na pravi način valorizuju i da se osiguranicima obezbijedi maksimalno mogući nivo zdravstvene zaštite. Pretendujući da ispratimo sve što su potrebe adekvatnog sistema zdravstvene zaštite, a u cilju finansijske konsolidacije fonda Vlada Crne Gore u zaključcima od 14.05.2015.godine, 27.08.2015. i 1.10.22015. opredijelila je dodatna sredstva u iznosu od 36 miliona eura za plaćanje neizmirenih obaveza kumuliranih u prethodnim godinama.

Dakle, nijesmo dozvolili da dođemo u situaciju da se osiguranicima uskrati lijek ili liječenje u Crnoj Gori ili van nje, zbog nedostatka sredstava,

čime bi im ugrozili Ustavom zagarantovano pravo na zdravstvenu zaštitu i ugrozili živote u krajnjem doveli u pitanje povjerenje u zdravstveni sistem. Namjera je da Ministarstvo zdravlja i fond kroz racionalno i odgovorno planiranje Budžeta za 2016.godinu, sagledaju stvarne potrebe troškova, za funkcionisanje dostupnog, kvalitetnog i održivog zdravstvenog sistema. Ministarstvo zdravlja i Fond moraju u narednom periodu intenzivirati započete strukturne reforme, osnažiti kontrolne mehanizme, a potrošnja planiranih sredstava i generatore održive potrošnje obuzdati, kako bi se troškovi zadržali u planiranim budžetskim okvirima i time doprinijelo finansijskoj održivosti i kvalitetu zdravstvenog sistema.

Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala predsjedniče Vlade.

Poslanik Izet Bralić, pravo na komentar.

IZET BRALIĆ:

Zahvaljujem se predsjedniče Vlade na datim podacima i datom odgovoru.

Ali, za posljedice koje su se javile kao rezultat ogromnog dugovanja u Fondu za zdravstveno osiguranje imamo nezadovoljne građane, nezadovoljne pacijente, nezadovoljne zdravstvene radnike i imamo jednu opšte negativnu percepciju o zdravstvu, usuđujem se reći potpuno nezasluženo bar što se tiče apsekte zdravstvenih radnika.

Kao prvu posljedicu, imamo odlazak velikog broja ljekara iz Crne Gore. Rezultati nedavnih istraživanja su pokazali da više od 70% ljekara razmišlja o odlasku iz zemlje. Ta cifra je i mnogo veća kada se uzmu mlađi od 35

godina, to je 83%. Osnovni razlozi zbog kojih ljekari žele da odu u inostranstvo je loša ekonomska situacija, niska primanja, nezadovoljstvo poslom, loši uslovi rada, nemogućnost zapošljavanja, nepostojanje dalje perspektive. Jednostavno gubitak dostojanstva ljekara u Crnoj Gori. Sve je veći broj tužbi protiv ustanova zdravstvenih i samih ljekara. U ljekarskoj komori Crne Gore, godišnje se odobri, oko 15 dozvola za rad. Takođe, poražavajući podatak koji je danas negdje u štampi izašao da jedan broj crnogorskih uglednih ljekara traži posao na kruzerima i na brodovima. To dovoljno govori o posljedicama neracionalnog ili možda, ajde moguće da je neracionalna riječ teška u ovoj fazi. Ali, nedovoljno dobrom preusmjeravanju novca u tokovima, jer najveći dio ide na tendere i na tenderske procedure, a da mnogo novca nedostaje upravo tamo gdje je živi čovjek, gdje je pacijent i gdje je ljekar.

Kao druga posljedica je, veliki broj umire od malignih bolesti, što je indikator stanja u zdravstvu jer je preventiva loša zbog malih ulaganja u preventivne službe.

Primjera radi, liječenje jednog oboljelog od maligne bolesti košta isto koliko i 400 pacijenata u preventivi. Znači, da bi preusmjeravanje novca trebalo više ići na liniju preventive sigurno bi se napravile određene uštede u Fondu za zdravstveno osiguranje, a ne bi imali ovako lošu sliku.

Takođe, negativna tekovina koja se pojavila da nakon 25 godina postojanja privatne ljekarske prakse u Crnoj Gori, još uvijek se to ne doživljava kao pozitivan korektivni faktor, koji je poželjan u svakom zdravstvenom sistemu u svim zemljama u svijetu.

I konačno, nerješavanje, iako smo identifikovali prije pet godina usko grlo u crnogorskom zdravstvu tj. Klinički centar, jer smo nanijeli veliku nepravdu stanovnicima Podgorice jer smo opštu bolnicu, koja je trebala da

liječi pacijente na sekundarnom nivou pretvorili u Klinički centar. Da zapravo nemamo adekvatan ni Klinički centar, niti imamo opštu bolnicu. Imamo opšte nezadovoljstvo građana Podgorice, jer su prebukirani kapaciteti i jedna ideja koja bi trebalo da nađe mjesto i prostor i u Budžetu, izgradnja novog Kliničkog centra koji bi bio podjednako dostupan i sa juga i sa sjevera, negdje na zaobilaznici, kako bi se uradio moderan Klinički centar. Najbolji primjer je Niški klinički centar, gdje je za 40 miliona urađen ogroman kapacitet koji pokriva dva miliona stanovnika, a istovremeno bi oslobodili opštu bolnicu koja zapravo jeste to bila i koja je i arhitektonski i položajem bila objekat koji je zadovoljavao potrebe Podgorice i regiona.

Takođe bih prokomentarisao da je zdravstvo jedno od šest opštih javnih dobara, kultura, školstvo, sudstvo, socijalna zaštita i odgovornost, ne smije da ostane samo na zdravstvenim radnicima i zapošljenima u zdravstvu. Odgovornost treba da podijele: menadžmenti institucija, ustanove i zapošljeni. Svakako da Vladi ostaju posljedice da ih rješava a odgovornost treba da podijele ove koje sam pobrojao. Koliko je bitan menadžment u zdravstvu najbolje je pokazao novi menadžment Kliničkog centra, koji je u veoma kratkom roku skoro izbrisao liste čekanja. Znači, to je nešto što je pozitivno i treba nastaviti sa time i prosto, mislim da je došlo vrijeme da se kompletno zdravstvo resetuje u Crnoj Gori. Inače ćemo i dalje trčati u začarani krug u ovim problemima.

Zahvaljujem se.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala poslaniče Braliću.

Predsjedniče Vlade Đukanoviću. Izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Evo krenuo bih od saglasnosti sa poslanikom Bralićem u osnovnoj ocjeni da naspram ogromnog izdvajanja iz državne kase za potrebe zdravstvenog sistema mi imamo stanje kojim su nezadovoljni, vi ste kazali korisnici i davaoci usluga. Možda ste nešto više pažnje, imajući u vidu i vašu profesiju, razumljivo, posvetili pitanju položaja davaoca usluga. Koliko bog respektovao važnost ljekarske profesije, koliko god, dakle uvažavao da kažem zaista taj časni poziv i mnoge ljude koji su nebrojeno puta do sada, posebno u nekim vanrednim situacijama pokazali, da kažem, snagu našeg sistema i vlastitu privrženost Hipokritovoj zakletvi.

Dozvolite da prije svega zajedničku pažnju skrenem na drugi aspekt, a to je da su naši građani, naši osiguranici prije svega nezadovoljni i kvalitetom zdravstvene zaštite koju dobijaju naspram ogromnih sredstava koja se izdvajaju u našem društvu.

Imajući u vidu razućenu infrastrukturu, da danas nemamo opštine koja nema opštu bolnicu, dom zdravlja, imajući u vidu ozbiljna ulaganja, koja je država imala u kontinuitetu decenijama i u opremu i u znanja ne možemo a da se ne zapitamo, da li smo obezbijedili dobru organizaciju i da li smo obezbijedili profesionaln odnos cijelog sistema da pruži maksimalno mogući nivo zdravstvene zaštite pacijenata. Ja se plašim da nijesmo i da nas to neminovno vodi ka zaključku da ćemo veoma brzo morati staviti na sto,pitanje organizacije mreže zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori i generalno da kažem pitanje nagrađivanja koje će više nego što je do sada preferirati kvalitet. Ne zebem od najava kako će mnogi građani Crne Gore pohrliti na neka tržišta na kojima će biti bolje plaćeni o bilo kojoj struci da je riječ iz dva razloga. Prvi je što one koji su vanredno dobri nećemo zadržati.

Dejana Savićevića nijesmo mogli ovdje zadržati, jer prosto njegovi su gabariti bili veći od onoga što smo mogli ovdje ponuditi i Nikolu Mirotića i doktora kojega budu htjele da prihvate najrenomiranije zdravstvene ustanove izvan Crne Gore, a drugi razlog je taj da znam da se ne traži mnogo nažalost naše znanje u bilo kojoj oblasti i da se moramo prije svega pokrenuti o tome da obezbijedimo prestižnije znanje, svaku vrstu specijalističkog znanja, od biznisa i politike, pa do zdravstvene usluge i kulture, da bismo zaista imali šire mogućnosti na širem evropskom i međunarodnom tržištu.

Zato mislim da, bez obzira na ove dramatične najave, nezadovoljstva unutar, da kažem ljekarske profesije, potrebno je da se prije svega u Ministarstvu zdravlja i u Fondu zdravstva usredsredimo na ova organizaciona i menadžerska unapređenja da bismo obezbijedili da ljekari za onaj novac kojeg dobiju a nije tako mali imam na umu i mogućnosti koje im se pružaju izvan matičnog radnog mjesta, da pruže adekvatan nivo zdravstvene zaštite našim pacijentima. Čini mi se da bi to trebao biti prevashodno predmet pažnje, političke elite, počev od Parlamenta.

Drugo, saglasan sam s vašom napomenom da bi valjalo preispitati vaša strateška dokumenta u ovoj oblasti. Od ranije smo registrovali visok procenat umiranja u Crnoj Gori od kardiovaskularnih oboljenja, sada se pojavljuje, rekao bih rastući trend ili rastuća opasnost od umiranja od malignih oboljenja. Ja zaista mislim da to traži ozbiljno udubljivanje, prije svega struke, ali, svih odgovornih društvenih struktura, da vidimo da li smo u našoj strategiji zdravstvene zaštite i u strategijama koje iz nje proizilaze učinili sve ovo o čemu vi govorite.

Dakle, predvidjeli dovoljno kvalitetne preventive da bismo izbjegli ovakve posljedice.

Slažem se i sa vašom napomenom i time završavam, da nipošto ne bismo smjeli prenebregnuti potencijale privatnog preduzetništva u ovoj oblasti. Ja zaista mislim da bi bilo nakaradno ukoliko bismo željeli da na ovom nivou našeg razvoja iz oskudnih javnih prihoda, da kažem, obezbijedimo kompletnu paletu zdravstvenih usluga u Crnoj Gori. To je prosto neracionalno, nepotrebno, ja mislim da kroz sistem javnih ustanova moramo ponuditi jednu pristojnu, kvalitetnu zdravstvenu zaštitu, a otvoriti prostor za javna privatna partnerstva, da ljudi mogu da slobodno ulože svoj kapital i da doprinesu podizanju usluga posebno specijalističkih na viši nivo. U tom kontekstu vidim rješenje i za ovaj problem za koji ste s pravom ukazali kada je u pitanju Podgorica. Nažalost Kliničko-bolnički centar nije samo ustanova tercijalnog nivoa zdravstvene zaštite nego zbog nedostatka opšte bolnice u Podgorici, ona je i ustanova iz sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite. Ja mislim da je pametno razmišljati u ovom pravcu u kojem ste učinili pethodnu napomenu. Dakle, da je vrijeme da razmislimo, da li je i u sklopu i u kontekstu ukupnog trustičkog razvoja Crne Gore danas vrijeme da, razvoja nema bez pratećih usluga dakle da u Podgorici, ili negdje izvan Podgorice, pokušamo da kroz javno privatno partnerstvo obezbijedimo, novi kvalitet zdravstvene usluge, sada više ne samo građanima Crne Gore, nego sve brojnijim i sve zahtjevnijim turistima, jer mislim da će to biti naša obaveza, ukoliko zaista ozbiljno promišljamo novi kvalitet turističkog razvoja naše države.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala predsjedniče Vlade.

Idemo na sljedeće pitanje.

Koleginice Kalezić. Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Predsjedniče Skupštine, htjela sam samo proceduralno na jednu stvar da ukažem.

Ja sam na vrijeme upitila pitanje predsjedniku Vlade, ostaje da vidim da li sam ja napravila neki propust, pošto prosto te stvari tehničke ne obavljam u okviru Kluba Demokratskog fronta. Ili je došlo do neke da kažem opstrukcije namjerne ili nenamjerne, opstrukcija je obično namjerna.

Dakle, zato vas pitam da li ću ja moći danas da učestvujem, ako ne prosto da ne ometam rad skupa. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vama.

Do propusta je došlo, mi smo dobili ovlašćenje od Kluba poslanika Demokratskog fronta da vi postavite pitanje.

Kolega Šehović je prije dobio ovlašćenje po osnovu Kluba poslanika i postavio je pitanje u ime tog kluba. U ime Vaše nije stiglo ovlašćenje. Međutim, svakako ne želeći nimalo da ovaj Parlament ne ostane do kraja otvoren za pitanja premijeru, a i premijer je spreman da to pitanje prihvati, iako mu nije dostavljano. Ja ću vam dati riječ, samo da završe druge kolege, a da bi i premijer mogao da se pripremi za to pitanje dok ostala pitanja budu u toku.

Možemo li tako? Hvala vama na razumijevanju.

Kolega Pajović. Izvolite.

DARKO PAJOVIĆ:

Hvala predsjedniče Parlamenta, predsjedniče Vlade, dame i gospodo, članovi Vlade, Parlamenta, poštovani građani,

Pripadam korpusu onih koji ne misli da je sve rečeno o protestima. Naprotiv, ja mislim da smo kazali samo jedan manji dio. Jedan politički aspekt i moje pitanje ima za cilj da uđemo u suštinu problematike koja je dovela do onoga do čega je dovela ispred vrata ovog doma.

S toga, sam i postavio ovo pitanje:

Kakvaje odgovornost Vlade za proteste koji su se desili 24.oktobra 2015.godine?

U obrazloženju.

Eskalacija nezadovoljstva koja je iskazana u prethodnim sedmicama, ukazuje da je Vlada u prethodnom periodu svojim činjenjem ili ne činjenjem doprinijela generisanju nezadovoljstva značajnog broja građana koji su učestvovali na protestima.

Dozvolite. Ne možemo prenebregnuti činjenicu sada ovako, ja bih rekao hladne glave, kada je završen ovaj proces, da je ispred vrata ovog doma bilo deset hiljada ljudi, da uzmemo neku srednju opciju.

Dakle, to je analogno dvije stotine hiljada ljudi, da se pokupi recimo u srpskoj prijestonici ili da se recimo u njemačkoj prijestonici pokupi dva miliona ljudi. To su činjenice, koje nikako po nama u Pozitivnoj Crnoj Gori ne mogu ovaj problem koji je evidentan, a ja ću pokušati da ga elaboriram u nastavku, stavi adakta i reći mi smo sve kazali o protestima. Ne, ja mislim da nijesmo. Jer, ako je te noći ugrožen mir i stabilnost, multietnički sklad, a ako hoćete i suverenost Crne Gore, onda predsjedniče Vlade i uvaženi članovi Vlade, to može da se desi mnogo puta i u budućnosti. Ja bih da mi uđemo u suštinu problema. Po nama u Pozitivnoj Crnoj Gori dvije su ključne stvari.

Dakle, ako smo završili sa ovim jurišom na državu, i ako smo odbranili državu, ja bih sada da se pozabavimo jurišem na sopstvene probleme u sopstvenoj kući, bez namjere da nam bilo ko sa strane dolazi i govori šta su naši najveći problemi. Ali ako hoćemo da budemo otvoreni, iskreni i pošteni prema sebi, mi u Crnoj Gori očigledno imamo velike podjele. Mi u Crnoj Gori, imamo podjele koje vjerovatno svoju genezu vuku 100 godina unazad. Ja nemam problem to da priznam. Ali, imam i te kako veliki problem ukoliko će svaki ovakav ili sličan skup koji je na kraju krajeva u jednoj značajnoj mjeri satkan na dubokim podjelama u crnogorskom društvu biti opasnost po njenu suverenost i opasnost po državu Crnu Goru.

Ono što je evidentno i sami ste kazali od 40 do 45% vaše snage, onako kako ste vi kazali, apsolutno snosite i najveću odgovornost za stanje u toj oblasti.

Takođe nemam nikakvu dilemu da ne samo da se nijesu smanjili brojevi oni koji su 2006.godine glasali, ne. Naprotiv, sva istraživanja javnog mjenja o tome da su oni još dublje ukorijenjeni u tom ne, a ono što mene posebno brine da jedan značajan korpus onih, možemo se sporiti oko toga što znači termin "značajan". Ali, mislim da je jedan vrlo je važan indikator, a to je da zbog ovakvog ..(Prekid)... stvari se našlo upravo ovdje ispred vrata ovog visokog doma.

Izostanak društvenog, socijalnog i političkog zajedništva, kako god rogobatno zvučala ta rečenica je neophodan i nužan i vjerujem da smo svi ovdje svjesni, bez obzira na političke ocjene i mi smo ih izrekli i mogu da ih ponavljam koliko god hoćete puta, ali dozvolite bez društvenog, socijalnog, prije svega, političkog zajedništva sistemskoj vrijednosti, teško da možemo da pravimo ogromne i značajne, demokratske iskorake u budućnosti. Ekonomski i socijalni aspekt. Jedan dio građana nije tamo došao da bi

podržao čelnike bilo koje stranke. Došao je nezadovoljan stanjem u društvu. Uzeću u obzir sve ono što ste kazali o našoj ekonomiji. Rast GDP-a, preko 4% ekonomskog rasta, 500 eura približno plata, stalno otvoreni konkurs u Plantažama tokom ljeta, velike mogućnosti za zapošljavanje na Primorlju da ne spominjemo ostale stvari koje su vezane za BDP i tome slično, ali dozvolite veliko nezadovoljstvo se osjeća u Crnoj Gori, vezano za ekonomski aspekt. Očigledno ova prosječna plata čiji smo svjedoci često ovdje bili i raspravljali o njoj nije dovoljan da tako kažem amortizator ogromnog nezadovoljstva građana. Mnogo je onih predsjedniče Vlade koji nijesu došli a htjeli su doći, jer su sebe poistovjetili sa socijalnim i ekonomskim problemima. Za nas u Pozitivnoj Crnoj Gori tim ću završiti i izvinjavam se predsjedniče Parlamenta, neću reći nepoštena, ali reći ću nefer raspodjela naše društvene dobiti, našeg ekonomskog bogatstva. Država je očigledno nekome majka, a nekome maćeha, nekome može biti sve, a jednom ogromnom broju ljudi čini mi se i ne može baš biti sve. Jedan ogroman broj ljudi čini mi se da ima veliki problem sastaviti od prvog do prvog, naći novac za registraciju, opremiti dijete u školu i ja u to nazvati siromaštvom, ali ne siromaštvom u duhovnom smislu, ne samo u finansijskom smislu. Za mene jeste siromaštvo ukoliko vi imate problem da dođete do ljekara, ukoliko vi imate problem da dijete upišete u vrtiće, ukoliko vi imate probleme s kojima se manje više svi sriječemo svaki dan, ali očigledno neke stvari koje su u prethodnih 25 godina duboko ukorijenjeni u crnogorskom društvu, ja ću to sasvim otvoreno reći - politizacija naših institucija, nemogućnost ili nesposobnost integracije cjelokupnog crnogorskog društvenog bića u te institucije uz ovaj vrlo jasan očigledan socioekonomski aspekt po nama, a volio bih da čujem kontra argumentaciju, jesu jedni od ključnih problema. Protest je bio i prošao. Prošao je onako kako su neki željeli, kako neki drugi

nijesu željeli uz puni legitimitet svakoga da, zahvaljujući državnim organima, pri čemu ja ne mislim samo na policiju, ja mislim i na one vrijedne ljude koji su radili te noći u Kliničko bolničkom centru, mislim i na one vatrogasce, mislim i na one pripadnike komunalnih službi koje nekako uvijek zaboravljam i oni su dio sistema. To je jedan dobro obavljen posao. Ovdje ispred samog parlamenta što naravno ne daje nikome za pravo na sve one scene koje smo kasnije mogli da vidimo i koje mi u Pozitivnoj nećemo reći da brutalno osuđujemo, ali apsolutno postoji neophodnost, vi ste to ovdje kazali, imali smo i juče najavu Državnog tužilaštva, te stvari se moraju ispitati i dovesti do kraja, ako nešto drugo mislim da je to upravo Ministarstvo unutrašnjih poslova i onim momcima koji su ovdje stajali u stavu mirno dok su zasipani stotinama kamenica dok su branili ustavni poredak ove zemlje, čuvanje naše suverenosti, mislim da to prije svega dugujemo njima, jer nećemo kroz jednog, dva ili tri neodgovornog pojedinca da identifikujemo cijeli sistem. Evo ja sam već dovoljno prekoračio uz izvinjenje, nastavio bih ovaj dio .

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Imaćete pravo na komentar. Predsjedniče Vlade. Izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani poslaniče Pajoviću, zahvaljujem vam za postavljeno pitanje. Vaše obrazloženje implicate sadrži poruku da su protesti jedan od vidova demokratskog izražavanja stavova sa čim sam u potpunosti saglasan. Podsjetiću, to je bio Vladin stav u odnosu na tada najavljene političke proteste dijela opozicije predviđene Demokratskim frontom. Naravno, protesti su prihvatljiv i demokratski način artikulisanja političkih stavova uz obavezan uslov da su mirni i ne nasilni, dakle da ne ugrožavaju prava drugih ljudi koji

ne dijele njihove ciljeve, da ne ugrožavaju stabilnost zemlje i Ustavom definisani poredak u državi. Podrazumijeva se da u društvu kakvo je crnogorsko ima još puno i socijalnih i političkih previranja. Crna Gora je najmanja zemlja na Balkanu, i ukoliko do juče jedna od najmanje razvijenih republika eks Jugoslavije, danas je najrazvijenija ekonomija u regionu što potvrđuje da smo dobro odabrali strateški kurs razvoja. Uprkos tome, jasno nam je da se teško živi od prosječne plate od 480 eura ili od prosječne penzije od svega od 270 eura i ako je to najviše u odnosu na sve zemlje u okruženju, imajući u vidu političke i ekonomske prilike u svijetu i bliže u regionalnom kontekstu. Smatram da Crna Gora može biti ponosna na ono što je od postignutog trenutka kada je obnovila svoju nezavisnost, posebno kada se imalo u vidu da je od tih devet godina, sedam proteklo u uslovima razorne evropske ,ekonomske krize. I u takvim uslovima zabilježili smo prosječan godišnji rast bruto društvenog proizvoda od 3,2%, dok je regionalna i evropska ekonomija bila ili u recesiji ili na minimalnim stopama rasta.

U ovoj godini očekuje se stopa rasta od 4,3%. U tom periodu u našu zemlju se investiralo iz inostranstva više od pet milijardi eura, ne vjerujem da ću pretjerati ako kažem da je to više nego za svu prethodnu istoriju. Crna Gora je danas i lider na Balkanu u procesu evropskih i evroatlantskih integracija u očekivanju skorog poziva u NATO sa otvorenih 20 poglavlja u pregovaračkom procesu sa EU i realnim izgledom za otvaranje novih do kraja godine. I pored ovih ohrabrujućih pokazatelja razumljivo je nezadovoljstvo građana u uslovima života, koje postoji i u mnogo razvijenijim zemljama i stabilnijim regionima. Međutim, mora nam biti jasno da se vjekovi dubokog zaostajanja za razvijenima ne mogu brzo i bezbolno savladati. Treba svakako imati u vidu i političku stranu nezadovoljstva.

Savremena Crna Gora, realizacijom strateških ciljeva državne politike zapravo pravi odlučan historijski zaokret, naime dobro znam - evroatlantske vrijednosti nijesu historijski utemeljene, ni u Crnoj Gori ni na Balkanu, zaokretom u tom smjeru mi tek postavljamo osnove tog sistema vrijednosti. Očekivano je da za takve promjene ne postoji plebiscitarna podrška i da se one ne ostvaruju preko noći. Potpori su dakle manje više predvidljivi, jer na Balkanu se ne samo u Crnoj Gori i dalje sukobljavaju dva pogleda na budućnost naših društava- evropski i balkanski ili novi i historijski, put evropskog razvoja ili bespuće daljeg tumananja ili posrtanja. Objektivna odgovornost za posledice i socijalnog i političkog previranja može se adresirati Vladi. Uostalom, vlade su u svim vremenima i u svim državama prve odgovorne za sve što se događa u društvu. Moguće je dakle postaviti pitanje - Da li je Vlada dovoljno senzibilna prema socijalnim posledicama tranzicije kao da li je dobro odredila tempo strateškog političkog zaokreta. U odgovoru na ova pitanja nikad se ne može biti dovoljno objektivni. Odgovor na prvo pitanje Vlada nudi u sistematskom naporu da unapređenjem poslovnog ambijenta podstakne otvaranje novih i kvalitetnih radnih mjesta u interesu rješavanja egzistencijalnih problema građana i da doprinese podizanju kvaliteta života na viši nivo. Mi to radimo, praćeni historijskim ograničenjem, nedostatnom kulturom preduzetništva u Crnoj Gori.

U odnosu na drugo pitanje, vjerujem da je ovo put bez alternative, bez obzira što u politici kao ni u životu nije dobro doći u takvu poziciju. Međutim, balkanska alternativa u evropskom sistemu vrijednosti i pravilima života nažalost dobro nam je poznata. Ovo je naravno moj stav, moguće subjektivni i zbog čega tu temu smatram uvijek zahvalnom za demokratski dijalog u institucijama sistema.

Da se vratimo osnovnoj temi. Već sam rekao, ali ću ponoviti i u odgovoru vama. Organizatori protesta su postavili sebi za cilj da bez izbora promijene vlast. Dakle, da obave jednu neustavnu i nasilnu rabotu, time i anti državu, da to urade suprotno Ustavu i izbornim zakonima koje je upravo dio njih propisao i usvojio u ovom domu. Svuda u svijetu to se zove pučem. Sami su, ne jednom tokom protesta, najavljivali da će zauzeti institucije Sistema. U parlamentu i javnosti treba otvoriti razgovor da li ova država, sve njene institucije, efikasno koriste propisane mehanizme zaštite Crne Gore i građana od takvih namjera. Dakle, državne institucije su po mom sudu danas na tom testu. Od ovog odgovora, poznajući balkanski mentalitet, u najvećoj mjeri zavisice da li ćemo i koliko često imati slične pokušaje ubuduće.

Da rezimiramo odgovor na vaše pitanje, Vlada je uvijek objektivno odgovorna kada u društvu ima nezadovoljnih bilo socijalnim statusom ili izborom političke strategije države. U civilizovanim demokratskim društvima vladina odgovornost se objektivizira preispitivanjem povjerenja u parlament, smjenom vlade ili skraćanjem mandata parlamenta. Organizatori nedavnih protesta u Crnoj Gori pokušali su da stvar preuzmu u svoje ruke i da izreknu prijeki sud. Paralelno sa zahtjevom da sve institucije vrše svoju funkciju u skladu sa Ustavom i zakonima, Vlada se istovremeno stara da obezbijedi uslove za stvaranje demokratskog ambijenta i otvaranje prostora za korišćenje svih demokratskih potencijala radi rješavanja problema sa kojima se naše društvo suočava. Zahvaljujem za pažnju.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala prešedniče Vlade.

Poslaniče Pajoviću izvolite.

DARKO PAJOVIĆ:

Evo da pojednostavim pitanje: Predsjedniče Vlade, zašto ovu državu veći broj građana ne doživljava kao svoju? To je odgovor koji bih ja volio da čujem od vas. 25 godina ste na vlasti, 10 godina od kad smo nezavisna država, čini mi se da staje u tu jednu rečenicu. Ponavljam, zašto ovu državu veći broj građana ne doživljava kao svoju. I šta...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Molim vas, objasniće.

Dobacuju pa sam zamolio da vas ne prekidaju. Izvolite.

DARKO PAJOVIĆ:

Sad više ne znam ni šta sam kazao.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Veći, a svi znaju da je veći, a da nije manji onda ako je neko veći.

Izvolite.

DARKO PAJOVIĆ:

Ne, naravno ne govorimo ovdje o većini i manjini.

Dakle, da budem krajnje jasan, hvala na pomoći. Kad kažem veći, mislim na veći broj, tako je može biti i 80% građana opet ću postaviti to pitanje. Dakle, da budem krajnje jasan, izvinjavam se pravnicima zbog nejasno definisanog....

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Znači, da vam ja pomognem, ne apsolutno nego relativno veći.

DARKO PAJOVIĆ:

Ovo je već drugi put da mi pomažete predsjedniče. Hvala na pomoći.

Dakle, to je suština, čini mi se mog pitanja i to je čini mi se suština problematike koju imamo u Crnoj Gori. Ja bih volio da znam šta ćete vi po tom pitanju da uradite u narednom periodu. Je li to poboljšanje socio ekonomskog ambijenta, je li to politički dijalog, kakvu viziju, kakvu perspektivu vidite upravo na tom polju? A zašto ovo potenciram? Dakle, jedna je stvar političkog aspekta, političkih i svih ostalih podjela u Crnoj Gori. Ali, ponoviću zbog tih i takvih vrsta podjela mi smo tog 24. oktobra, sami smo to naveli kao Pozitivna Crna Gora koja jeste legalistička stranka, koja poštuje institucije sistema kojima nismo zadovoljni, ali ih moramo poštovati, koji vjeruje u to da je država dovoljno snažna i ako ne prejaka, ali dovoljno snažna i da dijalog mora da se vodi u okviru institucija sistema. Dakle, svoju lojalnost odnosno lojalnost Pozitivne Crne Gore državi Crnoj Gori nemam namjeru da elaboriram ovog puta, ali bi da uđem u dublju suštinu problema, jer čini mi se na to me obavezuju buduće godine koje su pred nama, a vjerujem i sve one generacije koje će doći, koje će možda naslijediti sve ove problematike koje smo i sami mi kao generacija, vjerovatno, naslijedili, ja bih prosto želio, volio, jer znajući da punog demokratskog razvoja jedne države nema bez političkog zajedništva u vrednosnom sudu, volio bih da to smanjimo na najmanju moguću mjeru.

Nesporno je da je parlament mjesto gdje treba voditi dijalog. Nesporno je takođe da je dijalog osnov prevazilaženja svih konflikata, ali isto tako nesporno da stabilnost u svakom sistemu takođe čuva Vlada. Ona to može uraditi represivnim mjerama kada je država napadnuta, ali vjerujem ako se uđe u suštinu ove problematike o kojoj sam govorio, a upravo govorimo o

socio ekonomskom aspektu, o integraciji ljudi, jednostavno u institucije sistema, vjerujem da je velika odgovornost Vlade i vjerujem da Vlada kao takva ima mehanizme kojim može da i te kako preduprijedi. Vi ste pomenuli sve one buduće koje će biti ili koji će se možda desiti, koje je moguće organizovati. Ja bih da radimo na tome da toga ima što manje, da taj broj nije toliki koliki je, da oni ljudi koji vole ovu državu ne idu na proteste, vi ste to vrlo jasno apostrofirali, meni je drago zbog toga.

Dakle, jedna je kategorija organizator protesta, druga stvar su građani Crne Gore koji su došli na taj protest. Dobro je da smo to razdvojili, jer svako je imao svoje namjere, svako je da tako kažem "iz svoje muke" došao na te proteste i čini mi se da je obaveza i Vlade, a vjerujem i Parlamenta da radimo na smanjivanju dubokih podjela u crnogorskom društvu, ne samo retorički, suštinski da pokušamo uz sve ove parametre koje ste vi kazali da taj osjećaj nezadovoljstva i da taj osjećaj socio ekonomskog siromaštva ne u bukvalnom smislu, mada jedan značajan dio se odnosi na bukvalni smisao, pokušamo da dovedemo do mjere da nam nikad više, bez obzira ko bio na vlast, dakle, ja ovu politiku doživljam možda malo drugačije od ostalih političkih činilaca, vi ste danas na vlasti, sutra neko drugi može da bude na vlasti, preksutra može da bude neko treći. Zalog koji ćete vi ostaviti kad jednog dana ne budete obavljali tu funkciju takođe mogu da budu nasljeđivanje problema duboko ukorijenjenih, pa možemo da imamo jedan, čini mi se, snažan zajednički demokratski polet.

Dakle, to je bila suština mog pitanja i to je bila suština mog interesovanja mnogo manje politikantski, jer kazaću te političke podjele, političke ocjene i karakteristike protesta, to je za nas u Pozitivnoj davna prošlost. Čini mi se da je ovo suština i ovo je ono što nam slijedi bez obzira ko bio na vlasti, ali čini mi se i vjerujem da je upravo odgovornost na Vladi

izuzetno velika, ako hoćete i najveća, u svim onim mjesecima koji slijede.
Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Predsjedniče Vlade izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Hvala vam gospodine Pajoviću na i dopunskom, vrlo inspirativnom pitanju. Vjerujem da ćemo se složiti da je ono zaista toliko suštinsko kada je Crna Gora u pitanju da je na njega nemoguće odgovoriti ni u punom terminu za odgovore a ne u dopunskom i vjerujem zaista da je to tema gdje svako od nas, siguran sam makar kada ostanemo dovoljno sami, mirni, tražimo odgovor na to pitanje.

To sve skupa, po mom dubokom uvjerenju, upućuje na zaključak da je riječ o dubokim istorijskim korijenima problema sa kojima se suočavamo i to istovremeno potkrepljuje tezu koju sam nekoliko puta iznio u ovom parlamentu, da nijesu naše podjele nastale povodom rješavanja državno pravnog statusa u susret 2006. i na dan 21. maja 2006. nego da su se samo dodatno ostrastile i aktuelizirale ili da su na žalost duboko istorijski ukorijenjene.

Ne želeći da se u ovom kratkom dopunskom odgovoru bavim time, ja bih zaista htio da kažem da što više vrijeme promiče, sve više shvatam koliko moramo istinski vrednovati ogromne napore koje su prethodne generacije ljudi koji su upravljali Crnom Gorom učinili da danas imamo ovu supstancu koja je nama data na upravljanje sa ograničenim mandatom i da pokušamo da na njoj nadogradimo nešto što će značiti novi kvalitet života naših ljudi.

Da imamo apsolutno poštovanje za ono što su uradili preci, dakle u svojim oslobodilačkim ratovima i u svojim naporima da postave, da kažem osnovni ugaoni kamen savremene crnogorske države, poštovanje za ono što je urađeno tokom II Svjetskog rata u finalu kojeg je crnogorsko državno i nacionalno ime, poštovanje za ono što je urađeno poslije II Svjetskog rata kada je obavljen jedan ozbiljan dio procesa emancipacije crnogorskog društva, ali sve ovo sam napomenuo da bi kazao da nipošto ni bismo smjeli, makar koliko bila kratka istorijska instanca da prenebregnemo da ova generacija takođe ima razlog da bude ponosna na ostvarenje. Kada to kažemo mi najčešće mislimo na nezavisnost, a ja vrlo određeno mislim na sačuvani mir koji je novi kvalitet, da kažem crnogorskog savremenog izdanja. Takođe mislim na učvršćenu stabilnost zbog čega smo mogli da sebi obezbijedimo demokratski ekonomski razvoj koji nas je doveo do praga NATO-a, naravno na nezavisnost i na ono što smo uradili u međuvremenu na planu ekonomskog razvoja. To jeste ta kontradikcija o kojoj govorimo da su napravljeni pomaci, ali da je svojstveno ljudima da očekuju više, da budu nezadovoljni, da očekuju nerealno. Iznio sam već dovoljno podataka. Znate, ako kažem da smo u zadnjih desetak godina više nego duplirali društveni proizvod Crne Gore, onda se stvarno postavlja pitanje može li se više od toga, je li realno više od toga. U redu želja, i ja imam želju, ali plašim da se mi suočavamo sa željama koje se apsolutno ne mogu utemeljiti u onome što je naša politička, ekonomska i kulturna stvarnost.

Tako da moj odgovor na vaše pitanje je zapravo zašto mi danas i dalje imamo ovakvu situaciju. Mislim da je to izraz jednog duboko ukorijenjenog nasleđa sa kojim će se savremeno crnogorsko društvo morati nositi u dužem vremenskom periodu nego što nam to danas izgleda. Koliko god nas to opterećivalo, mislim da je važno da politička elita ima viziju i da zna kuda

treba voditi taj brod da bi na taj način sebi pomogli da brže prevazilazimo taj unutrašnji raskol koji nas opterećuje.

I kao što sam kazao u odgovoru na vaše pitanje, kao što ste vidjeli, svako malo se opet izoštri dilema zapravo jesmo li mi, kako bi to, hajde da budemo u žargonu, jesmo li džaba krečili ovih zadnjih 18 godina, dakle jesmo li od 1998. do danas radili dobar posao ili ne, jesmo li spremni da se 2015. godine odrekemo onih vrijednosti koje smo izgradili od 1998. godine koje sam maloprije pomenuo i mir, i stabilnost, i multietnički sklad, i evropski, i evroatlantski razvoj i nezavisnost ili treba da nastavimo tim putem.

Uvjeren sam, kao što sam vam kazao, da smo dobro odabrali put, da se ne smijemo oko njega kolebati, da je to jedini dobar smjer, a da moramo biti svjesni da ćemo na tom putu još dugo imati otpore onog dijela javnosti koji prosto nije sklon da prihvati taj sistem vrijednosti. Oni se bolje, oni se ugodnije osjećaju u onom sistemu vrijednosti u kojem je Crna Gora živjela prethodnih vjekova. Naravno, odgovornost je vlasti da pokuša da ih pridobije, slažem se sa vama. Složiću se sa vama, lakše ih je pridobiti kada imate mogućnosti da se zemlja normalno razvija, ali kako da se zemlja normalno razvija kada Evropa rokće u ekonomskoj krizi već sedam godina, od devet godina od naše nezavisnosti. Kako to izvesti? Mi smo to izveli. Imamo stopu od 3,2%. Niko je u Evropi nema, prosječno u zadnjih deset godina. To je nedovoljno. Naši ljudi žele više. Mislim da je nemoguće više od toga. Slažem se sa vama, ne potcjenjujem ni prigovore pravednoj raspodjeli onoga što smo stvorili. Ima li tu prigovora? Ima, ali da li su ti prigovori razlog da proispitamo osnovni kurs? Ne, njega moramo grčevito odbraniti. Tako da moj odgovor na vaše pitanje, pomenuli ste te dvije mjere, završavam, gospodine predsjedniče. Moj odgovor je da mislim da treba istrajati na ofanzivnom ekonomskom rastu jer mislim da je to temeljno pitanje ne samo naše

generacije, ne samo ove Vlade nego i buduće generacije i svih sljedećih vlada. Mi moramo sačuvati ovo ostvarenje u koje ulazimo ove godine, stopu rasta između 4% i 5%, odnosno bliže 5% nego 4%. Jedino na taj način ćemo obezbijediti tempo razvoja koji će ljudima ulivati optimizam da će u dogledno vrijeme za svog života dobiti neki novi kvalitet koji će opravdati njihovu dosadašnju žrtvu.

Drugo, mislim da moramo ići u intenzivniji politički dijalog. Vi ste bili odsutni, a ja sam u odgovoru na prvo pitanje vrlo jasno izašao sa tom tezom. Možemo mi misliti šta god hoćemo pojedinačno. Mislim da DPS misli da je regularno pobijedio na izborima i nema trunku griže savjesti zbog toga. Ponavljam, ne vidjeti da neko drugi ko čini drugu polovinu političkog terena u Crnoj Gori misli drugačije, ignorisati to, prosto nije dobar pristup, nije moguć pristup osim da stalno idemo iz sukoba u sukobe.

Prema tome, ponuda za dijalog, slažem se potpuno sa vama je u institucijama sistema. Kakvo crno posredovanje? Ova država je upravo izgradila svoju specifičnost tokom prethodnih 20 godina da joj nijesu trebali posrednici. Mislim da je to veliki moralni kapital koji Crna Gora ima danas na međunarodnoj sceni. Danas se traži posredovanje. Zbog čega? Nijesmo dovoljno odgovorni nego ćemo da nasrćemo jedni na druge. Ok, vidjeli smo i to prije neki dan, ali dozvolimo, to je ipak ... maloprije sam rekao, to je 1% crnogorskog biračkog tijela. Hajde da razgovaramo unutar onih koji su spremni da razgovaraju. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala. Biće još prilike jer ima pitanja koja su baš vezana.

Izvolite kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Zahvaljujem predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predsjedniče i članovi Vlade,

Slično pitanje, pitanje Liberalne partije, nadam se da neće biti dosadno javnosti, jer je ovo ipak sa nekog istorijskog aspekta.

"Smatrate li da je sa poslednjim protestom u organizaciji Demokratskog fronta, održanom u subotu 24. oktobra koga mnogi, pa i vi nazivate pokušajem državnog udara prošla opasnost po našu državu? Mislite li da neće biti sličnih pokušaja destabilizacije Crne Gore do očekivanog poziva za članstvo u NATO savez u decembru ove godine"?

Obrazloženje. Crna Gora se iz države parlamentarne demokratije pretvorila u državu ulične demokratije jer su protesti u organizaciji DF-a koji su trajali mjesec dana i za to vrijeme gotovo paralizovali Glavni grad, a kulminirali 24. oktobra velikim neredima u centru Podgorice, ozbiljno doveli u pitanje funkcionisanje naših državnih i lokalnih institucija. Zapostavljeni su naši socijalno-ekonomski, zdravstveni, prosvjetni, turistički, naučni, kulturni, sportski i drugi problemi. U fokusu pažnje su partijsko politički interesi. Istorija se kod nas stalno ponavlja, a subotnje nasilne demonstracije mnogo podsjećaju na 8. oktobar 1988., kada je prije 27 godina spriječen pokušaj državnog udara u Crnoj Gori, čiji su se inspiratori nalazili van naše države, koji je, nažalost, ponovljen i uspio u januaru 1989. godine, kada je nasilno smijenjeno tadašnje partijsko i državno crnogorsko rukovodstvo. Postoji velika razlika u odnosu na tadašnje događaje jer se to dešavalo u jednopartijskom sistemu i tada su juniori jedne partije nasilno smijenili sa vlasti seniore, odnosno veterane iste partije, a u sve je nesporno bio umiješan

strani faktor. Kasnije, od uvođenja višestranačja 1990. godine Crna Gora je prošla kroz mnogo burnih događaja i kriznih perioda.

Posebno treba istaći slične namjere i gotovo iste protagoniste pokušaja državnog udara krajem 1997. i početkom 1998. godine posle predsjedničkih izbora. Praktično isti scenario se ponovio u oktobru 2008. godine kada je Vlada Crne Gore donijela odluku o priznanju Kosova. Posle toga su izbili nemiri ispred Skupštine Crne Gore u kojima je povrijeđeno mnogo ljudi. Svi ovi krupni događaji u proteklih 27 godina od 1998. godine do sada su bili naslonjeni na val velikosrpskog nacionalizma i klerikalizma Srpske pravoslavne crkve u Crnoj Gori, uključujući i nedavni, s tom razlikom da iza poslednjeg pokušaja destabilizacije Crne Gore ne stoji zvanična Srbija, što u mnogome relaksira život na ovim prostorima na kojima žive bratski narodi i nacionalne zajednice koje periodično za svoje ciljeve pokušavaju iskoristiti političke elite kako vlasti, tako i opozicije.

Treba istaći da je naročito poslednjim protestima dio građana prisustvovao iz potpuno drugačijih pobuda, a motivisan pojedinim greškama vlasti.

Poštovani premijeru, vi ste bili jedan od aktera svih ovih burnih događaja u posljednjih 27 godina, po nama liberalima, 1989. godine na krivoj, a 1998. i 2008. godine nesporno pravoj strani istorije. Pitanje svih pitanja je zašto nam se svakih nekoliko godina od gotovo istih protagonista i organizatora priređuju ovako dramatični događaji i kako naročito sada zaštititi naše strateške ciljeve definisane u Deklaraciji o nezavisnoj Republici Crnoj Gori donesenoj 3. juna 2006. godine. Da podsjetim, u njoj između ostalog stoji: Crna Gora je čvrsto opredijeljena da pristupi evropskim i evroatlantskim NATO bezbjednosnim strukturama i da nastavi da doprinosi učvršćivanju regionalne stabilnosti i bezbjednosti.

Samo da ...(Prekid) nekoliko istorijskih činjenica. Crna Gora kroz vjekove bila je poligon za plasiranje različitih ambicija svakolikih sila i centara moći. Sve to se, naravno, snažno odražavalo na političku situaciju u državi i njeno političko nasleđe. Od onoga koji je uspostavio prvi crnogorski zakonik i temelje moderne države, Svetog Petra Cetinjskog kojeg su pokušali da uhapsu i deportuju u Sibir preko onoga koji je Crnu Goru proglasio sekularnom državom i suverenom knjaževinom Danila I Petrovića okrenuvši njenu sudbinu ka modernim silama Evrope, Francuskoj i Britaniji. No nedugo zatim je ubijen pod nerazjašnjenim okolnostima. Njegov brat i nasljednik, otac kralja Nikole, veliki vojvoda Mirko Petrović ostao je zapamćen i po jednoj rečenici: "Sve dok je Mirko živ ni Rusija, ni Srbija neće moći raditi sa Crnom Gorom što im drago". Nedugo zatim preminuo je zvanično od kolere i to je bio jedini sličaj te bolesti u Crnoj Gori tada, a nezvanično stoji istina da je otrovan, potom što doživljava njegov sin kralj Nikola kada je odlukama takozvane Podgoričke Skupštine iz 1918.godine, neustavno i nezakonito ukinuta crnogorska država, jezik, dinastija Petrović Njegoš, a s pozivom na te odluke crnogorska pravoslavna crkva neustavno je prisajedinjena srpskoj pravoslavnoj crkvi.

Primjera je mnogo ali šablon je identičan kroz vjekove. Ovaj komad pod lovcenske slobode na obalama Jadrana i danas se kao nekad knjaz Danilo i veliki vojvoda Mirko opredijelio za svoj put u društvo slobodnih i modernih naroda velike Evrope i svijeta. I danas je zbog takvog svog htijenja da živi u progresu sa onima kojima u svakom smislu i pripada nalazi na udarima prljavih politika, podmetačina, udaraca i manipulacija onih koji ga i dalje vide kao poligon sopstvenih nacionalnih egoizama i romantizama.

Uspjela je Crna Gora da 2006.godine, nakon 88 godina, povрати svoju slobodu koja je tinjala u mraku vjekova. Ne sumnjam da će takav kov

gorštaka i primoraca ikad više dopustiti da bilo ko potkusurava svoje promašene projekte našom slobodom i našom srećom, a za sve nas sa ovih prostora sazrelo je vrijeme da bude Crna Gora na prvom mjestu. Hvala, stvarno sam pretjerao, ali ću malo skratiti.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Niste. Samo je problem što smo mi gorštaci sišli dolje, pa više nema primoraca, to je problem, drugo ćemo lako.

Izvolite predsjedniče Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani poslaniče Popoviću,

Uz prethodnu napomenu da je ovo već treći odgovor tokom današnjem premijerskog sata na istu temu i da se vjerovatno dio argumentacije mora ponoviti, potrudicu se da, uvažavajući ono što sam već kazao, budem kraći u odgovoru na vaše pitanje.

Slažem se da su protesti koji su trajali bez malo kontinuirano od 27. septembra do 24. oktobra u dobroj mjeri otežali rješavanje problema u nisu oblasti koje ste naveli. Međutim, ne bih se složio sa ocjenom da su ozbiljno doveli u pitanje funkcionisanje naših državnih i lokalnih institucija. Mislim da se nije radilo o tome. Vlast je samo željela da pokaže, prije svega, organizatorima, ukupnoj domaćoj i, zbog važnosti trenutka za Crnu Goru, inostranoj javnosti demokratske kapacitete i dobru volju da obezbijedimo uslove za izražavanje drugačijih kritičkih, političkih stavova i mišljenja.

Ne predviđajući od starta sa kim imamo posla, ni rizik da ta fleksibilnost i izvan zakonskih okvira može biti zloupotrijebljena, ali i ne kolebajući se da

je za Crnu Goru najvažnije da pokaže svoj demokratski kapacitet i odlučnost da brani vrijednosti koje su tekovina dosadašnjeg demokratskog razvoja. U našoj političkoj praksi već je odomaćena potreba da se ubrzano bez nužne vremenske distance određuje prava i kriva strana istorije. Koliko god se savremenici trudili da za života to odrede ipak je istorija nemilosrdna i postavlja sve na svoje mjesto. Zato vrlo nepretenciozno i samo činjenično 1989. kao ni prije toga nijesam bio akter uličnih protesta. U institucijama ondašnjeg sistema saopštavao sam stavove u koje sam tada vjerovao. Bojim se da ni sa ove vremenske distance nijesmo dovoljno sagledali dubinu procesa koji su se tada pokrenuli. Da i ne govorim o nama koji smo se u tom vremenu i sa tadašnjim životnim iskustvom našli u vrtlogu događaja. To nije glavna tema našeg dijaloga.

Svakako ste u pravu kada ukazujete na kontinuitet jedne destruktivne politike prema Crnoj Gori. I 1998. imali smo pokušaj da se Crna Gora zaustavi na putu emancipacije, da se onemogući da sama odabere put svog razvoja. U vrijeme NATO bombardovanja 1999. imali smo otpor odlučnoj namjeri Crne Gore da definiše i slijedi svoje nacionalne interese. Podsjetimo se izbora 2000. odnosno nasilne promjene Ustava tadašnje Savezne Republike Jugoslavije u Saveznoj Skupštini, kada je Crna Gora pretvorena u 27. izborni okrug Srbije. Neki od onih koji su podržali takvo ustavno nasilje i danas su u prvim redovima anticrnogorskih protesta.

Dakle, da se ne zavaravamo, takva destruktivna anticrnogorska politika je izraz svijesti koja želi Crnu Goru kao bezlični privezak većih država koje njome upravljaju kao regionom po osnovu nacionalne, kulturne ili vjerske bliskosti. Tako je bilo i 2006. tako je i danas. To je istorijski politički problem koji simim tim nikog ne smije da iznenađuje. On je izraz istorijskih lutanja, vjekovnog zatiranja svijesti o crnogorskom identitetu. Sjetimo se 1918, 1920.

naravno sve je to bilo lakše moguće zahvaljujući istorijskim lutanjima i istrajnoj mitomaniji na Balkanu. Poslednjih, nepune dvije decenije smo u pokušaju da Crnu Goru i Balkan izvedemo iz tog nereda. Očekivano, ne ide lako, ne ide bez otpora. To je i razumljivo, jer pokušavamo da promijenimo tradicionalni istorijski kurs, a korijeni problema su veoma duboki, čvrsti, neskloni promjeni, pa je ipak odgovornost državne politike da upravo poučeni iskustvom vlastitog stradanja razvoj države usmjeri u pametnijem pravcu, da se i Crna Gora kreće nizvodno sa razvijenim svijetom, a ne uzvodno, uprkos svima kao mnogo puta u istoriji.

Na tom pitanju se danas lomi budućnost Crne Gore i ne previdimo, nijesmo sami na planeti. Događaju se krupne geostrategijske promjene. Dio važnih političkih centara želi da se NATO širi, da taj sistem vrijednosti kao svoj prihvate i društva zapadnog Balkana. Drugi opet iz svojih razloga suprotstavljaju se tome, opet počev od Balkana. Danas se i te razlike oštro konfrontiraju upravo na našem prostoru. Samim tim daju pečat unutrašnjim političkim procesima. Nema, dakle, jednoznačnih odgovora na dilemu ..(Prekid)... . Ovo je vrijeme previranja, ne samo u Crnoj Gori i regionu nego i šire. Ona će trajati i do decembra i nakon 2015. Kod nas i na Balkanu. Riječ je o emancipaciji, a ona tek traži vrijeme. Periodično i jednoj i drugoj strani zagovornicima promjena ili pristalicama istorijskih matrica može se učiniti da je neki datum presudno važan za ostvarenje njihovog cilja. Kao što jeste decembar ove godine kada očekujemo pozitivnu odluku ministara NATO zemalja za upućivanje poziva Crnoj Gori, koji će po nama dati presudno važan impuls našoj zemlji da nastavi putem usvajanja novih vrijednosti koje će doprinijeti bržem ekonomskom i demokratskom razvoju i unapređenju kvaliteta života građana.

Time će Crna Gora konačno ući u novi civilizacijski krug označen sistemom vrijednosti razvijenih zapadnih demokratija. Vjerujem ipak da je ovo doba zagovornika emancipatorske politike. Uprkos iluzijama da je točak istorije moguće vratiti natrag. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Kolega Popoviću, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala predsjedniče Vlade.

Ja sam više govorio sa nekog istorijskog aspekta. Istorija nam se stalno ponavlja, jer je ovdje primjera mnogo. Šablon je identičan kroz vjekove.

Htio bih par stvari u vezi samih protesta.

Dakle, da vas podsjetim, Liberalna partija je predložila Prijedlog Rezolucije o stabilizaciji političkog i parlamentarnog života u Crnoj Gori koji nije prošao ovdje zbog dijela vladajuće koalicije. Dakle, mi smo mogli da na neki način preduprijedimo događaje, znali smo da o tome moramo raspravljati, ali mi raspravljamo post festum ali ne onda kad smo trebali da razgovaramo i kad je liberalna partija to predložila, jer to dobar dio poslanika DPS-a, SDP-a nije tada prihvatio.

Ovdje na djelu je propagandni rat. Imamo dio medija pro Vladinih, dio medija anti Vladinih. Normalan čovjek ovdje ne može da se snađe, ne može da se snađe. Vi kad gledate vijesti u 18,30 a poslije toga sačekate dnevnik u 19,30 Televizije Crne Gore, ono što kažu, dakle o istom događaju dvije potpuno dijametralno suprotne istine. Neko bi morao da odgovara jer jednostavno dio medija huška narod na sve ovo čitavo vrijeme. Ali, nadam

se da će se državni organi i sa tim pozabaviti. Nijesu samo organizatori iz DF-a krivci, niti je samo dio vlasti krivac za ovo.

Mi moramo da objasnimo ljudima tri ključne stvari ovih protesta u kojima je dio vlasti učestvovao. Što se desilo, ko je dao dozvolu da se zatvori Bulevar Svetog Petra Cetinjskog? Ja sam tražio od gradonačelnika, od ministra unutrašnjih poslova, čak od predsjednika mjesne zajednice "Stara Varoš" jer više ne znam ko je to dozovlio. Odgovore su mi neki poslali na 15 stranica odakle ja ne mogu još da shvatim ko je taj, ta ... dozovlio to da se zatvori taj uzročnik svega ovoga.

U Kotoru postoji na Pjaci od sata stub srama koji je izgrađen u 18. vijeku. E, toga ko je dozovlio da se zatvori Bulevar tada, postavljajući šator, ne znam ni sam koliko stotina, toga treba razapet na taj stub srama.

Dalje, završavam.

Dakle, protesti se potpuno raspali. Nema nekoliko ljudi, ostalo tamo, 17. ujutro u zoru s onakvom silom se oživljavaju svi ti protesti. Zašto?

I treća stvar koja je potpuno nejasna - ko je dao dozvolu i zašto da od 24. od 19 časova, oktobra, protesti traju do šest ujutro odnosno kako je produženo vrijeme ljetnje na zimsko, 12 sati. Što ste vi mislili, što će se događati iza ponoći? Što ste mislili da će se događati na tim protestima? Znači, strah me je da je i u dijelu vlasti bilo u interesu da se sve ovo izdogađa. I ko je stradao, kolateralna šteta. Naravno svi oni ljudi povrijeđeni, treba ispitati prekoračenje službenih ovlašćenja kojih je nesporno bilo, ali i policajci su ljudi od krvi i mesa. U čitavom tom haosu nije ni njemu psihološki lako tamo stojati i čekati kad će ga neko pogoditi, udariti ili ne znam što sve. Uglavnom mislim da je policija, a i sve ove službe uglavnom profesionalno odradila svoj posao. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam, bili smo stali na toj temi pa nema potrebe za komentar, premijer kaže.

Kolega Kalač ovaj put nijeste poslednji, biće koleginica Kalezić, tako da eto, jedanput da ne zatvarate Vi raspravu. Izvolite.

ALMER KALAČ:

Hvala predsjedniče Skupštine.

Velika je odgovornost imati završnu riječ. Pretpostavljam da su svjesni svi oni koji to

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Koji se trude da budu prvi, koji se trude da budu prvi, hvala Vam.

ALMER KALAČ:

Uvaženi predsjedniče Skupštine, uvaženi predsjedniče i članovi Vlade, uvažena Skupštino, uvaženi građani,

U ime Kluba poslanika Bošnjačke stranke, predsjedniku Vlade postavljam sledeće pitanje:

Koje je razvojne projekte Vlada planirala Nacrtom budžeta za 2016. godinu za sjever Crne Gore i koji projekti su u planu, konkretno za Opštinu Rožaje?

Obrazloženje.

Talasom iseljavanja koji se početkom godine dešavao, sjever Crne Gore je napustio veliki broj građana. Najčešće su odlazili mladi ljudi, često i čitave porodice, ali uglavnom radno najaktivnije stanovništvo. Kao glavni razlog iseljavanja bio je nedostatak posla. Da bi takve pojave preduprijedili,

ali i dočekali najavljeni povratak onih koji su tražili azil u zemljama Evropske unije, neophodna je realizacija što većeg broja projekata kojim bi se stvorili uslovi za oporavak privrede.

Pored najvećeg Kapitalnog projekta izgradnje autoputa potreban je što veći broj manjih projekata čija realizacija iziskuje manje vremena, ali i manje sredstava a samim tim brže je dostupna građanima. U ovom slučaju ne mislim na izgradnju putne infrastrukture i vodovoda kao osnovnih uslova za opstanak, već na projekte koji direktno ili indirektno mogu generisati određeni broj radnih mjesta. Jedan takav projekat je i prodaja dijela nekadašnje Fabrike "Gornji Ibar" u Rožajama gdje su već počeli radovi na popravci objekta a početkom naredne godine se očekuje i početak proizvodnje. Prema planu investitora ovaj projekat obezbijediće do 150 radnih mjesta u naredne tri godine.

Odgovor tražim i u pisanoj formi.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Kalač.

Predsjedniče, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani poslaniče Kalač, prije konkretnog odgovora Vama, podsjetiću Vas da sam na premijerskom satu održanom u aprilu, nakon toga i u maju mjesecu 2015. godine imao slična pitanja koja su se odnosila na mjere razvojne politike u cilju suzbijanja migracija stanovništva sa sjevera Crne Gore i povećanja zaposlenosti. Tada sam govorio o problemu negativnog demografskog trenda u sjevernom regionu i naveo mjere koje

Vlada Crne Gore sprovodi u cilju smanjenja regionalnih razlika u zemlji i povećanja zaposlenosti.

Ažurniju informaciju o realizaciji navedenih mjera ja ću saopštiti danas u odgovoru na Vaše pitanje koje se odnosi na budžetsku podršku realizacije razvojnih projekata u Opštini Rožaje i na sjeveru u cjelini i njihov značaj za smanjenje nezaposlenosti kao najvećeg izazova u vođenju ekonomske politike.

Vlada mjerama ekonomske razvojne politike nastoji dati adekvatne odgovore na višedecenijski problem regionalnih razlika sa kojim se suočava ne samo naša država, nego i većina zemalja Evrope. Nastavićemo sa tim i u narednom periodu radi dostizanja ravnomjernijeg socioekonomskog razvoja svih jedinica lokalne samouprave i regiona zasnovanog na konkurentnosti, inovativnosti i zapošljavanju. Ovo su osnovni ciljevi strategije regionalnog razvoja zemlje. Potvrda opredijeljenosti Vlade u ostvarivanju ovog cilja ogleda se i u otpočinjanju izgradnje najvećeg i najvažnijeg infrastrukturnog projekta u državi, autoputa Bar-Boljare, za čiju prvu dionicu smo budžetom 2015. opredijelili 206 miliona eura. Realizacija ovog projekta biće nastavljena i finansijski utemeljena iz Zakona o budžetu za 2016. Prvi efekti ovih aktivnosti ogledaju se u zapošljavanju domaće radne snage tokom izvođenja radova. Svakako očekujemo da će stanovništvo sjevera osjetiti i ostale pozitivne efekte tokom izgradnje prve dionice autoputa kao i nakon njenog završetka maja 2019.

Pored autoputa investicija u saobraćajnu infrastrukturu sjevernog regiona u 2015. podrazumijevaju i rekonstrukciju magistralnih i regionalnih putnih pravaca. U oblasti energetike takođe važno je za razvoj sjevera i države u cjelini, stvorene su pretpostavke za početak gradnje Drugog bloka Termoelektrane u Pljevljima investicije vrijedne preko 300 miliona eura. Do

polovine decembra očekuje se potpisivanje ugovora sa prvorangiranim ponuđačem Škoda Praha. Tokom 2015. je nastavljeno sa izgradnjom malih elektrana kao i realizacijom investicije u vjetroelektranama na lokaciji Krnovo.

Podsjetiću i na projekte u turizmu infrastrukturnog opremanja skijališta "Kolašin 1600" i "Cmiljača" u Bijelom Polju, koje su u toku, pripremu projektne dokumentacije za valorizaciju Đalovića pećine u Bijelom Polju. Nastavićemo aktivnosti na osposobljavanju skijališta "Turjak" u Rožajama a Vlada će u narednom periodu posebnu pažnju posvetiti razvoju turizma na planini Hajla. Takodje u toku je realizacija projekata u oblasti obrazovne, zdravstvene, socijalne i sportske infrastrukture, kao i infrastrukture zaštite u oblasti životne sredine s ciljem povećanja konkurentnosti i ukupnog razvoja sjevera. Finansiranje projekata u oblasti osnovne infrastrukture na sjeveru u cilju jačanja konkurentnosti ekonomije, a time i dinamiziranje ekonomskog rasta biće predloženo i budžetom za 2016. godinu. Očekujem da će se dominantan dio kapitalnog budžeta u okviru ovogodišnjeg Predloga zakona o budžetu odnositi na sjeverni region, prvensveno zbog nastavka izgradnje prve dionice auto-puta Bar - Boljare. Ipak ne mogu još uvijek dati precizan odgovor na vaše pitanje po prioritnim razvojnim projektima, budući da tek predstoji utvrđivanje Predloga zakona o budžetu od strane Vlade i njegovo upućivanje Skupštini Crne Gore. Nadam se da ćemo se složiti u ocjeni da je ulaganje u infrastrukturu potreban a ne i dovoljan uslov za povećanje proizvodnje i zaposlenosti u realnom sektoru. Za dostizanje tog cilja neophodne su nove proizvodne investicije u oblasti preradjivačke industrije, poljoprivrede, turizma i energetike. Jedan od primjera takvih projekata koji će doprinijeti otvaranju najmanje 150 novih radnih mjesta u preradjivačkoj industriji na sjeveru je kako ste i naveli u obrazloženju poslaničkog pitanja, upravo u opštini Rožaje. Nakon završetka tenderske procedure za valorizaciju lokacije

1 kao dijela imovine bivše fabrike "Gornji Ibar" potpisan je ugovor o kupoprodaji i investiranju i ugovor o zakupu dijela imovine ovog preduzeća između Vlade i investitora iz Turske. Kupac je platio kupoprodajnu cijenu predmetne imovine. Projekat podrazumijeva realizaciju investicionog ulaganja u minimalnom iznosu od 5,36 miliona eura, od čega se 4,4 miliona odnose na ulaganja u obrtna sredstva za potrebe proizvodnje. Takođe, nadamo se uspješnoj realizaciji javnog poziva za učešće na tenderu radi zakupa investiranja dijela na dijelu lokaliteta fabrike "Gornji Ibar" tzv. lokacija III i time još jednu investicije preradivačku industriju i otvaranje novih radnih mjesta. Podsjetiću kada govorimo ... preduzeće "Vektra Jakić" u Pljevljima je od završetka stečaja investirano preko 2 miliona eura i trenutno zaposleno 220 ljudi. Dodatno, na poslovima sječe, izvlačenja i transporta drveta radi jo 290 zaposlenih. Do kraja godine, puštanjem u rad peletare steći će se uslovi za otvaranje novih 20 radnih mjesta. Takođe, u izgradnju novog objekta pilane na Njegovići na Žabljaku, kao i nabavku opreme investirano je 1,2 miliona eura. Na poslovima sječe već je angažovano 20 lica, dok se puštanjem u rad pogona za preradu drveta stiču uslovi za otvaranje 15 novih radnih mjesta. Do kraja novembra program rezane gradje biće u punoj funkciji. Da bi se povećale direktne investicije u prioritetne razvojne oblasti naročito na sjeveru Vlada je od ove godine, u skladu sa Uredbom o podsticaju direktnih investicija i Zakona o budžetu, obezbijedila subvencije u iznosu od 10.000 eura po radnom mjestu za otvaranje najmanje 20 novih radnih mjesta. Po objavljivanju prvog javnog poziva do 1. oktobra 2015. godine je predato osam aplikacija ukupne vrijednosti 23,8 miliona eura kojima se predviđa otvaranje 353 radna mjesta za projekte u oblasti preradivačke industrije i usluga. Od toga pet projekata ili oko 50% ukupne

vrijednosti investicija sa planiranim otvaranjem 223 nova radna mjesta koja se odnose na sjeverni region.

Po ocjeni dobijenih osam aplikacija izvršiće se odabir projekata koji će biti predmet podsticaja. Do kraja godine planirano je objavljivanje još jednog javnog poziva, takođe i nastavak ove podrške u 2016. Vlada realizuje i druge mjere podsticaja razvoju preduzetništva na sjeveru, važno je za zaustavljanje negativnog demokratskog trenda i smanjenje nezaposlenosti. Riječ je o mjerama u okviru agro budžeta, i IPARD programa kao i mjerama u okviru programa Ministarstva ekonomije, Zavoda za zapošljavanje itd. Podsjetiću da se prosječno godišnje između 50 i 60% agrobudžeta Crne Gore opredijeli za sjever. U okviru IPARD lajk programa od ukupno 291 nedavno potpisanog ugovora njih 158 se odnosi na poljoprivrednike sa sjevera. Takođe oko 65% vrijednosti ugovora iz IPARD lajk programa ili preko 6,4 miliona eura ugovorene vrijednosti se odnosi na sjever. Realizacija ovih projekata u okviru IPARD lajk programa treba da doprinese otvaranju 360 novih radnih mjesta na sjeveru od ukupno planiranih 500 u Crnoj Gori.

U 2016. je predviđena i podrška projektima za preradu, odnosno prehrambenu industriju kroz IPARD lajk II. Za razvoj preduzetništva i otvaranja novih radnih mjesta na sjeveru, značajna je i kreditna podrška Investiciono razvojnog fonda. Raspoloživa sredstava za ovu namjenu su oko 80 miliona eura u 2015. sa nižom kamatnom stopom na kredite preduzećima na sjeveru i manje razvijenim opštinama.

U prvih devet mjeseci 2015. Iret je iz navedenih sredstava odobrio 164 dugoročna kredita preduzećima i preduzetnicima koji trenutno zapošljavaju 5.383 lica, dok je kroz poslove Faktovinga sačuvano oko 2.635 radnih mjesta. Pored rasta proizvodnje i zaposlenosti u postojećim preduzećima efekat ove

podrške se ogleda u doprinosu, rastu broja malih i srednjih preduzeća. Njih je na kraju jula 2015. godine bilo 23.464.

Kada je riječ o ukupnim efektima dosadašnjih mjera ekonomske politike, podsjetiću da broj zaposlenih na sjeveru i u cijeloj državi raste. Podsjetimo se, na početku mandata ove vlade, u posljednjem kvartalu 2012. prema anketi o radnoj snazi broj zaposlenih u Crnoj Gori je bio 197.400. Prema posljednjoj anketi o radnoj snazi koja obuhvata podatke na kraju drugog kvartala 2015. ukupan broj zaposlenih u državi je 226.100, što je oko 29 hiljada više u odnosu na kraj 2012. U posmatranom periodu je broj zaposlenih na sjeveru povećan sa 36.100 na 44.200 ili za nešto više od osam hiljada.

Vlada će nastaviti sa daljim unapređenjem poslovnog ambijenta i kreiranjem dodatnih mjera podrške investicijama koje vode dinamiziranju ekonomskog rasta i otvaranju novih radnih mjesta, naročito u poljoprivredi, prerađivačkoj industriji i turizmu, kako bismo zaista ostvarili postavljenu projekciju od 40 hiljada novih radnih mjesta kojoj smo se približili. U ostvarenju ovog cilja, očekujem još intenzivniju saradnju sa jedinicama lokalne samouprave, kao i dodatnu zainteresovanost i inventivnost građana da iskoriste ove povoljnosti za ulazak u svijet preduzetništva, što će i u buduće biti predmet prioritete pažnje vladine politike. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Kolega Kalač izvolite.

ALMER KALAČ:

Hvala vam na datom odgovoru.

Upravo je to pitanje iz aprila mjeseca mene inspirisalo da danas i sa ove vremenske distance postavim slično pitanje i kako bismo baš zbog tog vremenskog intervala videli šta je u međuvremenu učinjeno, a i da građani od vas direktno čuju šta su planovi za sjever Crne Gore.

Mnogi su odselili iz tih sjevernih opština, uglavnom razloge iseljavanja sam pomenuo. Ne kažem da nije bilo zloupotreba i da pojedinci nijesu otišli na ekskurzije. Međutim, ne možemo generalizovati stvari i građane Crne Gore u svakom slučaju nazivati neradnim, jer oni to nijesu, ali im trebamo stvarati uslove kako mogu doći do posla.

Ja nijesam zagovornik socijalnih programa. Ja sam za to da svi ljudi koji su zdravi i sposobni rade i da od tog svog rada žive i stvaraju uslove za sebe i porodicu. Naravno, bilo je tu i mnogo podstrekača u tom periodu kako bi se što veći broj građana iselio, a naravno to su činili zarad svojih interesa koje ovom prilikom ne želim da analiziram.

Smatram da Vlada i jedinice lokalne samouprave odnosno opštine trebaju učiniti sve kako bi tim ljudima koji se uskoro vraćaju stvorili i omogućili kakve-takve uslove za normalan nastavak života, jer je veliki broj tih ljudi prodao svoju pokretnu imovinu, rasprodao svoj stočni fond i kako bi se kazalo u narodu, vraća se na ovijane strane. Mi moramo tim ljudima izaći u susret i stvoriti kakve-takve uslove i pomoći im.

Ako govorimo o ekonomskom razvoju, Vi ste kazali da treba biti ofanzivan. Kolega je kazao da treba biti agresivan, možemo ga zvati kako god nam u datom momentu odgovara, ali da stvorimo koliko-toliko normalne uslove za dalji život i rad.

Smatram da je turbulentno vrijeme koje se dešavalo 90-tih i sve do 1999. godine iza nas i da zagovornicima tog i takvog načina vremena i življenja ne trebamo dati prostora. Koliko god grubo zvučalo reći ću da mi ne

trebamo u Crnoj Gori odgajati ratnike, već da trebamo odgajati dobre sportiste, dobre naučnike, a samim tim stvoriće se dobri uslovi za život svih onih koji Crnu Goru vide kao svoju državu i koji joj žele oporavak. Iz tog razloga postavio bih i dopunsko pitanje:

Da li nakon obnove nezavisnosti 2006. nakon odbrane državnosti i nezavisnosti 24. 10, tj. u subotu i nakon poziva u NATO u decembru mjesecu, Crnu Goru i sve njene građane očekuje jedan ... i mirniji period u kom će i realizacija svih projekata o kojima govorimo danas imati puni smisao? Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Kalač.

Izvolite predsjedniče Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Želeći da racionalizujem trajanje ovog vremena neophodnog za premijerski sat, već sam bio odlučio da se samo saglasim sa ocjenom poslanika Kalača. Međutim, njegovo dopunsko pitanje, naravno traži odgovor. Ubijeđen sam da je tako kao što ste pretpostavili u vašem pitanju.

Ja mislim da mi sticajem pozivnice za NATO verifikujemo sve ono što smo radili u ovom periodu kojeg ste i vi potencirali. Ja mislim da smo mi tada stali na put usvajanja vrijednosti evroatlantske zajednice a da ćemo sticanjem pozivnice za članstvo u NATO i članstvom u NATO koje će uslijediti nakon procedure koja se odprilike završava za godinu dana nakon poziva verifikovati svoju pripadnost toj zajednici. Ubijeđen sam da će to biti dodatna brana onim vrijednostima koje smo ostvarili u ovom periodu koje posebno fokusiramo. No, naravno ne znači da će nakon toga manjkati posla državnoj

politici. Ja mislim da će se stvoriti uslovi da se odgovorna državna politika fokusira na ono što sam već kazao u odgovoru na jedno od prethodnih pitanja, na ključni izazov budućeg crnogorskog razvoja, to je dinamiziranje rasta. Ja sam par puta govorio o tome, dozvolite da to ponovim i ovdje. Ako napravimo sljedeću projekciju, dakle ako bi Evropska unija nastavila da raste po stopi od 1% godišnje, a ako bi se Crna Gora zaustavila na prosječnoj stopi rasta zapadnog Balkana, koja je između 2,1 i 2,3, mi bi sustigli nivo razvijenosti zapadne Evrope ili Evropske unije 2102. godine. Pretpostavimo povoljnije, ako bi Evropa nastavila da raste svojim tempom, a Crna Gora se zadržala na ovom višem nivou ekonomskog rasta, dakle prosječno 3,2% godišnje mi bi sustigli Evropsku uniju 2060. godine. Znači značajno brže nego zapadni Balkan ali dovoljno daleko.

Dakle, šta je imperativ? Dinamiziranje rasta. Mi moramo da uđemo u zonu rasta između 4 i 5%. Ove godine ulazimo, mi smo ove godine sigurno iznad 4%, da li je 4,2 da li je 4,3, ne znam, ali mislim da sada umješnost buduće vlade i umješnost ekonomske politike u narednom periodu mora da bude da cementira, da sačuva taj dostignuti nivo ekonomskog rasta i da ga, ako je to moguće dodatno unapređuje. Tada, da kažem je sve dogledniji evropski kvalitet života u Crnoj Gori i to je ona vrijednost kojoj treba biti posvećena u narednom periodu nakon što uspješno savladamo prethodne izazove i Crnu Goru uvedemo u NATO. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

I danas na kraju je koleginica Kalezić u ime Kluba poslanika Demokratskog fronta.

Izvolite.

Hvala na strpljenju da ste toliko čekali.

JELISAVA KALEZIĆ:

Pa dobro, ja uopšte ne odbacujem mogućnost da je do ovoga došlo mojom greškom. Uvijek mi je lakše da pođem od toga a poslije mogu da vidim.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam što ste izdržali onako u sred bitke stameno, na to vam posebno hvala.

JELISAVA KALEZIĆ:

Pa da vam kažem, posao radimo da se završi.

Naravno, pozdravljam Skupštinu.

Poštovani predsjedniče Vlade sa ministrima Vlade Crne Gore i prije svega poštovani građani Crne Gore,

Ja sam postavila poslaničko pitanje i vrlo susretljivo premijer ministar je prihvatio da odgovara iako ga nije dobio, opet kažem zbog nekih malo čudnih proceduralnih događaja. Možda je olakšavajuće što je dio odgovora sadržan i u pitanju kolege Pajovića.

Dakle, moje pitanje glasi - Molim da mi odgovorite šta po vašem mišljenju i ocjeni u ovom periodu najviše ugrožava socijalnu koheziju crnogorskog društva?

Sada ću dati obrazloženje koje mislim da je primjereno, a to je sljedeće:

Ja sam pažljivo slušala kad mi se već pružila prilika koju sam i sama odabrala i u nekim fragmentima kroz više postavljenih pitanja, uočila sam elemente koji su direktno ili posredno vezani za ovo pitanje. Sad nemam

vremena, ja inače sam jako ekstenzivna u izlaganju, ali ono što mislim da je jako bitno da se ovdje saopšti to je da mi imamo mogućnost da na osnovu već provjerenih iskustava znamo šta nas čeka kao društvo, kao zajednicu, kao zemlju da kažem koja je izašla jer još uvijek je u periodu promjene ekonomskog sistema, neminovno društvenog sistema, bez obzira koliko to kome prijalo ili ne prijalo, ja pripadam generaciji ili generacijama kojima to zaista ne prija, ali je to potpuno irelevantno sada.

Ono na šta želim da ukažem to je da prije tri godine, upravo u oktobru 2012. u Sloveniji su bili masovni građanski protesti sa veoma sličnim scenama koje su se odigrale i prethodnih dana u Crnoj Gori, sa epilogom koji je završen niti rušenjem ustavnog poretka, niti ugrožavanjem države, niti bilo čim sličnim, završio se smjenom vlade tadašnjeg premijer ministra Janeza Janše, došla je gospođa Bratušek na čelo te privremene vlade, kroz godinu i po dana su održani izbori. Dakle, nama je to iskustvo važno. Zašto? Pa prosto mislim da nije dobro i da za nas nije zdravo da posmatramo ove događaje, oprostite kolega Simoviću, ovo zaista nije vama upućeno pežorativno što ću reći, ali na način gdje se osvjetljava jedna moguća varijanta događaja. A da li je to cjelina odnosno da li je to ono što nas neminovno čeka nijesmo baš utvrdili i razmotrili.

Ono kako ja vidim sa svojim životnim iskustvom i obrazovanjem i nije na odmet reći, pozicijom nestranačke poslanice u Skupštini odnosno jedine koja je ušla kao nestranačka, sad ima onih koji su ušli kao stranački a trenutno su nestranački, ovo je neki dinamičan parlament, meni je to drago što je tako ali taj slijed posmatranja meni se čini da nije suvišan imati ...bio usamljen i makar ne bio rado prihvaćen od parlamentarne većine ili od Vlade, kako god, mislim da on nije suvišan. Dakle, ono što želim da ukažem još uvijek, da li sam ja već potrošila

Dobro baš vam hvala. To mi je podrška.

Ono što želim da ukažem to je, naravno ja to ne mogu čitati bilo bi izuzetno zanimljivo i korisno, ali za to ću uputiti, postoji srećom internet i sačuvana dokumentacija, ako se ukuca - Protesti u Sloveniji 2012. doći ćete do intervjua koji je jedan mlađi slovenački sociolog, profesor Franc Trček, inače i direktni učesnik, a inače organizator, prvo preko fejsbuk profila odnosno umreženih različitih grupa protestanata, dao je intervju bosansko-hercegovačkom portalu "Buka". Svi smo zapravo sa nekim zajedničkim nasleđem sa nekim sličnim pređenim putem. Slovenci su uvijek bili u prednosti. Slovencima nije smetalo samoupravljanje, niko nije krao inventar u fabrici zato što je tako kako je uređeno. Bolje su poslovali u okviru istih zakona, to znamo, oni koji su stariji to znaju. Slovenci nemaju neka opterećenja, doduše ni prednosti takve situacije kao što mi imamo ovdje. Oni su maltene nacionalno homogeni i maltene konfesionalno homogeni. To u nekim trenucima je dosta zgodno, u nekim trenucima nije. Blokira jednu društvenu razmjenu i da kažem, ukupno mislim da je bolje ovo što mi imamo, ako sebi ne otežavamo. Ali, ja ću vam pročitati nekoliko navoda, preporučujem da se ovo pročita, prosto nemojte me doživjeti, ja jesam stari profesor. Jako je korisno, jer mi nećemo ništa postići ako kažemo protesti su u cilju rušenja ustavnog poretka, to prosto nije tako. Ja sam učesnica protesta, nijesam organizator, jer upravo zbog te moje pozicije, potpuno nestranačke, nije nekako bilo ni priključka, voljela bih da sam upitana, čisto zbog mog urbanističkog znanja oko lokacije, to nije beznačajno. Nijesam, to je otišlo tako, ovo nije ni kritika, ni da se žalim javno, nego prosto to je istina.

Međutim, jako bismo suzili na sopstvenu štetu i na dugoročnu štetu način djelovanja i način promišljanja. Ako bismo ove događaje koji se sada

nijesu završili, ja ne prejudiciram ništa, ja ću ovim što ću da vam pročitam u stvari saopštiti ovo što sam rekla na početku.

U Sloveniji, koja ima tri i po do četiri puta veći bruto nacionalni dohodak, koja je u tom trenutku, kad su se desili protesti, bila već osam godina članica Evropske unije i NATO-a. Dakle, nije imala nikakvu tenziju u vezi sa tim. To se desilo, kako jedan sociolog, kome ima smisla vjerovati, govori o svom društvu o svojoj zajednici.

Kaže ovako: Zajedničko svim protestima u Sloveniji jer se događalo u više gradova je teza, da je građanima dosta slovenačkih, političkih i ekonomskih elita, koje su kroz primarnu akumulaciju kapitala u tranziciji društveno vlasništvo u većini slučajeva pretvorili u svoje privatno vlasništvo u obliku društava sa ograničenom odgovornošću. To je jedna duboka tenzija. Uz takvu identičnu, duboku tenziju, mi imamo i sva ona dodatna naša opterećenja ili kako da kažem naše karakteristike, ne moraju biti ni opterećenja. Slovenačke institucije su to znamo daleko izgrađenije, daleko samostalnije, oni su, još u zajedničkoj nam Državi SFRJ, jako polagali do kadrova itd. Crna Gora je i tada i sada svoje kadrove tako štedro puštala, pa sad dobro...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Premijer je došao prije neki dan iz Slovenije, pa ćemo ga čuti, ako ste pri kraju toga.

JELISAVA KALEZIĆ:

Na znam da li je stigao o tome da priča. Međutim, može se barem ovo iščitati, a i sjećamo se šta je pisalo.

Dakle, još jedna vrlo karakteristična stvar. Kaže u brojnim sredinama, protesti su upereni protiv korumpiranih lokalnih političara, a u svim sredinama protiv Vlade Janeza Janše, koja provodi brutalnu neoliberalnu destrukciju socijalne države, te u isto vrijeme izvodi reforme u sudstvu koja bi stvorila njihovu željenu takozvanu drugu repuliku i omogućila vladavinu bez nadzora. U biti diktaturu koja bi bila sakrivena u mimikriji prividne demokratije, bukvalno režu nas na svim područjima od kulture, školstva Univerziteta, zdravstva. Uz to im je za takav način vođenja države uvijek pri ruci izgovor da to od nas traži EU i trenutna globalna situacija. Ja ovo čitam, bez ikakvog zazora. Zašto? Mi smo u tom toku tranzicije, pustili se mi nizvodno ili pokušali malo da skrenemo kako god, treba da se održimo. Ali, ovakva poruka, iz jedne vrlo stabilne za u poređenju na Crnu Goru u smislu stabilnije ekonomije zapravo proteste je izazvalo to, što je Janez Janša htio da objavi bankrot Slovenije i što su se neke cijene podigle. To je aktiviralo ono što je tinjalo.

Šta sam još htjela da istaknem?

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Možete u komentaru, možete u komentaru.

JELISAVA KAZELIĆ:

Hoću u komentaru i u komentaru imam još nešto što mi je pristiglo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Predsjedniče Vlade. Izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovana poslanice Kalezić, hvala vam svakako na pitanju kojim ste dodatno potencirali jedan aspekt teme koja je zaokupila glavninu naše pažnje danas.

Kao što ste i sami kazali, svoje viđenje, svoja uvjerenja tu temu sam manje više saopštio. Ali, svakako, da vaše interesovanje da i kroz ovu formu nastavimo dijalog na tu temu obavezuje me da kažem i sljedeće. Sjećam se odlično tog vremena u Sloveniji, sjećam se smjene Vlade Janeza Janše, čini mi se da je to bilo praćeno i jednom aferom koja je kasnije pravosudno procesuirana i Janša pravosnažno osuđen. Ali, ne vezano od toga razumio sam šta je vaša poruka kroz interpretaciju ovog teksta kojeg ću naravno rado pročitati.

Dozvolite da ponovim samo nešto što sam mislio da sam dovoljno jasno saopštio. Vjerujte niti kao građaninu, a još manje kao predsjedniku Vlade, protesti mi ni najmanje ne smetaju i nikada na njih apriori, ne gledam na nešto što je neprihvatljivo, kao nešto što je suprotno onome što je demokratski razvoj društva i što je uopšte ukupan društveni i državni razvoj.

Međutim, dajte kada ulazimo u to, da osvijetlimo čini mi se dva dopunska aspekta. Biću kratak. Problem je kada vam bilo ko sa protestima izađe sa ultimatumom biće ovo ili ništa. Dakle, sa porukom ili sloboda ili ništa, a pod slobodom se podrazumijeva da im se preda vlast.

Dozvolite da kažem ovako. Pomenuo sam, manje više u Crnoj Gori koja ima 530 hiljada birača ono što je u momentima najmasovnijeg prisustva mogao da okupi Demokratski front, složiti ćemo se nije moglo izaći iz zone jedan do 1,5%. Dakle, zamislite odgovornost Vlade koja bi reagujući na to predusretljivo vratila mandat i kazala da je ne zanima mišljenje onih 98,5% od kojih je većina dala povjerenje upravo toj Vladi. Ja mislim da to ne bi bilo

politički odgovorno, ja mislim da bi to bila participacija Vlade u nastajanju haosa jednog spontanog haosa u političkom životu Crne Gore.

Dakle, sljedeće na što bi trebalo takođe obratiti pažnju je poruka - ako to ne uradite, mi ulazimo u institucije sistema i to su naravno i pokušali. Ja zaista ne mislim da to treba identifikovati sa svim ljudima koji su bili tamo. Ni slučajno. Vrlo vjerujem u to što ste vi kazali. Takođe, vrlo vjerujem u to da to nije bio ni vaš motiv, ni motiv velikog broja ljudi koji su bili tamo, ali je nečiji motiv bio. Taj neko je, nažalost, uspio da takav ton da ukupnim protestima. Više se niko ne sjeća šta se željelo tim protestima. Svi se sjećamo poslednje slike. Poslednja slika je đe se motkama, suzavcima, bakljama kidiše na policiju da bi se ušlo u institucije sistema, dakle kidiše se na ono što su obilježja crnogorske državnosti. Opet vas pitam, da ste kojim slučajem u moj poziciji, da li biste to branili ili biste kazali to me ne zanima? Pa, građani su vam dali povjerenje da to branite.

Vratimo se na upravo to što ste kazali. Vlada je promijenjena u Sloveniji. Moja ponuda je i tada i danas bila hajde da se ponašamo kao Slovenci ili, kako hoćete, kao civilizovani svijet. Dakle, nezadovoljni smo Vladom, Parlament je ovdje, poslednji sam koji se ikada oglušio do kraja ozbiljno o inicijativi da se u Parlamentu preispita povjerenje Vladi. Nikada se nije dogodilo da od prvog do zadnjeg trena nisam ostao, odslušao i odgovorio na svaki komentar. Ne pristupam tome formalno. To znači spreman sam da Vlada bude smijenjena u Parlamentu. Spreman sam da sjednemo i da se politički dogovorimo da je interes države da se skрати mandat ili šta god da je posledica. Jedino što mislim da ne smijem biti spreman i da je to jednako u interesu onih koji su glasali za ovu politiku i onih koji su bili protiv nje, to je da se tako igramo sa vlašću, da kako kome padne na pamet da mu je damo. ... ne znam ko je prethodno kazao promijenice se vlast. Naravno, mora se

promijeniti, sigurno će se promijeniti i DPS će nekada, takođe, biti opozicija. Na šta će to ličiti ako tada dođemo svako malo ispred Parlamenta i kažemo - vratite nam vlast jer ona nama pripada, bili smo tu toliko dugo, inače ćemo napraviti kakav zulum. Mislim da je to neozbiljno, da to ne pripada civilizovanom društvu. Za mene protesti nisu sporni, za mene smjena vlasti uopšte nije sporna. Za mene je samo sporno kada u to unosimo jedan nepodnošljivi spontanitet koji ovo društvo prijeti da vrati 20 godina natrag. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Izvolite kolegkinice Kalezić.

JELISAVA KALEZIĆ:

Ozbiljno sam postavila pitanje šta smatrate da stvarno ugrožava socijalnu koheziju. Pitanje je bilo to. S obzirom na ovakav neželjeni redosled, ostaću bez odgovora jer suština je šta nas stvarno ugrožava. Suština je da ne posmatramo kako se to manifestuje nego odakle proizilazi upravo ono što dijelom preklapa pristup kolege Pajovića i moj. Ono zbog čega kao građanka Crne Gore najviše i brinem, to je ta socijalna tenzija odnosno raslojenost odnosno svakovrsna pocijepanost društva. Jer, takva situacija jednu važnu društvenu energiju potrebnu upravo za ovo što ste maloprije rekli, veliki je poduhvat očekivati i projektovati rast od 5% godišnje. Ako imamo te unutrašnje tenzije, nama će društvena snaga da ode na to. Dok njih ne riješimo i dok njih ne uklonimo, nećemo moći. Došli smo dotle da ne možemo. Možda je moglo u nekom trenutku brže, ali ove tenzije tinjaju i one su, nažalost, kao duboki trn. Ako se tu ne provjetri, ne sredi, tako može da se

velika muka stvori koju niti priželjkujem, niti prizivam, daleko bilo, ovako da sam potpuno u obrascu stare žene iz Crne Gore, daleko bilo, jer dosta je muke oko nas ovo što se gleda, da je sve u svijetu mirno i dobro, mi imamo svoga posla puno. Ali, svoga posla toliko, sa takvim okruženjem to je teško.

Međutim, dozvolite mi samo još jednu stvar. Na protestima, zaista, skoro ni malo se nije postavljalo pitanje dobijanja pozivnice za NATO pakt. To ide svojim tokom. Među onim brojem građana sam koji je protiv ulaska Crne Gore u NATO, to sam javno saopštila, čak i razloge iznijela, prihvatljive ili ne, moji su. Smatram da je bitan referendum, ali tokom protesta to nije bilo pitanje, zaista ne. Međutim, danas sam pred početak Premijerskog sata od kolege Sijarića dobila jedno pismo na više strana, nijesam imala problem kao kolega Popović, uspjela sam da ga pročitam jer me je interesovalo, ne mogu ga sada čitati, ali ću se potruditi da dođe do premijer-ministra jer je potresno. Piše građanin Bijelog Polja i čovjek koji ima svoj samostalni posao od 1977. godine, koji se zove Sabahet Beli Hot. Na kraju, saopštava nešto što je potpuno drugačije od mog viđenja pristupanja NATO paktu, ali ću iz poštovanja i iz iskrenog stava da se čuju sva mišljenja i da odlučimo svi, ne u Skupštini nego na referendumu, pročitati ovo što je on rekao.

"Crnoj Gori je bolje da nam dolaze ozbiljniji i sposobniji menadžeri i inženjeri nego sposobni kriminalci, ali dok Crna Gora ne postane članica NATO-a ovdje će uvijek biti problema na svakom polju i NATO dolazak ne podržavaju oni koji su skloni da prave probleme ili planiraju da ih prave u budućnosti po bilo kom osnovu na svakom polju, što će reći - ja sam u tu grupu svrstana ovom njegovom formulacijom, ali ne bježim od toga da pročitam, nastaviću - zato NATO dobrodošao za dobro svih građana Crne Gore i Balkana. Grčka da nije član NATO-a nikad ne bi bila u prilici da dobije ogromne kredite od investitora. Ovaj tekst sam napisao prije sedam i više

godina i mislim da ga sada treba objaviti. Tekst će biti poslat svima u Crnoj Gori i mnogima u inostranstvu. Bez stvarnog prisustva NATO-a na čitavom prostoru Balkana nema sigurnosti građana, nema borbe protiv korupcije i kriminala, sve je samo imitiranje procesa i ništa više. Za sve što nam se desilo za ovih poslednjih 30 godina, hvala Vladi Crne Gore".

Ovaj čovjek ima u vezi sa tim potpuno drugačiji stav, našla sam se u kategoriji onih koji se suprotstavljaju. Međutim, ono što je jako važno, i time završavam i prestajem da iscrpljujem dalje skup, to je da je na protestima koji su se odvijali do sada bilo i onih koji su za NATO i onih koji su protiv i oni koji se izjašnjavaju za neutralnost, kako god to izgledalo kao neka utopija među koje spadam ja. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Izvolite predšedniče Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Zapravo želim samo da se zahvalim uvaženoj poslanici Kalezić. Zaista, kako sam i rekao, to je i u odgovoru na prvo pitanje, sve njene intervencije do sada u Parlamentu shvatam dobronamjerno i kao izraz zabrinutosti za prevazilaženje određenih problema sa kojima se suočavamo u crnogorskom društvu.

Drugo, mislim da sam detaljno odgovorio na pitanje koje je postavio gospodin Pajović. Poslanica Kalezić je i sama uočila da je zapravo ta argumentacija ono kako je moje viđenje u odnosu na osnovno pitanje koje je poslanica postavila te bih se i ja racionalno ponašao i ne bih ponavljao tu argumentaciju. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Više nemamo ni klubova u parlamentu, tako da ne možemo imati ni pitanja.

Zahvaljujem se svima na ogromnim prekoračenjima, ali postoje dani kada je prekoračenje korisno, ovo je jedan od takvih dana.

Zahvaljujem se premijeru i danas nećemo nastavljati poslanička pitanja jer smo već blizu 17 časova.

Nastavićemo u ponedjeljak u 11h. Sa poslaničkim pitanjima prvi je potpredsjednik Vlade Marković.

Hvala vam. Ovim je premijerski sat završen.

02.11. 2015.

POSLANIČKA PITANJA

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Koleginice i kolege, predlažem da počnemo, odnosno da nastavimo sa našom trećom posebnom sjednicom, sjednicom posvećenom poslaničkim pitanjima.

Pozdravljam potpredsjednika Markovića, kome će prvo pitanje postaviti kolega Aleksandar Damjanović.

Izvolite kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem se potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, potpredsjedniče Vlade gospodine Markoviću,

Ja sam postavio sljedeće poslaničko pitanje - Kojim dokazima, odnosno saznanjima raspolažete u smislu vaših izjava da je na građanskim protestima pokušan udar na ustavni poredak Crne Gore i da li osjećate ličnu odgovornost odnosno da li se vaše političko djelovanje tokom mirnih protesta građana može dovesti sa podstrekavanjem incidenata i prekomjernom upotrebom sile prema tim građanima.

Odgovor sam tražio i u pisanoj formi.

Dozvolite da ovo moje vrijeme za obrazlaganje poslaničkog pitanja iskoristim na sljedeći način. Ja sam, potpredsjedniče Skupštine, još 21. oktobra, kada je bila rasprava oko aktuelne bezbjednosne situacije ovdje u parlamentu i kada sam rekao da će zaključci koji su predloženi od strane Odbora za bezbjednost i odbranu izazvati dalju destabilizaciju i doprinijeti samo usložnjavanju stanja, bio u pravu. Nakon tog 21. oktobra, dobili smo 24. oktobar i oni zaključci jesu doveli do dalje destabilizacije, jer tada Demokratska partija socijalista odnosno ovaj dom nije imao snage da one događaje od 17. i 18. sagleda u pravom svijetlu i da odgovorne za tadašnje incidente ovdje jasno prozove. Sve ono što se desilo poslije toga jeste posljedica nemuštog reagovanja ovog parlamenta, odnosno nedostatka volje parlamentarne većine da se dođe do objektivnih zaključaka. I dobili smo to što smo dobili.

Mi smo takođe, kao klub poslanika, obavijestili predsjednika Skupštine da nećemo postavljati pitanja na Premijerskom satu predsjedniku Vlade...

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Damjanoviću, izvinite samo na trenutak, razumijem da se vi cijelo vrijeme obraćate meni...

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Da, da, evo, obrazlažem pitanja, podsjećam i vas i sebe, izvinjavam se. Hvala.

Podsjećam dakle vas, kolege poslanike i sebe naravno da smo kao klub poslanika odustali da postavimo pitanja na Premijerskom satu, upravo zbog očekivanja da se jasno u najkraćem mogućem roku procesuiraju svi, kažem svi imenom i prezimenom napadači na mirne građane, oni koji su prebijali građane koji nisu čak učestvovali na protestima u raznim djelovima Podgorice, kao i da se imenom i prezimenom identifikuju oni koji su izazvali incidente. Da vidimo ko su ti ljudi, ko ih je doveo na proteste, ko im je dao nalog da naprave incidente kako bi se kasnije došlo do prekomjerne upotrebe sile, brutalne upotrebe sile prema građanima i svega onoga što nas evo prati u ovoj složenoj političkoj situaciji. Naravno i to se pokazalo kao ispravno djelovanje kluba poslanika i sada mogu samo da kao treći aspekt u odnosu na ova dva, na žalost pogođena događaja, kažem da će ovi odgovori koji nisu stigli u pisanoj formi, nama kao poslanicima kad tad stići Vrhovnom državnom tužiocu i građanima Crne Gore, jer ja, kolega Šarančić i kolege koji će postaviti pitanje iz SNP-a nemamo problem sa pisanim odgovorima, ali imamo problem kada građani ne dobiju ovdje pravu i objektivnu informaciju od strane neodgovornih

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Potpredsjedniče Markoviću, izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Evo, u odgovoru na ovo posljednje, što je rekao poslanik Damjanović, ne vjerujem da je mislio na mene, jer ja sva svoja poslanička pitanja dostavljam i u pisanoj formi, tako da ćete dobiti i nakon ove sjednice moj odgovor u pismenoj formi.

Pitali ste, gospodine poslaniče, da li se osjećam politički odgovornim za to što sam mirne građanske proteste okarakterisao kao udar na ustavni sistem i na taj način doprinio podizanju tenzija i eskalaciji nasilja na proteste.

Želim da vas podsjetim da nikada takvu formulaciju ili se barem ja ne sjećam, nisam izrekao. Ja sam u startu govorio da su ovi protesti antidržavni i antinatio protesti i kao odgovoran čovjek, politički odgovoran čovjek sam ukazivao da ti protesti mogu imati elemente nasilja na osnovu informacija sa kojima raspolažu službe čiji je to zadatak u državi. Na taj način nisam i nijesam htio da okarakterišem te proteste u smislu kako ste vi rekli, nego da upozorim i organizatore i javnost na veći nivo odgovornosti i preuzimanje onih aktivnosti kako bi ti protesti, kako vi kažete, zaista bili mirni. Nažalost i vašu i moju pokazalo se da sam bio u pravu, antidržavni protesti jer je tu noć u finalu 24. bio pokušaj upada u državne institucije i preuzimanje vlasti sa ulice. Dakle, to su antidržavni protesti jer preuzimanje vlasti sa ulice je protiv ustavno, kao što i sami znate i vlast se može osvajati samo na izborima demokratskim putem i na izborima.

Da su antinatio protesti takođe smo imali prilike da vidimo i vi i mi. Od prvoga dana, od 27. septembra pa sve do završnoga skupa ti protesti su imali u svom sadržaju, u svojoj retorici kampanju da Crna Gora ne dobije poziv za NATO. I na kraju, oni su i bili nasilni u odnosu na ono što sam ja čitavo vrijeme upozoravao. Pokušaj nasilnog upada u institucije, napad na snage

reda, povrijeđenih 29 policajaca, povrijeđenih 26 građana, razrušenih 26 objekata u glavnom gradu, opljačkana zlatara Majdanpek, 13 oštećenih vozila Uprave policije i mnogi drugi podaci govore o tome da su ovi protesti bez dileme nasilni i rušilački.

Dakle, nemam nikakav osjećaj odgovornosti, već sam ponosan na svoje opredjeljenje da upozorim da mogu biti nasilni i da mogu izazvati probleme i ugroziti javni red i mir, na taj način građansku sigurnost i sigurnost imovine svakog građanina.

Da li vaša stranka može imati taj osjećaj opuštenosti i sigurnosti ja nijesam siguran, o tome vi u stranci razgovarajte, jer je prisustvo vašeg predsjednika stranke značajno obilježilo događaje tu noć kada su ti protesti kulminirali nasiljem i pokušajem upada u državne institucije.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se potpredsjedniku Markoviću.

Kolega Damjanoviću da li želite komentar? Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Kako da ne, želim komentar upravo iz razloga što za razliku i ove sada neodgovorne izjave, odnosno odgovora potpredsjednika Vlade, Klub poslanika Socijalističke narodne partije Crne Gore pokazuje odgovornost činom što ovdje želi da rasvijetli ovu situaciju na institucionalan način i što pokušava da kroz institucije dođe do rješenja. Apsolutno mirni građanski protesti, ovo što se radi u parlamentu dolazak do eventualno tehničke ili prelazne vlade, stvaranje objektivnih uslova za fer i demokratske izbore, sve je legitimno. Gospodine Markoviću, legitiman je i način do kojega ćemo doći, naravno, a jedan dio kolega misli da je jedna varijanta bolja, drugi dio misli

da je druga varijanta bolja, ali valjda neće niko ovdje marginalizovati težnje da se u Crnoj Gori konačno dese u desetom izbornom ciklusu od višestranačja, konačno fer i poštenu izbore i da, naravno na tim izborima, pobijedi onaj koji treba da pobijedi, a da sve ovo ovdje što se dešavalo neko želi da predstavi običnim spinom kao napad na državu i napad na, odnosno antinativno kampanju.

Sada ste rekli da niste rekli da je ugrožen ustavni poredak nego ste rekli da su protesti bili antidržavni. To je još da kažem gora definicija od ove, onda ste se vratili na ugrožavanje Ustava.

Ja sada samo želim građanima da postavim jedno pitanje i sebi naravno, manje vama -Zar nije antidržavno ponašanje i antidržavna politika kada se država potkrada, kada pojedinci bliski vlastima ne plaćaju milionske dugove za porez, zar nije antidržavna politika kada se radnicima ne isplaćuju zarade, kada radnici ne mogu da dođu do penzije, jer im nisu uplaćeni porezi i doprinosi, kad imamo višemilionsku divlju gradnju i betoniranje Budve i Bara? Zar nije antidržavna politika kada imamo porast nerasvijetljenih ubistava, itd. i tome slično. To je antidržavna politika. Isto kao što je spin da je ovo bio antinativno protest, jer su na tim protestima bili pripadnici onih partija koje se zalažu za članstvo Crne Gore u NATO i iz opozicije i od dijela kolega koji su tamo bili organizatori i kakav je to antinativno protest kada ovdje dođe generalni sekretar NATO pakta, u dvodnevnu posjetu je li tako, i nakon odlaska njegovoga, to popodne, sutra ujutru se napravi takozvani upad i nasilno razbijanje mirnih protesta pedesetak građana koji su bili tu. Dakle, ne možemo da govorimo o tome.

A što se tiče toga da nismo dobili pisane odgovore na pitanja. Meni je jasno, ja sam to ovdje nekoliko puta rekao, to su male sitne zloupotrebe ovog instituta, jer to što ćete vi čuti moj sada odgovor i moj komentar, pa tamo do

nove godine, do kraja mjeseca, dostaviti pisani odgovor, to nema nikakve veze. Pisanu informaciju smo tražili zbog preciznosti, a odgovore prije svega treba da date građanima Crne Gore, onima koje ste gledali kako bivaju prebijeni od strane policije i naravno Vrhovnom državnim tužilaštvom koje je u tom smislu već pokrenulo istražne radnje. Hvala va.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala kolega Damjanoviću.

Samo ipak, zbog javnosti da pojasnimo, trenutak dostavljanja odgovora na poslaničko pitanje u pisanoj formi. Dakle, razumijem da se odgovori u pisanoj formi dostavljaju u skladu sa Poslovnikom našim, koji jasno kaže da je trenutak dostavljanja do početka sljedeće redovne sjednice. Prema tome, ne vidim u tome nikakvo kršenje Poslovnika. Ako treba Poslovnik mijenjati hajmo o tome da razgovaramo, ali ne bih kroz takvu kvalifikaciju potrebe da se čuje prvo vaš komentar pa nakon toga da se piše pisani odgovor.....

...dakle, ne bih to tumačio kao neodgovornost predstavnika Vlade, nego isključivo poštovanje našeg Poslovnika. Ako nije dobar Poslovnik ajmo da ga mijenjamo. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Potpredsjedniče Skupštine da ja proceduralno interвениšem. Ja sam pozvao na primjenu Poslovnika, ali zbog delikatnosti situacije, zbog posebnog trenutka u kojoj se nalazi Crna Gora, zbog ozbiljnosti pitanja koja su sva ovdje adresirana na temu protesta i prebijanja građana, smatrao sam i smatram da je bilo neophodno da se ispoštuje i Poslovnik u dijelu da se pisani odgovori zbog preciznosti dostave odmah. Nikakav ja problem s tim nemam što će se Poslovnik primijeniti na način što će ti pisani odgovori stići

do naredne sjednice u decembru mjesecu, odnosno do Nove godine. Ako je to odnos i prema poslanicima i prema građanima koji traže pravo da znaju ja s tim nemam problema, ali sam siguran da će neki drugi odgovori i od gospodina Markovića i od ostalih učesnika u lancu komandovanja protestima stići Vrhovnom državnom tužiocu. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Dakle, ipak smo razumjeli da se radi o strogom poštovanju Poslovnika i da tu nije bila narušena poslovnička norma. Siguran sam da smo svi zajedno svjedoci pravovremenog i adekvatnog informisanja javnosti o svim aktuelnim događajima, pa i o protestima.

Nastavljamo dalje. Sada je kolega Šarančić umjesto kolegice Marković, koja će kasnije doći. Izvolite.

DANKO ŠARANČIĆ:

Hvala vam potpredsjedniče Parlamenta, uvažene kolegice i kolege, poštovane građanke i građani, uvaženi gospodine potpredsjedniče Vlade, Ja sam vama, odnosno Vladi Crne Gore postavio sledeće poslaničko pitanje:

Na kojim osnovama se temelje tvrdnje Vlade Crne Gore o umiješanosti i podršci pojedinih faktora odnosno država organizaciji građanskog protesta, a čiji je navodni cilj bio rušenje ustavnog poretka i nasilno preuzimanje vlasti?

Zamolio sam vas da u odgovoru jasno navedete koje su to organizacije, institucije, pojedinci ili države bili iz inostranstva?

Gospodine Markoviću preko medija smo čuli ovih dana, danima unazad, vrlo ozbiljne optužbe od strane najviših zvaničnika ove države, a koji su po Ustavu i Zakonu dužni da vode unutrašnju i spoljnu politiku i brinu se

o bezbjednostima i izazovima koje prijete iz spolja i iz iznutra ovoj državi i njenim građanima.

Čuli smo dakle i ko je to državu ugrožavao iznutra da su to bili njeni građani, njeni poslanici, njeni novinari, njeni odbornici, ali ono što mene naročito zabrinjava jesu ti spoljni odnosno spoljašnji međunarodni faktori koji ugrožavaju Crnu Goru ili su ugrožavali ovih dana. Radi se dakle o ozbiljnim stvarima i o ozbiljnim optužbama. Mene interesuje njihov osnov, tačnost, pouzdanost. Otkud to da su se pojavile odjednom ili pojavile su se ovih dana a nije ih bilo mjesecima ranije.

Činjenice koje se ne mogu zaobići govore da se mi nalazimo kao društvo i kao sistem u jednom veoma delikatnom trenutku, rekao bih u tunelu čiji se izlaz ne vidi i za sve to gospodine Markoviću zvanično su okrivljene ili optužene ili kako god hoćete neke strane države i neke strane organizacije, političke partije, pojedinci i slično. Ja vas zbog toga molim da ovdje ne zbog mene i poslanika kolega iz Socijalističke narodne partije, već zbog građana i ukupne situacije kažete nešto više o svemu tome. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Šarančiću. Potpredsjedniče Markoviću. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Hvala gospodine Šarančiću.

Gospodine potpredsjedniče iskoristiću da prokomentarišem jedan dio argumentacija koji se sadržavao u ocjeni da je ova vlast antidržavna svojim ponašanjem na različite načine, ipak ne bih mogao da to otčutim u okviru odgovora na ovo pitanje. Ništa manje nije ponašanje vlasti antidržavno u odnosu na opoziciju koja je na izborima osvojila određeni broj mandata, na

osnovu tih izbora priznala vlast, na osnovu učešća u vlasti kao opozicija i u ovom Parlamentu ima značajne beneficije koje pripadaju po osnovu toga, a s druge strane sa ulice pokušavati osvojiti vlast suprotno izborima. Mislim da je to najdrastičniji primjer antidržavnog i neustavnog ponašanja nego u odnosu na to da li je neka politika Vlade takvog sadržaja da je antidržavna. Ali, da se vratim na ovo pitanje koje je postavio gospodin Šarančić.

Gospodine Šaraničiću, nikada nije jasnije nego danas i ovih dana ko sve stoji i na koji način je stojao i podržavao ove proteste koji su u finalu imali pokušaj upada u institucije i nasilno preuzimanje vlasti. Sve smo rekli o tome što se tiče predstavnika Vlade i državnih zvaničnika i želim da vam kažem da te izjave nijesu zasnovane na hipotezama, pretpostavkama i potrebi manipulacije, jer smo zaista odgovorni ljudi i ne živimo i ne postojimo samo dok smo u vlasti, već i nakon vlasti tako da imamo i taj osjećaj građanske odgovornosti, ali su te informacije koje su date i ocjene date na osnovu činjeničnog stanja koje je izvedeno na osnovu jasnih pokazatelja koje država ima kao ozbiljan sistem i kao svaka država. Nećete valjda pretpostaviti da smo, da kažemo lovačko udruženje i da nas ne interesuje ništa šta se radi u našoj državi osim u jednom lovačkom ataru nego država ima institucije da prepozna opasnost i uticaje koje utiču na njenu bezbjednost, stabilnost i da kažem očuvanje ustavnog poretka. Dakle, toliko o tome. I danas su ti pokušaji na sceni. Danas je manifestacija otpora prema Crnoj Gori na sceni. Nikada kao ovih dana pokušaj kompromitacije i urušavanja države Crne Gore kao slobodne i demokratske nijesu jače nego danas i možete prateći portale, možete prateći zvanična saopštenja, možete prateći organizovane skupove van Crne Gore kakve se poruke šalju prema Crnoj Gori. Da nema Crne Gore, da se raspada Crna Gora, da je pala Vlada i tako dalje. Znači, sve su to aktivnosti koje imaju za cilj da podrže ove proteste u negativnom

kontekstu mimo volje crnogorskih građana. Mi se ne bavimo, Crna Gora i zvanična politika se ne bavi dešavanjima ni u jednoj državi, niti jednim povodom, osim širenja mira, saradnje i zbog toga je Crna Gore prepoznata kao zemlja koja je faktor stabilnosti u regionu, jer nijesmo podsticali razore ni na Kosovu, nijesmo podsticali razdore i političke sukobe ni u Srbiji, ni u Bosni i Hercegovini iako ih gledamo svakoga dana, nego našom politikom podstičemo razmijevanje i saradnju kako bi Balkan bio kuća za svaku državu i svakog njenog građanina na najbolji mogući način u ostvarivanju njihovih ciljeva i njihovih težnji, a vi vidite šta se dešava prema Crnoj Gori i danas i ovoga jutra i ja vjerujem i svakoga sledećega do 1.decembra.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniku Markoviću. Kolega Šarančiću, razumijem da imate potrebu za komentaram. Izvolite.

DANKO ŠARANČIĆ:

Zahvaljujem se potpredsjedniče Vlade na vašem odgovoru. Ja zaista ne bih uporedio državu sa lovačkim društvima, neka od njih vrlo odgovorno i profesionalno rade svoj posao. Ono što ste dali u komentaru su neke uopštene ocjene i kvalifikacije. Ja sam vas pitao ko su pojedinci, ko su političke partije, ko su države, ko su organizacije. Tih odgovora, te odgovore nijesam ovdje čuo, ali ako su stvari zaista takve kakvim ih vi prikazujete u šta ja iskreno sumnjam, da li su onda gospodine Markoviću preduzete neke kontra mjere od strane Vlade i Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, ako se radi o grubom miješanju u unutrašnje poslove jedne suverene i priznate države. Vidio sam da je vojska Crne Gore 24.oktobra bila u pripravnosti, s namjerom da štiti objekte, imovinu, materijalna sredstva,

samo ne znam od koga. I ako je to, taj jedini odgovor možda od mogućeg napada Rusije ili Srbije onda se sve na to svelo. Ovaj put su izostale sankcije Rusiji. Nije bio pozvan ni njihov ambasador, koliko mi se čini, nije bilo ni protestnih nota ambasadorima, odnosno državama Srbije i Rusije i one koje su pominjane tamo da su se grubo miješale u unutrašnje stvari Crne Gore. Zbog čega nije bilo? Zbog toga što tih stvari i nema. One su izmišljene u dnevno političke svrhe, u svrhe zaplašivanja opozicionih partija i građana i znate kao u onoj popularnoj pjesmi priča se priča da Rusi dolaze. A trebalo je vjerovatno i NATO da se uplaši, prepadne, da ne uputi tu pozivnicu Crnoj Gori, jer ako ne daj bože ona koji dan zakasni, eto nama ruskih tenkova, aviona, brodova i onda će sve biti kasno i za državu i za građane i za suverenost, nezavisnost, itd. itd. Još kad se te snage udruže sa mrskom i anti-državnom opozicijom, eto katastrofe za Crnu Goru. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Koleginica Kalezić se javlja za proceduralnu reakciju.

Izvolite koleginice.

JELISAVA KALEZIĆ:

Obraćam se vama gospodine Simoviću, pomoćićete mi da konstatujemo da li Ustav Crne Gore i da li Poslovnik Crne Gore imaju i jedan jedini član koji upućuje da se poslanicima može spriječiti ulazak u Skupštinu. Ovo što sam čula da su opozicioni poslanici 24. je tu bila grupa od koliko se meni čini 23 nijesam mogla sve da sagledam opoziciona poslanika, da su tražili da uđu u Skupštinu. Dakle, nijesu zvali masu da uđu u Skupštinu. I još nešto, poslanici su stali između ograde i policije. Dakle, između okupljenih

hiljade građana i policije, ako to nije znak da su htjeli da spriječe bilo kakav pokret mase prema Skupštini, onda ga nema.

Još nešto, ulazak je bio simboličan, zapravo namjera je bila da se grupa poslanika popenje na stepenište Skupštine i da odatle saopšti da je skup završen i da sačeka mirni razlaz. Ovo što je sada rečeno, da je namjera organizatora skupa bila da preuzme instituciju, to je jedno takvo konstruisanje koje prosto nije dostojno da se izjavi na ovom mjestu, a pogotovo ne od potpredsjednika Vlade. Ja sam direktni svjedok događaja.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Koleginice Kalezić, dao sam vam pravo koje vama pripada kao i svakom ostalom poslaniku i poslanici da poslovnički reagujete proceduralno. Međutim, moram konstatovati da ste zloupotrijebili proceduralnu reakciju i da ste je iskoristili za komentar na odgovor koji je dao potpredsjednik Marković u odnosu na prethodno postavljeno poslaničko pitanje, što nije u skladu s našim Poslovníkom. No, ipak, ja ću vam odgovoriti u odnosu na vaše postavljeno pitanje, ne ulazeći u političke kvalifikacije, onako kako ste vi kazali. Ali bih iskoristio obrnutu logiku u odnosu na vašu, pitajući se ko daje ulaznicu poslanicima za ulazak u parlament. Siguran sam da ćemo se složiti ako kažemo da su to građani Crne Gore, koji su dali ulaznicu svim poslanicima i poslanicama koje sjede i u ovom našem sazivu parlamenta i ta ulaznica po meni i po mom doživljaju odgovornosti rada svakog poslanika odgovornost da se bude u parlamentu, da se zastupaju interesi i potrebe tih građana koji su dali mandat odnosno ulaznicu tim poslanicima da štite njihove interese tokom trajanja ovog mandata. Dakle, to je ta ključna ulaznica prema kojoj svi zajedno moramo da se odgovorno ponašamo, koristeći taj

mandat koji su nam dali građani Crne Gore. A ova pitanja koja ste vi postavili kroz vašu proceduralnu reakciju bilo je prilike da o njima razgovaramo i tokom trajanja Premijerskog sata.

Hvala Vam na vašem učešću u Premijerskom satu, biće prilike da o svim tim otvorenim političkim pitanjima i u narednom periodu dalje razgovaramo. Ali, ponavljam vašu proceduralnu reakciju ste ovaj put, što inače nije svojstveno vama, zloupotrijebili.

Hvala vam.

Ja vas molim, da ...Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Moje je pitanje bilo na čemu se zasniva zabrana poslanicima da uđu u Skupštinu? Samo me to interesuje, shodno Ustavu, shodno Poslovniku Skupštine.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Niko nikome nije zabranio. Ovih dana smo bili svi u prilici da budemo u parlamentu, da učestvujemo u radu skupštinskih odbora, da budemo na plenumu. Nikakve zabrane u odnosu na odgovoran mandat svih poslanika, vršenja te odgovorne dužnosti u ovome domu nije bilo, niti će biti, a u odnosu na druge ambicije i druge planove, to je već iz nekog drugog naslova, potrebe da se zaštiti ova institucija, naš zajednički dom u kojem svi zajedno obavljamo tu odgovornu dužnost koju smo dobili od građana Crne Gore. Ponavljam, dobili smo obavezu i dužnost da budemo tu, a ne da budemo van ove institucije. Hvala vam.

Sada bih zamolio koleginicu Marković da postavi pitanje potpredsjedniku Markoviću.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Poštovani građani Crne Gore, moje poslaničko pitanje je upućeno Vladi koju u ovom vremenu smatram i tehničkom Vladom, ali zbog mandata o kome je pričao gospodin Simović ipak kao poslanik ću postaviti pitanje da čuju građani.

Šta je to potpredsjednik Vlade, zašto je zadužen i da nam da odgovor. Pošto nije dao pismeni odgovor, razmišljala sam se da li da prisustvujem, iako ste vi imali sa poslanikom Aleksandrom Damjanovićem objašnjenje Poslovnika. Ali, ako selo gori, a mi se češljamo onda nije dobro. Znači, cijela Crna Gora se digla na noge, a vi pričate o Poslovniku i pričate gospođi Kalezić kako može da uđe na mala vrata. Ja sam bila učesnik protesta i čekali smo odgovor, nego je meni žao što danas ovdje nije prisutan gospodin Krivokapić i da mi da odgovor, je li on još uvijek predsjednik ovog doma.

Poslaničko pitanje:

Što ste kao potpredsjednik Vlade zadužen, između ostalog i, za unutrašnju politiku preduzeli na otkivanju identiteta lica, koja su po Vašim brojnim izjavama u medijima "došla u Crnu Goru iz drugih država sa namjerom da", kako ste naveli "destablizuju Crnu Goru". Da li ćete procesuirati ta lica i da li su već procesuirana i ukoliko to bude policijskom i sudskom epilogu vezanom za ta Vaša saznanja podnijeti ostavku ukoliko do toga ne dođe i snositi odgovornost za podizanje tenzija među građanima Crne Gore uoči protesta koji su se desili?

Ja ću svoje vrijeme iskoristiti na odgovor gospodinu Markoviću, da mi odgovori samo na pitanje.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Potpredsjedniče izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Uvažena poslanice Marković, pošto je vaša suštinska primjedba, odnosno dilema bila da li ćete učestvovati u ovom dijalogu na poslanička pitanja, zbog toga što nijeste dobili odgovor u pismenoj formi ja ću vas pozvati na jednu izreku, pravnu izreku kada se pogrešno adresira pitanje, a ona u načelu ili u prevodu može značiti da netačno označavanje ne škodi. Tako da sam ja mogao samo jednom rečenicom da vam odgovorim na vaše poslaničko pitanje i da se danas ne pojavim na njega. Jer, potpredsjednik Vlade niti otkriva, niti goni, niti sudi počinioce krivičnih djela niti bilo koga drugoga ko je u sukobu sa zakonom. Ali, sam razumio da je poslaničko pitanje, ustvari vaše poslaničko pitanje forma da suštinski politički dijalog o jednoj važnoj činjenici koja se desila u Crnoj Gori, koja opterećuje Crnu Goru.

Dakle, da ponovim i vama jer ste to u finalu jedino i tražili. Da li osjećam odgovornost za podizanje tenzija? Ne, jer tim tenzijama nijesam doprinisio. Sav moj politički nastup ne pravni, ne bilo koji drugi, nego politički nastup je u fazi održavanja ili u periodu održavanja skupova koji kao što znate nijesu bili samo mirni, nego su bili nasilni. Sjećate li se skupa 18. napada na policiju, bacanje suzavca na policiju, lomljenje u Ulici slobode i obračun sa policijom, pa povreda policajca. Teška povreda učesnika protesta. Znači, to nijesu samo bili mirni protesti. I imamo u finalu ono što se desilo 24. kada ste vi htjeli da uđete u parlament, ne znam zašto nijeste ušli jer ste imali otvorena vrata da uđete u parlament, ali ne znam zašto vam je trebala podrška ljudi sa gas-

maskama, pancirima, motkama, kamenicama, molotovljevimi koktelima da se uđe u parlament. Ni u jedan parlament se ne ulazi tako. Vidjeli smo i vidjećete, jer je pokrenut postupak utvrđivanja odgovornosti za to, ja o tome ne želim da pričam, ali će istina doći na vidjelo. Sinoć smo imali prilike da vidimo jasno to. Dakle, ne osjećam nikakvu odgovornost nego sam ponosan na to što sam ukazivao da ovi protesti mogu imati nasilni karakter, ne zbog organizatora protesta, jer se znalo šta je njihov cilj, nego zbog građana koji su se tamo zadesili a došli su ne da bi nasilno ulazili u parlament nego da bi iskazali svoj politički stav o politici Vlade sa kojom se ne slažu i čije posljedice osjećaju.

Mi smo upozoravali da se sa tim građanima, da se sa opravdanim nezadovoljstvom tih građana manipuliše i pokazalo se da je na sceni bila manipulacija.

Dakle, ne osjećam odgovornost, to je moj plitički i lični stav, a ako budem izložen toj odgovornosti i postupku utvrđivanja moje odgovornosti kao odgovoran čovjek ću se suočiti sa tom činjenicom, nadam se kao i vi, kao učesnik protesta ako budete negdje bili prepoznati kao nosilac, a nijeste sigurno. Zahvaljujem se.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Koleginice Marković, da li imate potrebu za komentaram? Izvolite.

DANIJELA MARKOVIĆ:

... pa, građani hoće ovo upravo i da čuju, kako je to bio protest, kako su bili nasilnici.

Gospodin Marković zaboravlja da mu je pitanje bilo, totalno ste zaboravili:

Što ste dizali tenzije uoči protesta?

Vi ste dizali tenzije kod naroda Crne Gore, kod građana, kao nekakva destabilizacija Crne Gore. Vi niste svjesni da ste vi destabilizovali Crnu Goru onog momenta kad ste poslali kordone sa gas-maskama, sa oklopima na mirne proteste. Oni su bili pripremljeni, cio scenario. Ja nijesam u organizaciji nego sam kao poslanik opozicioni bila prisutna. Ali, sasvim je jasno, možete da kažete i za Martinovića i tu je fino momci, 40 momaka bje čovjeka, znači udaljenog bar kilometar - dva od protesta koji nikakve veze nema sa protestima niti je učesnik protesta.

/Dobacivanje iz sale/

Ja Vam kažem da nije. To ćete ...

Pa vaša mašinerija će to da uradi i da bude i učesnik protesta. To što ste iskoristili u svom govoru da pomenete medije i sinoćnu emisiju, ono je za sram Crne Gore, vjerujte. Za sram je ona emisija Crne Gore i javni mediji, i javni servis nije servis građana Crne Gore, nego DPS-a i nemojte da poistovjećujete i da kažete da je bio napad na ustavni poredak.

Šta je, ko je nosilac suvereniteta? Pa Vi ste dizali tenzije po Crnoj Gori gospodine Markoviću i Vaše službe ANB, ko je drugi radio to? Vaše su izjave u vijestima i ostalim , u Danas-u, u B92, u Raljama života. Je li to neko umjesto Vas pričao ili Vi?

Molim vas, Vi ste prizivali Ruse, Vi ste prizivali nekakve Srbe, nekakvu stranku minornu, minornu stranku u Srbiji, a imate dobre odnose sa Vladom Srbije, a onda pominjete nekakvu destabilizaciju koja će doći iz Srbije.

Građani Crne Gore sasvim je jasno. Prvo je došao na red u julu mjesecu Zakon o slobodi vjeroispovjesti, i šta se uradilo? Digle su se tenzije

da bi narod građane Crne Gore prvo međusobno zavadili, a onda smetnuli s glavnog problema koji je ključni Crne Gore, to je pad sa životnog standarda, siromaštva i ostalo.

Šta se dalje događa? Režija ide ka tome da se donosi rezolucija, opet da se podijele građani Crne Gore i nemojte ove proteste smatrati drugačijim nego proteste građana svih partija Crne Gore, jer DPS ..(Prekid)... država. DPS je partija kao i ostale partije, a Vi sebe poistovjećujete i članove vaše partije s državom. To je najopasnija stvar koju Vi radite. Vjerujte da je to najopasnija stvar koju Vi radite.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Razumio sam da je koleginica Marković imala, ja sam evidentirao tri-četiri dodatna pitanja, da li to možemo tretirati kao dodatna?

Da li ste imali, ja sam evidentirao tri-četiri dodatna pitanja.

Kolega Damjanoviću, razgovaram sa koleginicom Marković.

Da li ste imali dodatnih pitanja, ja sam ih upisao četiri? Da li želite čuti odgovore na Vaša dodatna pitanja?

DANIJELA MARKOVIĆ:

Znači, ko su ti ljudi i ko su te, znači iz kojih država da destabilizuju Crnu Goru su došli. (Polemika) Nemam dodatna, sve je građanima, vjerujte, jasno da ništa dodatno ne pitam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Potpredsjednik Marković želi ipak da da pojašnjenje. Vi ćete imati mogućnost ako želite. Izvolite kolega.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Potpredsjedniče Skupštine, ukoliko nastavite da kršite Poslovnik, kada je gospodin Marković u svom odgovoru kolegi Šarančiću odgovarao na moje konstatacije i prekršio Poslovnik otčutao sam. Koleginica Kalezić se digla i rekla o čemu se radi i taj dio smo otčutali. Nemojte molim vas da zloupotrebljavate ovaj institut, vi vodite ovu sjednicu, ponašajte se kako dolikuje ovom domu. Koleginica Marković nema dodatnih pitanja i nema potrebe da gospodin Marković završava ovaj dijalog. Dakle, nemamo odgovor u pisanoj formi, dobili smo što smo dobili, zahvaljujemo se gospodinu Markoviću, nemojte da kršite Poslovnik.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Ne, ne, kolega Damjanoviću, vi ste u pravu. Slažem se, ja sam upravo imao želju i potrebu da u skladu sa par sugestija koje sam čuo od vas da se ipak nalazimo u jednoj neuobičajenoj političkoj situaciji koja zahtijeva možda da se i pisani odgovor dostavi prije nego što je poslovnički definisano, pa sam smatrao, na tragu tog vašeg razmišljanja, da je možda dobro dobiti i neko pojašnjenje u odnosu na ono što je komentar kroz odgovor na poslaničko pitanje. To su moje dobre namjere, radi dodatnih informacija na pitanja.

Iskreno, čudio sam se, moram to priznati, zbog čega nijeste proceduralno reagovali u momentu kada je potpredsjednik Marković, odgovarajući na pitanje kolege Šarančića, dijelom dao komentar na vaš komentar njegovog odgovora. Mogao sam da i naslutim zbog čega nijeste se javljali, jer nijeste prosto sebe prepoznali u konstatacijama koje je dao potpredsjednik Marković, jer vi ste odgovorni poslanik koji je sve ovo vrijeme

bio na plenumu, bio na odborima, odgovorno vršio svoju poslaničku dužnost i tako sam razumio vaš razlog zbog čega nijeste reagovali na onaj komentar na odgovor kolege Šarančića. Eto to je moje, dakle potpuno u dobroj namjeri. Razumijem vašu proceduralnu reakciju i izviniću se potpredsjedniku Markoviću zbog čega nije dobio pravo da pojasni. Razumio sam, jedan dio konstatacija kolegice Marković, tretirajući pitanje odnosa zvanične politike Srbije prema aktuelnim dešavanjima u Crnoj Gori.

Nikad niko ni jednu konstataciju te vrste nije saopštio. Naprotiv, uvijek je rečeno da zvanična politika Srbije ni jednim svojim gestom, ni jednom svojom izjavom nije podržavala aktuelnu političku situaciju u Crnoj Gori.

Kolega Stanišić se javio proceduralno, pa će kolega Damjanović, razumio sam.

OBRAD STANIŠIĆ:

Hvala gospodine potpredsjedniče.

Ja mislim da biste trebali da ovu sjednicu vodimo u skadu sa onim što je Poslovníkom propisano, vezano za poslanička pitanja, da ovdje ne dozvoljavate poslanicima Socijalističke narodne partije da okajavaju svoje grijehove za ono što su učestvujući na protestima 24. oktobra, uradili i da ovdje ne dozvoljavate emisarima organizatora protesta koji su najveći krivci za pokušaj ustavnog puča 24. oktobra, da oni danas brane lik i djelo Andrije Mandića, Nebojše Medojevića i te družine kojih je cijela crnogorska javnost i međunarodna javnost videla šta je ta gospoda htjela da uradi 24. oktobra, zloupotrebljavajući građane Crne Gore i manipulišući s njima.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Stanišiću, meni se ako ima greške danas u današnjem toku sjednice, moje su greške, ponovo sa najboljom mogućom namjerom da razvijemo dijalog u ovom domu, pa makar to bilo na granici Poslovnika ili preko toga. To su bili moji motivi zbog čega sam imao onakav dijalog sa kolegicom Kalezić kojoj se zahvaljujem zbog mogućnosti za dijalogom, a razumio sam da je ta plemenita namjera kod svih kolega koji su danas u ovom domu i koji učestvuju u tome dijalogu. Mislim da svi zajedno na takav način treba da damo doprinos. Jer, svi zajedno kažemo odgovor na sva otvorena pitanja su upravo na dijalogu u institucijama sistema. Mislim da mi to danas činimo, pa makar i bili na granici poslovnčkih odredbi.

Izvolite kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Uz izvinjenje kolegici Marković koja je, takođe, tražila proceduralnu reakciju, sasvim opravdano, po mom sudu.

Dakle, pitali ste me zašto nisam tada reagovao. Ostavio sam građanima Crne Gore da prosude je li rušenje ustavnog poretka kada se povećava broj nerasvijetljenih ubistava, a ova Vlada nije sposobna, neće, ne može i ne umije da to rešava kada raste siromaštvo, socijalno nezadovoljstvo, kada imamo sve ono što sam perfektno nabrojao. Gospodin Marković je u odgovoru gospodinu kolegi Šarančiću to upoređivao sa namjerom poslanika da uđu onamo gdje rade, o čemu je kolegica Kalezić govorila.

Prema tome, nisam našao za shodno, da vam pravo kažem, da odgovaram na takve insinucije, a znao sam da ćete pokušati da povrijedite Poslovnik time što ćete pokušati da date dodatan komentar gospodinu Markoviću. Dobro je što to niste uradili, dobro je što ste spriječili gospodina

Markovića ..(Prekid).. ne polemiše na kraju i što je gospodin Marković napustio ovo zasijedanje onako kako ga je napustio. Nije dobro da se javljaju kolege ovdje ovog doma i da daju ovakve insinuacije. Upravo zbog ovakvih kolega, ovakvih insinucija imamo ovo što imamo, gospodine Simoviću, u ovoj državi. To će se promijeniti. To je definitivno. Ono što jeste ovdje problem pojedinim kolegama je što mi ovdje o ovome argumentovano raspravljamo, ali neka izdrže malo, proći će i to njihovo polako.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Damjanoviću, ponovo vam moram odgovoriti jer ste se meni obratili, zbog dvije činjenice. Kazali ste potpredsjednik Marković napustio današnju sjednicu onako kako je napustio. Potpredsjednik Marković je završio odgovorno svoju obavezu u odnosu na poslanike koji su postavili pitanje, dao odgovore, onemogućen u skladu sa našim Poslovnikom, slažući se sa vašom sugestijom da da dodatna pojašnjenja i, završavajući svoju današnju dužnost, izašao iz parlamenta. Dozvolite da se, u ime svih nas, u njegovom odsustvu, zahvalim na datim odgovorima.

Samo jedna mala ispravka. Citirali ste potpredsjednika Markovića kada ste kazali da je poslanicima u tom trenutku bilo onemogućeno da uđu tamo gdje rade svoj posao. Potpredsjednik Marković je rekao - da, onemogućeno je jer je smatrao čudnom situacijom da se poslanicima dozvoljava i traži ulazak u pratnji svih onih sredstava o kojima je potpredsjednik Marković pričao, a ukupna crnogorska javnost i ne samo crnogorska svjedočila. Ulazak poslanika uz palice, molotovljeve koktele i sve ono što je bio atak na policiju. To je bila puna izjava potpredsjednika Markovića danas. Predlažem da ovim završimo pitanja. Molim vas, završili smo proceduralne reakcije.

Idemo sa sledećim pitanjima za uvaženog ministra pravde gospodina Pažina. Prvo pitanje ministru pravde postaviće kolega Vuletić. Iskoristili ste, kolega Damjanoviću, pravo na proceduralnu reakciju. Moguće, ljudski je i griješiti, ali i izviniti se kada se pogriješi.

Izvolite kolega.

MILORAD VULETIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, uvaženi gospodine ministre Pažin, moje pitanje za vas je malo specifično, ali nadam se vrlo interesantno za naše građane i širu javnost koja prati današnji rad Parlamenta, a ono glasi:

"Kakav je pravni položaj i status novinara koji u okviru svoje profesionalne dužnosti prate organizovane skupove građana"?

Obrazloženje. U svijetlu događaja koji su se desili na poslednjim protestima održanim 24.10.2014. godine organizovanim od strane Demokratskog fronta, gdje je više novinara napadnuto od strane učesnika protesta, kao i izjava pojedinih novinara da su napadnuti od strane pripadnika Uprave policije, postavlja se pitanje odgovornosti za sve događaje tokom protesta odnosno pitanje pravnog položaja i statusa novinara koji su na radnom zadatku i koji u okviru obavljanja svojih profesionalnih dužnosti prate takvu vrstu skupova. Dodao bih, uz ovaj dio obrazloženja koji sam vama dostavio, još jedne moje lične impresije, koje se tiču i druge strane medalje. To je da se, takođe, dešava da između ostalih i novinari bivaju privedeni kada samoinicijativno narušavaju zonu zaštićenog prostora ili zonu mogućeg sukoba, što je bio slučaj na nedavnim protestima u Podgorici.

Na osnovu vašeg iskustva, nije vaša obaveza, ali ukoliko cijenite volio bih da to prokomentarišete, kao doskorašnjeg zastupnika Crne Gore pred

Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu, interesuje me i odgovornost poslanika javne riječi u slučajevima kada svjesno ili nesvjesno krše propisana pravila za održavanje javnog skupa, što se uglavnom pravda novinarskom željom za pravovremenom informacijom, odnosno, i time završavam obrazloženje, uopšte me interesuje vaš utisak kakav je odnos između prava na javno okupljanje i slobode izražavanja odnosno slobode medija. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolega Vuletiću.

Izvolite ministre Pažin.

ZORAN PAŽIN:

Poštovani predsjedavajući, uvažene poslanice i poslanici, uvaženi poslaniče Vuletiću,

Hvala vam na vašem pitanju koje suštinski otvara dijalog o potrebi ravnoteže između dvije kategorije ljudskih sloboda i prava, između sloboda izražavanja i slobode mirnog okupljanja. Jedna i druga sloboda su od fundamentalnog značaja za demokratsko društvo, sloboda izražavanja kao kiseonik demokratije, a pravo na mirno okupljanje kao izraz potrebe da se političke ideje, politički stavovi profilišu, učine dostupnim građanima kako bi građani kao izvorni nosioci suvereniteta bili u prilici da se odrede prema svojim pravima i na zakonu zasnovanim interesima. Međutim, nijedna od ovih sloboda nije asolutna sloboda. Da bi ograničenje ovih sloboda bilo prihvatljivo demokratskom društvu, ona mora biti zasnovano na zakonu, mora biti legitimno, a to znači u skladu sa legitimnim ciljem i mora biti neophodno u demokratskom društvu, a to znači da mora biti ograničenje

srazmjerno legitimnom cilju koji se želi postići u demokratskom društvu. Sloboda izražavanja nije puka politička deklaracija. Radi se o jasnom međunarodno pravnom standardu koji je uređen najvažnijim međunarodnim pravnim instrumentima, prije svih Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima. Radi se o prvoj generaciji ljudskih sloboda i prava, o građanskim i političkim pravima i naprosto je nezamisliv savremeni demokratski život u Evropi i svijetu bez ostvarenja ovih sloboda. Sloboda izražavanja podrazumijeva kao integralni dio slobodu informisanja, a sloboda informisanja kao svoj možda i najvažniji atribut ima pravo na slobodan pristup informaciji.

Međutim, ono što se, moj je utisak, ponekad zaboravlja u našoj sredini jeste da sloboda informisanja ne podrazumijeva samo pravo medija da informišu javnost nego i pravo građana da budu na objektivan i profesionalan način informisani. S druge strane, zloupotreba slobode izražavanja ne dodiruje i ne vrijeđa samo neka ljudska dobra van slobode izražavanja nego kompromituje i samu slobodu izražavanja jer relativizuje ... u demokratskom društvu.

Evropska konvencija za zaštitu ljudskih sloboda i prava, kao najsofisticiraniji pravni mehanizam na dugom putu uspinjenja civilizacijskog društva ne može se, međutim, čitati - ad literam, doslovno, bez dobrog poznavanja prakse Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu. Zbog veoma jasne analogije i činjenične i pravne, poslaniče Vuletić, ja preporučujem vašoj pažnji i pažnji najšire crnogorske javnosti slučaj pred Evropskim sudom za ljudska prava koji je veoma svjež, od 20. oktobra 2015. godine, kada je veliko vijeće od 17 sudija u predmetu koji se vodio protiv Finske, a tretirao je upravo ova pitanja koja su fokus vašeg interesovanja,

kakav je pravni status novinara koji se nađe u srcu demonstracija i kakva prava uživa ili ne uživa u odnosu na ostale građane. Naime, gospodin Markus Pentakainen je finski novinar, tačnije reporter koji se opredijelio da u jednom finskom gradu izvještava sa demonstracija. Organi reda su odredili jedno područje sa kojih su novinari mogli nesmetano da izvještavaju o demonstracijama. Međutim, svojom voljom gospodin Pentakainen se našao u središtu demonstracija i pomiješao se sa demonstrantima. U jednom trenutku kada su organi reda Finske zauzeli stanovište da se radi o nasilnim demonstracijama i da ih je kao takve potrebno prekinuti, gospodin Pentakainen je odbio da se povinuje nalogu policije, da se udalji sa lica mjesta i zbog toga je priveden zajedno sa drugim demonstrantima. Ne samo što je priveden nego je držan 17 sati od strane policije i nakon toga je vođen krivični postupak protiv gospodina Pentakainena, on je proglašen krivim, ali finski sud mu nije izrekao kaznu. To je jedna pravna mogućnost koja postoji i u Krivičnom zakonodavstvu Crne Gore.

Dakle, odgovor velikog vijeća Evropskog suda za ljudska prava 17 sudija, a kažem radi se i činjenično i pravno sa vrlo sličnom situacijom kao prethodna događanja u Crnoj Gori u demonstracijama Demokratskog fronta, je zauzela stanovište da se ne radi o povredi slobode izražavanja u situaciji kad se novinar nađe među demonstrantima i ne pominuje se narednjima od strane policije. Evropski sud je zauzeo stanovište da je to ograničenje bilo zakonito, da je bilo u skladu sa legitimnim ciljem obezbjeđenja javnog reda i mira i da je mjera ograničenja bila srazmjerna tom legitimnom cilju, zbog čega nije bilo povrede ljudske slobode, prava i slobode izražavanja. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vama.

Samo da vodimo računa o vremenu.

Kolega Vuletić, želite li komentar? Izvolite.

MILORAD VULETIĆ:

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući.

Naravno, zahvaljujem gospodine ministre na odgovoru na postavljenom pitanju i rekao bih na mom dopunskom pitanju gdje ste vrlo korektno saopštili vaša iskustva u dijelu vaših poslova, koje ste donedavno radili kao zastupnik Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu.

Ono što želim da kažem, kao svoj komentar uz zahvalnost za pisani odgovor koji ste dostavili, je to da nijesam siguran da mi demokratiju u Crnoj Gori posmatramo na pravi način. Iz kojih razloga to hoću da kažem? Demokratsko pravo građana je na javna okupljanja. Ako se prijavi skup i ako organizatori skupa garantuju mirno saopštavanje svojih zahtjeva i svojih namjera, da kažem tako, pred legalnim organima i institucijama sistema.

Da kažem između demokratije i anarhije plašim se da je vrlo mala distanca, odnosno kako ko to tumači. Ja tumačim demokratiju na sljedeći način: Svih nas obaveza je, koji smo učesnici nekog javnog okupljanja, da ćemo demokratske svoje zahtjeve plasirati jedino na pravi način pod uslovom da poštujemo Ustav, da poštujemo državni poredak, da poštujemo pravni sistem jedne države, institucije i organe sistema koji trebaju o njima da se staraju. Sve ostalo plašim se da može biti diskutabilno, da može biti opasno i da može biti vrlo problematično kao što je to slučaj bio u nedavnim javnim okupljanjima na ovim prostorima. Za to zahvaljujem i interesovalo me iz mog nekog specifičnog ugla i objašnjenje gospodina ministra i vrlo korektno, vrlo jasno ste vi saopštili stav po pitanjima i odnosu predstavnika sredstava

javnog informisanja, odnosno poslanika javne riječi koje su njihove obaveze. Koliko sam shvatio, njihove su obaveze kao i svakog drugog fizičkog lica, odnosno građanina, učesnika na tome skupu, uz moju digresiju da je obaveza svih nas, a posebno poslanika javne riječi da sa tih skupova izvještavaju objektivno, nepristrasno i korektno, a ne da se bave da kažem tako, senzacionalizmom, zapaljivom retorikom i nečim što u jednom dijelu, da kažem tako, je i bilo prisutno kako na ovim tako i na nekim prethodnim i plašim se na nekim budućim, da kažem tako, okupljanjima. To nije dobro.

Izvinjavam se, samo još nekolike rečenice. Cijenim da jedino kroz dijalog, a posebno sada apostrofiram dijalog ljudi koji su odgovorni pred građanima, koji su im dali povjerenje, a to smo mi poslanici, možemo ostvariti određeni napredak u demokratskom iskoraku u dijelu razjašnjavanja nekih spornih okolnosti ili nekih zahtjeva koji se tiču svih nas. Zato ja pozivam kolege poslanike koji su inicijatori ovoga skupa i ovih incidenata da dođu ovdje u parlament, u kojem primaju platu i gdje im je mjesto da u dijalogu riješimo neke sporne okolnosti koje se tiču njihovih zahtjeva i nastojanja svih nas da državu Crnu Goru ispoštujemo na onaj način kako nam je obaveza, makar zbog onih koji su nam dali povjerenje da sjedimo u ovim klupama. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆU SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam kolega Vuletić.

Sljedeće pitanje postaviće kolegistica Šćepanović. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Poštovani građani, poštovane kolege,

Moje pitanje ministru pravde je sljedeće - Kakva je praksa država Evropske unije u vezi imuniteta poslanika, dakle imuniteta neodgovornosti koji štiti slobodu govora u parlamentu i dati glas u parlamentu, imuniteta nepovredljivosti koji sprečava lišavanje slobode i krivično gonjenje poslanika u toku trajanja mandata bez odobrenja parlamenta i koji pokriva njegovu vanparlamentarnu djelatnost.

Da li smatrate da treba preispitati postojeće rješenje u našem zakonodavstvu i suziti ovaj imunitet u dijelu koji se odnosi na vanparlamentarnu djelatnost poslanika.

Obrazloženje: Ustav Crne Gore garantuje imunitet za slobodu govora, mišljenja i iznošenja stavova poslanika, što znači da se poslanik ne može pozvati na odgovornost za izraženo mišljenje ili glasanje u vršenju svoje poslaničke funkcije. Ukoliko postoje osnovi sumnje da je poslanik izvršio krivično djelo, a on se pozove na imunitet nije dozvoljeno lišavati ga slobode ili pokretati krivični postupak bez odobrenja Skupštine.

Kao član Administrativnog odbora, čija je nadležnost i pitanje imuniteta, smatram da imunitet treba da postoji, ali se ne smije dozvoliti da on bude predmet zloupotrebe. Svakako da se ovdje mora uspostaviti balans, tako da se na jednoj strani ostvari zaštita poslanika od politički motivisanih optužbi, ali da se na drugoj strani spriječi mogućnost zloupotrebe poslaničkog imuniteta, te da bilo koja vrsta imuniteta ne bude prepreka za istragu, optužbe i krivično gonjenje poslanika.

Prethodna praksa u ovom sazivu je pokazala da se poslanici pozivaju na imunitet, čak i kada postoje osnovi sumnje da su izvršili krivična djela sa visokim stepenom društvene opasnosti i pokazalo se da su to učestalo krivična djela iz grupe krivičnih djela protiv državnih organa. Dakle, poslanici kojima su građani ukazali povjerenje, kojima su građani dali svoje glasove,

koji su povjerovali u data predizborna obećanja, umjesto da služe za primjer svim građanima Crne Gore i da se ponašaju u skladu sa funkcijom na kojoj se nalaze, oni ne samo da ne pravdaju povjerenje građana koje su dobili predstavljajući se kao cijenjeni, visoko moralni već otvoreno zloupotrebljavaju tako dato povjerenje. Kako da očekujemo od građana da poštuju zakone kada poslanici koji su bili na listi i koji su ...(Prekid).. i smatraju da mogu da vode državu ne poštuju zakone koje sami donose?

Poslanički imunitet ne smije biti toliko obuhvatan, tako da poslanike postavi iznad zakona. Jednakost svih građana je neprikosnovena građanska sloboda koja čini samo srce demokratije. Kako je naglašeno u Međunarodnom sporazumu o građanskim i političkim pravima svi su jednaki pred zakonom i svi imaju pravo da bez diskriminacije jednako uživaju zakonsku zaštitu. Ja sam kroz ovo svoje obrazloženje dala i neki svoj lični stav, ali svakako da od Vas kao ministra pravde, očekujem da date Vaše mišljenje po ovom pitanju i uporednu praksu u državama Evropske unije.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zapravo da čujemo odgovor ministra Pažina. Izvolite.

ZORAN PAŽIN:

Poštovana poslanice Šćepanović,

Parlamentarni imunitet, poslanički imunitet je pravni instrument ustavne demokratije i parlamentarne tradicije. I ako svoje ishodište i svoje začetke imaju još u rimsko doba kada su narodni tribuni imali određeni vid imuniteta u odnosu na javno izgovorenu riječ. Nastavak razvoja ovog pravnog instrumenta je bio u srednjem vijeku u britanskom pravnom sistemu kada su

pojedini pripadnici plemstva imali određeni vid imuniteta u odnosu na kritiku kraljevske vlasti, posebno za vrijeme Henrika IV.

Danas je parlamentarni imunitet u pogledu neodgovornosti više manje ujednačen u svim evropskim državama uz neke manje razlike i to u pogledu, da li ne odgovornost se proteže samo na ono što se izgovori u parlamentu na plenumu, u radu parlamentarnih odbora, kontrolnih saslušanja ili se taj imunitet proteže i van granica parlamenta. Dakle, razlika, *ratione loci*.

Što se tiče razlike *ratione persone* postoje određene razlike u vidu imuniteta koji tokom parlamentarne debate, posebno za vrijeme kontrolnih saslušanja uživaju neki drugi učesnici parlamentarne debate kao što su pozvana lica na kontrolna saslušanja kada i oni uživaju određeni vid imuniteta. Međutim, jasno je dato u svim evropskim pravnim sistemima da poslanik ne može da snosi odgovornost za javno izgovorenu riječ, za izraženo mišljenje ili glasanje u vršenju poslaničke funkcije.

Drugi vid imuniteta jeste imunitet nepovredivosti. Imunitet nepovredivosti ima širi dijapazon unutar evropskih država u pogledu načina na koji je to pravno uređeno. Od Holandije i Britanije koje uopšte ne daju ovaj vid imuniteta svojim poslanicima pa je moguće pokrenuti krivični postupak. Primjera radi, u Velikoj Britaniji i Irskoj i bez saglasnosti parlamenta Parlament se jedino obavještava o pokrenutom krivičnom postupku i to spiker donjeg doma parlamenta, odnosno predsjedavajući gornjeg doma parlamenta kada je u pitanju dom lordova, odnosno Britanski parlament.

Sa druge strane jedan broj država pravi razliku u odnosu na samozapriječenu kaznu i mogućnost vođenja krivičnog postupka time što izuzima jednu kategoriju krivičnih djela za koje nije moguće uživati ovaj puni obim imuniteta. Takav pristup imaju Austrija, Belgija, Danska, Švedska, Italija, Grčka i neke druge države. Kada je u pitanju crnogorski Ustav jasno

je da načelo neodgovornosti podrazumijeva da poslanik ne može odgovarati za izraženo mišljenje ili glasanje u vršenju poslaničke funkcije. On za to ne može da snosi niti krivičnu niti drugu vrstu odgovornosti, a to podrazumijeva i prekršajnu odgovornost. Međutim, kada je u pitanju institut nepovredivosti, situacija je nešto drugačija. Dok se kod prvog instituta kaže da se poslanik ne može pozvati na odgovornost, znači uopšte se ne može voditi postupak, kod ovog drugog instituta kaže se, da se ne može pokrenuti krivični postupak niti se može odrediti pritvor bez saglasnosti parlamenta osim ukoliko je poslanik zatečen in flagrante delicto u vršenju krivičnog djela za koje je zapriječena kazna zatvora preko pet godina.

Mi moramo znati da u skladu sa krivičnim zakonodavstvom Crne Gore pokretanje krivičnog postupka podrazumijeva donošenje naredbe od strane državnog tužioca o sprovođenju istrage. U tom smislu pred krivični postupak ili postupak izviđaja nije obuhvaćen imunitetom poslanika. To znači da je do naredbe o sprovođenju istrage poslanik u jednakoj poziciji kao i svi drugi građani. Pored toga treba reći da ...(Prekid).. odgovornost je apsolutno za sve građane uključujući i poslanike. Nema nikakve vrste imuniteta u odnosu na prekršajni postupak. To je takođe veoma važno reći, jer smo prije ove subore od 24.oktobra imali prethodnu subotu kad je otvoreno pitanje eventualne prekršajne odgovornosti nekih poslanika. Dakle, u odnosu na prekršajnu odgovornost postoji jednak vid odgovornosti svih građana, svi su jednaki pred zakonom, u tom smislu.

Konačno, kao odgovor na Vaše pitanje smatram da imunitet neodgovornosti treba zadržati u punom obimu kao što je to i do sada, s tim što nalazim potrebnim da se precizira što to znači "u vršenju poslaničke funkcije", to bi trebalo ili Poslovníkom Skupštine ili eventualno nekim budućim Zakonom o Skupštini Crne Gore. U odnosu na imunitet nepovredivosti

nalazim potrebnim, a to je inače trend u Evropi od 90-tih godina XX vijeka da se bitno sužava ova vrsta imuniteta posebno kad su u pitanju koruptivna krivična djela ili izdvajanje kataloški pojedinih krivičnih djela za koje i ne bi postojala mogućnost pozivanja na imunitet i na taj način da se dovede u ravnotežu moć parlamenta i odgovornost parlamenta. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, ministre.

Želite li komentar kolegkinice?

Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Uz komentar ću imati jedno dopunsko pitanje.

Naime, kao što sam već pomenula kao član Administrativnog odbora imali smo priliku u ovom sazivu više puta da imamo sjednice povodom zahtjeva tužioca za skidanje imuniteta pojedinim poslanicima, čak pojedinom poslaniku i više puta. Smatram iz tog iskustva da je postojala zloupotreba ovog instituta. Naime, ako imamo poslanika za kojeg postoje osnovi sumnje da je izvršio krivično djelo sa visokim stepenom društvene opasnosti i ako ti njegovi postupci i radnje ukazuju da je on to učinio umišljajno, jer on kaže: da, jesam učinio sam to i da, to ću opet uraditi, a to svakako može da kaže jer se poziva na imunitet i štiti ga imunitet. Ako imamo druga lica koja su sa tim istim poslanikom izvršila istu radnju, a koja su u međuvremenu, zato što nemaju imunitet, i optužena i osuđena, moje dopunsko pitanje za Vas, ministre pravde, je:

Da li je to pravda?Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Možete odgovoriti odmah, a možete i poslati svoj odgovor u pisanoj formi.

Izvolite.

ZORAN PAŽIN:

Pravda je jedna vrlina svakog društva koje pledira da bude otvoreno, građansko i demokratsko. To je jedan ideal kome treba težiti i kome se treba u što većoj mjeri primaknuti. To, prije svega, zavisi u mjeri kojom ćemo sprovoditi vladavinu prava kao osnovno načelo, temeljno načelo našeg Ustava u mjeri kojoj to bude ostvarivo u praksi od strane svakog poslanika, od strane svakog nosioca vlasti, ali i svih građana, to će zapravo biti mjera u kojoj ćemo moći ocijeniti da li smo u toj namjeri i uspjeli.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem ministru Pažinu.

Završili smo pitanja koja su vama namijenjena, a kolege poslanike obavještavam da ćemo sada napraviti jednu kraću pauzu.

Naime, javio se ministar Konjević i kazao da zbog obaveza ne može biti u parlamentu prije 12,30. Dakle, u 12,30 nastavljamo sa pitanjima namijenjenim ministru Konjeviću. Hvala.

- pauza -

Poštovane kolege, nastavljamo prema utvrđenom redosljedu.

Pozdravljamo ministra unutrašnjih poslova Raška Konjevića koji će odgovarati na, čini mi se, osam ili devet poslaničkih pitanja.

Prvi poslanik koji će postaviti dva pitanja je kolega Radosav Nišavić. Izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče.

Poštovani ministre, poštovana Skupštino, poštovani građani Crne Gore,

Moje prvo poslaničko pitanje je:

Izjavili ste da je u noći 24.oktobra kada je došlo do prekomjerne upotrebe hemijskih sredstava protiv nedužnih građana, gospodine ministre, da su ta sredstva potpuno bezopasna po zdravlje ljudi. Pitam vas, gospodine ministre, do čega su onda na desetine građana potražile medicinsku pomoć te noći, a na stotinu otišli kućama sa zdravstvenim problemima.

Odgovor sam tražio i u pisanoj formi. Sada mi dozvolite za kratak komentar.

Za razbijanje demokratskih skupova, demokratskih protesta, za gušenje prava i sloboda građana u mnogim demokratskim i nedemokratskim društvima koriste se kao sredstva kao što su hemijska sredstva, šok bombe, gumeni meci, vodeni topovi i neposredna primjena sile.

U noći 24.oktobra kada je došlo do prekomjerne upotrebe hemijskih sredstava protiv nedužnih građana prilikom mirnih demonstracija izjavili ste gospodine ministre da su upotrijebljena sredstva potpuno bezopasna po zdravlje ljudi.

Pitam vas gospodine ministre jeste li znali da je te noći došlo do prekomjerne upotrebe hemijskih sredstava kao da je u protestima učestvovalo 150.000, a ne 15.000 protestanata, a da je Podgorica te noći izgledala kao popaljeno indijansko selo poslije prolaza, napada i prolaza američke vojske. Šta je korišćeno te noći od hemijskih sredstava i kao što rekoh odgovor sam tražio i u pisanoj formi.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam. Ministre izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Uvaženi poslanice Nišaviću,

Najprije dozvolite da se podsjetimo onoga što su prava i obaveze kada je imamo bilo koje javno okupljanje shodno zakonima države Crne Gore, a ta materija je regulisana Zakonom o javnim okupljanjima. Kao što znate Demokratski front je za 24. u zakonskom roku prijavio javno okupljanje i nadležni Centar bezbjednosti, Centar bezbjednosti Podgorica je to okupljanje odobrio, jer iz onoga što je bila dostavljena blagovremena prijava ukazalo se da će to biti mirno, javno okupljanje na kojem će organizatori i građani koji budu prisustvovali tom skupu iskazati u ovom slučaju vid političkog protesta vezano za političke stavove koje su imali organizatori odnosno lideri Demokratskog fronta koji su bili formalni organizatori tog protestnog okupljanja.

Podsjetiću vas da je obavljeno više razgovora sa licem koga su organizatori delegirali da u ime Demokratskog fronta bude osoba koja će biti u komunikaciji sa nadležnim državnim organima i podsjetiću vas da je zakonska obaveza da organizator obezbijedi dovoljan broj redara koji trebaju da održavaju javni red i mir na tom skupu.

Ja sam siguran da ste i vi kao i ja imali priliku da iz više televizijskih i drugih snimaka, koji su ovih desetak dana emitovani, jasno vidimo šta se negdje oko 22 časa ili nešto manje ranije desilo ispred crnogorske Skupštine. Ja sam siguran da vi kao i ja osuđuje one neodgovorne pojedince koji su prisustvovali tom skupu koji su izvršili klasični napad na pripadnike

Ministarstva unutrašnjih poslova, što sa zapaljivim raketama, što sa molotovljevim koktelima. Ja vas podsjećam da je jedan službenik Ministarstva unutrašnjih poslova, odnosno Uprave policije da je upravo povrijeđen od tog molotovljenog koktela, jer mu se zapalila zaštitna oprema. Takođe, mislim da ste imali priliku da pogledate snimak u kojem rukovodilac obezbjeđenja gospodin Rečević upozorava organizatore, dakle iz dva razloga. Jedan je da se prekine gađanje kamenicama pripadnika Uprave policije s time se stiču zakonski uslovi za zabranu tog skupa i takođe mu saopštava jedan drugi dio koji se ticao njegove obaveze da prenese organizatorima skupa političku komunikaciju koja je bila na relaciji predsjednik Parlamenta, Ministarstva unutrašnjih poslova i organizatora.

Ja sam siguran da vi jedan takav napad koji se desio na pripadnike Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova osuđujete da ih osuđujete vi lično kao čovjek, humanista, ljekar i da ih osuđuje vaša partija čiji je jedan broj visokih funkcionera pripadao tom skupu. Onoga trenutka kada se desi narušavanje javnog reda i mira u većem obimu, kada se izvrši napad na policijske službenike, kada se shodno zakonu, a to iz snimka ste mogli da vidite izda naređenje da će skup biti zabranjen ukoliko se ne prestane sa eklatantnim napadima na pripadnike Uprave policije da shodno zakonu tada nastupaju uslovi za policijsku intervenciju. Kada su se stekli zakonom predviđeni uslovi za policijsku intervenciju, kako bi se odbio napad, zaštitila imovina i životi pripadnika Uprave policije, Ministarstva unutrašnjih poslova upotrijebljena su sredstva suzavac, dakle u količinama koje su shodno procjeni ovlašćenih policijskih službenika na terenu bili dovoljni da se prvo zaštite oni, spriječi napad koji je krenuo rušenjem ograde za ulazak u crnogorski parlament, neovlašćeni ulazak građana u crnogorski parlament i da se izbjegnu druga sredstva prinude koja stoje na raspolaganju

pripadnicima Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova koji mogu da izazovu znatno teže posledice nego što je to prisustvo suzavca. Tu noć sam rekao i stojim i danas pri tom stanovištu da je shodno procjeni upotrijebljeno dovoljno hemijskih sredstava da bi se skup koji je u tom trenutku zabranjen neutralisao napad na pripadnike Uprave policije i rekao sam da to hemijsko sredstvo koje Ministarstvo unutrašnjih poslova nabavlja u zakonitoj proceduri je dio sredstava koji stoje na raspolaganju Ministarstva unutrašnjih poslova, kao i drugim ministarstvima unutrašnjih poslova /Pekid/... i koja izaziva trenutne, a ne nikako trajne zdravstvene posledice u tom segmentu.

26 građana i ukupno građana, dakle 29 ili 30 pripadnika Uprave policije je zatražilo ljeakarsku pomoć, od njih su osim jednoga bile lakše tjelesne povrede, jedan je zadobio tešku tjelesnu povredu, a nadležnoj medicinskoj ustanovi se prema podacima Ministarstva unutrašnjih poslova koje smo dobili od nadležne zdravstvene ustanove prijavilo 26 građana koji su zatražili ljeakarsku pomoć gdje nije bilo ni jedna osim u jednom slučaju nije bilo ni jedna teža posledica u tom segmentu. Prema tome, kod ovih stvari prosto moramo voditi računa o onome što se u suštini desilo i onome što moramo da osudimo. Mi smo samo sedam dana prije toga istolerisali gotovo polusatne napade na pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova kamenicama i drugim sredstvima, tada smo rekli da je ovo poslednji put da to možemo istolerisati, nego ćemo striktno primljenjivati zakon, kada se zakonom steknu uslovi za to. Sredstva prinude su primijenjena onoga trenutka kada su se stekli zakonski uslovi. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem ministru. Želite li komentar gospodine Nišaviću? Izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Poštovani gospodine ministre, poštovani građani,

Ja svakako izražavam žaljenje za povrijeđenim kako policijcima tako i učesnicima mirnih demonstracija u Podgorici. Ali sam pitao da lištetne posledice upotrijebljenih hemijskih sredstava koje su mnogo štetne ako se upotrijebe u količini većoj od predviđene, što je u ovom slučaju bilo za oko deset puta više upotrijebljeno, bačeno hemijskih sredstava na prisutne građane na protestu nego što dozvoljavaju pravila, jer suzavac je stvoren za gušenje naroda i za gušenje prava i sloboda građana. Zabranjen je na tržištu, a legalan za upotrebu protiv civilnog stanovništva i napravljen je da učutka demokratiju. Hemikalije koje su bačene izazivaju probleme nezamislive, ne samo kratkoročne i prolazne nego i dugoročne zdravstvene probleme, posebno je izražena patologija disajnih puteva. Kada se suzavac tek baci izaziva otežano disanje i gušenje i može dovesti ljude u životnu opasnost ako ga udahnu. Moje iskustvo ljekara, govori da i dan danas ima pacijenata, a ja sam pulmolog, plućni ljekar, koji su doživjeli suzavac 1998. godine, bili izloženi suzavcu koji je tada izazvao reakciju disajnih puteva, doveo do hiperreakcije pa i do danas pojedini imaju tegobe bez posebnog efekta ordinirane terapije, kao što su česti napadi brohnitisa, astme i tako dalje. Jedna hemijska supstanca CS koja izaziva peckanje i suzenje očiju ako se udahne je i kancerogena, takođe izaziva i bolesti kože. Poznati su primjeri, gospodine ministre, i trenutnog umiranja od udisanja suzavca, to sigurno znate i upravo zbog svih ovih osobina pojedine demokratije u razbijanju skupova svog naroda koriste druge metode, prije svega, vodene topove i fizičku silu ali ne silu kojoj smo bili svjedoci, koju smo vidjeli nekoliko puta, a što je prikazano na televiziji, koja je primijenjena od vaših specijalnih jedinica prema određenim licima. Vi ste te noći, gospodine ministre, naredili 10 puta

više i upotrebili hemijskih sredstava nego uobičajeno kao da je na ulicama Podgorice bilo 150.000 ljudi i mimo toga upotreba šok bombi, gumenih metaka i palica i zbog povreda zadobijenih upotrebom tih sredstava, glave, leđa, kože, u vidu rana i nagnječenja, opekotina, povreda očiju, na desetine osoba je potražilo pomoć ljekara, kako osoba tako i policajaca. Najgore je od svega toga bahato neprimjereno, zločinačko ponašanje pojedinih grupa policajaca "zaštitnika sistema" i ako ste bili informisani o njihovom ponašanju, a posebno ako je ono proizvod vašeg naređenja, onda najmanje što možete da uradite je da podnesete ostavku, da napustite Vladu, jer je to Vlada koja se brani od svog naroda na ovakav način. Što ćete vi, gospodine ministre, to vas direktno pitam, u takvoj Vladi, u tzv. tehničkoj Vladi, i ako nijeste spremni da snosite odgovornost.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolega Nišaviću.

Sljedeće pitanje želite li da postavite odmah? Izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Dakle, u noći 24. oktobra okupila se ponižena Crna Gora, sita gladi, poniženja i nepravde. Nije to bilo ni protiv ustavni, ni protiv državni, ni protiv NATO-vski, ni protiv evropski protest, već opšte narodni protest, opštenarodni bunt. Nije to bio ni protest protiv vlasti jer je ova vlast u svojoj vlasti daleko od naroda, već bunt protiv načina na koji ova vlast dolazi na vlast već punih 2 i po decenije. Ne brine aktuelnu vlast niti bijeda, niti siromaštvo svojih gradjana, niti velika nezaposlenost, ni višemjesečna neprimanja zarada zaposlenih, ni nestašica lijekova ni mnogo čega toga, već sami nagovještaj da bi na narednim izborima gradjani mogli, da bi im gradjani

mogli otkazati poslušnost, kriju se iza navedenog ugrožavanja ustavnog poretka, rušenja temelja države, ugrožavanja visokih evropskih ciljeva, a kriza je zahvatila sve kategorije društva pa su učesnici mirnih protesta, 24.oktobra, i djeca i lica sa invaliditetom. Pitam vas da li su vaše specijalne jedinice imale obzira prema tim licima prilikom primjene prekomjerne upotrebe sile i hemijskih sredstava. Odgovor sam tražio i u pisanoj formi, a nije sam ga dobio.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Ministre izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Uvaženi poslaniče Nišaviću, sve odgovore ćete dobiti u pisanoj formi shodno Poslovniku Skupštine Crne Gore i odredbama na koji se pisani odgovori dostavljaju. Bez želje da otvaramo polemiku oko odredjenih stvari, ali prosto ne mogu iz ove pozicije da dozvolim zamjenu teza. Uporno vam govorim da je povrijedjeno 29 policajaca na mirnom skupu, kako vi kažete. Na mirnom skupu teško da može da bude povrijeđeno 29 policajaca. Na mirnom skupu teško može da se pošalje poruka da onaj koga organizuje ne može da kontroliše masu i da to bude poziv za napad na policiju. Sasvim je dovoljno snimaka koji pokazuje kada policija reaguje. Ona reaguje ispred Skupštine onda kada se do kraja za to stvore zakonski preduslovi. Podsjetiću vas, siguran sam da ste taj snimak gledali, kada rukovodilac obezbjedjenja, saopštavajući organizatoru skupa, ujedno i upozorava da se prekine sa kamenovanjem pripadnika Uprave policije. Ako vi mislite, vi ili vaša partija,

da je normalno da na mirnom skupu se policajci, koji su tu u obezbjeđenju tog protesnog skupa jer im je to zakonska obaveza, gađaju kamenicama, molotovljevim koktelima, raketama i tako dalje, a vi mislite da je miran i normalan skup, onda se duboko razlikujemo oko toga. Policija je ispred Skupštine reagovala onoga trenutka kada su za to stvoreni zakonski preduslovi. Upotrebljena sredstva hemije su upotrebljena upravo da se ne bi upotrebila druga sredstva prinude, kao što je fizička snaga. Podsjećam vas da se hemijska sredstva koja koriste sve policije nabavljaju u zakonitoj proceduri od ovlašćenih proizvođača tih hemijskih sredstava koji imaju odgovarajuće sertifikate koji, između ostalog, dozvoljavaju zakonitu upotrebu tih hemijskih sredstava i sa aspekta privremenih posledica koje one izazivaju. Prema tome, nijesu ta hemijska sredstva kupovana ilegalno, nego u zakonitoj proceduri od ovlašćene firme koja ima odgovarajuće sertifikate za prodaju tih hemijskih sredstava jer se ona ne proizvode u Crnoj Gori. Ona se proizvode u zemljama Evropske unije, a kroz zakonitu proceduru i crnogorska policija, kao i druge policije, obezbjeđuju ih. Podsjećam vas i meni je kao i vama žao što se to uopšte desilo, ali kada se nešto desi moramo razgovarati prevashodno o uzroku zbog čega se to desilo. Dakle, da nije došlo do napada na policiju, da nije došlo do kamenovanja policije, da nije došlo do bacanja molotovljevih koktela, signalnih zapaljivih raketa, policija ne bi intervenisala. I organizator, umjesto da pozove građane, kada već ne može da kontroliše njihovo ponašanje, ili preko redarske službe, da se građani razidju, on najekstremnijem dijelu, grupama koje su tu bile prisutne, šalje poruku da više ne snosi odgovornost. Nakon šest minuta nakon tog saopštenja kreće napad na policiju. Ako mislite da je policija trebala da stoji mirno, dozvoli nasilan ulazak u parlament, trpi posljedice gađanja molotovljevim koktelima i tako dalje, podsjećam vas da su i policajci građani ove države i da oni imaju

pravo, jednaka ljudska prava kao što imaju i svi drugi građani. Ali, policija je reagovala , nije izazvala to što se desilo, na kako to vi kažete, mirnom okupljanju gdje je povrijedjeno 29 policajaca, ona je reagovala. Reagovala je ispred Skupštine u skladu sa zakonom i to nije samo moja ocjena za reakciju policije isred Skupštine da je ona u skladu sa zakonom, to je ocjena Savjeta za građansku kontrolu, to je ocjena nevladine organizacije kojoj smo mi dozvolili da vrši monitoring rada policije i ispred Skupštine i u Centru bezbjednosti Podgorica. Pokazujući time otvorenost da pripadnici nevladnih organizacija mogu direktno na terenu da prate postupanje nadležnih policijskih službenika, na mjestu održavanja skupa ispred crnogorskog parlamenta, i u nadležnom Centru bezbjednosti Podgorica. Dakle, nemojmo da mijenjamo teze, ti protesti nijesu bili mirni. Da su bili mirni ne bi bilo povrijedjeno 29 policajaca od kojih je jedan teže. Ovdje govorim samo o onome što je bilo dešavanje ispred Skupštine. Sve druge pojedinačne stvari koje su danas predmet su već u radu nadležnih državnih organa, nadležnog tužilaštva, nadležnog Centra bezbjednosti Podgorice. Ali, nemojmo molim vas, da jedan ogroman broj policijskih službenika koji je tu noć, potpuno u skladu sa zakonom vršio svoje obaveze profesionalno, nemojmo da ih stavljamo u poziciju da su se oni samo povrjeđivali na mirnom skupu. Ima dovoljno, ponavljam, snimaka koji ukazuju, jasno opisuju šta se u tom trenutku desilo i zašto je došlo do intervencije. U konkretnoj ravni, prema podacima Kliničko-bolničkog centra, nema ni jedna osoba, kako ste vi rekli mlađe dobi ili lica sa invaliditetom koje je zatražilo pomoć. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Kolega. Izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Gospodine ministre, ja sam vas pitao zbog čega ste dozvolili prekomjernu upotrebu hemijskih sredstava i zbog čega ste te noći, zbog čega je policija upotrijebila deset puta više hemijskih sredstava, suzavca i šok bombi, nego što bi se upotrijebilo u običajeno na toliki broj ljudi. I svakako vaša konstatacija i slažem se sa vama da je dio policije odradio profesionalno svoj posao. Ali, šta ste preduzeli protiv onih policijaca koji su se bahato ponašali, koji su se zločinački ponašali prema svom narodu, a i vaša konstatacija data kroz usta jednog policajca, dozvolite da tako kažem, pošto to nijeste demantovali da ste rasturili bande zlotvora, dovoljno i premnogo govori o odnosu vaše Vlade pa i ako je ona tehnička prema svojim građanima. Koji su se ponovo okupili, da mirnim protestom izraze svoj odnos prema teškoj socijalnoj situaciji, pozivate na dijalog, a svoj narod nazivate zlotvorima. Te noći nijesu bili ugroženi opet da ponovim ni suverenitet države, ni ustavni poredak, bila su ugrožena prava i slobode okupljenog naroda, ugroženo njihovo zdravlje. Učesnici mirnih demonstracija bila su i lica sa invaliditetom. Jer, to imam i potvrde, to vam i mogu dokumentovati i djeca iako nijesu tražili medicinsku pomoć u zdravstvenim ustanovama nego su stotine njih otišli svojim kućama sa tim zdravstvenim posljedicama.

Da li ste gospodine ministre, šta ste preduzeli protiv objesnog vozača koji je vozio auto Safeta Kalića koji je napravio slalom kroz građane, a tu je bilo i osoba sa štakama i slabovidih osoba. Kako su djelovale šok bombe na psihički labilne osobe, a takvih je dozvolite sve više u našem društvu zbog ovakve socijalne situacije, a šok bomba prilikom detonacije emituje intenzivno jak prasak jačine od 120 decibala, praćen jakim bljeskom. Kod nezaštićenog ljudstva izaziva privremeno sljepilo, gluvoću, zujanje u ušima

gubitak ravnoteže. Djelovanje suzavca na slabovide osobe i osobe sa kontaktnim sočivima i kad suzavac napravi svoje dejstvo onda sleduje šok bomba, a onda stampedo vaših bijesnih ..(Prekid)..

Ovo vas pitam s obzirom da ste imali svoje ljude unutar skupa i koji su mogli da uoče takve osobe. Otkrili ste onih 19 ubačenih lica, što je ako se slažete bilo teže nego otkriti sve ove policajce koji su prekoračili svoja ovlašćenja, a ni do danas nijeste dali imena tih ljudi, ne znam da li ste nijesam pitao da li ste preduzeli protiv njih i opet da kažem da ako vi ne snosite i ne osjećate odgovornost, a trebali bi, vaše je da date ostavku na mjesto ministra i da napustite takozvanu tehničku Vladu.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam kolega Nišaviću.

Sad upućujem jedno pitanje vama. U vašem komentaru postavili ste nekoliko pitanja, da li su ta pitanja bila retoričke vrste ili su bila dopunska pitanja?

Hvala vam.

Nastavljamo dalje, poslanik Damjanović ima riječ odnosno ima svoje pitanje. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem se potpredsjedniče Mustafiću.

Ja sam ministru unutrašnjih poslova gospodinu Konjeviću postavio sljedeće poslaničko pitanje:

Što ste kao ministar unutrašnjih poslova učinili da se spriječi prebijanje građana nakon razbijanja protesta u noći 24.oktobra 2015.godine? Da li ste identifikovali inicijatore incidenata ispred Skupštine Crne Gore i da li ste

preduzeli mjere u smislu utvrđivanja odgovornosti unutar MUP-a i Uprave policije, uključujući i Vašu ličnu odgovornost, zbog nemilih događaja koji su potresali Podgoricu tokom pomenute noći.

Odgovor sam takođe tražio u pisanoj formi, o tome smo već govorili, da je bilo potrebe da se zbog delikatnosti teme dobiju precizne informacije i neko moje očekivanje s obzirom na insert takav odgovor dostavili. Da ovdje precizno imenom i prezimenom, s obzirom na protok vremena od noći protesta javno identifikujete kako lica koja su otpočela incidente, lica koja su otpočela incidente i vidimo ko su nalogodavci tih lica, jesu li oni unutar institucija sistema ili van institucija sistema. Ako imenom i prezimenom utvrdimo ta imena tih lica onda da vidimo da li su i od koga su insinuirani. Ako ne dobijemo tu potvrdu, dozvolite da imam pravo da sumnjam da su ta lica bila podstaknuta od djelova sistema izvršne vlasti, kako bi mirne građanske proteste pretvorili u nemire i u neredu i naravno očekivao sam i očekujem, kao i Klub poslanika SNP-a i zato i jeste ova sjednica veoma bitna i zato jeste ova tema veoma bitna, ključna tema, da dođemo do imena i prezimena policajaca koji su ukaljali časnu policijsku profesiju i koji su izvršili prebijanje nedužnih građana, novinara, predstavnika medija, uglednih ugostitelja u lokalima koji su kilometrima daleko od mjesta protesta koji su tada bili na svom poslu, zarađujući za hljeb i plaćajući porez ovoj državi, studenata, advokata koji su šetali ulicama koji su stotinama i stotinama metara daleko od mjesta protesta službenika, čak i političkih partija itd. i tome slično. Mislim da postoji potreba zbog vaše lične odgovornosti, da s obzirom da je predsjednik Vlade rekao da ne osjeća odgovornost, da smo čuli od potpredsjednika Vlade zaduženog za unutrašnju politiku maloprije takođe da ne osjeća odgovornost, da vi ovdje jasno i precizno saopštite ove podatke, kako bi otklonili sumnju u vašu odgovornost. Jer, evo ukoliko se uspostavilo

da odgovornost ne osjeća ni direktor policije, pa ni niži policijski službenici, da niko nije odgovoran, a građani imaju teške tjelesne povrede. Naravno, respektujem činjenicu da je 29 policajaca povrijeđeno i 26 građana. To je 55 građana i za to tražimo odgovornost, ne samo i ne dijelimo ljude na policajce i na ostale građane. Ali, kažem da bi odvojili policajce koji su časno vršili svoju dužnost te večeri ispred Skupštine, bilo ih je većina od onih koji su ukaljali profesiju, ovdje kao prvi čovjek Ministarstva nadležan i za ono što radi direktor policije i čovjek koji je pretpostavljam bio u toku cijelog procesa trajanja skupa i nakon samog skupa, gdje su pojedine ekipe tih "policajaca" išle i izvršile prebijanje građana koje su možda "sumnjičili" je li tako da su bili na protestima, da ih ovdje jasno identifikujemo i da negdje pomognemo i Vrhovnom državnom tužiocu koji je juče najavio to u svojoj izjavi i to Klub poslanika SNP-a i pozdravlja, jer je i podržao izbor VDT-a da se ta lica pod hitno procesuiraju, da se ta lica odstrane iz službe i da se sačuva ugled ove službe. Nema ovdje zamjene teza ni kolega Nišavić ni ja ni niko od nas neće mijenjati teze, samo ćemo da vas ovdje pitamo šta radite na identifikovanju tih koji su kaljali časno policijsko ime i koji su izvršili prebijanje nedužnih građana. Jesu li identifikovani, znate li ko su i šta ćete u tom smislu uraditi? Ukoliko ne budu odstranjeni službe, vi ste direktno odgovorni da najmanje što možete da uradite da vi podnesete ostavku, kako vam je kolega Nišavić rekao. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Uvaženi poslanice Damjanoviću, ja nijesam niti ću ikada bježati od odgovornosti. Dakle, kad se bavite javnim poslom od odgovornosti prosto ne možete da pobjegnute. Jednaku odgovornost imam ja sa aspekta funkcionalne nadležnosti kao što poslanici ili drugi ministri ili drugi javni funkcioneri imaju političku ili neku drugu odgovornost.

Prema tome, dajmo da, ja sam već rekao prilikom odgovora na prethodno pitanje. Drago mi je što ste negdje ublažili logiku pitanja i komentara mog zemljaka vašeg uvaženog partijskog kolege. Ja ponavljam, protesti nijesu bili mirni. Da su bili mirni ne bi bilo povrijeđeno 29 policajaca od kojih jedan teže, ne bi bilo povrijeđeno 26 građana. Odgovornost za održavanje javnog reda i mira na protestu snosi organizator preko svoje redarske službe. Policija se uključuje kada je narušen javni red i mir u većem obimu. Uvjeren sam da ste gledali snimke na kojima rukovodilac obezbjeđenja upozorava da se policija ne gađa. Nakon toga, vi ste izrekli ovdje jednu vrlo interesantnu tezu. Kaže - ako se ne identifikuju lica koja su bila pod kapuljačama, koja su izazvala incident, vi možete sumnjati da iza toga stoji neko u izvršnoj vlasti.

O logici o kojoj ste govorili, ako ponovo preslušate govornike sa tog skupa, jednakom sumnjom možete da kažete da je neko govornike iz izvršne vlasti instruirao da pričaju to što pričaju. Podsjećam vas, radi se o indirektnom pozivu da neko ne može da kontroliše svoje pristalice nakon što u prvoj rečenici da ultimatum da ukoliko se neko ne pojavi za deset minuta, mi ne možemo da kontrolišemo pristalice i ne snosimo nikakvu odgovornost. Imamo svi dovoljno logike ako vidimo da iza toga nešto slijedi, da tu mora postojati uzročna posljedična veza, ali o tome će voditi računa drugi nadležni državni organi, u ovom slučaju Tužilaštvo, ne samo za to nego za bilo koji slučaj. I ja kao i vi podržavam izjavu vrhovnog državnog tužioca, ali vas molim

da se složimo barem u jednom, mislim da je to za građane Crne Gore i za nas ovdje u parlamentu važno, dakle da razdvojimo stvari.

Aktivnost crnogorske policije ispred Skupštine na bazi svega onoga što su snimci, valjda vjerujemo snimcima, bila je apsolutno u skladu sa zakonom. Ne radi se o mirnim protestnim okupljanjima. Radi se o napadima na policiju koji su trajali kamenicama, zapaljivim raketama, molotovljevim koktelima. Nakon upozorenja rukovodioca skupa gospodina Rečevića i nakon što se sa tim nije prestalo, policija je upotrijebila zakonita sredstva prinude, hemijska sredstva u ovom slučaju. Zašto? Da bi se spriječio direktni kontakt policije i ljudi koji su bili na tom skupu jer upotreba fizičke snage uvijek izaziva teže posledice. Precizno govorim o dešavanjima ispred Parlamenta, o dešavanjima koja su bila posledica. Podsjetiću vas da su jedna ili dvije radnje tu noć opljačkane, da je slomljeno na desetine izloga, uništeno na desetine semafora, druge imovine grada. Policija je bila u obavezi da obezbijedi stabilan javni red i mir u punom smislu. Da li je u tim postupanjima pojedinačno bilo prekoračenja službenih ovlašćenja, sa pozicije ministra unutrašnjih poslova bilo bi neozbiljno da prejudiciram. Meni je žao što se uopšte protesni skup završio na način na koji se završio, što je došlo do povrede bilo jednog policajca, bilo jednog građanina. Nažalost, 29 policajaca je povrijeđeno, povrijeđeno je 26 građana od kojih jedan, nažalost, teže kao i jedan policajac povrijeđen teže, ali tim stvarima se bavi nadležno tužilaštvo i ono će imati podršku svih drugih nadležnih državnih organa jer je to njegova ustavna i zakonska obaveza. Tužilaštvo je organ gonjenja i dobro je što se uključilo na početku da pokazuje da sistem funkcioniše. On treba jednako da funkcioniše prema organizatorima i prema svim licima za koje se sumnja, makar oni bili ...(Prekid)... službenici, da su prekoračili svoja ovlašćenja, ali nemojmo da sudimo unaprijed bez obzira što svako od nas ima svoj lični

doživljaj. Imam ga i ja i nije mi milo što su neke stvari desile, žao mi je zbog toga. Žao je velikom broju pripadnika Uprave policije, ubjedljivo najvećem što su se neke pojedinačne stvari desile. S druge strane, ne možemo da žigošemo sada cijele jedinice, sve pripadnike Uprave policije samo zato što nam je to možda trenutna djelimična politička korist. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Želite li komentar? Izvolite kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Drago mi je što ste sada ovdje po prvi put izkazali žaljenje i neka ste u ovom domu i ovo je prilika da se to ovdje kaže. I vi ste svjesni da niko ovdje ne ublažava stavove već odbija da upravo ide logikom zamjene teza i da žigoše kompletne službe i hiljade pripadnika bilo koje profesije, pa i policije. Upravo da ne bi žigosali sve i zato to i ne radimo, tražimo hitno identifikaciju i brzu reakciju i vašu i svih u komandnom lancu. Devet dana je prošlo, po nama sasvim dovoljno vremena da se imenom i prezimenom identifikuju, što je rekao kolega Nišavić, valjda ste kada ste već došli do nekih lica koji su počeli incidente, a o tome možemo i naknadno ćemo pričati, valjda ste lakše utvrdili ko su i na kojim mjestima bile te jedinice koje su na Pobrežju, u Zlatarskoj ulici, kod Hrama jurili jedan dio građana među kojima su i studenti, advokati, ugledni ljudi, sportski radnik i kao gospodin Martinović koji je više uradio za ovu državu u promociji kroz sport nego dostine koji se diče i kriju iza države, ali nemamo ta imena i zato ovu polemiku i vodimo, gospodine Konjeviću. Niko ovdje ne misli da od ovoga pravi ni politički profit. Ne daj bože, da je jedan poginuo sada bi ovdje priča bila izlišna i ko zna gdje bismo danas bili. Ali, da se ovo nikad ne bi desilo na ovaj način, hajmo da ovo

dovedemo do kraja. Mi to ovdje tražimo. Tražićemo ovdje i na svakom mjestu i vodićemo dijalog i u parlamentu i van parlamenta i u svim dozvoljenim oblicima političke borbe, da skinemo tu odgovornost sa onoga ko je nema, a da je adresiramo imenom i prezimenom od predsjednika Vlade do najnižeg službenika državne administracije ako je odgovoran. Očekujemo da VDT završi svoj dio posla. A propo ovoga gdje ste pokušali da prebacite nas na priču o povrijeđenim policajcima, što je i normalno, treba i to ovdje da se kaže, to su ljudi koji imaju svoje familije, koji rade svoj posao za platu, a to su inicijatori incidenata. Nisam to slučajno pomenuo.

Jedan dio ću iskoristiti, nije mi to namjera, ja to ne radim, sa nečega što smo imali priliku da čujemo od predsjednika Parlamenta o komunikaciji koja je bila između predsjednika Parlamenta i dijela organizatora, u smislu omogućavanja ulaska u parlament i onoga što nam je predsjednik Parlamenta tada rekao da je on bio spreman da u toj komunikaciji i kaže da će lično krenuti do parlamenta da otvori vrata. Možda se neko sjetio, možda sada samo nagađamo tako, da u momentu kada se to počelo dešavati, možda se neko sjetio, da ne pominjemo ljude koji nisu ovdje, imate vi prilike i mehanizama da sa tim ljudima polemišete, da aktivira neka lica koja su bila među nekoliko hiljada učesnika protesta, pet, deset pojedinaca, vi to znate, i sasvim dovoljno, pa da oni naprave incident i da proteste koji su mirni tri sata odjednom pretvore u nemirne proteste. Dozvolite, ako je tri sata skupa rezultiralo mirnim protestima, nije baš tako slučajno da se to odjednom pretvori u mirne proteste. Tražimo imenom i prezimenom ko su ta lica, pa da vidimo jesu li ta lica po svojoj volji napravili incidente ili su incidente napravili po nagovoru pojedinaca u sistemu vlasti koji su imali za cilj da naprave kaos ono veće.

Da završim time, uz zahvalnost vama na prekoračenju, računam da ipak govorim o bitnoj stvari i da smo unutar teme. Imali smo mi 1998. godine mnogo masovniji protest, najmasovniji možda u historiji. Znate kako, on je završen sa incidentima i tamo su padale bombe, ispale bombe nekim policajcima ili su se organizovale neke grupe, pod navodnicima sve govorim, koje su kao krenule na Tuzi. Nikad ne saznasmo ni imena ni prezimena ni tih grupa, ni tih koji su tada pravili incidente. Osta onako kako je ostalo. Zbog toga što je ono tako ostalo da se nikad ne sazna ko je započeo incidente, a znate kakvo je ono vrijeme bilo, dolazimo ponovo nakon, koliko je to, gospodine Mustafiću, 17 godina, u istu ravan. Hajde jedanput da organizujete posao kako treba. Da ne biste snosili ličnu odgovornost i podnosili ostavku, a što morate da uradite ako se ovo ne završi do kraja, dajte imenom i prezimenom da procesuiramo i policajce koji mimo svega, nečasne policajce koji biju narod koji nema veze sa protestima i koji ima veze sa protestima, kao i ljude koji su ovo sve počeli. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Dajem riječ poslaniku Škrelji koji će postaviti naredno pitanje, a da se pripremi poslanica Kalezić. Izvolite poslaniče Škrelja.

LUIĐ ŠKRELJA:

Hvala gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, dame i gospodo poslanici, poštovani građani,

Moje poslaničko pitanje uvaženom ministru glasi: "Na rušilačkim protestima

24.oktobra tekuće godine u organizaciji Demokratskog fronta prilikom brutalnog napada na policiju i pokušaja nasilnog ulaska u Skupštinu Crne Gore, došlo je do velikih nemira.

Interesuje me, koliko je lica uhapšeno i identifikovano, kao lica sa fantomkama na glavi, lica koja su gađali i napadali policiju molotoljevim koktelima, suzavcima, kamenicama, petardama, bejzbol palicama, šipkama, motkama i tako dalje i da li su ista procesuirana u skladu sa važećom zakonskom procedurom?

Obrazloženje:

Obično javnost, a samim tim i mi, tj. političari, govorimo ono što mislimo o bilo kom događaju i svi mislimo da je to jedina istina. Dnevna štampa i elektronski mediji, osim što informišu javnost o konkretnim stvarima, vrlo uspješno u mnogim slučajevima i dižu tenziju i stvaraju nedoumice i sumnje jednostranim ocjenjivanjem ili opisivanjem događaja. Dešavanja od 24.oktobra su bili centralni događaji, ne samo u Crnoj Gori i regionu, nego i šire. Mnogi su vidjeli i komentarisali na svoj način, u svrhu dnevno političkih interesa, a i pokušaja opravdanja nečega što se ne može ni shvatiti, a kamo li opravdati, a ponajmanje u cilju utvrđivanja istine. Jedna stara poslovice kaže - Kada neistinu kažete preko plota to je kleveta - kada je kažete u ime političkog subjekta ili neke organizacije to je mišljenje, stav i tako dalje i tome slično, ali ni jedna ni druga ne obavezuje.

Ljudski i moralno obavezuje samo istina. Ona istina koja potiče od odgovornog organa i koja je proizvod stvarnih činjenica, otud uvaženi ministri i moje gore navedeno pitanje. Svjedoci smo da u današnje vrijeme svak ima svoju istinu. Ali ima istina u koje nije dobro vjerovati, jer se izmišljaju, a izmišljati se može samo neistina i dezinformacija. Čak i štetne istine vrijede više od korisnih laži, neistina i raznoraznih podmetanja, stoga

je neophodno da se ona kaže i saopšti u pravo vrijeme, u suprotnom postaje gora od njih.

Dugo najavljivani protesti Demokratskog fronta koji su počeli 27.septembra nijesu bili ni mirni, ni demokratski, ni građanski, a najmanje politički. Jedini politički zahtjev je bio artikulisan pozivom na nasilni ulazak u Skupštinu Crne Gore od strane radnika, kako su i naveli koji su trebali da dođu na ovo radno mjesto, a ni prije ni poslije nijesu se pojavili. Što potvrđuju veliki masovni i agresivni neredi ispred zgrade Skupštine, a i u više mjesta u Glavnom gradu, sa više povrijeđenih lica pripadnika policijskih snaga i ostalih učesnika u protestima uz ogromne i materijalne štete. Po prvi put smo bili svjedoci da organizatori protesta kroz neviđenu brutalnost i nasilje promovišu mir i mirne proteste. Uobičajeno je, gospodine potpredsjedniče, strašne stvari koje se rade pod opravdanjem da ih zahtijeva progres i demokratski procesi same od sebe nijesu to, niti progres, niti demokratski procesi, nego samo strašne stvari.

Odgovor tražim u pisanoj formi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam kolega Škrelja što ste pitanje uputili meni, ali ja ne odgovaram na pitanja, odgovara ministar.

Daćemo mu priliku. Izvolite ministre.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Poslaniče Škrelja,

Dozvolite samo u najkraćem, u ovom dijelu koji su bila pitanja direktno upućena meni. Naravno, zatražio sam informaciju od Uprave policije i do ovog momenta prema podacima koje sam dobio iz Uprave policije ona je

privela ili lišila slobode 19 lica od kojih su protiv dvoje lica podnijete krivične prijave zbog postojanja osnovane sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 362, stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, pozivanje na nasilnu promjenu ustavnog uređenja, protiv 11 lica od kojih je jedan maloljetnik podneseni su zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupak zbog remećenja javnog reda i mira i za šest lica još traje kriminalistička obrada u cilju prikupljanja dokaza i činjenica za utvrđivanje njihove odgovornosti pred nadležnim državnim organima kroz komunikaciju koju imamo sa tužilaštvom. Od 19 lica koja su privedena i lišena slobode osam je bilo sa fantomkama. Službenik Centra bezbjednosti Podgorica preduzimaju mjere i radnje na indetifikaciji ostalih vinovnika koji su napadali policijske službenike, nanosili materijalnu štetu državnoj i privatnoj imovini. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Da li ste zadovoljni odgovorom, želite li komentar?

LUIĐ ŠKRELJA:

Uvijek prekoračim vrijeme pa onda ostaje mi za komentar. Na početku ovog mog komentara želim da odam priznanje kao građanin prevashodno, a i kao član partije koja vrši vlast, organima Uprave policije, pripadnicima zapravo policije, Ministarstvu unutrašnjih poslova na čelu sa gospodinom ministrom Konjevićem, pripadnicima specijalne jedinice koji su uspjeli da sačuvaju građane. Uspjeli su da sačuvaju građane od onoga što smo svi imali prilike da vidimo. Ja sam i u obrazloženju pokušao, možda na malo politički način, da kažem da svi vidmo na svoj način ali slika pokazuje sve. Mi ne možemo da izbjegavamo ono što možemo da vidimo, mi možemo da

tumačimo onako kako smatramo da je profitabilno u dnevno-političke sadržaje, ali ne možemo da minimiziramo ono što oči vide. Oči reflektuju mozgu i onda mozak to registruje i to ostaje za trajno.

Kada sam rekao, da ne ponavljam stvari, da ovi dugo najvaljivani, evo tri godine se najavljuju ti protesti, nisu bili ni demokratski, ni politički, ni građanski, imam komentar na to. Nijesu bili demokratski jer demokratija podrazumijeva dogovor, međusobnu saradnju i prevashodno mir, ali mir se ne može postići kroz nasilje. On može biti postignut jedino kroz razumijevanje. Mi smo imali prilike da smo kroz nasilje, naše kolege su kroz nasilje i brutalni napad na policiju su htjeli da se vrate na svoja radna mjesta. Ja sam imao prilike to da kažem na raznoraznim, ja to ne prihvatam, u biti čovjeka jeste da se opredijeli šta je dobro za njega i šta je loše. Ili društvo, a ima i onih koji biraju loše, koji biraju zlo, nesvjesno da su to izabrali i za sebe i za svoje okruženje. Ima i onih koji ne znaju da biraju. Možda njima po nešto treba i oprostiti, ali ljudi koji mogu i umiju da biraju uvijek će odabrati mir, slogu, toleranciju i međusobno uvažavanje.

Nešto na kraju što imam želju da kažem za ove protestante, najopasniji, bez namjere da izazovem bilo koju repliku, najopasnije stvorenje u politici jeste političar ili političari koji politički nemaju šta da izgube, jer su sve bitke odavno i sistematski izgubili. Oni su u stanju sve da urade da bi na sebe skrenuli pažnju. Takvih se treba čuvati, mi kao društvo.

Ukoliko mi dozvoljavate, gospodine potpredsjedniče, da zloupotrijebim ovo što ću sada da kažem, ali u humane svrhe, da postavim jedno dopunsko pitanje gospodinu ministru, jer sam stvarno pod uticajem jedne tragedije koja se sinoć dogodila u mom mjestu u Štoju, tamo gdje ja živim, a nažalost nije tragedija koja se samo sinoć dogodila, nego smo imali slučajeve da u zadnjih tri, četiri mjeseca imamo tri mlada života stradalih od neodgovornih domaćina

koji stoku puštaju po magistralnom putu na potezu Ulcinj - Ada Bojana. Apelujem na Vas, gospodine ministre, da u saradnji sa lokalnim vlastima, pošto se to radi o regionalnom putu a ne o lokalnom putu, da se preduzimaju sve moguće mjere u cilju zaštite tih građana od stvarno neprimjerenog puštanja stoke po tom putu. Taj put nije skroz do kraja osvijetljen, taj put je dosta opasan i svjedoči činjenica da sem materijalnih šteta, saobraćajnih nezgoda evo sinoć u šest sati mladi čovjek, mještatin od 53 godine izgubio je život pod takvim okolnostima. Znam da ima tu prostora i za nekakvo drugo razmišljanje, jer onoga momenta kada kočnica za gas potezom i refleksom nekontrolisano od strane nogu ne može da reflektuje um i stabilizaciju na mozgu i tu dolazi do nesagledivih posledica po građane i po mještane, a i nažalost i po onim stranim turistima koji dolaze da vide ljepote Ulcinja. Mislim da nećete mi zamjeriti što sam iskoristio tu priliku, jer i dalje sam pod uticajem te strašne tragedije koja se sinoć dogodila u mjesnoj zajednici Štoj. Hvala vam, hvala i Vama potpredsjedniče.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Vi suštinski nijeste postavili pitanje, ali implicite jeste, zapravo šta će Ministarstvo uraditi po tom pitanju i mi se pridružujemo i tom apelu i svemu ostalom jer svako od nas je bio u prilici, ko god vozio prema Adi Bojani, da se suoči sa tim problemom. Nažalost se često dešava i sa tragičnim posledicama, baš često u zadnjih nekoliko godina.

Izvolite ministre Konjeviću.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Poslaniče Škrelja, dakle razumijem, naravno žao nam je svima, dakle kada se izgubi ljudski život to je situacija koju nažalost ne možete vratiti, ali sam se javio više iz razloga da zajednički apelujemo na druge, ne na Ministarstvo unutrašnjih poslova i ne na Upravu policije jer ona radi ono što može i što su joj zakonska ovlašćenja i u zadnje tri godine smo imali bezbroj kampanja koje imaju za cilj da povećaju našu pojedinačnu odgovornost kad sjednemo za volan.

Znači, dok zajednički iz ovog doma, ne samo kada nam se dese tragedije, nego svakodnevno ne budemo afirmisali povećanje pojedinačne odgovornosti za učesnike u saobraćaju, nažalost imaćemo te posledice. Naravno, nijesu to posledice koje se dešavaju samo kod nas, ali mislim u tom konkretnom slučaju o kojem ste govorili da zajednički lokalna samouprava i drugi nadležni državni organi i po pitanju puta i po pitanju različitih inspekcija koje tretiraju tu materiju, dakle moramo da se pozabavimo tim problemom da nam ne bi nastupale ovakve posledice. Policija će uraditi ono što je u njenoj nadležnosti i ja ujedno pozivam sve, kad god imamo tu vrstu kampanje da se zajednički uključimo jer ipak je odgovornost na pojedincu ili onom koji vozi, znači za volanom ili nekom drugom pojedincu koji indirektno na ovaj ili onaj način može da prouzrokuje saobraćajnu nesreću. Dakle, prosto moramo razvijati svijest svih učesnika u saobraćaju onih koji učestvuju direktno i onih koji na indirektan način mogu da utiču na odvijanje saobraćaja koliko je važno da se svako ponaša na odgovoran način. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, ministre, bilo je sigurno korisno. Mislim da nema potrebe da komentarišemo, zaista znači, ja mislim da će ovaj apel poslanika iz

parlamenta i ministra pomoći u tome da se ovaj problem mora konačno riješiti i stati mu se na kraj.

Izvolite kolega Škrelja nije problem.

LUIĐ ŠKRELJA:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče.

Uopšte nije mi bila namjera niti tako mislim da krivim bilo koga od policije i Odjeljenja bezbjednosti Ulcinj, nego autoritetom države i Vlade i ministar, jer ovo stvarno prekoračuje svaki ljudski um. Znači, svakih mjesec dana mi imamo po jednog stradalog tamo. Tako da nemam ja tu iluziju i znam ko treba da radi svoj posao onako kako valja, ali sam rekao da autoritetom Ministarstva da podstičemo ljude na drugačija razmišljanja .

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Vjerovatno ću se složiti sa konstatacijom, da to ipak nije nadležnost Ministarstva unutrašnjih poslova, jer stoka na putu ne može biti nadležnost Ministarstva unutrašnjih poslova već potpuno druga nadležnost, ali naravno svi smo tu u cilju da svojim apelima pomognemo da se takve stvari više ne dešavaju, a zaista dešavaju se tragedije intenzivno u nekoliko godina i mještana i ljudi koji dolaze u Ulcinj.

Nastavljamo dalje.

Koleginica Kalezić će postaviti prvo od svaj dva poslanička pitanja koja su namijenjena ministru Konjeviću.

JELISAVA KALEZIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče Mustafiću.

Poštovana Skupštino, gospodine ministre Konjeviću,

Prvo poslaničko pitanje glasi:

Molim da mi odgovorite, koja medicinska institucija, po kojem programu i sa koje budžetske stavke Ministarstva unutrašnjih poslova vrši zdravstvenu kontrolu pripadnika SAJ-a posebno sa aspekta mentalnog zdravlja, psihičkog zdravlja i antidoping kontrole?

Takođe, molim da odgovorite da li postoje aktivni ili bivši pripadnici SAJ-a koji imaju dokazana prekoračenja ovlašćenja u djelovanju ili druge vidove kršenja zakona? Takođe, kako su, ako postoje takvi slučajevi sankcionisani?

Slijedi obrazloženje i zamolila sam da odgovor shodno Poslovniku dobijem i u pisanoj formi.

Prije nego što pređem na direktno obrazloženje ovog pitanja, ukratko ću ukazati na širi kontekst. Širi kontekst je sledeći:

Ono čime se mi ovdje ne bavimo ne samo zbog proteklih protesta i budućih protesta, kako se već budu odvijali događaji, nego zato što treba kao predstavnici, izabrani predstavnici naroda da smo toga svjesni. Nevolja kuca na vrata mnogih domova u Crnoj Gori, mnogih institucija u Crnoj Gori i na vrata ove Skupštine. Ta nevolja je saopštena ovdje od strane premijer ministra u petak i danas od strane gospodina Markovića, ali veoma kratko u odnosu na njenu suštinsku težinu a to je, opravdano nezadovoljstvo građana. Da li će to biti okvalifikovano da neko manipuliše opravdanim nezadovoljstvom građana ili ćemo učiniti napore da se istraže uzroci tako širokog, ogromnog, produbljenog nezadovoljstva građana koje uzrokuje ono što je najopasnije, jedan poremećaj društvene kohezije?

Crna Gora je kompleksno društvo iako smo mali po broju stanovnika i mali po teritoriji i toga treba da budemo svjesni. Ja sam u petak ukazala na

nešto što svi znamo i što ima razloga da razmotrimo, zbog čega su nastali građanski protesti u Sloveniji krajem oktobra 2012. prije tri godine i završili se smjenom Vlade u Parlamentu. I ti su bili protesti prvo mirni, pa onda nasilni kad se umiješala policija. Svjedoci tih protesta svjedoče da su bile ubačene desničarske grupe koje je podržavala Vlada Janeza Janše.

Dozvolite samo još malo, stvarno ne mogu brže, jedva dišem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Potpuno Vas razumijem kolegice Kalezić, ali moramo voditi računa o vremenu.

JELISAVA KALEZIĆ:

Dakle, ovo pitanje koje sam postavila proizvod je moje iskrene brige, roditeljske brige za te mlade ljude koji su pripadnici SAJ-a. Neke scene koje smo vidjeli ukazuju na stanja koja nijesu dobra. Ti mladi ljudi treba da formiraju porodice, da izdržavaju porodice i da, kada prođe vrijeme da se angažuju na tim poslovima, budu korisni članovi društva. Oni jesu u permanentno stresnoj situaciji, oni se treniraju da budu veoma jaki fizički, da budu spremni da reaguju u raznim situacijama od kojih su najteže situacije sukobljavanja sa drugim ljudima.

Dakle, pretpostavljam da postoji ozbiljan program njihove zdravstvene kontrole. Ovo što je bilo viđeno upućuje na sumnju da postoji taj ozbiljan program.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Ministre, izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Uvažena poslanice Kalezić, čak u izmjenama i dopunama novog Zakona o unutrašnjim poslovima, dakle još, rekao bih, kvalitetnije precizirali sve ono što jesu potrebne medicinske provjere vezano za sve pripadnike Uprave policije. Sami ste rekli da je to jedan stresan posao koji je vrlo specifičan, koji nosi mnogo odgovornosti i sa druge strane sama činjenica da je taj policijski posao s aspekta radnog staža beneficiran kako se kaže, pokazuje da se ipak značajno razlikuje u odnosu na sve druge poslove koje neko na službeničkom nivou može obavljati u državi Crnoj Gori. Sprovode se redovne kontrole u tom segmentu, znači svih organizacionih cjelina Ministarstva unutrašnjih poslova. Sada smo novim zakonom i novim podzakonskim aktima upravo prije nekoliko dana završili posao sa Ministarstvom zdravlja gdje smo razradili metodologiju koja, na žalost, nije postojala u prethodnim zakonskim rješenjima, metodologiju zdravstvene provjere, znači shodno radnom mjestu ili ovlašćenjima, izazovima s kojima se policijski službenici u tom dijelu mogu suočavati. Zdravstvene provjere se vrše, mogu se jedino vršiti u nadležnim zdravstvenim ustanovama, ali će sada, shodno novim odredbama koje je ovaj parlament usvojio početkom ove godine, završili smo proceduru i već od početka 2016. godine imaćemo posebne programe gdje će se vršiti provjera psiho fizičke i svake druge sposobnosti službenika i naravno, ostavljena je mogućnost starješinama da kada primijete bilo kakvo ponašanje koje bi moglo da ukazuje na određene probleme, da sam inicira i vanredne preglede u tom segmentu. Nije to nikakva novina što smo mi uveli, nažalost nijesmo za to imali prije, na tako

detaljan način opisano, to smo prosto vidjeli kao dio onoga što je prisutno u drugim zemljama a tiče se ovoga pitanja.

Što se tiče kažnjavanja. Ja ću vam precizno odgovoriti na to pitanje u periodu od kad sam ja ministar Unutrašnjih poslova u protekle, sad će tri godine. Svako lice za koje je u tom periodu dostavljena pravosnažna presuda, koja je podrazumijevala zakonsku obavezu da to lice ne može više shodno zakonima države Crne Gore da radi u Ministarstvu unutrašnjih poslova, sa njim je to lice dobilo otkaz. Znači, ponavljam, za svakog pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova koji je pravosnažno osuđen i tom presudom su se stekli zakonski uslovi da on ne može više da radi u Upravi policije i Ministarstvu unutrašnjih poslova, radni odnos je raskinut po sili zakona.

Šta je rađeno u prethodnom periodu, da li je bilo propusta u tom dijelu? Ja ću vam reći da jeste. Nije se zakon u tom dijelu do kraja primjenjivao. Od kad sam ministar unutrašnjih poslova prema svemu onome što su pravosnažne sudske presude iz kojih proizilazi zakonska obaveza da po sili zakona neko ne može da nastavi rad u Ministarstvu unutrašnjih poslova, te pravosnažne sudske presude koje nam dostavljaju nadležni sudovi su do kraja ispoštovane. Čak smo imali pisanu komunikaciju, ja lično i kolege u Ministarstvu i sa Tužilaštvom i sa Sudom, uspostavili kroz međusobne sporazume, načine dostavljanja takvog materijala, odnosno takvih akata. Prema tome, u tom dijelu ja vam precizno govorim za period formiranja 40. Vlade. U prethodnom periodu je bilo propusta, jer sam se sam suočio sa njima prilikom suspenzije jednog broja službenika protiv kojih je pokrenut krivični postupak. Tu smo suspendovali službenike jer je to naša zakonska obaveza, ne za to što mi želimo, jer je nelogično da neko radi u Upravi policije a recimo Tužilaštvo, kao nadležni organ, gonio ga je i optužio za neko teško

krivično djelo. Ne samo što je nelogično nego što je to suprotno zakonu. I te stvari striktno poštovali shodno komunikaciji koju imamo sa Tužilaštvom i sa nadležnim sudovima u periodu 40. Vlade.

Za prethodni period imam saznanje da je bilo propusta ali te stvari iz perioda sedme, osme ili desete, ja ne mogu u 13, 14. ili 15. ispraviti, jer su obično to djela koja su zastarala ili ljudima ne možete oduzeti stečeno pravo ako ga u jednom trenutku nadležni starješina nije primijenio onako kako je shodno zakonu trebalo. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Želite li komentar? Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Naravno da želim komentar.

Dakle, malo je kontradiktorno. Rekli ste da se i od ranije, ne samo od kad ste vi ministar, što sam ja i očekivala, ali sam očekivala i precizniji odgovor kakva se sve kontrola vrši zdravstvena, pretpostavljam da ću ga dobiti u pisanoj formi, da se i od ranije to praktikuje. Ako se praktikuje onda je jako upitno kako to da ako postoji, recimo, sistematska kontrola psihičkog zdravlja, mentalnog zdravlja, pitanja da li se koriste nedozvoljena sredstva radi fizičke sprema. Ovo ne spočitavam, ali zna se da mnogi mladi ljudi nezavisno da li rade u policiji ili prosto treniraju u teretani, nedovoljno obaviješteni a skloni da se na takav način afirmišu, koriste, takva sredstva koja poslije prouzrokuju dodatne nevolje i socijalne u vidu pojačane agresivnosti, a poslije toga i fizičke u vidu ruiniranja zdravlja.

Ako je postojala kvalitetna kontrola, onda je malo, kako rekoh na početku, paradoksalno da je bilo i iz vaših riječi bi se zaključilo i ne tako malo slučajeva nezakonitog ponašanja pripadnika policije. Ja sam u ovom slučaju tražila za specijalnu policiju, tako da molim da u pisanom odgovoru dobijem to što detaljnije.

Da li mogu sada da pređem na drugo pitanje?

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Ovo je kraj bio vašeg komentara.

Možete, znači sljedeće pitanje. Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Drugo pitanje vrlo je precizno i kratko.

Ko je naredio da se poslanicima zabrani ulazak u zgradu Skupštine 18.10. 2015. godine i 24.10. 2015. godine? Molim da saopštite i iznesete dokumenta sa tim naredbama i da se to prezentuje javnosti.

Dakle, dozvolite, ja sam ovdje u jednoj specifičnoj situaciji, ovdje od prisutnih trenutno sam jedina učesnica sa lica mjesta. Drugo, ja sam prva na sopstvenu inicijativu preskočila ogradu i stala ispred kordona policije. Poslije su uradili to i ostali prisutni poslanici. Ako neko ima nešto da mi kaže na tu temu, vrlo rado ću saslušati ili je to bio neki drugi Da, ne smeta mi ja jako dobro razgovaram sa kolegama ali prosto da se ne remeti red.

Dakle, zašto smo stali tako? Zato što to jeste bio čin da se iskaže riješenost da poslanici imaju pravo da uđu u Skupštinu i pored policijske zabrane, pod broj 1 a pod broj 2 da smo poslanici prvi na udari ako bi iz mase prisutne, to je bilo na hiljade građana, bilo nekih incidenata. Ali, to je trajalo sat i po vremena, gospodine Konjeviću, sat i po vremena. Bočno opravdanje

poslanicima je omogućeno da uđu na sporedni ulaz, došlo je, po mojoj procjeni nijesam u tim trenucima gledala na sat ni bilježila, ali bar jedno 35 minuta od kad smo mi tu čekali. Dakle, to je podizanje tenzije. To je podizanje tenzije koje nije zavisilo ni od organizatora, ni od nas ostalih prisutnih poslanika. Ja se ne prozivam organizatorom, jesam iz koalicije Demokratski front, ali stvarno nijesam učestvovala. Bilo bi komično da ja učestvujem u organizaciji, ali sam sasvim bila svjesna situacije. To je jedna stvar.

Veliki je problem za svaku državu kada dođe do situacije da policija sprečava poslanike da uđu. Ali, da ne bi bilo sada objašnjenje - tamo je bila masa od ne znam oko 10 hiljada ljudi. Ja sam 18. potpuno sama sa ovim gabaritom i godinama koje imam, htjela da uđem iz Njegoševe ulice u Skupštinu. Zamolila da pozovu skupštinsko obezbjeđenje, nije mi bilo dozvoljeno, znate. Ako je tamo bilo 10 hiljada ljudi, pa je bila bojazan da ako uđu poslanici krenuće masa, što se ne bi desilo, jer su poslanici mogli da uđu kroz otvor u špaliru policije od 60 cm, jedan po jedan, to nikome ne bi smetalo, nije ni to dozvoljeno, jer da smo ušli na sporedni ulaz opet bi moralo tako da se uđe.

Samo da završim, dakle koje je objašnjenje? Objašnjenje je jako teško i jako neprijatno. Onog trenutka kada policija bilo koje države ne dozvoljava poslanicima, makar oni bili iz opozicije i da sad upotrebim jedan skroz domaći izraz - iz mrzne opozicije, jetko kažem to, tog trenutka se postavlja pitanje - ko je suspendovao Ustav, jer to ne može da se desi, nema te procjene opasnosti na osnovu koje može policija da kaže poslanicima - Ne, ne, ući ćete kada mi kažemo i kuda mi kažemo.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Naravno, imali ste i sada značajno prekoračenje, ali zbog razvijanja dijaloga i o ovoj temi naravno dozvolili smo i da prekoračite značajno, upravo iz tog razloga.

Izvolite ministre.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Zahvaljujem.

Najprije uvažena poslanice Kalezić, mislim da je dobro što razgovaramo u parlamentu i hvala vam u tom dijelu što imamo priliku kad se slažemo - kad se ne slažemo da to bude tamo gdje bi trebalo da se razvija dijalog, to je u parlamentu.

Vi ste rekli jednu stvar koja mislim da je negdje suština jednog dijela vašeg obrazloženja ovog pitanja. Vi ste rekli da niste učestvovali u organizaciji. Ja vam vjerujem, apsolutno vam vjerujem da niste učestvovali u organizaciji, kao što vjerovatno niste ni mogli da pretpostavite kakve će poruke pojedini poslanici sa tog skupa mogli da pošalju. Ja ću vas podsjetiti da je prvi govornik rekao da postoji rok od 45 minuta da se ova stvar završi. Pa bih ja sada vas kao organizatora ili učesnika u tom skupu mogao da pitam - a koja stvar? Koja to stvar u Crnoj Gori na jednom mirnom okupljanju treba da se završi za 45 minuta. Ili bih mogao da vas pitam - šta to znači da neko ne može da kontroliše masu a organizovao je protest, u narednom periodu ukoliko za 10 minuta ne dođe predsjednik Parlamenta ili neko drugi ili neko treći.

Ja ću vas podsjetiti, vi ste bili ljuti na mene pa ste imali jedan novinski članak, ali ću vam opet reći - ako neko kao političar, kao ja i vi, ako neko 15-tak dana prije toga kao poslanička grupacija, ne pojedinci, saopšti politički stav i kaže - mi napuštamo crnogorski parlament, parlament Crne Gore za to

što u njemu, parafraziram, ne možemo da, ne mislimo više da je politički korisno da učestvujemo, idemo u određen vid legitimne vaninstitucionalne borbe sve dok je ta legitimna, vaninstitucionalna borba u skladu sa zakonom u smislu mirnih i javnih okupljanja. Ne čini li vam se, mislim da je svima nama ovdje logika nešto što možemo da spoznamo do te mjere, da je jedini politički zahtjev tu noć koji saopštavaju govornici, koji mora da se završi u 45 minuta, je činjenica da poslanici uđu u Parlament iz kojeg su samo prije desetak dana rekli da ne žele više da učestvuju u njegovom radu. Ja mislim da tu jasnu logiku možemo da izvlačimo.

Oko toga ko je, kako vi kažete, zabranio, vi ste mi to i postavili u poslaničkom pitanju. Ja ću vam reći da je dana 22.09. prije prvog protesta Demokratskog fronta u službenim prostorijama sektora za obezbjeđenje ličnosti i objekata, dakle dijela Uprave policije odnosno sektora koji se bavi zaštitom državnih objekata, pa Skupštine Crne Gore kao jednog od prioritetnih objekata, obavljen, održan sastanak sa generalnim sekretarom Skupštine Crne Gore i da su na tom sastanku donijeti određeni zaključci o kojima je generalni sekretar svojim dopisom, 23. obavijestio poslaničke klubove vezano za režim ulaska u zgradu, načina ulaska u zgradu, parkiranja službenih automobila itd. Režim je imao svoju specifičnost upravo zato što su se najavljivali protesti gdje je Uprava policije u obavezi da vodi računa, ne samo u zaštiti javnog reda i mira, nego i o državnoj imovini, a ova zgrada je državna imovina i u tim okolnostima, u dogovoru sa nadležnim rukovodiocima u Skupštini, u ovom slučaju generalnim sekretarom, koji je u pisanoj formi, imam i jedan i drugi dopis, obavijestio poslaničke klubove o onome što je bio dogovor sa Upravom policije u tom segmentu.

Dakle, oko te noći i ulaska, ne na sporedni, ako se kaže da tu ulaze predsjednik i potpredsjednici, tu ulaze, dolaze ministri, dakle to nije nikakvi

sporedni ulaz, to je prije vip ulaz nego sporedni ulaz. Ja sam lično imao komunikaciju sa predsjednikom parlamenta vezano da ga upitam, kao šefa ove institucije, da li je saglasan da pripadnici policije obezbijede ulazak poslanika Demokratskog fronta u Skupštinu na vip ulaz, rekao je da je saglasan. To je potvrdio u komunikaciji koju je imao sa nekim od predstavnika Demokratskog fronta.

Drugo, ja vas podsjećam da upravo ovo o čemu vam ja sada govorim saopštava rukovodilac obezbjeđenja, načelnik Centra bezbjednosti u Podgorici gospodin Rečević, koji ima i dodatak koji je tačan, da je predsjednik Parlamenta spreman da dođe da zajedno sa poslanicima Demokratskog fronta uđe na sporedni ulaz. Vi tada imate govor jednog poslanika, dozvolite, imate govor jednog poslanika koji postavlja vremenski okvir od 10-tak minuta, uz konstataciju da više masa ne može da se kontroliše i da organizator ne snosi nikakvu odgovornost. Možda niste čuli, ali nakon toga slijedi skandiranje koje je sve ono osim mirnog završetka skupa.

Ponavljam, meni je žao što se sve to desilo. Ali, možemo da analiziramo djelić po djelić i politički i pravno. Spreman sam u tom dijelu, dakle posebno njegdje u komunikaciji s vama, po više linija te komunikacije, ali vas prosto molim da ove stvari zajednički imamo u vidu. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Želite li komentar?

JELISAVA KALEZIĆ:

Vi ste sasvim slučajno preskočili ovaj prvi dio pitanja. Dakle, bila sam potpuno sama, bio je policajac tamo na onoj rampi, pa je došao drugi,

predstavio mi se, vrlo sve uljudno Lazarević, rekao je ne može, pa je došao neko treći, pa je došao neko četvrti, na kraju sam dobila zaista ljudski - molim vas, gospođo pođite, pravite nam strašne probleme. Znate, mogla sam ja tu da istrajem, vrlo sam odlučna osoba, ali ja neću ljude da maltretiram. Ono što sam ja pročitala iz toga, to je prvo da postoji jedna ovako prilična pometnja što me je malo uplašilo kao građanku, ako postoji određena pometnja u sinhronizaciji takvih poslova, to nije dobro.

Drugo, moj jedan jako težak doživljaj, znate u svijetu se takve situacije nazivaju policijskim pučem i to je to što je mučno i to ne može ničim da se opere. Ja neću to da eksploatišem, ali to je tako, nije drugačije. Međutim, ja ću samo iskoristiti još ovo.

Slovenija, prije tri godine, policija je odlukom državnog vrha na nas bacala suzavac, batinala i ganjala nas pendrecima, rastjerivala nas na konjima. Još danas su brojni mladi ljudi puno gimnazijalaca koji su zatvoreni i čekaju na suđenje, kako oni kažu nasilništva, protestuje se za dekriminilizaciju te omladine i njeno puštanje iz zatvora i tako dalje. Kaže uz mariborski i drugi protest i protest u Ljubljani bilo je slučajeva da su došli naručeni provokatori slovenačke ekstremne desnice, a od njih ne tako mali broj pripadnika podmlatka stranke SDS premijera Janše.

Zašto vam ovo kažem? Tu su isti obrasci. Nezadovoljstvo je iz istih pobuda. U Sloveniji mnogo blažih nego kod nas, kod nas je nezadovoljstvo mnogo dublje uz onu kompleksnost koju sam pomenula. Suštinski nije stvar da li su demonstracije počele kao mirne pa se pretvorile u nasilje. Suštinski je da su ljudi strahovito ogorčeni i da svako okupljanje može da pređe u nasilje, jer prelazi u nasilje i u porodicama, prelazi u nasilje u susjedstvu, u bliskoj, koliko imamo primjera da prosto iz neshvatljivih razloga ubije komšija komšiju, nasilja u porodici. Zbog čega? Upravo zbog dubine ovih problema,

a mi se i dalje bavimo i vi i ja i ne izuzimam nikoga od prisutnih, bavimo da raščlanimo na kome je politička odgovornost za spoljašnje događaje koji nijesu bitni. Bitno je to što je dolje, bitno da li će taj vulkan da proradi ako se nešto ne preduzme, a ne preduzima se i još nešto.

Vi ste ovako kao mlad političar, nadam se ne dugo još ministar unutrašnjih poslova, zaista, prosto treba i vi da se spasite od toga, a ja smatram da i rezultat ovih akcija ukazuje na to, kažem vam to direktno. Međutim, ono što zaista boli to je da ste vi čak iskoristili to, kako da kažem, da predstavite moje prisustvo ovdje mojim svjesnim otklonom od organizatora protesta. To nije tako. Ja samo kažem nijesam bila u organizaciji, ali jesam učestvovala i čak sam na početku saopštila da sam prva preskočila ogradu i znate kakav je još moj utisak. Ja sam iz generacije koja je učila predvojničku obuku i bila obučena da procjenjujem situaciju. Tamo među policijom, među ozbiljnim ljudima, nije bilo onih koji su kadri da procijene situaciju kako da kažu, pa daj čekaj da završimo da se dogovorimo da se to kaže narodu.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam kolegice. Hvala vam. Nekoliko značajnih prekoračenja ste imali, ali hajde. Nije bilo dopunskog pitanja. Ne može. Onda ćemo dati priliku da ponovo komentarišete, to će ići u nedogled. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Poslanica Kalezić ima pravo na još jedan komentar u tom dijelu. Mi ovako napisali pitanje - Ko je naredio da se poslanicima, znači u množini zabrani ulazak u zgradu Skupštine 18. i 24. Molim da saopštite i iznesete dokumenta sa tim naredbama i da se prezentuje u javnosti. Nijeste mi govorili

pojedinačno o vašem iskustvu koje ste imali taj dan. Ovdje je množina. Ne govori se o vašem iskustvu. Ja ću zaista provjeriti kada se to desilo, jer znam jednu drugu situaciju. Mislim da je to bio dan prije 24. mislim 23. da je poslanicima Demokratskog fronta, da li ste vi bili prisutni, izvinjavam se sada nijesam siguran, da je dozvoljena pres konferencija kao vid njihovog političkog djelovanja ispred stepenica Skupštine. Mislim da je to bio 23. i negdje u 12 ili 13 časova.

Prema tome, nije imao niko tu vrstu namjere osim da se poštuje ono što je bio dogovor kroz dokumenta o kojima sam vam govorio. Vi kada govorite o Sloveniji, o policijskoj intervenciji, naravno Slovenija je zemlja Evropske unije i ima svoje probleme kao što ih imamo i mi. Ja ću se složiti sa vama jednim dijelom, dakle da kod jednog broja ljudi nažalost u Crnoj Gori postoji nezadovoljstvo prevashodno sa ekonomsko-socijalnom situacijom u državi. Tu ste vi u pravu, ali ono što je razlika kada navodite primjer Slovenije, kada govorite o tome je razlika u političkom djelovanju i kada su imali krize u Sloveniji, dijalog i nijesam imao namjeru da na bilo koji način da pravim distinkciju između vašeg političkog ponašanja i drugih predstavnika Demokratskog fronta. Ja sam rekao da je i sad koristim ovu priliku da ponovim da je uvijek dobro kada imamo probleme u političkom životu da rješavamo ovdje kroz dijalog. To je rješenje. Ja vam se u tom dijelu zahvaljujem zato što imamo priliku da razgovaramo o ovim temama jer za neke stvari kao ova konkretno o kojoj rekoste, jer ste vi u pravu, slažem se sa vama. Ajmo ovdje da razgovaramo kako da te stvari rješavamo.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Pa evo, kao što vidite, mimo Poslovnika je data riječ ministru Konjeviću, ali mislim s pravom, novi prilog za dijalog i zbog toga vama dodatno vrijeme za odgovor na dodatni komentar ministra Konjevića. Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Potpredsjedniče, mimo Poslovnika ste mi na početku zabranili pravo proceduralnog još jednog javljanja, ali dobro, konstatujem samo. Imalo je razloga da se čuje nešto, upravo zbog vaše povrede Poslovnika. A sada mi vratite vrijeme, potroših ga. Hvala.

Moguće da ja stvari posmatram suviše starinski. Ovo kažem ozbiljno, na kraju i pripadam. To što koristim internet i tako to i ne mijenjam mnogo način razmišljanja koji je knjiški da kažem akademski, ali onog trenutka kada se policijskim režimom reguliše ulazak u skupštinu tog trenutka je problem veliki, ako ga vi kao mlad čovjek i ministar unutrašnjih poslova ne doživljavate onda je kod mene osjećaj opasnosti još veći. Što se toga tiče, toliko.

Drugo, ja ću tačno da vam navedem i vrijeme i mjesto i osim tog imena još neka, ali samo uz uslov da niko od tih ljudi nema nikakve posledice, jer oni nijesu znali ko treba da kaže može poslanica da uđe u Parlament u to doba, nije bilo neko gluvo doba. Mnogi ne čitaju novine, čak iz razloga što im je skupo da kupe dnevne novine u Crnoj Gori, nažalost tako je. Ja sam u članku koji je, mislim, pomenuo ministar Konjević napisala ono što svjedočim jedan vrlo odmjeren, profesionalan i pažljiv odnos pripadnika policije koji su me zaštitili inače bih strašno postradala, jer sam se mnogo nagutala suzavca.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Sa ovim smo završili izmedju kolegice Kalezić i ministra Konjevića.

Sada je, po redosljedu postavljanja pitanja kolega Nikčević. Izvolite kolega Nikčeviću.

RADIVOJE NIKČEVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče Simoviću, ministre Konjeviću, kolege poslanici,

Postavio sam u skladu sa Poslovníkom Skupštine poslaničko pitanje ministru Konjeviću - Šta je Ministarstvo uradilo na otkivanju učesnika protesta koji su kamenovali Ambasadu Republike Albanije, kao i oni koji su van mjesta održavanja istih širom Podgorice uništavali imovinu privatnih pravnih lica i države. Takodje, interesuje me dali su pronadjeni vinovnici napada na Televiziju "Pink", imajući u vidu dosadašnji tok rasprave odnosno odgovore na poslanička pitanja kolega, cijenim da je potrebno prije davanja obrazloženja da kažem i ja neki svoj sud o karakteru samih protesta. Uvijek kada Crna Gora donosi značajne odluke, kada krene svojim putem, putem koji je od strateškog interesa za njene gradjane, nadje se neko na domaćoj sceni , ko želi da je osujeti u toj namjeri, kao što to danas čine Demokratski front na čelu sa svojim vodjama. I po pravilima i uvijek imaju podršku od onih krugova izvan Crne Gore koji je vide kao svoju teritoriju, svoju pokrajnu, sjećate se 2000. Takvih primjera smo imali puno i u daljoj i u bližoj prošlosti. Treba li se podsjećati na vrijeme iz 1998, 1999. godinu, 2000. i 2001. vrijeme prije referenduma i odlaska po prijestonicama Evrope i Sjedinjenih Američkih Država kako bi se osujetila ta demokratska namjera Crne Gore.

Jasno je da na domaćoj sceni ima još onih koji ne mogu da se pomire sa činjenicom da je Crna Gora samostalna država, da je Crna Gora na pragu pozivnice za NATO, da smo na pola puta u učlanjenje EU i da smo lideri u regionu i da smo sve to postali samo zahvaljujući većinskoj odluci njenih

gradjana da budemo samostalna država. Naša partija i u najavi navodno "mirnih okupljanja" upozoravala je na činjenicu da oni neće biti mirni, ni demokratski, da u osnovi njihovog nezadovoljstva nijesu problemi ekonomsko - socijalnog karaktera a još manje nezadovoljstvo u uslovima za naredne izbore, već njihove neslaganje sa putem kojim ide Crna Gora .

Sada , konkretno obrazloženje: Gradjani Crne Gore su imali priliku da putem medija prate kako su učesnici, prilikom dolaska na navodno mirne proteste u organizaciji Demokratskog fronta, kamenovali Ambasadu Republike Albanije najavljujivali i u šta se isti može pretvoriti, a što se potvrdilo samo nekoliko sati nakon njihovog okupljanja ili samo nekoliko minuta nakon najave jednog od lidera Fronta gospodina Radunovića da neće moći kontrolisati učesnike skupa.

Napad na Ambasadu Albanije, nama susjedne i prijateljske zemlje, smatram kao napad na najviše temeljne vrijednosti koje baštini Crna Gora a to je multietnički sklad svih njenih građana, ujedno to je napad koji je motivisan osnovnom porukom koju je trebalo poslati sa ovih protesta da je nestabilna država i da treba zaustaviti njen hod ka NATO integracijama. Kao Nikšićanin, grozim se, ako mogu da kažem i osuđujem te napade, jer smatram da Nikšić koji je prepoznat u svojoj istoriji kao multietnički grad, nema takvih građana koji bi to uradili kao što su to uradili učesnici ovih protesta i u tom smislu i zalažem se da što prije otkriju, da vidimo ko su oni. Takođe smo imali priliku da vidimo, a u to sam se uvjerio kao član Odbora za bezbjednost i odbranu, sposobnost snaga bezbjednosti Uprave policije koji su požrtvovanjem, profesionalnim odnosom, koristeći sva zakonom dozvoljena sredstva, dali doprinos očuvanju javnog reda i mira i sprječavanju državnog udara. Pored toga, dio učesnika protesta je divljao na mjestu dešavanja, na užem i širem dijelu Podgorice, koji je pričinio ogromnu

materijalnu štetu fizičkim i pravnim licima, kao i državi i to upravo u vrijeme dok je njihov lider, organizator ovog skupa sjedio mirno u jednom kafiću na Pobriježu. U dva navrata kamenovana je Televizija "Pink" a u jednom slučaju je i ugrožen život njihovih novinara.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ministre, izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Uvaženi poslaniče Nikčeviću, tačno je da je 24. oktobra oko 18,15 časova došlo do kamenovanja i oštećenja fasade na zgradi Ambasade Republike Albanije u Podgorici i diplomatski predstavnici Republike Albanije su izrazili protest Ministarstvu unutrašnjih poslova preko Ministarstva vanjskih poslova, kako se to u diplomatskoj komunikaciji radi, zbog oštećenja državne imovine Republike Albanije i policijski službenici preduzimaju radnje na identifikaciji vinovnika ovog događaja. Srećom nije nastupila veća materijalna šteta.

Što se tiče drugog dijela vašeg pitanja odnosi se na napad pripadnika Uprave policije ispred zgrade Televizije "Pink" i došlo je u jednom od tih slučajeva (mislim 18.) došlo je do povređivanja novinarkе Televizije "Pink" i takodje 24. je došlo do napada na policijske službenike koji su bili u reonu ispred Televizije "Pink" i za sada je policija, preduzimajući radnje identifikovala dva lica za koja postoje saznanja da su te večeri ispred Televizije "Pink" kamenovala policijske službenike ispred prostorija televizije. Naravno, nastavljaju se aktivnosti kriminalističke policije u tom dijelu jer je najveći broj ljudi koji su radili ta krivična djela bio , prekriveno im

je bilo lice, tako da je identifikacija u tom dijelu otežana ali dvoje lica je u tom dijelu identifikovano i preduzimaju se radnje u skladu sa nadležnostima policije u saradnji sa tužilaštvom. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Kolega Nikčeviću, želite li komentar? Izvolite.

RADIVOJE NIKČEVIĆ:

Nisam očekivao tako brzo, jer je malo vremena prošlo od događanja i policija zaista radi na osvjetljavanju svih počinilaca ovih događaja. Očekujem da i druge institucije u sistemu u Crnoj Gori kao što to vi radite budu efikasni i detaljno preispitaju svaki pojedinačni slučaj i preduzmu sve mjere predviđene zakonima ove države. Ovdje treba poslati poruku da niko ne smije biti pošteđen odgovornosti i treba početi kako su moje kolege znale kazati od velikih riba. Evo upravo su velike "ribe" poslanici koji su organizovali sve ove proteste, umjesto ovdje da vodimo dijalog, vodili su dijalog kamenicama molotovljevim koktelima i ostalim oruđem. Mislim da treba od svakog učesnika ovog skupa, praktično i policajca i za sve one koji su eventualno prekoračili ovlašćenja, a vidimo da se to čini i dokaz da ova država ima institucije imajući u vidu da se preispituje i sa strane građanske kontrole, unutrašnje kontrole, Ombudsmana i svih onih elemenata koji su sadržani u zakonskim propisima. U ovoj državi moraju svi biti jednaki pred zakonom, poslanik, policajac, građanin. Ne može se osloboditi odgovornosti poslanik koji je učinio krivično djelo sa visokim stepenom opasnosti - rušenje ustavnog poretka, ne može se osloboditi onaj ko sprečava službena lica da primjeni zakon ove zemlje, ne može se osloboditi odgovornosti otvoreno onaj

koj poziva na otpor, ne može ostati nekažnjen ko je kamenovao Ambasadu Albanije, ko je kamenovao Televiziju "Pink" i ugrozio život novinara. Moraju biti kažnjeni oni koji su lomili izloge, uništavali privatnu, državnu imovinu i tu štetu moraju nadoknaditi. Niko drugi nego organizatori protesta i očekujem da u tom smislu državni organi rade na tom planu. Ne smiju pojedinačni slučajevi prekoračenja ovlašćenja, o kojima je danas dosta govoreno, od strane naših kolega iz opozicije, ako ih je bilo, zasjeniti ili zamagliti osnovnu namjeru ovih protesta a to je pokušaj rušenja ustavnog poretka Crne Gore. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Kolega Šarančić, izvolite.

DANKO ŠARANČIĆ:

Potpredsjedniče parlamenta, uvažene kolege, poštovani građanke i građani, poštovani gospodine ministre,

Vašem ministarstvu sam postavio sljedeće poslaničko pitanje - Kolike su tačne i pouzdane, na koji način su prikupljene informacije odnosno tvrdnje Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i Vlade Crne Gore, saopštene neposredno poslije građanskog protesta, 24. oktobra 2015. godine, a koje se odnose na namjere organizatora protesta da zajedno sa građanima na protivustavan i nezakonit način zauzmu zgradu Parlamenta i izvrše nasilno preuzimanje vlasti.

Dakle, gospodine ministre, ove informacije su saopštavane više puta od strane najviših zvaničnika u ovoj državi, da ne nabrajam sada ko je to saopštavao, između ostalog i sam gospodin premijer i prije protesta i neposredno poslije protesta 24. oktobra. Očigledno prema vašem vidjenju

stvari pripremana je neka vrsta državnog udara, nasilnog ulaska u parlament i neke druge institucije sistema.

Mene zanima i zbog javnosti, naravno u Crnoj Gori kako ste vi sigurni da su njima zaista bile takve namjere, da su imali namjere da uđu u institucije sistema na nasilan i protiv zakonit, protiv ustavan način.

Ako ste takve informacije imali ranije, zbog čega ste onda odobrili protest, mirni građanski protest koji je imao sve ove elemente o kojima govorite.

Dakle, prema onome što smo mogli da vidimo na snimcima televizije i raznih drugih medija, samo su poslanici pokušavali da uđu u zgradu parlamenta odnosno da dođu na svoja radna mjesta. To po mom tumačenju, a vjerujem složit ćete se sa mnom, nema elemente državnog udara. Kada im to, naravno, nije omogućeno kao posljedica svega toga desilo se ono što smo već vidjeli.

Za sve ove vaše tvrdnje vas ne pitam tek tako, već iz razloga što su upravo one, između ostalog, poslužile kao razlog ili kao povod, ili ako hoćete kao opravdanje sada za brutalnu upotrebu policijske sile, koja je, kao što znamo, za rezultat imala više desetina povrijeđenih učesnika protesta i policajaca i jednih i drugih. Složit ćete se, to su naši građani i o jednima i o drugima na jednak način treba da brinemo i da vodimo računa. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ministre Konjeviću, izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Poslaniče Šarančiću, u politici se ponekad upotrebljava razna, mogu govoriti samo o terminologiji koju sam ja upotrebljavao, jer sam je

upotrebljavao na način na koji smatram da treba određene stvari kvalifikovati, a da nije moje da procjenjujem da li je ono što se desilo ispred crnogorskog parlamenta državni udar ili nije državni udar. To sam saopštio na pres konferenciji, mislim da ima pozvanijih nadležnih državnih organa od Ministarstva unutrašnjih poslova da to cijeni. To dominantno cijeni nadležno tužilaštvo kroz kvalifikaciju djela koja je bila u dva slučaja prema poslanicima i možemo baratati samo onom terminologijom u pravnom smislu koja je dio našeg sistema, nakon kvalifikacije koju nadležni državni organ u tom dijelu uradi.

Ja mislim da je sada manje važno koji nivo operativnih informacija i operativne informacije su uvijek mač sa dvije oštrice jer ih dobijate kroz operativni rad policijskih struktura. Ja mislim da ovaj put se potvrdilo da su one u najvećem broju slučajeva bile tačne. Nažalost, ako vi bez obzira na sve mislite da su govori učesnika, možda izuzev govora predsjednika vaše partije, koji je bio u tom dijelu iz moje perspektive kao političara balansiran, dakle govori svih drugih učesnika na tom govoru su bili ili ultimatum ili indirektan poziv. Mislim da smo sasvim dovoljno u politici da znamo jednu vrstu potrebnog političkog ponašanja. Ako ima više hiljada ljudi koji su došli zbog organizatora, zbog nezadovoljstva objektivnog ili manje objektivnog, vjerujem da je u najvećem broju slučajeva to nezadovoljstvo objektivno, ja mogu da ga razumijem, ali onda političari imaju dodatnu odgovornost kako komuniciraju sa tim građanstvom, sa tim građanstvom se ne može komunicirati tako što dajete ultimatum, indirektno pozivate na ulazak u parlament ili se prisjetite da desetak dana nakon što ste politički dali izjavu da napuštate zgradu crnogorskog parlamenta, jer tu nemate više što da tražite, jer je tu dijalog nemoguć, naprosto u 22 časa želite da uđete u parlament. Znate, mislim da je svakome ko je pratio, svakome ko ima logiku

jasno o čemu se tu radi. Radi se prosto o jednom pokušaju, to je, precizan sam u formulaciji, da se kroz nesporno pravo poslanika kojim je bilo obezbijedeno tu noć da ulaze, shodno dogovoru koji je policija imala sa sekretarom, o čemu sam govorio, da se dominantno koristi vip ulaz u sporednom dijelu, dakle da je poslanicima dozvoljeno da uđu. Zašto je taj skup, nakon posljednjeg govornika i činjenice da je on saopštio da više ne preuzimaju odgovornost kao organizatori, eskalirao u nasilje prema policiji ja mislim da je najbolje da taj odgovor daju organizatori skupa i nadležni državni organi kroz sankcionisanje, i tu se slažem s gospodinom Damjanovićem, sankcionisanje svih vinovnika tih dešavanja kod kojih proces identifikacije u određenom smislu će biti otežan, otežan u jednom smislu, bilo je dosta onih koji nijesu imali kapuljače. I kada govorite o brutalnoj upotrebi sile. Ako ste mislili na dešavanja ispred parlamenta, ja mislim, evo očekivao sam između ostalog, radi balansa, da kažete i brutalnog napada na policiju, ako ništa drugo, jer je policija reagovala na napad na nju, shodno svojim zakonskim ovlašćenjima objašnjavao sam, koristeći ona sredstva koja joj zakon daje na raspolaganju, koja će obezbijediti da ne dođe do direktnog fizičkog kontakta između građanina odnosno protestanata i policije. Jer u takvim situacijama obično nastupaju značajno teže posljedice nego od hemijskih sredstava koja se koriste, i prosto su poštovana pravila službe u tom dijelu.

Prema tome, podsjetiću vas, Savjet za građansku kontrolu policije, nevladina organizacija koja je vršila monitoring rada policije tu noć su ocijenili da ... (Prekid) ... ispred zgrade crnogorskog parlamenta bilo u skladu sa zakonom.

Nakon tih aktivnosti, imamo nekoliko pojedinačnih slučajeva kojima se bavi nadležno tužilaštvo. Ne možemo sada nikako, na bazi, koliko god jedan

od tih slučajeva bio drastičan, izražavam žaljenje što je do toga došlo, ali istovremeno podsjećam da su tešku tjelesnu povredu sedam dana doživjela dva policijska službenika. Policajac Aković 18. kada ga je kamenica pogodila i razbila mu arkadu i policajac, izvinjavam se što saopštavam imena, Perić, kome je pokidana tetiva. Želim prosto, dajte da svi negdje iz ovog lošeg iskustva, ukupnog, kad je god određena vrsta nemira, dakle nevažno je sada, važno je ali razumjećete kontekst u kojem govorim, dakle političke elite imaju odgovornost da se vrate u ovaj parlament i da dijalogom rješavaju probleme, jer smo kao predstavnici građana, poslanici ili ministri u Vladi odgovorni za to, a ne da afirmišemo nasilje kao način rješavanja. Naravno niste vi to uradili nego govorim generalno. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Izvolite.

DANKO ŠARANČIĆ:

Zahvaljujem gospodine ministre na datom odgovoru.

Ja nijesam rekao da ste se vi eksplicitno izjasnili one noći da je došlo do državnog udara ili pokušaja, ali jeste gospodin premijer već sljedećeg dana saopštio da je u Crnoj Gori spriječen pokušaj državnog udara. Dakle, prema vašem viđenju te vlade u kojoj ste vi još uvijek ministar unutrašnjih poslova, imali smo ipak pokušaj državnog udara, represivni aparat je reagovao na način na koji je reagovao, svi smo vidjeli kako i opet ponavljam, za mene je prekomjernom i brutalnom upotrebom policijske sile. I evo desetak dana poslije toga mi opet nemamo imena procesuiranih, osim onih nekih 19, dakle samo broj niko ni inicijali, ništa se ne objavljuje u sredstvima

javnog informisanja, osim procesuiranih dvojice uvaženi kolega poslanika koji su na potpuno legitiman i zakonit način izražavali svoje stavove na protestu što je njihovo pravo i vid demokratskog izražavanja nezadovoljstva sa postojećim stanjem u državi. Oni su tražili prelaznu vladu, oni su tražili ostavku gospodina premijera. To je nažalost, zbog sistema u kome živimo, shvaćeno kao pokušaj državnog udara. Zašto? Zato što je u ovom sistemu očigledno postavljen znak jednakosti između Demokratske partije socijalista i države Crne Gore. A neki ljudi, da ne kažem jedan čovjek, su iznad parlamenta, iznad zakona i iznad Ustava ove zemlje. E u takvom sistemu, gospodine Konjeviću, Policija na čijem ste vi čelu personalno, postavila se kao nečija lična garda da se tako izrazim. Zaštitnica nekih tekovina, svi znamo dobro kojih, zaštitnica nečijeg lika i djela i na taj način ... građane, novinare, hapseći poslanike i batinajući zamislite motorno vozilo. To je valjda neki novi vid primjene sredstava prinude koji će biti patentiran ovdje u Crnoj Gori očigledno. Uništavanje privatne imovine koja bi trebalo da bude svetinja po Ustavu i po zakonima ove zemlje i da ništa drugo nije se desilo te noći osim tog incidenta, Vi biste gospodine ministre trebali da podnesete ostavku na Vašu funkciju. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Sledeći poslanik koji će postaviti pitanje ministru Konjeviću je kolega Čavor.

izvolite kolega Čavor.

BRANKO ČAVOR:

Uvaženi ministre, uvažene kolegice i kolege, postavio sam sledeće pitanje ministru Konjeviću:

Povodom nedavno održanih protesta Demokratskog fronta koji su se pretvorili u nekontrolisani rušilački atak na osnovni ustavni poredak i institucije sistema, na održanoj vanrednoj konferenciji za medije dali ste prvu kvalifikaciju tih događaja. Posebno ste istakli da je policija reagovala u skladu sa Ustavom i zakonom i to časno, odgovorno i profesionalno. Mislite li to i danas s ove vremenske distance od desetak dana, i nakon stišavanja tenzija odnosno da li je policija uradila sve što je u njenoj moći da spriječi sukob i napad na Skupštinu, kao i nakon toga u kratkom vremenskom periodu obezbijedi javni red i mir i da li su eventualno pojedinačna prekoračenja ovlašćenja policije u fokusu pažnje i tretiranja od nadležnih organa policije?

Dakle, zašto sam postavio ovu vrstu pitanja, jednostavno je to gotovo svima poznato i ovdje u parlamentu i u crnogorskoj javnosti, jer sama dešavanja na ovom protestu su veoma uznemirila javnost Crne Gore, a i šire. Od organizatora skupa u tom vremenu najavljenih mirnih protesta dobro je poznato da su se oni pretvorili u jedan atak i pokušaj nasilnog osvajanja skupštine, a time i pokušaj rušenja ustavnog poretka.

Kao što se moglo očekivati i vidjeti policija je radila ono što je jedino bilo u njenoj mogućnosti, da štiti državnu instituciju a time i ustavni poredak u zemlji. Od svih onih koji žele realno da gledaju na zbivanja toga dana jasno je da organizator protesta nije želio komunikaciju sa policijom u pozivu na razgovor i mirni završetak skupa, već se opredijelio za završetak putem kvazi skidanja odgovornosti i sa indirektnim pozivom za napad na organe koji su obezbjeđivali skupštinu. Strpljiva komunikacija i poziv predstavnika policije organizatorima protesta koji je vidjela crnogorska javnost da se razgovara i

da je prihvaćen zahtjev i poziv organizatora za razgovor sa predsjednikom Skupštine je ignorisan i tada je krenula lavina napada na skupštinu.

Činjenica da u nasilničkom ataku i djelovanju dolazi i do povređivanja, došlo je do povređivanja jednog broja policajaca i jednog broja učesnika protesta. Nažalost, iskreno žalimo svi u tom činu što se moralo i to dogoditi, pa je ovaj broj o kojem je govorio ministar 29 policajaca znatno govori da to nije bila mala sila i mali atak na organe reda i mira. Zbog toga možete vjerovatno i kazati kako je zdravstveno stanje tih ljudi koji su i predstavnika policije i građana u ovom trenutku sigurno interesuje crnogorsku javnost. Ono što je svakako značajno jeste i uloga redarske službe koja je manje poznata nama kao dijela organizacionog posla tih protesta, a svakako je i veliko interesovanje javnosti u pitanju...(Prekid).. prekoračenja ovlašćenja. Naravno, Vi ste u ovim ranijim odgovorima kazali i dali odgovore na ta pitanja, ja jednostavno želim dobiti i tu vrstu odgovora iz razloga što ne treba dozvoliti da priča o tome stavi sjenku i mržnju na svakako izvanrednoj i savjesnoj i odgovornom i požrtvovanom djelovanju organa policije, gdje se od jednog broja nedobronamjernih ljudi želi povući paralela i staviti upravo sjenka na dobar ... posao organa reda. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam.

Izvolite, ministre.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Poslaniče Čavor sada ste u Vašem obrazloženju postavili sijaset novih pitanja. Mislim da sam najveći broj njih već komentarisao, ali dozvolite da

ovaj dio koji ste konkretizovali u Vašem pitanju precizno kažem. Ostajem pri stavu koji sam saopštio na pres konferenciji da je postupanje pripadnika Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova događaju ispred zgrade crnogorskog parlamenta bilo u skladu sa zakonima ove države i da policijska ovlašćenja koja su korišćena ispred zgrade crnogorskog parlamenta po mojoj ocjeni su bila u skladu sa zakonom. To sam saopštio tu noć, ponavljam. Vezano za primjenu određenih policijskih ovlašćenja mimo lokacije crnogorskog parlamenta bilo je slučajeva koji ozbiljno navode na sumnju na prekoračenje policijskih ovlašćenja. Tu se mogu složiti sa Vama, da nadležni državni organi bilo oni unutar samog sistema Ministarstva unutrašnjih poslova, na sreću je Tužilaštvo otvorilo izviđajni postupak i sada budimo dovoljno strpljivi da nadležno tužilaštvo provjeri sve okolnosti pod kojima su se određeni događaji desili. Ono što dijelim sa vama kao razmišljanje jeste da jednu veoma profesionalnu aktivnost koju je imala Uprava policije ispred zgrade crnogorskog parlamenta pojedini i pojedinačni slučajevi mogu baciti sjenku na zakonitost tog postupanja i to je dodatna obaveza i direktora policije i nadležnog tužilaštva da oni za koje se utvrdi u odgovarajućem postupku da su prekoračili svoja službena ovlašćenja, naravno morati imati posledice odnosno konsekvence u tom smislu. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Poslaniče Čavor, izvolite Vaš komentar.

BRANKO ČAVOR:

Dakle, potvrđene su u komentaru naše startne sumnje da protesti neće biti mirni. Tu činjenicu nalazim u nekim ranijim našim komentarisanjima da

oni protesti koji imaju za cilj nerealne, neostvarive zahtjeve, ucjene i ultimatumne ne mogu proizvesti drugo bez ono do čega je došlo. Poziv na udes što bi se kazalo i na nasilje. Dakle, dogodio se napad i sad je bilo pitanje da li je neko trebao da reaguje ili je trebao da mirno pusti da ta sila koja se stvorila u tom trenutku kritična uđe u parlament i napravi ono što svi ne bismo svakako ovdje koji smo u parlamentu željeli. Odgovor je bio takav kakav je bio, evo danas je bila ocjena iz više odgovora na poslanička pitanja, profesionalan, a Crna Gora je u tome pokazala i visok stepen zrelosti i demokratičnosti. S jedne strane kao zrela država omogućava proteste koji u sebi podrazumijevaju mir i poruke organizatora tog protesta mirnim odnosom prema imovini i prema državi. Ali, s druge strane i pokazala zrelost da putem reagovanja organa države ne dozvoli da iko u ovoj državi može nasilno da ruši ustavni poredak ove zemlje, da ruši državnu imovinu, da ugrožava bezbjednost i mir građana. I zbog toga je ovdje bilo rečeno, još jednom mi je drago da sam čuo i od jednog broja poslanika iz opozicije priznanje kolegama iz policije za posebnu i tešku ulogu koju su imali taj dan i ne samo taj dan, sjetimo se da su 20 dana prije toga bili u organizaciji sačuvanja, dakle jednog da kažem stepena mira u Crnoj Gori.

Naravno, iz ovoga svi treba da izvučemo pouke i poruke, jer definitivno moramo shvatiti da ne možemo se igrati s vatrom, tu vatru paliti u svojoj državi, usmjeravati je prema nekom a da kao posledicu nemate opekotine. Kada kažemo opekotine, prije svega mislim ilustrativno one koje su pravnog smisla i smisla pravde. I ono što je najvažnije u ovom dijelu pitanja organizatora i države i tu treba iskazati jasan odnos, ako nešto organizujete u ovoj državi morate snositi odgovornost za sve posledice i dobre i loše, s toga što u ovom slučaju se nije dešavalo jer organizator se nije oglašavao ni putem medija da kaže šta je u ovom dijelu bilo loše izuzev što je želio svu

oštricu da uputi prema partijama na vlasti. I ono što je takođe značajno da državni organi moraju da urade sve što se od njih bez ikakvih kalkulacija, bez pritiska i partija i medija i emocija pojedinaca da i za to urade onako kako je pritisak i zakona i pravde.

Na kraju uvaženi ..(Prekid)... samo da kažem ono što se, da se pridružim nekim željama koje su danas ovdje bile istaknute, šta je nama potrebno u ovom trenutku, to je bitno za Crnu Goru. Dijalog. Mi smo nudili dijalog i prije ovih protesta, nudili smo i dijalog na dva dana prije protesta, nudili smo dijalog i taj dan, evo i danas nudimo dijalog. Nudimo dijalog, dijalog je razgovor u parlamentu. Znači, nema ovdje u parlamentu da se razgovara već se šalju različite poruke. Jer, kao zrelo, već sam rekao, društvo koje smo pred vratima NATO-a, što mnogima ne odgovara i duboko koracima ka Evropskoj uniji, odgovor je dijalog i odgovor su izbori. Mi i kao partija koja je na vlasti nudimo odmah nakon 2. decembra izbore i ono će dobiti građani što i žele u ovom trenutku vlast koju i zaslužuju. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Pitanje postavljeno ovom prilikom za ministra Konjevića ima koleginica Marković. Izvolite, koleginice.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Poštovani građani, evo još jedno pitanje je bilo za potpredsjednika Vlade vezano za čuvene proteste od 24. oktobra, a evo pitanja za najkompetentnijeg čovjeka što se tiče nereda, što se tiče Bejruta na ulicama Podgorice - Ko su pripadnici policije koji su nakon građanskog protesta održanog 24. oktobra 2015. godine bezrazložno prebijali građane na raznim

lokacijama grada Podgorice i da li će se prema njima primijeniti odgovarajuće mjere i da li će snositi ličnu odgovornost za brutalnu i prekomjernu upotrebu sile, odnosno da li ćete zbog toga podnijeti ostavku?

Vi ste i sami izdvojili u svojim diskusijama mjesto pred Skupštinu i na raznim lokacijama po Podgorici. Niste odgovorili nikom danas na pitanje ko su ljudi koji su izazvali, sa kapuljačama, nered pred Skupštinu Crne Gore. Koliko je bilo policajaca u Skupštini Crne Gore? Bila je prepuna. Nemojte zamajavati javnost podacima ko su bili kordoni ispred Skupštine jer sam bila tu kao građanin na mirnom protestu koji je tekao mirno, tako da građani nisu obaviješteni o nailasku osoba s kapuljačama, to ste vi trebali da znate i da dosad identifikujete te ljude.

Što se tiče vašeg učešća u svemu ovome, vi ste najodgovorniji čovjek Vlade jer ste ministar unutrašnjih poslova. Imamo i dilemu jer je vaša izjava danima bila prisutna da je Vlada tehnička. Prosto vas pitam kao ministra, ako mislite da je tehnička Vlada zašto sjedite u njoj? Zna se šta je tehnička Vlada. Vi ste jedini ministar iz koalicije SDP-DPS koji ste u Vladi i sve zlo potiče baš od toga što je pregažen ovaj parlament, pregaženo je dostojanstvo mnogih poslanika, htjeli ste brutalnom silom da kažete da parlamentarizam ne postoji u Crnoj Gori, da demokratija ne postoji u Crnoj Gori, da postoji izvršna vlast koja se mora slušati. Možete samo da vidite scenu prebijanja, vi ćete to objasniti, moraćete u lancu odgovornosti, komandne odgovornosti, vi da odgovarate za Mija, njega morate vi objasniti, vjerujte, na sudu ćete vi biti odgovorni kada 40 pripadnika SAJ-a bije jednog jedinog čovjeka. I to im je malo i onda mu uništavaju imovinu. Ta slika može da obiđe svijet o demokratiji u Crnoj Gori. Vjerujte, ono je zapanjujuće bez obzira ko je, šta je. Tu veče nijesu samo bili pripadnici Demokratskog fronta, bili su pripadnici

svih partija i vaše partije i Demokratske partije socijalista, vjerujte mi. Svako onaj ko je bio nezadovoljan on je bio prisutan.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, ministre Konjeviću.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Poslanice Marković, rekao sam da niko ko se bavi javnim poslom ne može pobjeći od svoje zakonske odgovornosti, kao što niko ne može odgovarati za drugog. Kao da sada ja vama kažem da vi ili gospodin Milić koji je govorio na protesnom skupu jednako misli kao gospodin Slaven Radunović. Pazite, vidite kako već to drugačije zvuči kada vam na isti način saopštavam činjenice na jedan drugačiji način onako kako vi pokušavate da zamijenite teze ili kada bih vam rekao da li ste vi i gospodin Milić bili među onim građanima koji su govorili svi, svi - hajmo, hajmo. Riječ kada se saopšti mora se dobro izmjeriti. Ovo vam dajem samo kao primjer kako vješto politički može određena stvar da se stavi u kontekst da bih mogao da vam kažem kada mi govorite sa golim rukama da li ste vi vidjeli nekoga ko je bacao molotovljeve koktele, zapaljujuće rakete ili kamenice na pripadnike Uprave policije ili ste vi bili na skupu samo da biste prisustvovali, niti ste što vidjeli, niti ste što čuli, ali ste imali priliku barem naknadno da nešto vidite. Ponovo vas podsjećam na snimak koji je objavljen na kojem je rukovodilac obezbjeđenja gospodin Rečević upozorava da se prestane sa bacanjem kamenica na pripadnike Uprave policije i prenosi komunikaciju koja je postojala između Ministarstva i rukovodstva Skupštine vezano za dozvolu ulaska odnosno obezbjeđivanja ulaska poslanicima u crnogorski parlament.

Nemojmo sada, to sam rekao svim poslanicima SNP-a i od vas očekujem da osudite napad na policiju u subotu večer. Jer, među tim policajcima ima i vaših glasača po zakonu vjerovatnoće. Po zakonu vjerovatnoće ima glasača svih političkih partija. Nemojte da vas politika sputa na takav način da ne osudite ono što je za osudu, kao što ja imam političku i drugu odgovornost da kažem da ono što je bio pojedinačan događaj vezano za prebijanje gospodina Martinovića, da sada ne govorim neke lične momente kojih u toj relaciji, takođe, imam. Vi ih nemate, ja ih imam zato što smo gospodin Martinović i ja 90-ih bili na jednoj političkoj strani, a vi ste bili na drugoj. Naravno da nema veze, ali ima veze kod dodatne obaveze koju ja sa ove pozicije imam. Rekao sam da je to jedan događaj koji osuđujem. Čim je tužilaštvo otvorilo taj postupak, moraće da se odgovara kroz zakonitu proceduru utvrđivanja svih činjenica i okolnosti. Jednako kao što policija treba da se potrudi da identifikuje sve te ljude koji su učestvovali u nemirima ispred Skupštine, kao što se nadam da možemo zajednički da osudimo nekoliko izlaganja predstavnika Demokratskog fronta, ne gospodina Milića, tu pravim distinkciju, bez obzira što je govorio na tom skupu nijedna njegova poruka nije bila na bilo koji način usmjerena u tom dijelu, ali čim ste pristali da govorite mogao bi neko da vam kaže da snosite jedan dio odgovornosti. Ja to ne mislim, ali bi neko mogao da vam kaže, ali mislim da onda zajednički mislimo da miran protestni skup ne može da bude onaj skup u kojem prvi govornik kaže ako se ovo ne završi u roku od 45 minuta. Šta u roku od 45 minuta? Ili, poslednji govornik koji kaže - ako neko ne dođe za deset minuta mi ne snosimo nikakvu odgovornost. Onda kreće skandiranje hajmo, hajmo, svi, svi. Onda imate televizijske snimke koje možete da vidite. Logički, koleginice Marković. Ovdje je samo potrebno da uključimo logiku. Nakon takvih da je neko htio da se zaštiti hipotetički od zle namjere nekog drugog,

da mu ubaci provokatore, pa valjda bi bio toliko politički pametan da nema takve stavove koje saopštava. Naprotiv, govorio bi nešto potpuno suprotno. Ne bi indirektno pozivao. Ako ne možete da kontrolišete skup koji ste prijavili kao miran, pozovite na razilaženje. Smognimo snage svi zajednički, osudimo napade na policiju, saopštimo da ono što je bilo ispred zgrade, što se događalo. Imate Savjet za građansku kontrolu policije. Imate Građansku alijansu koja je vršila monitoring dešavanja ispred Skupštine u Centru bezbjednosti Podgorica. Pogledajte njihova saopštenja. Mi gledamo i kritike koje su upućene za pojedinačne slučajeve uključujući i stavove Etičkog odbora Uprave policije. Nemojmo sada da iz jednog, dva ili tri pojedinačna slučaja, koliko god jedan od njih bio drastičan, koji zajednički osuđujemo i svako treba da snosi svoj dio odgovornosti u tom dijelu, nemojte sada da zamagljujete situaciju i da nakon sedam, osam dana kada su se smirile strasti vi kažete - to je bio jedan miran skup. Miran skup u kome je povrijeđeno 29 policajaca?

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Želite li komentar? Izvolite.

DANIJELA MARKOVIĆ:

... ministra koji je najodgovorniji u državi Crnoj Gori kako je došlo do, iz njegovog ugla gledanja, do nereda i do pokušaja rušenja ustavnog porekta. Neće da kaže ministar ko su ljudi s kapuljačama i da ih identifikuje koji su krenuli da izazivaju nered. Znači da su ubačeni. Ako nećete da kažete imenom i prezimenom, čim im krijete imena i prezimena znači postoji nešto. Mi bismo kao građani svi voljeli to da znamo, vjerujte. Nemojmo da mijenjamo teze. Sada vi ste za dijalog. Strašno ste bili za dijalog ispred Skupštine.

Pozvali ste poslanike da dođu i šta se desilo? Više se predsjednik vaše partije, a ovdje predsjednik parlamenta nije javljao i direktno je i on odgovoran za sav haos, vjerujte. Da je samo zvao poslanike da uđu u ovo zdanje i da otpočnu neki dijalog sve bi drugo bilo. Tog momenta je postojao neki scenario da uđu s kapuljačama, da izazovu nered. Narod je bio goloruk, o čemu pričamo to, ko će to, đe da uđe? Gdje je mogao da uđe? Nigdje. Narod je došao da izrazi svoje nezadovoljstvo, svoje siromaštvo, svoj položaj, svoje nezaposlenje jer nema mogućnost da se zaposli. Tu su bili pripadnici svih partija. To što kažete među policajcima, vama je to neobično, meni nije, ja sam demokrata, bilo koje zanimanje. Zato, malo razmiliste. Pričate o tome da ima pripadnika Srba. Nema. Znate li iz kojeg razloga? Zbog toga što ima samo 7% zaposlenih u administraciji Crne Gore pripadnika srpskog naroda. Sada ću kazati sve, samo da vam objasnim. Prema tome, to je čisto. Ta policija koja je bila tu večer, ta tri kordona gdje su stajali poslanici, oni su bili sa maskama, sa oklopima, sa svim kao da su čekali samo momenat da krenu u neki napad. Posle se dogodilo, što vas pitam opet ko su ljudi s kapuljačama koji su krenuli u napad na policiju? Goloruk narod nije, vjerujte. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Nije bilo dodatno pitanje? Ne.

Ovim smo završili pitanja za ministra Konjevića. Zahvaljujem se ministru na učešću i datim odgovorima. Prelazimo na pitanja za ministra Žugića koji je danas opravdano odsutan. Tu je gospodin Radović, pomoćnik ministra finansija koji će dati odgovore na dva pitanja kolegi Sijariću i kolegi Šehoviću.

Izvolite, kolega Sijariću, vaše pitanje.

REŠAD SIJARIĆ:

Hvala, predsjedavajući.

Dame i gospodo, poštovani građani, poštovani predstavnice Ministarstva finansija, gospodine Radoviću, ministru finansija gospodinu Žugiću, postavio sam sledeće pitanje:

"Zašto Ministarstvo finansija od građana koji kupuju korišćena vozila svaki put prilikom prevođenja rabljenog vozila naplaćuju porez na promet od čak 5% procijenjene vrijednosti rabljenog vozila"?

Obrazloženje. Od država regiona jedino u Hrvatskoj je stopa ovog poreza visokih 5% procijenjene vrijednosti rabljenog vozila, u drugim državama u okruženju situacija je potpuno drugačija. Bosna i Hercegovina je još 2006. ukinula za svoje građane ovaj porez regulisan Zakonom o duplom oporezivanju, a četiri godine kasnije 2010. godine i Slovenija ukida porez na promet za rabljena vozila. U Srbiji ovaj porez je i dalje na snazi, ali je stopa duplo niža i iznosi 2,5%. Ovako oporezivanje kosi se sa svim mogućim poreskim zakonima Evropske unije kojoj i Crna Gora teži, da svaki put kada jedno te isto auto biva prodato-kupljeno novi vlasnik mora platiti porez na prevod, a svugdje je normalno da jednom oporezovana stvar ne može biti ponovo podvrgnuta porezu. Čak i nije problem visina poreske stope od 5% nego je problem procjena vrijednosti vozila i problem je što svaki put novi vlasnik plaća ovaj porez. Događa se da građanin uveze auto koje je u nekoj evropskoj zemlji platio 1.500 eura, primjera radi, a u Poreskoj upravi ga procijene 3.500 eura. U najvećem dijelu zemalja Evropske unije je to drugačije. Stari vlasnik novom vlasniku da poništenu saobraćajnu, profaksa se osiguranju koje je potvrdio elektronskim putem službi za saobraćaj da je vozilo osigurano. Za pet minuta dobijaju se tablice i saobraćajna na ime kupca. Porez na promet plaća samo prvi vlasnik.

Na kraju, kao dodatno pitanje ovom pitanju jeste kada će Vlada Crne Gore odnosno Ministarstvo finansija ovu evropsku normu uvesti u crnogorski poreski sistem? Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Gospodine Radoviću, vaš odgovor. Izvolite.

NOVO RADOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi poslaniče Sijariću, Zakon o porezu upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica je u primjeni od 9.10.2003. godine i po ovom zakonu se plaća porez na promet upotrebljivanih vozila koja kupuju i stiču pravna i fizička lica, ako se taj promet ili sticanje ne oporezuju porezom na dodatu vrijednost.

Prema tome, navedenim zakonom je propisano da se prilikom svakog prometa upotrebljivanog vozila plaća porez na promet po stopi od 5% i poreski organ vrši naplatu poreza u skladu sa zakonom kojim je propisan ovaj porez. Smatramo da je opravdano oporezivanje prometa upotrebljivanih motornih vozila jer se taj promet oporezuje u ostalim zemljama bilo porezom na dodatu vrijednost, bilo porezom na promet. U Crnoj Gori je propisano da se porezom na dodatu vrijednost oporezuje prvi promet novih i uvezenih motornih vozila, a svaki sledeći porezom na promet. Prodaja upotrebljivanih vozila se često obavlja kao djelatnost, sa ciljem sticanja dobiti, te promet dobara na takav način treba da bude obuhvaćen oporezivanjem. Navešću i podatke koji govore da je od značaja ipak da postoji ovaj porez u Crnoj Gori i da je on značajan za stabilnost budžetskih prihoda jer se godišnje po ovom osnovu ostvari više od dva miliona eura.

Tako je u 2014. naplaćeno 2,6 miliona, a u 2015. godini 2,1 milion eura. Zahvaljujem.

PREĐŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Sijariću, vaš komentar. Izvolite.

REŠAD SIJARIĆ:

Da, imam komentar. Rekli ste i sami da je porez iz 2003. godine, znači u vrijeme zajedničke države Srbija i Crna Gora, gdje je 5% procijenjene vrijednosti rabljenog auta ipak velik procenat. Tada je imao za cilj da sačuva automobilsku industriju u Kragujevcu, da se koliko toliko može sačuvati i taj namet od 5% je dosta velik.

Međutim, Srbija je uvela ... poreza na promet na rabljena auta. Kao što sam rekao Bosna ga je skroz ukinula, Slovenija skroz ukinula. Mislim da je to prevelika cifra i teoretski. Jedno auto deset puta promijeni vlasnika, deset puta pet - 50% vrijednosti, kataloške vrijednosti tog auta, znači, građani daju u budžet države. Zna se da jeste interes za budžet države, ali to je prevelika stopa i daje kontra efekat. Zbog toga što je porez prevelik, građani se dovijaju na sledeći način, uzimaju punomoćja od jednog vlasnika i tako auto prelazi iz ruke u ruku, a ne prevode ga ljudi upravo zbog tog poreza.

Ako bi smanjili tu stopu isti bi se efekat postigao, sigurno, a za građane bi bilo olakšanje, jer bi tu dodatnu vrijednost, taj porez plaćali, recimo, 2,5% kao što je to u Srbiji i ljudi bi prevodili ta auta na sebe. Ovako da izbjegnu porez na promet ako neko auto je kupio u vrijednosti 10 hiljada treba da da još 500 eura poreza na promet, to je opterećenje i onda onim sistemom punomoćje prenosi se. Tako da mislim da ima osnova, ako je to već i Srbija učinila, da se ova stopa smanji i ovo drugo, što sam rekao, kataloška

vrijednost. Znae, negdje u Evropi kupite auto njegova kataloška vrijednost u stvari kupoprodajni ugovor je na tri hiljade, naša kataloška vrijednost toga auta je šest hiljada ili pet i po hiljada i tako dalje. Tu smo naduvali cijenu toga auta jer zavisi onda iznos poreza, ako je kataloška vrijednost veća, normalno da će biti i veće izdvajanje za porez.

Tako da, ukoliko Vlada odnosno Ministarstvo finansija ne promijeni, makar ne snizi ovu stopu Klub poslanika Bošnjačke stranke predložiće izmjene i dopune zakona u ovom dijelu koji se odnosi na visinu stope poreza na promet.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Sijariću.

Nemate mogućnost dodatnog obrazloženja, možete u pisanom odgovoru dati dodatak koji ste smatrali da je potrebno za kolegu Sijarića.

Sada će Vam postaviti pitanje kolega Šehović. Izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Simoviću.

Poštovani gospodine Novoviću, uvažene kolege,

Ja sam na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore ministru finansija, doktoru Radoju Žugiću, postavio sledeće poslaničko pitanje:

Kakav je dosadašnji rezultat primjene zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza koji je Skupština Crne Gore usvojila 19.juna 2014.godine, odnosno kakav je rezultat primjene uredbe o načinu i postupku vršenja kontrole izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama od 31.jula 2014.godine? Koliko je do sada naplaćeno novčanih kazni pravnim licima i odgovornim licima u tim pravnim licima po osnovu neizmirivanja

novčanih obaveza u rokovima utvrđenih prethodno pomenutim zakonom? Šta konkretno predlažete da bi efekat primjene zakona bio bolji? Kakvi su dosadašnji ukupni efekti preduzetih mjera i aktivnosti od strane Vlade Crne Gore kada je riječ o problematici vezanoj za naplatu potraživanja u komercijalnim transakcijama odnosno nepoštovanje rokova plaćanja i nametanja neprimjereno dugih rokova plaćanja koja odstupaju od dobre trgovačke prakse, posebno malim i srednjim preduzećima, što problem nelikvidnosti, koji je jedan od najvećih trenutnih ekonomskih problema u Crnoj Gori, čini još i većim?

Obrazloženje:

Nelikvidnost i nesolventnost privrednih subjekata jedan je od najizraženijih problema sa kojima se naš ekonomski sistem suočava. Već duže vrijeme međusobna potraživanja privrednika, ukupan dug kao i broj računa u blokadi neprekidno rastu. Na dan 30.septembar 2015.godine ukupan broj preduzeća sa blokiranim računima je 14 445 dok je ukupan iznos duga po osnovu koga je izvršeno blokiranje računa iznosio čak 535 miliona eura. Duže od godinu dana u blokadi je bilo 12 369 izvršenih dužnika sa iznosom blokade od 498 miliona eura, što čini 92% ukupnog iznosa blokade. U neprekidnoj blokadi duže od 30 dana i sa iznosom blokade većim od 10 hiljada eura bilo je 3 298 izvršnih dužnika i njihova blokada računa iznosila je 517 miliona eura što čini 95% ukupnog iznosa blokade. Jedan od značajnih faktora koji doprinosi povećanju problema je nepoštovanje rokova plaćanja odnosno nametanje neprimjereno dugih rokova plaćanja posebno malim i srednjim preduzećima koji se nerijetko suočavaju sa ucjenom po tom osnovu, a koji su inače najviše pogođeni nelikvidnošću.

To je bio osnovni razlog zbog čega je i usvojen Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza koji sam predložio a koji je imao za cilj da

poboljša likvidnost privrednih subjekata i poveća brzinu opticaja novca, da strogim kaznenim odredbama obeshrabri kašnjenje u plaćanjima, da eliminiše praksu besplatnog kreditiranja pojedinih privrednih subjekata od strane dobavljača, da onemogući ucjenu dobavljača od strane pojedinih privrednih subjekata, da podstakne konkurentnost privrede i spriječi gašenje preduzeća do kojeg dolazi zbog problema sa naplatom ..., da poveća transparentnost i eliminiše moguće ucjene i kod naplate potraživanju države. Ukoliko se Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza ne bi na adekvatan način primjenjivao izostali bi brojni njegovi benifiti zbog čega su Vlada Crne Gore, odnosno Ministarstvo finansija i Poreska uprava dužni da obezbijede njegovu primjenu. S obzirom da shono članu 9 oran uprave nadležan za poslove utvrđivanja naplate i kontrole poreza vrši nadzor na sprovođenju ovog zakona.

Poslaničko pitanje upravo ima za cilj da pruži sliku o efektima njegove dosadašnje primjene, imjući u vidu veoma veliki značaj koji pomenuti zakon ima za cijelokupan ekonomski sistem, a naročito za mali i srednji biznis.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Gospodine ... , odgovor.

NOVO RADOVIĆ:

Hvala, uvaženi poslaniče Šehoviću.

Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza stupio je na snagu 12.07.2014.godine i istim su propisani rokovi za izmirenje novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama. Posledica kašnjenja, neispunjenja novčanih obaveza, kao i to da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ

uprave nadležan za poslove utvrđivanja naplate i kontrole poreza. Zakonom su, takođe, propisane i kaznene odredbe za prekršaj kada pravno lice ne izmiri novčane obaveze u rokovima utvrđenim ovim zakonom. Shodno navedenom zakonu Vlada Crne Gore je donijela podzakonski akt odnosno uredbu o načinu i postupku vršenja kontrole i izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama i ista je stupila na snagu 23.08.2014.godine. Ako imamo u vidu odredbe zakona i uredbe onda se zakon sprovodi na način odnosno nadležnog poreskog organa u sprovođenju ovih propisa se sastoji u preduzimanju mjera u situacijama kada određeno lice ne izmiri dospjelu obavezu u propisanom roku. Uredbom je propisano da poreski organ pokreće postupak podnošenja prekršajne prijave ili izdavanja prekršajnog naloga kada ga privredni subjekt koji je povjerilac novčanih potraživanja u komercijalnoj transakciji obavijesti o neizmirenim novčanim obavezama od strane njegovog dužnika.

U periodu od donošenja zakona i uredbe ni jedan privredni subjekt odnosno ni jedan povjerilac novčanih potraživanja nije obavijestio poreski organ o neizmirenim novčanim obavezama odnosno potrebi za preduzimanjem mjera te poreski organ nije imao ni osnova za pokretanje odgovarajućeg prekršajnog postupka.

Ovo pitanje jeste jako važno, tj. ovaj zakon donijet u cilju otklanjanja problema nelikvidnosti, zakon predstavlja ... mjeru, odnosno mjeru zaštite onih koji nijesu dovoljno ekonomski snažni i isti štiti one povjerioce koji na drugačiji način ne mogu da naplate svoja potraživanja. Postavlja se pitanje, zbog čega povjerioci ne koriste instrumente iz ovog zakona? Pa moguće je da nemaju ni dovoljno saznanja o tome šta su benefiti istog. U tom cilju bi možda bilo dobro i preduzeti mjere na edukaciji privrednih subjekata u vezi sa ovim zakonom i to u saradnji sa njihovim udruženjima, a prije svega,

Privrednom komorom Crne Gore sa ciljem da se i mjerama državnih organa rješava problem nelikvidnosti koji je prisutan u našoj privredi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Komentar kolege Šehovića. Izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala potpredsjedniče Simoviću.

Kolega Radoviću,

Ja sam tačno naslućivao kakav ćete Vi odgovor da date.

Mi smo ovdje u Parlamentu imali, mislim da se poštovane kolege sjećaju, skoro godinu dana raspravu o tom zakonu. U nekoliko navrata smo razgovarali na tu temu, u nekoliko navrata na Odboru za ekonomiju razgovarali na tu temu, složili se da je nelikvidnost u Crnoj Gori jedan od najvećih ekonomskih problema sa kojima se naš ekonomski sistem suočava, takođe se složili da je jedan od uzroka pomenute nelikvidnosti činjenica da se privredni subjekti, posebno iz reda malog i srednjeg biznisa, suočavaju sa neprimjereno dugim rokovima plaćanja čime generišu nelikvidnost, dogovorili se da je Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza jedan od značajnih mehanizama pomoću kojeg se taj problem rješava i sad smo došli u situaciju godinu dana nakon usvajanja zakona da niko u Crnoj Gori nije bio kažnjen zbog toga. I to u periodu kada je nelikvidnost tolika da je ukupan dug svih po osnovu blokiranih računa pola milijarde eura. Kada 12,3 hiljade privrednih subjekata ima blokiran račun duže od godinu dana kada 14 i po hiljada privrednih subjekata ima blokiran račun, kada 1/5 ukupnog prometa u Crnoj Gori otpada na besplatno akreditiranje i kada povjeriocu samo po osnovu

neobračunate kamate za kašnjenje u plaćanjima godišnje gube do pet miliona eura.

Dakle, Vi ste rekli da se sankcioniše kašnjenje u plaćanju po jednom osnovu shodno uredbi na koju ste se spravom pozvali, a to je da povjerilac, kada se suoči sa činjenicom da mu faktura nije izmirena u rokovima koji su propisani ovim zakonom u roku od 30 odnosno 60 dana, sam podnosi poreskom organu prijavu da mu faktura nije izmirena i do sada to niko u Crnoj Gori nije uradio. Zašto? Ne zbog toga što se nema takvih slučajeva, svako drugo preduzeće se suočava sa ovim, nego očigledno zbog toga što nijesmo dovoljno uradili na edukaciji i na upoznavanju ljudi sa činjenicom da imaju ovaj zakon i da imaju snažan mehanizam da riješe sebi problem. Međutim, to je samo jedan dio odgovora na ovo pitanje.

Drugi dio odgovora koji bih ja volio da čujem od Vas, pa neka se to shvati u formi dopunskog pitanja da bi dobili pravo da ponovo komentarišete, jeste pitanje koje je vezano, šta je sa redovnim kontrolama koje radi Poreska uprava? Zašto u okviru redovnih kontrola neko ne iskontroliše, da li se obaveze izmiruju u rokovima propisanim ovim zakonom? Ja mislim, da ovaj zakon mora da zaživi i ovaj zakon je definitivno ljekovit u Crnoj Gori zato što generiše i problem koji je vezan za nelikvidnost. Ako krenemo da poštujemo ovaj zakon zaštitićemo ogroman broj kompanija iz reda malog i srednjeg biznisa, posebno one koji bivaju ucjenjivani od strane velikih koji zloupotrebljavajući svoj položaj, dominantan položaj, na tržištu to rade, dajte da se zajedno potrudimo da implementiramo zakonsko rješenje koje je u crnogorski pravni sistem uvedeno po uzoru na sve ostale pravne sisteme iz Evropske unije i iz regiona. Mislim da u tom dijelu Ministarstvo finansija i Poreska uprava trebaju da odrade svoj dio posla, a mislim da i sami privredni

subjekti moraju da budu agilniji i da prijavljuju slučajeve kada im se fakture ne izmiruju u rokovima plaćanja.

Što se mene tiče, pošto sam ja bio predlagač tog zakona, insistiraću redovno na Parlamentu da dobijamo izvještaje dokle smo stigli po tom osnovu, insistiraću da dobijem odgovore i od direktora Poreske uprave, evo novi direktor Poreske uprave, pa će mu to jedno od prvih pitanja koje će dobiti iz Parlamenta po članu 50 biti upravo ovo koje je vezano za problematiku rokova plaćanja. Ne zbog toga što želim da na taj način prikupljam političke poene, ni ja ni bilo ko drugi, nego zbog toga što je šteta da imamo snažan mehanizam u Zakonu o rokovima izmirenja novčanih obaveza a da ga ne koristimo. Izvinjavam se, potpredsjedniče, zbog prekoračenja.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ništa, kao što vidite to često ne ide baš tako lako, kao što ja insisitam da vi ispoštujete vrijeme, ali ne uspijevam.

Gospodine Radoviću, imate dvije mogućnosti. Dozvolite, da odgovorite sada na dodatno pitanje, a ako vam je potrebno prikupljanje određenih podataka imate i poslovničku mogućnost da na dodatno pitanje odgovorite naknadno.

Da li želite sada?

NOVO RADOVIĆ:

Odgovorio bih sada.

Pitanje je bilo, svodi se na to šta je sa redovnim kontrolama i zašto se u redovnim kontrolama utvrđuju ovakve pojave odnosno kašnjenja u izmirenju poreskih obaveza.

Poslaniče Šehoviću, nadam se da ćete se složiti da najveći broj privrednih subjekata i u takvoj situaciji i ako se njemu kasni sa izmirenjem poreskih obaveza na drugoj strani imamo kašnjenja i on kasni sa izmirivanjem svojih poreskih obaveza prema svojim povjeriocima. Ovdje je dosta i taj postupak malo komplikovan. Jednostavno tu treba neki inspektor da utvrđuje da li je došlo do kašnjenja, da li je dospjela poreska obaveza. Do duše po ovom zakonu jasno su propisani rokovi i mislim da bi ovo odnijelo dosta vremena, a pri tom se ne bi obračunavale poreske obaveze u takvim kontrolama, dosta bi vremena odnijele takve kontrole a praktično najveći broj privrednih subjekata bi bio kažnjen. Iskustvo pokazuje da svi ti poreski obveznici duguju drugima zato što se njima duguje. Zato je i ovako ova uredba propisala odredbe da jednostavno je povjerilac taj koji želi da bude kažnjen njegov dužnik da je on odgovoran da to dokumentuje i on je odgovoran za tačnost dokumentacije. To utvrđivanje baš činjenica u postupku inspeksijskog nadzora bilo bi skupo, imali bi za efekat veliki broj prekršajnih kazni, ali bi bio kažnjen veliki broj privrednih subjekata.

Slažem se da je ovo veoma značajno pitanje, možda se povjerioci recimo postupka koji vode javni izvršitelji i tako dalje. Neko i ne želi da bude kažnjen njegov dužnik, on opet očekuje da naplati dio svoga potraživanja kažnjavanjem poreskog dužnika, nekad će doći u situaciju da ne naplati ništa i tako niz je tih situacija. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Ovim smo završili sa pitanjima koja su bila postavljena Ministarstvu finansija, dobili odgovore u ime ministra finansija od gospodina Radovića, kojem se zahvaljujem.

Prelazimo sada na jedno pitanje za ministra Numanovića koje će postaviti kolega Duković.

Izvolite.

HALIL DUKOVIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče.

Uvažene kolege, uvaženi ministre Numanoviću,

Shodno Poslovniku Skupštine Crne Gore postavio sam jedno poslaničko pitanje Vama i poslaničko pitanje glasi:

Da li je po Vašem mišljenju tokom višenedjeljnih protesta u organizaciji Demokratskog fronta, kao i u dešavanjima u noći 24.10.2015.godine došlo do kršenja ljudskih prava građana, prije svega, Podgorice ali i ostalih građana Crne Gore, jer je Podgorica bila i ostala otvoreni grad za sve dobronamjerne građane.

Obrazloženje:

Tokom višenedjeljnih protesta ispred zgrade Skupštine Crne Gore formiranjem šatorskog naselja na glavnoj saobraćajnici u Podgorici onemogućeno je pravo svagoga građanina na slobodu kretanja. Mislim da se ovakve saobraćajnice prave za bolju komunikaciju i brže i efikasnije povezivanje, a ne za kampovanje. Dok je jedan mali broj građana kampovao na glavnoj saobraćajnici veliki broj građana Podgorice se suočavao sa velikim gužvama u saobraćaju koristeći zaobilazne puteve koji nijesu bili dovoljni da prime toliki broj vozila. Gradski saobraćaj je posebno bio pogođen jer je morao da mijenja i stajališe i svoje kretanje, što je dodatno zbunjivalo građane. Dešavanja u noći 24.10. su nas podsjetila na vrijeme za koje smo mislili da je davno ostalo iza nas. Uništavanje gradskog mobilijara, kao i

prisustvo suzavca koji je upotrijebljen a posebno molotovljevih koktela su nas sve morali zabrinuti i upitati da li građani Podgorice zaslužuju to?

O sigurnosti građana koji u to vrijeme izlaze u šetnju ili na svoja omiljena mjesta suvišno je govoriti. Koristeći svoje pravo ne smijemo ugroziti pravo drugog, a mišljenja sam da se to u ovom slučaju desilo. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Ministre, izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče, poslanici, poštovani građani,

Poštovani poslaniče Dukoviću,

Na Vaše pitanje želim sve nas da podsjetim da u Crnoj Gori se kao osnovne vrijednosti prepoznaju sloboda, mir, tolerancija, poštovanje ljudskih prava i sloboda, multikulturološka demokratija, vladavina prava, kao i da svi građani Crne Gore su slobodni i ravnopravni. Takođe, Crna Gora je, kao što znamo i građanska i demokratska, svakako ekološka i država socijalne pravde koja je zasnovana na vladavini prava. Ljudska prava i slobode su nepovredivi i svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih, te da svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda. Kao što ste i sami rekli Podgorica, kao glavni grad Crne Gore, između ostalog je i administrativni, zdravstveni, ekonomski i privredni, kulturni centar Crne Gore, grad otvoren za sve dobronamjerne građane u kojem živi jedna trećina Crne Gore. Jedno od osnovnih demokratskih prava je i pravo na slobodu, izražavanje i slobodu mirnog okupljanja, međutim korišćenje pomenutih prava ne može biti neograničeno i to ponavljam. Dakle, ova prava ne mogu

biti neograničena odnosno pomenuta prava ne mogu se koristiti na uštrb prava drugih građana, na način da se izvrši zloupotreba, poništavanje ili ograničavanje bilo kojih prava i sloboda drugih lica.

Protesti građana koji su organizovani od strane Demokratskog fronta predstavljajući oblik slobodnog mirnog okupljanja građana koji se ni u kojem slučaju nijesu trebali koristiti na način kojim se ugrožavaju prava drugih lica, što je, svi smo bili očevdci nažalost i bio slučaj. Tokom svog trajanja pomenuti protesti su poprimili obilježlje dozvoljenog postupanja organizatora i učesnika protesta, prije svega misleći na nezakonito postavljanje šatora na glavnoj saobraćajnici u Podgorici ispred Skupštine Crne Gore. Naime, ne dozvoljenim postupanjem organizatora i učesnika protesta, građani i građanke Podgorice, ali i ostali građani Crne Gore bili su onemogućeni ili ograničeni u ostvarivanju svojih osnovnih ljudskih prava i sloboda koji se odnose na slobodu kretanja, obavljanja radnih obaveza, čime je bilo i otežano funkcionisanje privrednih i administrativnih aktivnosti u glavnom gradu.

Što se tiče dešavanja u noći od 24.oktobra 2015.godine oni predstavljaju oblik nedozvoljenog ponašanja organizatora i učesnika protesta odnosno zloupotrebe slobode mirnog okupljanja na uštrb ne samo građana Podgorice i ostalih građana i građanki Crne Gore, već i samih učesnika protesta. Upotreba nedozvoljenih sredstava od strane učesnika protesta, odnosno malotovljevih koktela, suzavaca, kamenica i raznih drugih predmeta i pirotehničkih sredstava na pripadnike Uprave policije koji su krajnje odgovorno i profesionalno vršili svoju dužnost, te rušenje zaštitne ograde ispred Skupštine Crne Gore i pokušaji nasilnog ulaska u zgradu skupštine predstavljaju nezakonito postupanje usmjereno na ugrožavanje fizičkog integriteta ne samo pripadnika Uprave policije zaduženih za održavanje

javnog reda i mira, nego i samih učesnika protesta i ostalih građana i građanki, kao imovine i ustavnog poretka Crne Gore.

S tim u vezi Ministarstvo za ljudska i manjinska prava osuđuje svaku zloupotrebu prava na mirno okupljanje građana, pa i ovu koja je bila usmjerena na ugrožavanje demokratskih vrijednosti. Takođe smatramo da svaki vid nasilja diskriminacije po bilo kom obliku učinjen od strane bilo kog pojedinca, bez obzira da li se radi o predstavniku institucije sistema, organizatoru skupa ili bilo kojeg drugog građanina Crne Gore predstavlja grubo kršenje osnovnih ljudskih prava i sloboda.

Sigurni smo da će institucije sistema utvrditi odgovornost za zloupotrebu ovlašćenja, narušavanje javnog reda i mira, kao i za nasilničko ponašanje pojedinaca na pomenutim događajima, te da će počinioci biti procesuirani i svakako sankcionisani.

I na kraju naše je očekivanje da ćemo kroz objektivno sagledavanje dešavanja koja su za nama i profesionalan rad državnih organa svi zajedno izvući pouku, da su dijalog u najširem obimu shvatanja u institucijama sistema, međusobna tolerancija uvažavanja, poštovanje ljudskih prava i sloboda jedini je način rješavanja ovih i svih drugih spornih pitanja. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Dukoviću, komentar. Izvolite.

HALIL DUKOVIĆ:

Zahvaljujem gospodinu Numanoviću ...(Prekid)... u pisanom obliku, tako da zahvaljujem i zadovoljan sam tim odgovorom, ali ću ipak kratko iskomentarisati i svoje viđenje svih ovih dešavanja u proteklih par sedmica.

Ono što svi znamo jeste da nema demokratije bez poštovanja ljudskih prava i svaka država, ozbiljna država koja teži demokratski razvijenim državama, mi to jesmo, mora garantovati svakom građaninu njegova prava i slobode, ali ako nekome garantujemo ta ljudska prava, ako neko koristi ta ljudska prava, korišćenjem tih ljudskih prava ne smije ni u kom slučaju dovesti u pitanje prava drugih građana. To se već zove zloupotreba tih prava i u tom slučaju mora država reagovati.

Da se podsjetimo protesta i da kažem da nikad nijesmo bili protiv demokratskog ispoljavanja neslaganja sa politikom ili bilo kojim drugim prilikama u kojima građani vide svoje nezadovoljstvo. To je pravo svakog građanina, ali mislim da nije pravo da svojim pravom ometate, recimo slobodu kretanja svakog građanina i nije mi poznat primjer da se na sred glavne saobraćajnice bilo gdje u svijetu, u modernim demokratijama prekida saobraćaj da bi neko pravio kamp naselje na tom dijelu. Znači, moramo te dvije stvari razlučiti, što je pravo, a što je zloupotreba prava. Mislim, da je u ovom slučaju došlo do zloupotrebe prava, ali ne samo to i ikonografija koju smo vidjeli na glavnom gradskom trgu je nešto što nas je sve razočaralo. Nešto što smo mislili da je Crna Gora davno prevazišla. Svi znamo da tu ikonografiju istorija je davno pregazila i pokušaj rehabilitacije uzaludna je rabota, a ja mogu slobodno reći do god su ove političke strukture koje su sada na vlasti u Crnoj Gori, ona neće imati prođu u Crnoj Gori, ali smo bili ugroženi mi poslanici, jer smo normalno dolazili u skupštinu, morali da koristimo drugi ulaz u skupštinu i pri tome bili izloženi raznim povcima i urlicima od strane nažalost dijela naših kolega koji treba da budu ovdje u parlamentu.

Dešavanja od noći 24. je nažalost priča koju, opet kažem mislili da je davno iza demokratske Crne Gore. Nažalost ima nekih struktura koji još misle

da su '92. ili '98. godina, ali vidjeli smo da u tom slučaju je bilo, ipak ugroženo pravo svakog građanina Podgorice, prije svega na sigurnost. To veče su suspendovana prava građana Podgorice, građani Podgorice su postali građani koji su morali biti zatvoreni u svojim domovima. I svaki dobronamjerni građanin Podgorice i cijele Crne Gore mora znati da je te večeri policija branila i odbranila pravo svakog građanina, prije svega, na slobodu kretanja. To isto spada u jedno od osnovnih prava.

Takođe, moram napomenuti da je te noći Podgorica branila pravo svakog građanina da bira i da bude biran, a ne da vlast se smjenjuje sa ulice i posebno interesantno djelovanje pojedinih medija i pojedinih portala, kako u Crnoj Gori, tako i van Crne Gore. Svjedoci smo šta su sve prenosili. Ja mislim da u jedno od prava građana spada i pravo na objektivno i pravovremeno informisanje. Mislim da je to pravo to veče suspendovano. Mnogo je tih stvari koje su plasirane kao pogrešne i netačne, s ciljem da se samo uzburkaju još veće strasti. Ja ću samo jedan slučaj napomenuti.

Slučaj jedne fotografije, ranjenika koji je želeći da se potencira da je policija upotrijebila i oružje data fotografija osobe koja je ranjena, tek kad se ustanovilo da je ta osoba ipak osoba koja je ranjena u nekim dešavanjima mnogo godina ranije na Kosovu, tada je ta slika skinuta.

Na kraju da kažem da svi za svoje djelovanje moramo snositi svoju odgovornost. Šteta koja se pričinjava građanima Podgorice sigurno ne pripada na teret građanima Podgorice. Tu štetu mora platiti onaj koji je nanio i moramo iz ovog svi zajedno izvući određene pouke. Vjerujem da se ovakve scene više neće dešavati. Zahvaljujem i izvinjavam se na prekoračenju.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam. Sa ovim smo završili pitanje i odgovor od ministra za ljudska i manjinska prava. Zahvaljujem se ministru Numanoviću.

Sada prelazimo na pitanja koja su postavljena ministru kulture, gospodinu Goranoviću, koji je došao sa svojim saradnikom Željkom Rutovićem, kojeg takođe pozdravljam i zamolio bih kolegu Stanišića da uzme riječ.

Izvolite.

OBRAD STANIŠIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče, koleginice i kolege, poštovani ministre Goranoviću, poštovani gospodine Rutoviću,

U skladu sa Poslovníkom naše Skupštine ja vam postavljám sljedeće poslaničko pitanje:

Da li će Ministarstvo kulture, obzirom da ne vrši nadzor nad radom medija, zatražiti od regulatora za oblast elektronskih medija, analizu koja će sadržati ocjenu da li su i koji elektronski mediji u Crnoj Gori u vrijeme održavanja protesta prekršili profesionalne, medijske standarde, propisane Zakonom o elektronskim medijima? Ukoliko je utvrđeno od strane regulatora da je bilo emitovanja programskih i reklamnih sadržaja od strane pojedinih medija koji predstavljaju ugrožavanje ustavnog poretka i nacionalne bezbjednosti, kao i podsticanja na mržnju, koje je mjere preduzelo u cilju sankcionisanja nedozvoljenog emitovanja ovakvih sadržaja. Razlog zbog kojeg sam podnio ovo pitanje je sljedeće.

Imajući u vidu da je crnogorsko-medijsko zakonodavstvo usklađeno sa evropskim standardima, te da Ministarstvo kulture ne vrši nadzor nad radom elektronskih medija, mislim da treba tražiti od regulatora informaciju na naznačenu temu. Sve ovo iz razloga, što su pojedini elektronski mediji, po

mišljenju dijela domaće i međunarodne javnosti, i te kako doprinijeli da se protesti u organizaciji Demokratskog fronta koji su počeli od 27.septembra brutalnim nasiljem završe 24.oktobra o.g. Mnogo bi vremena trebalo da se nabroje primjeri neprofesionalnog i krajnje pristrasnog po meni izvještavanja pojedinih elektronskih medija u Crnoj Gori, a povodom navedenih protesta. Tako da se ima utisak da su pojedini mediji u određenim fazama bili prescentri organizatora protesta. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala gospodine Stanišiću.

Ministre Goranoviću. Izvolite.

PAVLE GORANOVIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče, poštovani poslanici, uvaženi gospodine Stanišiću,

Kao što ste istakli u vašem pitanju, Ministarstvo kulture ne vrši nadzor nad radom medija, jer je njegova uloga isključivo normativnog karaktera i odnosi se na usaglašavanje nacionalnog medijskog, sa evropskim pravom utemeljenom na principima slobode izražavanja nezavisnosti medija i drugim temeljnim principima medijske oblasti. Nadzorna uloga u oblasti elektronskih medija u nadležnosti je politički, institucionalno i finansijski nezavisnog regulatora u čijim upravljačkim organima nema predstavnika izvršne vlasti. U okvirima svojih nadležnosti nezavisni regulator vrši nadzor u pogledu poštovanja i dosljedne primjene zakonom utemeljenih profesionalnih medijskih standarda. U tom kontekstu, a shodno zakonu, Savjet nezavisnog regulatora donio je i podzakonske akte o programskim standardima i oglašavanju u elektronskim medijima. S toga i ovu priliku koristimo da

istaknemo da su stvoreni, kao što ste i sami naveli, svi neophodni uslovi od strane regulatora praćenja i dosljedne primjene medijskih standarda. Važnim za institucionalne i medijskim normativnim aspektima naglašavamo da Crna Gora nema spornih pitanja iz okvira ove oblasti što potvrđuje i ocjena iz izvještaja o napretku Crne Gore za 2014.godinu gdje se ističe da je i u ovoj oblasti citiram, postignut dobar nivo pravne usklađenosti. Vjerujem, da ambijent koji predstavlja garanciju za ostvarivanje sloboda izražavanja, slobodan i nesmetan rad medija ne može biti i prostor za zloupotrebu, neprofesionalnu, neobjektivnu i pristrasnu ulogu medija. Cijeneći sadržaj i karakter vašeg pitanja te dodatno imajući u vidu činjenicu da se mediji u kontekstu protestnih dešavanja ne mogu posmatrati kao izolovani dio društvene stvarnosti želimo da ukažemo i na sljedeće. U kontekstu vašeg poslaničkog pitanja tj. u odnosu prema programskim i reklamnim sadržajima u medijima, a iz ugla resora, koji je kako je već rečeno normirao visoke normativne garancije slobode medija izražavamo zabrinutost činjenicom da je registrovan primjer reklamno-propagandne zloupotrebe medija, sa ciljem podsticanja na nasilje i van institucionalno rješavanje političkih pitanja, što u konačnom znači ugrožavanje ustavnog poretka Crne Gore.

Konstatujemo da je kontekst plasiranih oglasnih sadržaja samo drugo lice podrške van institucionalnog djelovanja u cilju destabilizacije legitimno izabranih institucija sistema Crne Gore. Ministarstvo kulture osuđuje svaki vid neprofesionalnog, neobjektivnog i na odsustvu etičkih principa zasnovanog izvještavanja, koji je u formi jednog oglasnog sadržaja poprimilo i oblik neprimjerenog i po javnost uzbunjujućeg sadržaja zbog kojeg jedan broj građana i kontaktirao naše Ministarstvo očekujući reakciju od strane zakonom nadležnih institucija. Djelovanje u interesu javnosti podrazumijeva da javnost od strane nadležnog organa bude blagovremeno obaviješteno na

otvoren i jasan način putem raspoloživih medijskih platformi o preduzetim zakonskim procedurama. Povodom konkretnog slučaja, kao eventualno i oko drugih medijskih sadržaja koji su bili problematični. Cijeneći ukupnu nezavisnost Agencije za elektronske medije, dosljedno insistiramo na odgovoru regulatora u interesu javnosti i građana o konkretno preduzetim radnjama, za utvrđivanje odgovornosti u ovom slučaju i svim drugim slučajevima kršenja medijskih zakona. U decentralizovanom medijskom sistemu, kakav je naš, upravo djelovanje nezavisnog regulatora i od ključnog značaja za očuvanje i dosljednu primjenu profesionalnih medijskih standarda. Regulator je dužan da prepozna i procesuirá svaki oblik kršenja zakona, a posebno onaj koji svojim karakterom i ciljem predstavlja, kako ste i sami istakli u pitanju, ugrožavanje ustavnog poretka i nacionalne bezbjednosti ili poziv na mržnju. Uloga regulatora posebno dobija na težini i značaju u konfliktnim društvenim situacijama kada se do naglašenog izražaja ispoljava uloga i moć medija. Cijenimo da je posebno u takvim situacijama od ključnog značaja po interes javnosti da svi nezakoniti medijski sadržaji dobiju adekvatan odgovor u propisanoj zakonskoj sankciji, opredijeljeni ka demokratskim vrijednostima i evropskim standardima, medijske oblasti, ukazujemo na značaj djelovanja regulatora, čiji institucionalni kapacitet u ovom i sličnim situacijama mora biti usmjeren na blagovremeno reagovanje i dosljednu primjenu zakona, kako bi se obezbijedila primjena profesionalnih medijskih standarda, a samim tim i prava građana na informisanje. S toga smo na osnovu vaše inicijative no upravo cijeneći važnost pitanja na interes javnosti zatražili odgovor od regulatora koji je dostavljen u prilogu.

Na kraju, želio bih da saopštím da je tokom nedavnih protesta, da smo bili svjedoci napada na novinare i pojedine medijske kuće uništavanje državne i privatne imovine. Pri čemu se kao što znate, oštećene prostorije u

kojima je smješten upravo Direktorat za medije. Zbog svega toga ističem da posebni događaji obavezuju i opominju i medijsku scenu i državne organe i sve druge aktere da ulože dodatne napore, kako bi zaštitili temelje demokratskog društva na kojima Crna Gora počiva. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru Goranoviću.

Dakle, upravo prije 15 sekundi imamo prekid prenosa naše skupštine. Ja predlažem da nastavimo u 15 i 50, kada će Javni servis nastaviti sa prenosom našeg zasijedanja. Mislim da je ovo tema od opšteg interesa za javnost, nema medija, ja mislim da je interes svih nas, ne samo onih koji postavljaju pitanje i ministra koji odgovara, nego ukupne javnosti, da osvijetlimo ulogu medija u aktuelnim političkim dešavanjima u Crnoj Gori.

Nastavljamo u 15 i 50 sa komentarom kolege Stanišića, pitanjem kolegice Tanasijević za ministra kulture i još dva pitanja za ministra saobraćaja. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Koleginice i kolege nastavljamo sa radom.

Kolega Stanišić je imao komentar na odgovor ministra Goranovića.

Izvolite kolega Stanišiću.

OBRAD STANIŠIĆ:

Hvala ministru Goranoviću na odgovoru, ja sam i u poslaničkom pitanju naveo Vašu poziciju u odnosu na kontrolu ili kažem sad bez kontrole nad elektronskim medijima i zahvalan sam Vam što ste zatražili informaciju od Agencije za elektronske medije, ta informacija je došla, Vi ste je meni

prosljedili i pažljivo sam je pročitao. Čitajući je, praktično sam stekao utisak da ovih demonstracija nije ni bilo niti je bilo nekih medijskih spektakularnih izvještavanja bez u jednom slučaju. I ne želim da komentarišem nezavisnog regulatora, želim samo da prokomentarišem jedan dio, ovako iz ove informacije koji bi mogao edukativno da djeluje na poslanike pošto imam utisak da ovaj koji je pisao ovu informaciju misli da su poslanici nedovoljno edukovani i nedovoljno upućeni u posao koji trebaju da radi, pa ću pročitati s namjerom da odgovorim normalno na ovu konstataciju.

S druge strane smatramo da generalne ocjene, da su elektronski mediji doprinijeli da se protesti završe brutalnim nasiljem kao što sam ja i naveo u svom obrazloženju, te da postoje nebrojeni primjeri neprofesionalnog i krajnje pristrasnog izvještavanja pojedinih elektronskih medija, ne mogu biti osnov za pokretanje bilo kakvog postupka za utvrđivanje prekršajne i neke druge odgovornosti, to posebno naglašavam.

Članovima parlamenta kao najvišeg organa zakonodavne vlasti mora biti poznato da je po zakonima koje su sami usvojili za pokretanje odgovornosti prema bilo kome, a posebno prema medijima, neophodno jasno i direktno navesti na koji se mediji odnosi pritužba, na koji programski sadržaj, na vrijeme njegovog emitovanja i ukazati koje su to po mišljenju podnosioca pravne norme, profesionalni standardi prekršeni, jer ne dovodeći u pitanje individualna mišljenja u uređivačkoj politici pojedinih medija u svakom slučaju se mora voditi računa o njihovom pravu na slobodu izražavanja i uređivačku slobodu jasno garantovanu nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim standardima. Potpuno se slažem i ja ću sada u skladu sa ovim što gospoda iz Agencije traže postaviti jedno pitanje i navesti jedan primjer.

Po svim onim standardima koje oni traže navešću primjer da je na portalu Vijesti znači navodi se tačan naziv elektronskog medija, povodom gostovanja potpredsjednika Vlade Markovića u jednom drugom elektronskom mediju, komentar u tom portalu pod korisničkim imenom "mopster" objavljen pošto se traži tačan datum i vrijeme, 20. oktobra u 03,21 minut, a taj komentar ovako glasi:

"Nema bez krvi ništa, sve ostalo je igra mačke i miša".

Gospodine ministre ne obraćam se sad Vama, nego se obraćam regulatoru i njemu kažem da ja ne određujem po kojem to zakonu je prekršena i na osnovu čega. Ja mislim da ovo dovoljno govori i mislim da su regulatori i ove agencije dobro plaćeni da sprovode i implementiraju zakon koji smo mi ovdje usvojili, a vjerujem da sličnijeg primjera od ovoga nema. Sa ovim je upoznat i specijalni državni tužilac, od moje strane na Odboru za bezbjednost. Ja mislim da primjera drugih ne treba navoditi.

Kolega Duković je naveo jedan primjer, jedan takođe elektronski medij portal IN for S odnosno IN 4 S objavio jedan snimak još iz 1999.godine, kada su bila ratna dešavanja na Kosovu, i to poslije završenog protesta. Šta to znači? To je podstrekavanje. Još nešto hoću da kažem. Stojim iza svega onoga što sam rekao i pojedini elektronski mediji su počeli realno i objektivno da izvještavaju pošto se desilo nasilje pred parlamentom. Tada su vidjeli šta je bilo i vjerujem da više nijesu ni mogli da pričaju bez ono što su građani ove države i šire međunarodne zajednice vidjeli i prema tome ja upućujem jednu sugestiju elektronskim medijima da svak radi svoj posao u skladu sa zakonom.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Sada bih zamolio koleginicu Branku Tanasijević da postavi svoje pitanje ministru kulture. Izvolite.

BRANKA TANASIJEVIĆ:

Poštovani gospodine Rutoviću, kolegнице i kolege poslanici odnosno kolege poslanici, poštovani građani,

U skladu sa Poslovníkom Skupštine Crne Gore, ministru kulture gospodinu Pavlu Goranoviću, postavila sam sljedeće poslaničko pitanje:

Da li ste u komunikaciji sa medijskim Savjetom za samoregulaciju, poštujući njihovu institucionalnu nezavisnost i cijeneći otvorenost rada i interes javnosti, pribavili mišljenje da li je dio štampanih medija u Crnoj Gori i medija iz okruženja koji se distribuiraju u Crnoj Gori kršio profesionalne i etičke principe i standarde kroz senzacionalističko i na odsustvo činjenica zasnovano izvještavanje za vrijeme organizacije i održavanja protesta. U kontekstu navedenog interesuje me da li su utvrđena određena kršenja evropskih medijskih standarda i principa slobode izražavanja i odgovornosti pojedinih medija prema javnosti.

Obrazloženje: Pravo na slobodno informisanje jedno je od temeljnih ljudskih prava na kojima počivaju savremene demokratije, a istinita i provjerena informacija jedan je od osnovnih ciljeva i novinarstva i medija. Zato je za novinare od presudnog značaj da bude na strani istine jer ona obezbjeđuje ličnu i profesionalnu satisfakciju, a isto važi i za predmet njegovog izvještavanja. Međutim, protesti koji su se desili u Crnoj Gori opominju da pojedini novinari i mediji nijesu na pravi način odgovorili zahtjevima struke tako što su narušili temeljne postulate novinarske profesije pokazujući tendencioznost i često prelazeći granicu istinitog izvještavanja. Novinar je ubjedljiv, ako kao objektivni analitičar do stavova dolazi

dokazivanjem, a kada se odrekne neutralnosti, nepristrasnost i objektivnosti on se na taj način odriče struke u korist ideologije i profesionalnog izvještavanja i svoj posao radi u korist štete svojih neistomišljenika odnosno profesionalno izvještavanje prestaje onog momenta kada se novinari ili mediji opredijele da imaju svoje junake i svoje žrtve.

Medijske slobode obezbjeđuju status, poštovanje, slobodu i dostojanstvo ove profesije, ali samo za one novinare koji nemaju izazov da te slobode zloupotrebjavaju. Zato je važno da medijska samoregulatorna tijela, kao nezavisne strukovne organizacije, koje najbolje poznaju medijski prostor Crne Gore daju ocjenu primjene profesionalnih i etičkih standarda u izvještavanju sa aktuelnih političkih dešavanja. To je njihovo neprikosnoveno pravo i obaveza u skladu sa održivom evropskom praksom, kao što je i neprikosnoveno pravo građana da imaju pouzdane informacije o svim događajima u Crnoj Gori. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam. Ministre Goranoviću. Izvolite.

PAVLE GORANOVIĆ:

Uvaženi poslanici, gospođo Tanasijević,

Prije svega zahvaljujem se što ste postavili ovo veoma važno pitanje. Nije na odmet da se podsjetimo, kao što je bilo u prethodnom pitanje koje je postavio poslanik Stanišić da se proces usaglašavanja medijskog zakonodavstva sa evropskim pravnim okvirom započelih još 2002.godine i da je rezultirao decentralizacijom medijskog sistema odnosno izmještanjem nadzorne uloge sa države na politički i institucionalni finansijski nezavisnog

regulatora kada su u pitanju elektronski mediji i na profesionalna i nezavisna medijska samoregulatorna tijela kada su u pitanju štampani mediji.

Uporedo sa decentralizacijom medijskog sistema i usklađivanjem sa evropskim pravom, a u skladu sa progresivnim komparativnim praksama dosljedno smo promovisali standarde i načela da takozvanu meku regulaciju, dekriminalizaciju klevete slobodu i rad medija, a u cilju unapređenja i jačanja profesionalnosti i objektivnosti i odgovornosti prema javnosti moraju pratiti i jaki samoregulatorni mehanizmi, poštovanja profesionalnih i etičkih standarda koji će se definisati i kao takvi pratiti i primjenjivati autonomno od strane medijske zajednice.

Na važnost samoregulacije ukazala je i Evropska komisija u ranijim, ali i u poslednjem Izvještaju o napretku Crne Gore za 2014.godinu kroz ocjenu , citiram, da "nedostatak profesionalnih i etičkih standarda među predstavnicima medija i dalje je razlog za zabrinutost".

Želim ovom prilikom istaći da je u cilju jačanje institucionalne održivosti samoregulatornih tijela, a na osnovu prethodne komunikacije sa Evropskom komisijom Vlada Crne Gore uspješno realizovala trogodišnju transparentnu i nezavisnu finansijsku podršku koja je imala za cilj stvaranje osnovnih uslova za njihov rad.

Imajući u vidu navedeno, značaj vašeg poslaničkog pitanja za interes javnosti, kao i činjenicu da je dio štampanih medija lažnim tendencioznim i senzacionalističim pristupom izvještavanja sa protesta u Podgorici uzbuđivao javnost, podstrekavajući na nasilje i ugrožavanje ustavnog poretka i nacionalne bezbjednosti zatražili smo od medijskog Savjeta za samoregulaciju odgovor koji ćemo ovom prilikom prenijeti vama i crnogorskoj javnosti.

U odgovoru se navodi da , citiram : "medijski Savjet za samoregulaciju redovno prati izvještavanja o nedavno završenim protestima u Podgorici". Tim povodom, kako je dalje navedeno, medijski Savjet za samoregulaciju je objavio saopštenje za javnost u kome su osudili neprofesionalno ponašanje pojedinih medija. Situacija sa poštovanjem etičkih i profesionalnih standarda u crnogorskim medijima već dugo vremena nije na zadovoljavajućem nivou. To se stanje samo pogoršalo tokom izvještavanja o protestima a kulminiralo između 17. i 25.oktobra.

Javnost očekuje od medija odgovorno izvještavanje u svim situacijama, a posebno to je izraženo kada postoje određeni krizni trenuci u državi i u društvu. Ako u takvim periodima izostane profesionalnost medija a na scenu stupi manipulativno, selektivno i neobjektivno iznošenje činjenca, može doći do vrlo opasnih situacija, pa čak i do ugrožavanja tuđih života. Zbog svega toga je zloupotreba profesije i manipulisanje javnošću od strane pojedinih domaćih i nekoliko medija iz Srbije u protekloj nedelji bilo vrlo rizično, generalno pojedini mediji su se u protekloj sedmici više bavili propagandom, nego informisanjem građana što ne bi trebalo da bude uloga medija i što nije u skladu sa kodeksom novinara Crne Gore. Medijski savjet za samoregulaciju nema drugog mehanizma osim javnog ukazivanja na nepoštovanje profesionalnih standarda u medijima navodi se na kraju informacije medijskog Savjeta za samoregulaciju. Ja bih dodao da smo svi dužni da radimo u duhu medijskih zakona koje smo usvojili, a koji su, da opet ponovim usklađeni sa najvišim evropskim standardima, a ovakve situacije predstavljaju zaista i poseban test onih koji kreiraju javno mnjenje.

Na kraju bez obzira i na sistemsku poziciju i na nadležnosti svi su jednako odgovorni da ne dozvole ugrožavanje identiteta države i da brane i

afirmišu ono što su tekovine opredjeljenja Crne Gore, a to je dalje jačanje institucija sistema i demokratije uopšte. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru. Želite li komentar? Izvolite.

BRANKA TANASIJEVIĆ:

Poštovani ministre,

Zahvaljujem se na odgovoru pogotovo iz razloga jer vaš odgovor sadrži osudu neistinitog izvještavanja u vezi sa protestima. Ja inače smatram da bez obzira što smo danas mnogo razgovarali o medijima da je to jako važno za javnost Crne Gore, jer se za medije može reći da su sugestivni agens koji ima fascinantnu moć uticaja u oblikovanju i profilisanju javnog mnjenja. To je razlog što novinari imaju izuzetno značajnu društvenu ulogu koja je prepoznata u gotovo svim standardima o zaštiti ljudskih prava.

Kada se analizira ukupna medijska scena u Crnoj Gori može se reći da najveći broj novinara poštuje profesionalna načela, ne zloupotrebljava medijske slobode i posvećeno i u skladu sa pravilima struke radi svoj posao pridržavajući se principa da je istina suština novinarstva. To su oni novinari koji se neće odreći profesionalnih stavova i ubjeđenja zato što su dekriminalizacijom klevete, koju se pomenuli, dobili slobodu da bez većih posledica mogu iznositi stavove i o ljudima i o događajima.

Međutim, kada izvještavaju o aktuelnim događajima svi mediji i medijski poslenici se ne ponašaju na profesionalan način što potvrđuje i vaš odgovor na moje poslaničko pitanje. Jedna od takvih situacija je vrijeme organizacije i održavanja, a naročito vrijeme poslije protesta koji je pratilo neobjektivno senzacionalističko i pristrasno izvještavanje jednog broja novinara što je kao

posledicu imalo podizanje tenzija, uzbunjivanje i zbunjivanje javnosti u Crnoj Gori. Jedan od načina da se reaguje na neistinitu informaciju je demanti. Međutim, u kulturnom modelu kakav je crnogorski još uvijek važi pravilo da jednom plasirana neistina može imati dalekosežne posledice, jer demanti često nije dovoljan da rehabilituje onoga ko je označen kao krivac pred građanima. U tome je velika opasnost od neistinite informacije i kažem, iz tog razloga mi je jako važno da smo danas otvorili jednu ovakvu temu.

Zato je bitno da iako Ministarstvo kulture ne vrši nadzor nad radom štampanih medija da ste u komunikaciji sa medijskim Savjetom za samoregulaciju poštujući njihovu institucionalnu nezavisnost pribavili podatke o ponašanju pojedinih štampanih medija u vezi sa protestima koji nijesu poštovali pravila objektivnog izvještavanja, a koja su definisana važećim Zakonom o medijima. Takva informacija ima veću težinu od demantija a ona je od suštinskog značaja za javnost Crne Gore jer građani imaju pravo da znaju ne samo istinu o dešavanjima, oni imaju pravo da znaju istinu i o tome ko se u izvještavanju služio neistinom.

Medijski savjet za samoregulaciju, kako se ističe u vašem odgovoru, u obavještavanju za javnost osudio je neprofesionalno ponašanje pojedinih medija redovno prateći izvještavanja o protestima da bi pravovremenom informacijom zaštitio građane od neetičkog izvještavanja. Da bi se prema mišljenju medijskog Savjeta za samoregulaciju, ali i prema mišljenju svakog odgovornog građanina prevazišlo manipulativno, selektivno i neobjektivno iznošenje činjenica koje građane može dovesti u opasnost, neophodno je da se svi medijski poslanici i svi mediji pridržavaju kodeksa novinara u kojem se u smjernici za tačnost naglašava, citiram:" pravo javnosti da zna, ne može biti opravdanje za senzacionalističko izvještavanje. S toga novinari ne smiju iskrivljivati informacije pretjerivanjem, neadekvatnim naglašavanjem jednog

aspekta priče ili jednostranim izvještavanjem. Novinari moraju izbjegavati naslove i reklamne slogane koji bi mogli navesti na pogrešan zaključak o suštini događaja ili pojave. Činjenice ne smiju biti iskrivljene tako što će biti stavljene van konteksta u kome su se desile". Mislim da je u ovom izvještaju odnosno u etičkom kodeksu kompletna suština odgovora na vaše pitanje i mojeg razloga, razloga zbog kojeg sam postavila ovakvo pitanje Ministarstvu kulture.

Na kraju samo bih željela da kažem jednu rečenicu. Poštovanje kodeksa novinara je najprihvatljiviji način da se sačuva lični i profesionalni ugled novinara i najbolji je put za pevažilaženje problema kršenja ljudskih prava i sloboda o kojima je danas mnogo bilo riječi od strane pojedinih medija i medijskih poslenika. Hvala lijepa.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Nema više pitanja za Ministarstvo kulture i ministra Goranovića. Zahvaljujem se ministru i gospodinu Rutoviću na učešću.

Sada bi prešli na pitanja za ministra saobraćaja, za gospodina Brajovića, koga pozdravljam. Zamolio bih kolegu Popovića da postavi prvo pitanje za ministra saobraćaja.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani ministre Brajoviću,

Prvo, ne znam koliko će neka životna tema više biti ikome interesantna, nas su o jadu zabavili protesti i pitanje hoće li Crna Gora pokleknuti. Neće pokleknuti, to sam rekao svim prijateljima, evo zovu me sa svih kontinenata.

Crna Gora neće pokleknuti i mi ćemo se konačno morati vratiti socijalno ekonomskim pitanjima, kulturi, zdravstvu, prosvjeti, nauci, sportu, saobraćaju, pomorstvu.

Poslaničko pitanje Liberalne partije glasi:

Zašto je crnogorskim pomorcima ograničeno napredovanje zbog naših državnih administrativnih prepreka a odnosi se na pomorce koji plove u zvanjima prvog oficira palube i stroja, a njihovi poslodavci ih žele unaprijediti u zapovjednike broda odnosno upravitelje stroja?

Obrazložene:

Veliki broj crnogorskih pomoraca koji plove u zvanjima prvog oficira palube i prvog oficira stroja a njihovi poslodavci ih žele unaprijediti u zapovjednike broda odnosno upravitelje stroja suočen je sa problemom da zbog administrativnih barijera u našoj državnoj upravi trenutno ne mogu završiti obuku i sertifikovati se za najviše zvanje u pomorstvu. Prije oko godinu, Ministarstvo pomorstva i saobraćaja uprkos žestokom protivljenju takozvanog univerzitetskog lobija pod pritiskom strukovnih udruženja napokon prihvatilo svjetsku praksu da se do najviših profesionalnih zvanja - zapovjednika i upravitelja može doći i bez završenog fakulteta za pomorstvo, kroz sistem obuke poimomodel kursevima, 7.01 i 7.02. Tada važeći, ali i novi u međuvremenu donešeni Pravilnik o zvanjima i ovlašćenjima o osposobljenosti pomoraca dozvoljava mogućnost da do zvanja kapetana u upravitelja dođu i oni koji su završili srednju pomorsku školu, imaju adekvatnu navigaciju i prošli su kroz adekvatnu imo verifikovanu obuku u za to ovlašćenim institucijama.

Ono što kao mogućnost imaju na papiru naši pomorci međutim trenutno ne mogu sprovesti u praksi, jer država još nije sertifikovala ni jedan od postojećih pomorskih trening centara ili visokoškolskih ustanova u Kotoru,

Herceg Novom, Tivtu i Baru, da sprovodi ove obuke. Niko u Crnoj Gori još nije dobio odobrenje da izvodi kurseve 7.01 i 7.02. Trening centar ili ona institucija koja želi da obavlja ove obuke mora da prođe kontrolu priznate organizacije Biro Veritas koja postupa po priznatim evropskim pomorskim standardima. S obzirom na to da je riječ o treningu koji je bio predmet EMSA kontrole i da njegova pravilna primjena predstavlja otklanjanje dobrog dijela nedostataka, odobrenje će dobiti samo ona institucija koja u potpunosti ispuni zahtjev, rečeno je ranije u Ministarstvu pomorstva i saobraćaja. Neodgovarajući konkretno na pitanje kad će početi obuke za koje ima nekoliko stotina zainteresovanih pomoraca. Kasnije ću nastaviti. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Ministre Brajoviću, izvolite.

IVAN BRAJOVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, poslaniče Popoviću,

Slažem se sa ovim vašim konstatacijama na početku i dobro je da se vraćamo nekim životnim pitanjima kad komuniciramo u skupštini. Odmah po primanju vašeg pisma tražio sam da mi se pripremi odgovor iz sektora pomorstva i taj odgovor je u suštini sledeći.

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je 10.septembra 2015. donijelo Pravilnik o vrstama zvanja i ovlašćenja, uslovima za sticanje zvanja i izdavanje ovlašćenja za članove posade broda kojim je u članu 10, stav 1 i članu 20, stav 1 pored redovnog školovanja na visokostručnim obrazovnim institucijama dala mogućnost sticanja zvanja zapovjednika broda i upravitelja

stroja putem obuke po programu datom u prilogu A tog Pravilnika. Moram da vam kažem, tačno prethodnila je tome duga rasprava, različiti interesi su bili u pitanju, mislim da smo donijeli pravu odluku.

Takođe, u članu 110 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe jasno je rečeno da obuku za sticanje zvanja i ovlašćenja o posebnoj osposobljenosti članova posade brodova u skladu sa Međunarodnom konvencijom o standardima za obuku, izdavanje uvjerenja i vršenje brodske straže pomoraca takozvana STSV konvencija, može da vrši pomorska školska ustanova ili pravno lice koje je upisano u centralni registar privrednih subjekata za obuku pomoraca, u daljem tekstu Centra za obuku, na osnovu odobrenja za obuku pomoraca koje izdaje ministarstvo. Na osnovu navedenog stupanjem na snagu pomenutog Pravilnika data je mogućnost vršenja obuke svim zainteresovanim pomorskim školskim ustanovama i centrima za obuku pomoraca gdje će napokon nakon uspješnog obavljanja obuke isti biti prepoznati od strane lučkih kapetanija i steći pravo za najviša zvanja u pomorstvu, što znači da nema nikakvih administrativnih prepreka više. Razlog mogućeg zastoja u ovom procesu je najvjerojatnije ispunjavanje zahtjeva priloga c pomenutog pravilnika gdje je jasno navedeno da pomorske školske ustanove i centri za obuku pomoraca koji izraze želju da vrše navedene obuke moraju u pogledu opreme planova i kadra ispunjavati odredbe međunarodne pomorske organizacije modela kursa 7 tačka 017 tačka 02 kojeg ste i vi pomenuli, koji prozilazi iz Međunarodne konvencije o standardima za obuku, izdavanje uvjerenja i vršenju brodske straže pomoraca.

S obzirom da smo u dva navrata dobili loše ocjene od strane Evropske agencije za pomorsku sigurnost EMSA u pogledu ispunjavanja zahtjeva ... konvencije, druga je bila u martu 2015. godine. Ministarstvo pomorstva i

saobraćaja je odlučilo da primijeni evropsku praksu dodjele odobrenja za vršenje obuke, te su u vršenju kontrole dosadašnje komisije zamijenjene priznatim organizacijama prepoznatim i od strane Evropske komisije. Ovakav način djelovanja je prepoznat kao adekvatan i od strane EMSA i Evropske komisije, gdje smo u pismu koje nam je upućeno prošle nedjelje ohrabreni da nastavimo u tom smjeru i da ćemo odmah nakon otklanjanja nedostataka biti prepoznati od strane zemalja EU. Vi ste pomenuli Veritas, mislim da je naš napor da na takav način radimo priznavanje ovih i škola i centara koji će vršiti obuku na najbolji mogući način. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Kolega Popoviću, izvolite vaš komentar.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Dobro gospodine ministre, svakako mi moramo pomoću pomorcima u Crnoj Gori ima oko sedam - osam hiljada pomoraca. Dakle to je najteži mogući leb što kažu hljeb sa sedam kora ili kruh sa sedam kora, a crnogorski pomorci. Ja ne znam, da mi imamo čuveniju profesiju od naših pomoraca poznati smo širom svijeta, uvijek je to bilo crnogorski, hrvatski pomorci, to traje ta tradicija već stotinama godina. Ono što nijesam rekao u obrazloženju, a nijeste se dotakli u vašem odgovoru. Dakle, što se dešava sa ovim ipak, sa ovom ipak administrativnom barijerom koja će se, vjerujem, brzo i riješiti. Na ovaj način brojnim pomorcima sopstvena država vezuje ruke jer ne mogu doći do breveta koji su im potrebni da prihvate pozicije zapovjednika ili upravitelja koji nude njihovi poslodavci. Stoga im karijera stagnira ne mogu doći na bolje plaćene pozicije, država trpi štetu zato što trening centri ne

mogu držati i naplaćivati obuku po imo model kursevima. Te što im njihova uvećana primanja ne donose i ne troše se u našoj državi. Odlučeno je da se, dakle Ministarstvo pomorstva je odlučilo da posao povjeri nekoj od međunarodno priznatih klasifikacionih organizacija, ali koliko sam i vas shvatio nema naznaka za sada ni kad će te aktivnosti početi i kad će se završiti. Znam da je bio ponuđen, čini mi se, taj sporazum i čuvenom Lojd registru, ali koliko ja znam da su oni to odbili u to već i nijesam siguran, to je više priča i moje nagađanje. U svakom slučaju, apelujem na vas da se ovo do kraja dovede. Ponavljam naši pomorci to zaslužuju nažalost od tih sedam osam hiljada veoma mali broj je na našim brodovima, brodovima crnogorske plovidbe, barske plovidbe, ali vjerujemo da će se i taj broj brodova, nekad smo ih imali, završavam, nekad smo ih imali "Jugooceanija", Prekookeanska plovidba su imali preko 70 prekookeanskih brodova. Sad ih koliko znam imamo ukupno četiri, vjerujem da ćemo za koju godinu doći bar do dvocifrene cifre. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Za danas imamo još jedno pitanje za ministra saobraćaja.

OBRAD STANIŠIĆ:

Hvala gospodine potpredsjedniče.

Ja ću u skladu sa Poslovníkom postaviti poslaničko pitanje uvaženom gospodinu Ivanu Brajoviću, ministru.

Kada Ministarstvo saobraćaja ima u planu da sanira klizište na regionalnom putu Mojkovac - Đurđevića Tara u mjestu Dobrilovina ili preciznije rečeno u mjestu Donja Dobriovina?

Odustaću od obrazloženja ministre obzirom da je u međuvremenu između postavljanja mog poslaničkog pitanja vama i vašeg odgovora na moje pitanje se prišlo sanaciji ovog klizišta na ovom dijelu regionalnog puta i ja vjerujem da će se taj problem brzo riješiti i uostalom kao što su se svi infrastrukturni problemi do sada, gospodine ministre, rješavali od kada ste na čelu Ministarstva saobraćaja i pomorstva i uvjeren sam da će sanacijom ovog klizišta na ovom veoma važnom regionalnom putu u našoj državi se doprinijeti boljem životu i boljoj saobraćajnoj komunikaciji, za nekoliko opština, veliki broj naselja i veliki broj sela u Podtarju.

Znači, mjesta koja gravitiraju prema ovom regionalnom putu i da će ovaj regionalni put koji je malo, rekao bih, tranzitno zapostavljen izgradnjom puta Žabljak - Risan, da će se izgradnjom auto-puta ovaj regionalni put i te kako početi valorizovati i da će njegov značaj doći do punog izražaja.

Hvala i odustajem od komentara obzirom na ovo što sam tražio da sam već dobio.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Pa evo ovo je jedan krug poslaničkih pitanja koji pokazuje svoju opravdanost, svoj puni smisao i ovo je jako dobar primjer kada prije pisanog odgovora, dobijemo praktično već realizaciju očekivanja građana koje prenosi u ovom slučaju kolega Stanišić ideju i životnu potrebu građana koje je on u suštini predstavljao u ovom domu.

Izvolite gospodine Brajoviću.

IVAN BRAJOVIĆ:

Poštovani gospodine Stanišiću, ovaj početak je izazvao poslaničko pitanje nego je to jedan osmišljen napor i svakodnevni rad i Ministarstva saobraćaja i pomorstva i Direkcije za saobraćaj. Jer, smo u proteklom periodu i te kako bili angažovani na kvalitetnoj primjeni planske projektne dokumentacije, kao i obezbjeđivanje i planiranje neophodnih finansijskih sredstava koja su racionalno i pravovremeno ulagana u održavanju zaštite i rekonstrukciju i izgradnju državnih puteva. Što je rezultiralo čini mi se da je to objektivna ocjena, boljim stanjem vanredne mreže u odnosu na prethodni period. Cilj godišnjih planova redovnog investicionog održavanja, rekonstrukciji izgradnje, državnih puteva i da se obezbijedi očuvanje postojeće putne infrastrukture, izgrade novi putni pravci, a planovi su zasnovani na zakonskoj regulativi, tehničkim propisima i velikom broju studija i analiza. U periodu od obnove nezavisnosti Crne Gore, zaključno sa 2014.godinom u održavanje rekonstrukcije i izgradnju državnih puteva, uloženo je od preko 300 miliona eura. Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i Direkcija za saobraćaj su uradili ogroman posao. Rehabilitovali su i modernizovali čitav niz saobraćajnica čime su stvoreni uslovi za brži i bezbjedniji protok ljudi i roba. I mislim da je opšti utisak o stanju infrastrukture znatno popravljen. Realizovano je preko stotinu projekata, izgradnja novih puteva, sanacija mostova i tunela, rehabilitacija asfalta, saniranje kosina, izgradnja saobraćajnih traka za spora vozila, rekonstrukcija raskrsnica, izgradnja zaštitnih galerija, ugradnja opreme za bezbjednost saobraćaja i sve prethodno je uticalo na kvalitetnije, udobnije, ekonomičniji i bezbjedniji saobraćaj.

Kad govorimo o konkretnom problemu na regionalnom putu ER 4 Mojkovac - Đurđevića Tara u mjesu Dobrilovina, odmah po pojavi klizišta stručne službe Direkcije za saobraćaj su izašle na lice mjesta i utvrdili

deformitete na dva mjesta. Dat je nalog da se odmah uradi projekat sanacije za ta dva klizišta. Nakon izrade projekta objavljen je tender za izbor izvođača 4.08.2015.godine, a nakon sprovedene procedure i izvršenog otvaranja i ocjenjivanja pristiglih ponuda izabran je izvođač sa kojim je potpisan ugovor za izvođenje radova na sanaciji klizišta kod Dobrilovine ...10. 2015. godine. Izabrani izvođač će biti uveden u radove odnosno već je uveden u radove. U prvoj sedmici novembra mjeseca i ugovoreni rok do završetka radova je 60 dana.

U isto vrijeme kad se pojavilo klizište u mjestu Dobrilovina, zbog visokog nivoa padavina pojavila su se ozbiljna klizišta na još nekoliko lokacija od kojih je najteža bila na magistralnom putu Cetinje - Budva, na lokalitetu Markovići, koja je uspješno sanirana i u rekordnom roku, praktično nismo ni imali problema tokom turističke sezone i uspostavljen je normalan saobraćaj.

Takođe, na magistralnom putu Rožaje - Špiljani u mjestu Besnik u isto vrijeme se pojavilo klizište za koje je takođe urađen projekat i u toku je raspisivanje tendera za izbor izvođača.

U toku 2015. sanirano je klizište Kruče na magistralnom putu Bar - Ulcinj, a otpočeli radovi na sanaciji dva klizišta na magistralnom putu Kamenari-Herceg Novi - Debeli brijeg, i to u mjestu Baošići i na lokalitetu Debeli brijeg.

Na magistralnom putu Danilovgrad - Nikšić ovih dana će otpočeti sanacija klizišta u mjestu Frutak.

Naravno, kroz odgovor na ovo pitanje uglavnom sam se podsjetio nekih problema o klizištima poput ovog u Dobrilovini i moram da kažem, da vam se zahvalim i na pitanjima i da vam se zahvalim na afirmaciji koju ste pokazali i pohvalama koje ste dali Ministarstvu saobraćaja i pomorstva, tokom vašeg

komentara pitanja, i siguran sam, naravno da je tenderska procedura brža da bi još bilo više realizovanih projekata širom Crne Gore. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama, dijeleći komplimente u odnosu na ono što je ukupna politika razvoja saobraćaja u Crnoj Gori i aktivnost Ministarstva saobraćaja i nadležne direkcije za saobraćaj.

Hvala vam. Ovim smo završili naš današnji rad.

Nastavljamo sutra u 12 časova sa pitanjem za ministra Kavarića.

Hvala vam.

03.11. 2015.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, nastavljamo sa radom Treće posebne sjednice drugog redovnog jesenjeg zasijedanja u 2015. godini.

Došli smo do pitanja koja su namijenjena ministru ekonomije.

Obaviješteni smo da iz objektivnih razloga ministar Vladimir Kavarić ne može biti prisutan na ovom poslaničkom pitanju. U dogovoru sa poslanikom Vukovićem koji je postavio to pitanje, na pitanje će odgovoriti generalni direktor Direktorata za energetiku, gospodin Čanović.

Kolega Vukoviću, izvolite, vaše pitanje.

FILIP VUKOVIĆ:

Hvala.

Pozdravljam gospodina Čanovića, i bez obzira što resorni ministar danas iz opravdanih razloga nije došao, postavio sam dva pitanja resornom ministarstvu.

Prvo pitanje: Koliko iznose ovjerene rezerve uglja u pljevaljskom maočkom basenu i kolika je specifična potrošnja uglja po proizvedenom kilovat satu električne energije u Termoelektrani Pljevlja?

Razlog zašto sam postavio ovo naizgled jednostavno pitanje je što se u zadnje vrijeme od strane protivnika proizvodnje električne energije iz uglja, postavlja pitanje da li u Pljevaljskom basenu ili preciznije Pljevaljskom maočkom basenu ima dovoljno uglja za rad postojećeg bloka i za rad novog bloka koji se planira graditi u Pljevljima.

S obzirom na to da je podatak o rezervama uglja egzaktni i za koji garantuje praktično država, očekujem u vašem odgovoru precizne podatke, i to bi bilo još jedno zvanično obraćanje laičkoj javnosti koja vrlo često više vjeruje napisima u novinama i izjavama nekih navodnih ili kvazistručnjaka iz oblasti energije, energetike ili zaštite životne sredine.

Podsjetiću vas da države kao što je Crna Gora ili ako bi uporedili sa latinoameričkim državama koje su zadnjih godina doživjele taj investicioni bum koji i mi želimo, on se uglavnom zasniva na rudarskom bumu, odnosno na jednoj ubrzanoj ekspanziji rudarstva, tj. eksploataciji mineralnih sirovina. U narednim prilikama ću resornom ministarstvu postavljati pitanja iz te oblasti, znači sve mineralne sirovine, metalne, koje služe za proizvodnju energije.

Razlog, Crna Gora je jako bogata mineralnim sirovinama, ali mi u našem djelovanju prema javnosti to jako brižljivo čuvamo, i to je jedan od razloga što jedan prosječni građanin Crne Gore nije informisan u tom dijelu. Znači, svi su informisani kada je u pitanju turizam, a kada je u pitanju

rudarstvo, na žalost ono se izgubilo iz pojma, odnosno naziva resornog ministarstva.

Evo, znači prvo pitanje ste čuli, imate ga u pisanom obliku - Koliko iznose ovjerene rezerve uglja u Pljevaljsko-maočkom basenu i kolika je specifična potrošnja uglja po proizvedenom kilovat satu električne energije?

Drugo pitanje ću kasnije postaviti.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Izvolite, gospodine Čanoviću.

MIODRAG ČANOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovani gospodine Vukoviću, poštovani poslanici,

Daću vam odgovor na postavljeno poslaničko pitanje. Ovjerene rezerve uglja u Pljevaljsko- maočkom basenu ukupno iznose 182 miliona 290 hiljada i 603 tone. Na osnovu potvrde broj 07-3636/1-89 od 30.01. 1990.godine, izdate od Republičkog sekretarijata za privredu Socijalističke Republike Crne Gore, ovjerene su bilansne rezerve uglja B i C1 kategorije u Maočkom basenu sa stanjem 31.12. 1986. godine u ukupnom iznosu od 109 miliona i 900 hiljada tona. U Pljevaljskom ugljenom basenu ukupne ovjerene rezerve iznose 72 miliona 390 hiljada i 603 tone.

U Pljevaljskom ugljenom basenu stanje ovjerenih rezervi je sljedeće: Potrlica ovjerene rezerve uglja A+B+C1 kategorije, stanje 31.12. 2010. godine iznose 44 miliona 254 hiljade i 144 tone. Rezerve su ovjerene rješenjem Ministarstva ekonomije broj 01-2098/3-2012 od 28. 01. 2013. godine. Grevo, Rabitlje i Komini 3-2012 od 28. 01. 2013. godine. Grevo,

Rabiti i Komini rezerve uglja C1 kategorije, stanje 31.12. 2010. godine iznose 11 miliona 008 596 tona, ovjerene rješenjem Ministarstva ekonomije broj 0702-1708/2 od 24.09. 2012. godine. Istim rješenjem ovjerene su i rezerve A+B+C1 kategorije za revir Kalušići, koje iznose 15 miliona 040 hiljada i 141 tona.

Ljuće - Šumani bilansne rezerve A+B+C1 kategorije, stanje 31.12. 2008. godine iznose dva miliona 080 722 tone, ovjerene rješenjem Ministarstva ekonomije broj 01-1093/4 od 21.10.2009. godine.

Specifična potrošnja uglja po proizvedenom kilovatu električne energije u Termoelektrani Pljevlja u 2014. godini iznosi 1,21 kilogram po kilovat satu. A u prvih devet mjeseci ove godine 1,18 kilograma po kilovata satu. Toliko.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Želite li komentar, kolega Vukoviću? Izvolite. I najavili ste dodatno pitanje, ali dodatno pitanje možete postaviti i dobiti odgovor odmah ili sačekati sljedeću sjednicu.

Izvolite.

FILIP VUKOVIĆ:

Da, daću komentar pošto gospodin Čanović nema pravo da dalje komentariše, poslije komentara ću postaviti odmah pitanje.

Znači, zadovoljan sam odgovorom, s tim što sam očekivao od Vas kao elektroinženjera da komentarišete ovu specifičnu potrošnju, samim tim što Vi vodite tu Direkciju za energetiku resornog ministarstva. Specifična potrošnja u 2014. 1,200 gr. uglja prosječne toplotne vrijednosti 9.211 za kWh. Podsjetiću vas da novi blokovi koji se prave imaju stepen iskorištenja iz uglja toplote mnogo veći nego blok koji mi posjedujemo. Znači, ovaj blok ima

teorijski stepen iskorištenja 32% toplote iz uglja. U njenom radu od nekih 32 - 33 godine, mislim da on nikada nije prešao 30%. Novi blokovi koji imaju to nadiskorištenje imaju stepen korišćenja toplote iz uglja preko 40% -42%. To je ogromna razlika, 30 i 42, ili blokovi snage 600 i više megavata imaju specifičnu potrošnju iste toplotne vrijednosti uglja nešto malo više od 500 gr. Znači, zamislite koliko su tu benefiti, prvo specifična potrošnja cijena koštanja kilovatsata, zatim emisija tog famoznog ugljendioksida, tako da sve su to argumenti koji ukazuju za neophodnu izgradnju novog bloka. Takvi blokovi se svugdje u svijetu zatvaraju, prave se novi blokovi koji se vrlo brzo isplate, s obzirom na to da imaju mnogo manje troškove proizvodnje kilovatsati.

Moje drugo pitanje je bilo: Koliko novca planirate da uložite u marketing za promociju ulaganja u energetiku u Crnoj Gori i ko je nosilac ove važne aktivnosti kod izgradnje bilo kog energetskeg objekta?

Bez ove aktivnosti bojim se da ćemo mnogo problema imati u izgradnji Termoelektrane 2, a i svih ostalih objekata. Na svim tim skupovima gdje se priča o energetici i o zaštiti životne sredine iznose se argumenti-termoelektrana zagađuje vazduh, zemlju, vodu, vjetrogeneratori uništavaju ptice, solarne energije, paneli uništavaju biljke, mrave, hidroelektrane vode, floru, faunu. I kad energetičar postavi pitanje tim stručnjacima, a kako ćete vi da napojite vaš kompjuter koji svakodnevno koristite, kad su svi ovi izvori energije štetni i nepoželjni, odgovor je, pa uključim ga u zid. Znači, ovdje se sve svodi da ne treba Crna Gora da proizvodi električnu energiju, ona će doći negdje bežično, neko će nam je dati, pokloniti, dovesti što je nemoguće.

Šteta što Vi niste predsjednik Skupštine, s obzirom na da ste tako dosljedni i precizni. Zamislite kad bi predsjednik Krivokapić bio kao Vi, naše skupštine bi trajale po dva sata, ne bi trajale danima, i ja preporučujem

kolegama da u narednom mandatu Vas izaberemo za predsjednika ja ću vas predložiti.

Gospodine Čanoviću, znači nadam se da ste shvatili moje drugo pitanje. Neophodno je ulaganje u informisanje javnog mnjenja. Ulaganje u tu oblast će pružiti bolju sliku potencijalnim investitorima i u izgradnji drugog bloka Termoelektrane Pljevlja i u izgradnji svih budućih energetskih objekata koji će se sigurno graditi u ovoj državi ili neće biti države. Energetski zavisna država je jako ugrožena, pogotovo neko kao mi, nemamo nikakve šanse ako ne valorizujemo naše prirodne potencijale za proizvodnju električne energije. Znači, pitanje ste dobili u pisanom obliku, molim Vas da mi odgovorite.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam. Izvinjavam se, samo da razjasnim ovu dilemu.

Dakle, kolega Vukoviću, u onome što ja imamo ovdje kao evidenciju imate samo jedno poslaničko pitanje. Pa nije to moja evidencija, nego evidencija koju sam dobio od službe. Ako Vi smatrate da ste zakinuti onda imate pravo na dva odvojena poslanička pitanja, ali to smo trebali da znamo, s obzirom na to da imamo informaciju da imate samo jedno pitanje.

Dakle, Vi ste evo postavili u formi jednog pitanja dva pitanja. Vi ste poslali. Piše, pod jedan, pod dva, ali nijesu odvojena pitanja, ona se postavljaju odvojeno.

Znači, ima tamo po Poslovniku kako se postavljaju pitanja, ali nije sporno. Pošto je greška samo formalne prirode mi ćemo tretirati kao dva pitanja i daćemo Vam pravo na komentar nakon odgovora gospodina Čanovića. Znači, samo je nesporazum u pitanju.

Izvolite, gospodine Čanoviću.

MIODRAG ČANOVIĆ:

Dobro, ako mogu samo da se nadovežem na ovaj odgovor koji je dao gospodin Vuković. Znači, jedan od razloga što se radi drugi blok je da se obezbijedi stepen korisnosti koji je oko 40% za sve termoenergetske objekte u Evropskoj uniji, a drugi veoma važan razlog je što bi se riješili, Vi znate to sve, ovih dana i u prethodnom periodu smo pričali o tome da se riješi ekološki problem grada Pljevalja gdje treba da se ugradi toplotna stanica koja će ogromne izduvne toplotne gasove iskoristiti za zagrijavanje i za grijanje grada.

Znači, ovaj postojeći blok ima 32% stepena električne korisnosti, a ovaj novi bi trebao da ima oko 39,6%. To znači za isti kilovatsat proizvedene električne enertije trebaće od 30 do 40% manje uglja nego što je sada potrebno, tako da i to je jedna prednost u odnosu na postojeće stanje koje imamo oko rezervi u Pljevljima.

Što se tiče drugog pitanja, budžetom Ministarstva ekonomije nijesu predviđena posebna sredstva za marketing i promociju ulaganja u energetiku Crne Gore. Sve kolege u Ministarstvu, u domenu svog djelovanja i nadležnosti, svakodnevno rade na promociji poslovnog ambijenta i mogućnosti za ulaganje u Crnu Goru. Kroz učešće na poslovnim forumima, investicionim konferencijama i prilikom diplomatskih susreta u zemlji i inostranstvu vrši se promocija energetske projekata. Takođe, investitori zainteresovani za ulaganje u sektor energetike Crne Gore mogu da se informišu o planiranim energetske projektima na internet stranicama Ministarstva ekonomije na kojima se objavljuju strategije i akcioni planovi iz oblasti energetike kao i javni oglasi za javno nadmetanje za izbor investitora za realizaciju energetske projekata. Pored toga, oglasi za javno nadmetanje za izbor investitora za realizaciju krupnih energetske projekata su i u jednom

reprezentativnom međunarodnom ekonomskom štampanom mediju. Za prioritetne energetske projekte izrađuju se i štampani promotivni materijali i vrši njihova promocija putem različitih sredstava informisanja kao što su televizija, radio, dnevne novine i slično. Toliko, hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite, kolega Vukoviću, pravo na komentar.

Naravno, sada smo razjasnili konačno da je u pitanju bio proceduralni nesporazum, jer ste Vi dva pitanja spakovali u jedno, zapravo i služba je to tretirala kao jedno pitanje ne kao dva, tako da je samo u tome bio nesporazum. Naravno, mi sada razlučujemo o čemu se radi i onda Vam dajemo pravo da kometnarišete i ovo drugo pitanje.

Izvolite.

FILIP VUKOVIĆ:

Hvala.

Nije strašno što je došlo do ovog nesporazuma, meni je žao što resorno Ministarstvo, odnosno predstavnici nijesu shvatili ovo drugo pitanje. Evo konkretan primjer: Znači, ovih dana pojavi se u medijima neko ko sebe smatra mjerodavnim i priča negativno o izgradnji drugog bloka, bilo da je to ekonomski opravdano, bilo da je problematično sa aspekta zaštite životne sredine, ko je taj ko će njemu da ogovori. Nijesam primijetio da odgovarate ni i iz Ministarstva ni neko iz Elektroprivrede koja je nosilac izgradnje ovih objekata. Znači, potrebno je odmah reagivati. Običan građanin koji kroz biranje predstavnika u Parlamentu, a predstavnici poslanici biraju vas, odnosno ministre, Vladu, oni slušaju što mi pričamo. Ako neko priča suprotno

onome, ja sam za izgradnju energetskih objekata, tamo neka zelena stranka, pojaviće se i kod nas tih zelenih stranaka koliko hoćete u narednom periodu, koja se kao brine o zdravlju ljudi i životnoj sredini u Crnoj Gori, priča suprotno, običnom građaninu je to pitko. Zašto bismo mi pravili termoelektranu i zašto bismo mi vršili dalju degradaciju životne sredine u tako zagađenom gradu? Uzmite samo svu dimenziju koliko je to prenaduvano da su Pljevlja katastrofalno zagađen grad. Pa kako bi življeli oni ljudi u gradovima gdje ima pet puta ili deset puta više instalisane snage i potrošnje uglja, da je to baš tako zagađeno. Naravno da u ovom sljedećem periodu će se riješiti taj problem sumpor-dioksida, azotovih oksida sa tim novim tehnologijama sa manje uglja, ali u svakom slučaju osnovno je daili resorno ministarstvo ili nosilac te aktivnosti Elektroprivreda ima službu specijalista i stručnjaka koji će narodu da objašnjavaju stvari vezane za energetiku i stvari vezane za zaštitu životne sredine. Ako to ne budemo uradili mi ćemo izgubiti taj propagandni rat, poplašićemo te investitore koji neće da dođu ovdje da ulože pare i onda tamo izađu neki ljudi s transparentima, pištaljkama i kažu nećemo, kao što je bilo ono Tara bara - Nećemo baru hoćemo Taru, i tako dalje. To će isto da urade i u Pljavljima doći će iz ostalih gradova iz regiona, platiće ih oni ljudi kojima nije u interesu da mi proizvodimo nego da uvozimo ili da proizvodimo iz onih izvora koje oni imaju. To je bila namjera kada sam vam postavio pitanje da je to važan korak u kome mi već puno kasnimo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Vukoviću i naravno zahvaljujem gospodinu Čanoviću za učešće u našem radu. Nastavljamo dalje. Pa proceduralno ne možete, ali ako se slaže kolega Vuković možete. Izvolite.

MIODRAG ČANOVIĆ:

Evo samo da odgovorim na ovo pitanje da se Ministarstvo dovoljno ne uključuje oko odgovora. Mi smo imali zadnjih možda mjesec dana više novinskih članaka baš oko rezervi i uglja, pošto je to pitanje postavljeno, bilo je na dnevnom redu posljednjih mjesec dana. A takođe smo imali i televizijske emisije, bila je sa gospođom Rabrenovićem i emisija na "Atlas" televiziji gdje je sve decidno rečeno kolike su rezerve, i baš je to pitanje bilo. Znači, vjerovatno da se ne prati sve od strane svih poslanika ili od građana, to je normalno. Ja se slažem s vama treba to više puta ponoviti i govoriti o tim programima. Znači, definitivno u Pljevaljskom basenu i basenu Maoče ima dovoljno uglja da Termoelektrana drugi blok radi 80 godina i takođe da se u basenu Maoče naprave dvije termoelektrane po 250 megavata.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala. Minut i za vas. Izvolite.

FILIP VUKOVIĆ:

Znači, znate najvažniji marketinški štos -zašto se više koriste jaja od kokoške nego od guske i patke. Guska i patka kad snesu jaje ćute, a kokoška kokodače. Znači, koliko god da ste vi rekli na jednoj TV emisiji to nije dovoljno, moramo to mnogo jače medijski reći nego oni protivnici, jer su argumenti na našoj strani, i to nije ni skupo ni teško biti ubjedljiviji kad saopštavate podatke koji su u interesu svih građana Crne Gore. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem. Zahvaljujemo se gospodinu Čanoviću, kolegi Vukoviću i nastavljamo dalje.

Prelazimo na pitanja koja su namijenjena ministru održivog razvoja i turizma. Shodno obavještenju koje smo dobili na poslanička pitanja, odgovaraće Zoran Tomić, sekretar Ministarstva i Olivera Brajović, generalna direktorica Direktorata za turistički razvoj, ukoliko se, naravno, poslanik Nimanbegu koji je postavio ta pitanja slaže. Izvolite, poslaniče Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Mustafiću.

Poštovana koleginice, poštovane kolege, poštovani poslanici, poštovani predstavnici Ministarstva,

U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore uputio sam sljedeće pitanje:

Molim da mi se dostavi broj divljih objekata izgrađenih u Opštini Ulcinj od 2008.godine do danas. Takođe, da mi se dostavi, saopšti broj inspekcijskih nadzora na tim objektima koje je vršilo Ministarstvo i poslije Uprava za inspekcijske poslove Direktorata za zaštitu prostora. Koliko je izdato rješenja o rušenju i koliko je njih realizovano? Tražim da se dostavi i hronološki pregled sprovedenih inspekcijskih nadzora i rješenja o rušenju i uklanjanju objekata, kao i postupak realizacije tih rješenja. Da li smatrate da je kaznena politika o našem pravnom sistemu adekvatna intenciji u zakonu da se zaustavi bespravna gradnja? Da li se priprema bilo koja izmjena zakona, a i promjena u nadležnosti u sprovođenju Zakona o izgradnji objekata i uređenja prostora?

Obrazloženje: Tvrdim da se sprovođenje Zakona o izgradnji objekata i uređenja prostora iz 2008.godine, osim u prvim godinama po njegovom

usvajanju, obesmislio velikim propustima i eventualnim diskrecijskim odlukama o uklanjanju ili rušenju od strane nadležnih organa. Iako je ovo izuzetna teška i problematična djelatnost nemamo pravo raditi diskriminaciju u sprovođenju zakona. Smatram da odgovornost ne leži samo u Ministarstvu ili Upravi za inspeksijske poslove već i u lokalnoj samoupravi. Konačno je vrijeme da se ta tri odgovorna subjekta pravičnije i odgovornije odnose u sprovođenju zakona. Odgovor molim i u pisanoj formi.

Poštovane kolegice, poštovani predstavnici Ministarstva, ja sam ovo pitanje postavio u roku za podnošenje pitanja, znači prošle srijede. Prošlo je cijelih šest dana, i evo još dodatno pojašnjenje. Divlja gradnja je jedan dugogodišnji proces koji nije krenuo ni sa ovim ministarstvom ni sa ovim licima, što se tiče Opštine Ulcinj zbog neažurnosti i neadekvatnosti u planiranju prostora bilo lokalne samouprave, bilo od strane ministarstva. Zašto govorim od strane Ministarstva? Zato što PUP koji je u izradi je tada krenuo jednom lošom odlukom bivšeg predsjednika Opštine Ulcinj 2008.godine kada je nadležnost izrade PUP-a ostavljen Ministarstvu. Znači, svjesno smo se odrekli onog dijela što zakon omogućava da lokalna samouprava planira na prostoru, ali pošto je prostor najveći resurs divlja gradnja nije se zaustavila. Ministarstvo je juče imalo sastanak sa novinarima koje je govorilo da je u Crnoj Gori zaustavljena bespravna gradnja. Po meni situacija nije takva i očekujem u jednom zajedničkom dijalogu da pokrenemo neke procese koji će sigurno voditi većoj vladavini prava, ali i odgovornosti prema investitorima koji su sigurno iskoristili neažurnost ili neadekvatno postupanje raznih organa. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala. To je bilo prvo pitanje koje ste postavili. Gospodine Tomiću, izvolite.

ZORAN TOMIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovani potpredsjedniče, poštovani poslanici,

Inspekcijski nadzor djeluje preventivno na sve korisnike prostora, posebno na potencijalne počinioce nezakonitog postupanja radi čega predstavlja značajnu fazu sistema uređenja prostora, jer se tim nadzorom obezbjeđuje zakonito donošenje i sprovođenje planskih dokumenata i izgradnje objekata. Shodno takvom uređenju prostora i izgradnje objekata, građenja objekata bez građevinske dozvole kontroliše Inspekcija za zaštitu prostora, a građenje objekata suprotno građevinskoj dozvoli Inspekcija za građevinarstvo. Ove dvije inspekcije od 2012.godine kontrolišu u okviru samostalni organ uprave to je Uprava za inspekcijske poslove. U cilju sprečavanja bespravne izgradnje na predlog Ministarstva izvršene su izmjene jula 2008.godine Krivičnog zakonika tako da u krivičnu pravnu oblast su inkorporirana dva nova krivična djela to je građenje bez građevinske dozvole i protivpravnog priključenja na tehničku infrastrukturu, a za koja je krivična djela zapriječena kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina, odnosno od tri mjeseca do tri godine.

Procesuiranjem i sankcionisanjem krivičnih djela utiče se i na potencijalne izvršioce krivičnih djela bespravne gradnje. U sprovođenju zadataka iz Memoranduma o saradnji koji je potpisan 2009.godine radi suzbijanja bespravne gradnje od strane vrhovnog državnog tužioca Ministarstvo pravde, Ministarstvo uređenja prostora za zaštitu životne sredine i Uprave policije na nivou opština bili su formirani jedni zajednički ad

hoc timovi koji su funkcionisali u određenom periodu a čijim radovima je rukovodio nadležnost državni tužilac. U rad lokalnih timova, pored ispitivanja za zaštite prostora, bili su uključeni ovlašćeni predstavnici organa lokalne uprave, glavni administratori, službena lica područnih jedinica i ispostava Uprave policije, starješina organa uprave nadležni za poslove urbanizma i komunalne djelatnosti i predstavnici javnih preduzeća, Vodovod, Elektrodistribucija, Javno preduzeće Morskog dobro i nacionalnih parkova Crne Gore. Ovlašćenja inspektora zaštite prostora propisana su članom 149 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata na način što inspektor zaštite prostora provjerava da li je za građenje objekta odnosno postavljanje privrednog objekta izdata građevinska dozvola, odnosno odobrenje iz člana 116 ovog zakona. U inspekciji zaštite prostora trenutno radi 16 inspektora, koji su zaduženi za cjelokupnu teritoriju Crne Gore, dva službenika po ugovoru i jedan savjetnik, što nije dovoljan broj. Inspektor za građevinarstvo vrši inspeksijski nadzor u odnosu na objekte iz člana 91 Zakona o inspekciji za građevinarstvo u 2014.godini su bili zaposleni glavni građevinski inspektori dva inspektora za građevinarstvo. S obzirom na broj primljenih inicijativa prijava građana i izdatih građevinskih dozvola kao i zakonska ovlašćenja, a u vezi sa kompleksnošću inspeksijskih kontrola ova inspekcija ne može preuzeti sve zakonom predviđene upravne mjere.

Kaznena politika je sastavni dio uređenja izgradnji objekata, pa shodno tome važeći zakon u osnovi sadrži adekvatnu kaznenu politiku. Međutim, sprovođenjem kaznene politike u značajnoj mjeri je otežano zbog prezentiranih ograničenja kod organa inspeksijskog nadzora. Zakonom je predviđeno da poslovi inspeksijskog nadzora u oblasti izgradnje objekata vrše nadležne inspekcije u skladu sa posebnim propisom, te da su svi inspeksijski organi dužni da se međusobno obavještavaju o mjerama i

radnjama preuzetim u okviru propisane nadležnosti. Zbog toga je važno koordinirano djelovanje državnih organa nadležnih za poslove poljoprivrede, saobraćaja, energetike, voda koji svojim matičnim propisima regulišu građenje objekata u određenim zonama. U skupštinskoj proceduri je Predlog zakona o legalizaciji neformalnih objekata koji propis predstavlja značajan korak u rješavanju pitanja bespravne gradnje. Na tom planu, dva su osnovna zaključka zaustaviti bespravnu gradnju, poštujući principe bečke deklaracije, stvoriti systemske uslove za legalizaciju plaćanje objekata. U postupku izrade i novih zakona o uređenju prostoru izgradnje objekata koji će sadržati nova reformska rješenja koja će pratiti odgovarajuća kaznena politika inspeksijskog nadzora. Mi očekujemo da nacrt bude gotov za 10-15 dana nakon čega će oni ići u javnu raspravu.

U cilju preciznog odgovora na postavljeno poslaničko pitanje, Ministarstvo je podatke pribavilo od Uprave za inspeksijske poslove i isti se odnose na upravna postupanja, nadležnih inspektora, to je inspektora zaštite prostora i građevinarstva, počev od sredine 2012.godine. Dakle, od juna 2012. godine ukupan broj izvršenih inspeksijskih kontrola od strane inspekcije zaštite prostora u Opštini Ulcinj je 1.843 s tim što se u okviru nekih pokrenutih postupaka više puta vršila inspeksijska kontrola. Znači, nije bilo 1.843 predmeta nego manje, jer više puta se po istom predmetu vršila kontrola.

Preduzete mjere i radnje su broj rješenja u rušenju odnosno uklanjanju objekata je 386, broj izvršenih rješenja u rušenju, odnosno o uklanjanju objekata je 42, broj dobrovoljno izvršenih rješenja u rušenju, odnosno uklanjanju objekata je 74, u 94 slučajeva postupak je obustavljen zbog dobijanja građevinske dozvole, u 107 slučajeva dostavljeno je odobrenje o postavljanju privrednih objekata. Za određeni broj predmeta i dalje se vodi

upravni postupak u odnosu na objekte koji se grade na teritoriji Opštine Ulcinj, sa izdatom građevinskom dozvolom u periodu od juna 2012.godine, građevinska inspekcija je izvršila 41 inspekcijski pregled u toku ovog inspekcijskog nadzora utvrđena su odstupanja u odnosu na građevinsku dozvolu i revidovani glavni projekat i pokrenut je upravni postupak donošenjem rješenja o zabrani radova protiv dva investitora i nadležnom tužilaštvu podnijeta je krivična prijava. U navedenom periodu nijesu donesena rješenja o rušenju od strane građevinske inspekcije. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Kolega Nimanbegu, želite li komentar ili ćete preći na drugo pitanje?

Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Prvo, gospodin Tomić je potvrdio moju tezu iz obrazloženja da je zadnji objekat uređenja prostora od 2008.godine, od usvajanja do danas na izvjestan način obesmišljen, tu tezu izvlačim iz dijela odgovora kada gospodin Tomić govori da zbog nedostatka kadrova nijesu u mogućnosti radnici Uprave za inspekcijske poslove da obavljaju svoje nadležnosti u okviru zakona koji imaju. Ali i zbog javnosti i gospodina Tomića, moram izreći moje stavove, koji se odnose na ovu problematiku. U Krivičnom zakoniku je predviđeno da je i priključenje na infrastrukturu krivično djelo. Ali to nije tek od 2008.godine, to je, koliko ja imam informacij, od ranije rađeno. Ono što svi mi radimo prostoru je jedan odnos gdje vladavina zakona nije dosta prijatna ni bliska ljudima. Izgleda da ribe se najlakše love u mutnom, i u tako mutnoj vodi ja nijesam od vas dobio odgovor do 2008. godine do danas,

koliko je objekata krenuto da se gradi na divlje od dana donošenja zakona. Sigurno nemojte razmjeti moje pitanje kao poziv da se ruše objekti, ali ni poziv da se dozvoli bespravna gradnja. U situaciji, recimo, kada Opština Ulcinj u jednom periodu kad je ministar Sekulić bio u vašem Ministarstvu, usvojene su desetine urbanističkih planova u ovom zadnjem periodu to ide puno sporije. Izdvojio sam kolegu Sekulića, ne iz razloga da bi mu saopštio da je dobro radio svoj posao, to će generacije poslije nas možda procjenjivati. Ali, imamo praktične probleme i zbog planova i inspeksijskih nadzora. Mi imamo situaciju da se gradio jedan lift na divlje i ne znam da je bilo koji inspektor, bilo za urbanizam, bilo za građevinarstvo dao nalog da se to ruši. Stoga, želim u vašem detaljnom odgovoru, ako možete dopuniti brojem dviljih objekata od 2008. godine do danas, jer vaše Ministarstvo mora pokrenuti inicijativu da se mijenja zakon u dijelu koji će omogućiti da se ova aktivnost reguliše na kvalitetniji način jer po meni ona nije zadovoljavajuća.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, drugo pitanje.

GENCI NIMANBEGU:

Zahvaljujem.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani potpredsjedniče, poštovani predstavnici Ministarstva,

Moje sljedeće pitanje upućeno Ministarstvu održivog razvoja i turizma glasi:

Da li je vaše Ministarstvo razmatralo u ovoj godini mogućnost raskidanja ugovora o privatizaciji za sljedeće hotele "Galeb", privatizovan

2006.godine, hotel "Lido", privatizovan 2007.godine i konačno ugovor sklopljen za izgradnju hotela na poluostrvu Suka, zajedno sa javnim preduzećem Morsko dobro, bivša lokacija hotela Jadran. Za izgradnju hotela "Jadran" potpisan je čak 1999.godine i da li smatrate da je to pogrešan sporazum? Da li Ministarstvo može dostaviti kopije ugovora i ankesa ugovora o privatizaciji pomenutih hotela?

Obrazloženje:

Nedavno je raskinut ugovor o privatizaciji Bolnice Meljine, Savjet za privatizaciju cijeni da investitora nije ispunio ugovorene obaveze. Smatram da sva ova tri primjera privatizacije iste pravne posljedice, a to je nepoštovanje ugovorenih obaveza od strane investitora. Stoga očekujem da mi pružite i meni i javnosti odgovor na pitanje što Ministarstvo planira da radi u vezi sa ovim privatizacijama. Odgovor molim u pisanoj formi.

Poštovane kolege, poštovani predstavnici Ministarstva, privatizacija u Crnoj Gori u Opštini Ulcinj je rađena mahom u okviru masovne vaučerske privatizacije. Vlasništvo je sa ciljem racionalnosti upravljanja trebalo ići u ruke privatnih investitora. Ono što se stvaralo decenijama je u mnogo slučajeva, posebno ova tri slučaja, nestala kao sapunica, istopilo se, znači i Hotel "Galeb" i lokacija Hotela "Jadran" su veoma vrijedne lokacije. Ono što je najžalosnije, propuštalo se već duži niz godina da se ti hoteli ili izgrađeni novi ili adaptirani privatizovani hotel Galeb uvrsti u turističku ponudu, čime bi se ostvarilo ono ključno, a to su radna mjesta. Informisan sam da je sudbina radnika, posebno hotela Galeb veoma problematična. Stoga, želio bih još jednom u okviru debate u ovom Parlamentu dobiti odgovor o stavovima Ministarstva za ova tri problema. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Ko će odgovoriti? Gospođa Brajović. Izvolite.

OLIVERA BRAJOVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, poštovani poslanici,

Prije nego što odgovorim na postavljeno pitanje, naravno da možete dobiti kopije kompletne dokumentacije koju posjeduje Ministarstvo održivog razvoja i turizma i ona će vam biti dostavljena u narednih nekoliko dana.

Ugovor o kupoprodaji hotela Galeb zaključen je 2006. godine između HTP-a Ulcinjska rivijera u stečaju i kompanije Rokšped. Investiciona obaveza nije realizovana zbog kašnjenja lokalne samouprave u obezbjeđivanju planskih pretpostavki za realizaciju projekta. Cijeneći da je opština Ulcinj prostorno plansku dokumentaciju usvojila na sjednici Skupštine Opštine tek krajem 2012. godine, odnosno šest godina od dana zaključenja ugovora, kupcu je odobren dodatni rok od šest mjeseci da obezbijedi finansijska sredstva za ispunjenje ugovorom preuzetih obaveza i potpiše odgovarajući aneks ugovora.

Međutim, kako ni u naknadno datom roku kupac hotela Galeb nije uspio obezbijediti finansiranje projekta, a time ni preduslov za realizaciju ugovorne obaveze, Ministarstvo će u saradnji sa HTP Ulcinjska rivijera kao prodavcem predmetnog hotela, Sekretarijatom za razvojne projekte i Zaštitnicom imovinsko pravnih interesa Crne Gore izvršiti pravno ekonomsku analizu posledica raskida ugovora o kupoprodaji hotela Galeb i predložiti Vladi dalje korake. Već je na ovu temu održano nekoliko radnih sastanaka.

Kada se radi o hotelu Lido sa pripadajućim bungalovima koji je, takođe, privatizovan kroz postupak stečaja 2006. godine investitor nije bio u mogućnosti da u predviđenim rokovima realizuje svoje preuzete obaveze

zbog nedostatka, takođe, prostorno planske dokumentacije i, prije svega, neriješenih ekoloških problema. Ova lokacija je obuhvaćena studijom lokacije Port Milena koja je usvojena u januaru 2010. godine. Pored toga, investitor nije uspio da se uknjiži kao vlasnik nepokretnosti iako je tenderski postupak jasno ukazao da su predmet prodaje i objekti i zemljište u funkciji hotela.

Aneksom br. 1 koji je potpisan 2012. godine definisana je dinamika gradnje hotela, shodno planovima i aktivnostima opštine Ulcinj na rješavanju ekološkog problema i spuštanja otpadnih i fekalnih voda u Port Milenu, kao i deponovanja šuta, zemlje i otpada na njenim obalama. Istim aneksom definisana je obaveza investitora da u roku od 90 dana od dobijanja izvještaja od strane opštine i nadležnog ministarstva kojim se potvrđuje da je pitanje zagađenja riješeno najmanje 30%, otpočne aktivnosti na izradi idejnog rješenja za izgradnju novog hotela Grand Lido i apartmana Lido. Takođe, aneksom je definisana i obaveza investitora da ukloni stari objekat, što je on i učinio nakon dobijene dozvole nadležnog organa. Realizacija ovog ugovora je u toku i od aktivnosti, prije svega, nadležnih organa na lokalnom nivou koje su vezane za rješavanje pitanja otpadnih voda na Port Mileni zavisi i dinamika ukupne realizacije navedenog projekta.

Takođe, treba imati u vidu da su hoteli Lido i Galeb privatizovani kroz postupak stečaja, da Vlada Crne Gore nije ugovorna strana, te da su u tom smislu mogućnosti formalnog djelovanja Vlade ograničene i pored činjenice da je Vlada veoma zainteresovana da se ovi objekti stave u funkciju. Stoga je, kao što sam vam i rekla maloprije, održavaju se sastanci, prije svega sa Ulcinjskom rivijerom i sa onim strankama i akterima koji mogu da utiču na rješavanju ovih problema.

Što se tiče lokacije bivšeg hotela Jadran, ugovor o korišćenju morskog dobra je zaključen između Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom

i kompanije Star of Montenegro na rok od 30 godina. Ova investicija nije realizovana u predviđenom roku, pored ostalog, zbog ispunjenja dva preduslova, upisa prava korišćenja kompanije Star of Montenegro u katastru nepokretnosti i rješavanja stambenog pitanja 13 porodica koje su boravile na lokalitetu budućeg turističkog kompleksa. Uprava za nekretnine područna jedinica Ulcinj je tek 19. jula 2013. godine donijela rješenje o zabilježbi na osnovu Ugovora o korišćenju morskog dobra, čime je kompanija Star of Montenegro stekla uslov da preda zahtjev za izdavanje građevinske dozvole. Dana 27. marta 2014. godine zaključen je Memorandum o međusobnoj saradnji između Ministarstva Opštine Ulcinj i Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom, kojim se javno preduzeće obavezalo da uloži 500.000 eura, a opština Ulcinj da bez naknade ustupi na korišćenje zemljište radi rješavanja problema 13 porodica.

Vlada je zaključcima od 5. marta zadužila javno preduzeće da u slučaju da se aneks ugovora o korišćenju morskog dobra ne potpiše u roku od šest mjeseci, raskine ugovor u korišćenju. S obzirom da, prema informacijama koje imamo od Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom, aneks ugovora nije potpisan, a imajući u vidu da je istekao navedeni rok za njegovo potpisivanje, stekli su se uslovi da javno preduzeće postupi u skladu sa zaduženjem iz zaključaka Vlade i pokrene postupak raskida ugovora o korišćenju morskog dobra. Saglasni smo da očekivanja koja su vezana za privatizaciju ovih preduzeća nijesu ostvarena. Nedonošenje planske dokumentacije od strane lokalne samouprave, neriješeni ekološki problemi vezani za imovinska prava na nepokretnostima koja su bila predmet kupoprodaje doveli su do značajnog kašnjenja u realizaciji ovih projekata. Opština Ulcinj godinama nije uspjela da završi prostorni plan opštine već je njegovu izradu moralo da preduzme nadležno ministarstvo, završena je

javna rasprava po ovom planskom dokumentu i taj plan je trenutno u fazi izrade predloga. Opšta je ocjena da ekološku crnu tačku u opštini Ulcinj predstavlja kanal Port Milena u koji se decenijama ispuštaju gradske otpadne vode i odlaže komunalni otpad.

Rješavanje ovog problema na Port Mileni predstavlja jedan od preduslova za početak investicije vezane ne samo za hotel Lido već i za razvoj drugih visokokvalitetnih hotelskih kapaciteta. Tako da mi očekujemo da i opština Ulcinj pored Ministarstva uloži maksimalne napore u njegovu realizaciju. Takođe, mišljenja smo da je realizaciju ugovorenih obaveza opterećivao i nepovoljni investicioni ambijent za izgradnju ove vrste objekata. Upravo iz tih razloga Vlada priprema predlog mjera za poboljšanje investicionog ambijenta kako bi se stvorili povoljniji uslovi za investiciju u visokokvalitetne hotelske kapacitete. U prethodnom periodu kao rezultat prethodnih mjera mi smo povećali broj izdatih građevinskih dozvola za hotelske kapacitete, pa je u odnosu na 2013. u 2014. godini izdato 24 građevinske dozvole za hotele, odnosno duplo više nego u prethodnoj godini. U ovoj godini je otvoreno 14 novih hotela od kojih je jedan i u opštini Ulcinj. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala. Želite li komentar, kolega? Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Hvala vam, gospođo Brajović.

Prvo, moram reći da sam zadovoljan vašim odgovorom. Kao što sam bio nezadovoljan gospodinom Tomićem, tako sam zadovoljan vašim odgovorom. Iz onoga što sam čuo, jer nisam dobio pisani odgovor, izvjesno

je raskidanje ugovora za Galeb i za hotel Jadran, tu lokaciju. Informacije koje ste mi dali, dobio sam prije pola godine i od premijera. Da jedan investitor imao šest mjeseci da otkloni nepravilnosti, u stvari da krene u investiciju, kada govorimo o hotelu Galeb. Ne želim da javnost dobije utisak da je neko protiv nekih investitora, ali na način na koji su se oni odnosili prema jednoj velikoj vrijednosti samo pokazuje da taj investitor nije bio kvalitetan i nije bio dobar za realizaciju onoga što je cilj i Ministarstva i lokalne samouprave. Porušiti hotel Galeb, to je zbilja, moram još jednom izreći, to je bio jedan urbani zločin i urbanistički, da ne govorim o turizmu što je rađeno, posebno iz ove perspektive, kada je prošlo osam godina. Jedan dio što Vlada govori da ona nije nadležna iz razloga načina privatizacije ova dva objekta, imamo i naše kolege poslanike ovdje koji su možda u upravnim odborima HTP-a Ulcinjska rivijera, a da se to pitanje u saradnji sa Ministarstvom što prije pokrene, ako je neka nadležnost procesa raskidanja ugovora između suda i HTP Ulcinjska rivijera i potencijalnog investitora.

Što se tiče lokacije za hotel Jadran, imao sam kopiju ugovora jer smo to u lokalnoj samoupravi razmatrali prije par godina i nikad u ugovorima nije bilo da je iseljavanje 13 porodica problem za investiciju. Oni su mogli krenuti u investiciju da se to realizuje. Na sreću, to će uskoro biti riješeno, ali upis u katastar sigurno da nije osnov za dobijanje dozvole za gradnju, vi znate da se investitor povukao, znači stvorili su se kompletni uslovi da se i taj ugovor raskine. Dok se što se tiče hotela Lido želio bih komentarisati sljedeće:

Ja se zbilja pitam koji investitor će platiti 10 miliona jedan hotel, to je najveća cijena koja je ostvarena u Crnoj Gori za privatizaciju hotela koliko ja znam, a da to već cijelih osam godina ne pokuša vratiti . E sad, postavlja se jedan sljedeći problem, a to je kako doći do 30% dokaza da je manji ekološki problem Port Milena nego što je bio, da li imamo mi startnu analizu

zagađenosti Port Milene? Moram vam saopštiti da je analiza koja je došla u Opštinu Ulcinj koja je rađena, pokazuje da to zagađenje na svu sreću nema nikakvih teških metala, hemijskih sastojaka koji bi učinili da je to jedan, jeste problem otpadnih voda i kanalizacije, ali to je vezano za onaj prvi dio pitanja koji sam pitao za divlju gradnju. Neko jedozvolio divlju gradnju na tom području i to su posljedice divlje gradnje desetine godina.

Da zaključim, nadam se da će i ovaj dijalog pokrenuti proces utvrđivanja, bilo političkih, bilo drugih odgovornosti, koje nadležnosti nisu ispunjavale svoj posao. Da li je to opština Ulcinj, da li je to Skupština opštine Ulcinj, da li je to Katastar, da li je to Ministarstvo? Ova problematika je složena, ja se slažem.

Hvala vam, gospodine Mustafiću, na vašem strpljenju, samo mi dozvolite da završim misao. Nadam se da ćemo ovom debatom pokrenuti ubrzani proces realizacije onoga što ste vi pokrenuli, a to je raskidanje ugovora sa ovim vašim investitorima i pokretanje investicije za lokaciju hotela Lido, ako ne raskidanje tog ugovora. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam. Zahvaljujemo predstavnicima Ministarstva održivog razvoja i turizma, za učešće u današnjem radu.

Zahvaljujem se poslaniku Nimanbegu.

Idemo na sljedeće pitanje, postaviće ga poslanik Andrija Popović, a namijenjeno je Predragu Boškoviću, ministru prosvjete koga pozdravljamo, koji već strpljivo čeka na svoje vrijeme.

Izvolite, poslaniče Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani ministre Boškoviću i ministre Šegrt,

Poslaničko pitanje Liberalne partije glasi: Zašto su naša država i lokalne uprave potpuno zapostavile održavanje postojeće sportske infrastrukture u koju su uložena ogromna sredstva, naročito se odnosi na devastirane zatvorene bazene u Kotoru, koji je još uvijek u funikciji i Podgorici decenijama van funkcije, kao i izgradnju neophodne nove sportske infrastrukture, naročito državnog fudbalskog stadiona sa atletskom stazom?

Ovo pitanje nije bilo namijenjeno ministru Boškoviću, ovo je bilo namijenjeno Direkciji javnih radova, ali vjerujem i da ministar Bošković, kao značajan sportski radnik, može pomoći da se stvore uslovi za razvoj crnogorskog sporta.

Dakle, ograničio sam se na neke objekte u prvom redu radi se o zatvorenom bazenu Nikša Bućin u Kotoru koji je sagrađen 1984. godine, koji je u veoma lošem stanju. Godinama država obećava krenuće se sa rekonstrukcijom, taj bazen je upao, prije nekoliko godina u menadžment plan, ali ništa od toga. Samo da podsjetim da je to bez sumnje najuspješniji sportski objekat u Crnoj Gori koji je iznjedrio olimpijske, svjetske, evropske šampione Primorac, bivši šampion Evrope, vaterpolo akademija Kataro, pobjednik kupa. Svakodnevno u tom bazenu 700-800 dece trenira, a i svakodnevno ima rekreacija za građane.

Drugi objekat radi se o zatvorenom bazenu sportskog centra Morača, sportski centar Morača je otvoren 1980.godine, zatvoreni bazen u tom sportskom ecentru bio je u funkciji nekih 10-12 godina. Zašto je taj bazen zatvoren to niko ne zna. Dakle, Podgorica je neslavan rekord nosi, to je jedini glavni grad neke države koji nema zatvoreni bazen i koji nema atletsku stazu.

Što se tiče državnog stadiona, mislim da su sazreli uslovi da počne izgradnja državnog stadiona, vidimo da stadion pod Goricom više ne odgovara tim uslovima koje od nas traži Evropa, svijet. Zbog toga vjerovatno što nemamo državni stadion nećemo ni poći na evropsko prvenstvo u fudbalu. Znaete kako smo izgubili za zelenim stolom utakmicu protiv Rusije 3-0. Jednostavno taj stadion se ne može ni na koji način ni obezbijediti, ali nastaviću. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, ministre.

PREDRAG BOŠKOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Zahvaljujem, gospodine Popoviću.

Dame i gospodo poslanici,

Jedno vrlo interesantno pitanje, i složićemo se vjerovatno gospodin Popović i ja, da je vrlo kompleksno i praktično opredijeljeno na više adresa, koliko na centralnu vlast toliko i na lokalne samouprave. Ali, ono što je najbitnije jeste da zaista jedno pitanje koje iziskuje možda i širu raspravu od konkretnog instituta poslaničkog pitanja i davanje odgovora resornog ministra. Ja ću vam pročitati jedan odgovor ovdje koji moram priznati da je nedovoljan da bi se ušlo i u suštinu i u materiju svega onoga što ste vi pomenuli kroz vaše pitanje, ali sam svakako i spreman da na ovu temu mnogo šire i na drugim mjestima razgovaramo jer je ovo pitanje koje i mene interesuje, nadam se jednako koliko i vas, jer je to pitanje kojim se praktično bavimo svakodnevno.

Ono što je najbitnije naglasiti jeste da imamo određene ideje kako bi riješili ove probleme koje se tu pominju, jednim dijelom, ali ima tih problema i vi ste vjerovatno svjesni toga i za to ste postavili ovo pitanje i na drugim adresama, kao što su sportska dvorana u Pljevljima, kao što je sportska dvorana u Kolašinu, kao što je sportska dvorana na Žabljaku, itd. itd. Ima tih dvorana koje su veoma kvalitetne. Problemi su druge prirode, nijesu ove prirode koje ste vi naveli, ali je problem njihovo održavanje, stavljanje u funkciju na način kako bi to bilo najbolje shodno potrebama i lokalnih klubova, saveza, itd. itd.

Dakle, uloga države u oblasti sporta podrazumijeva ostvarene kvalitetnije okruženje za organizaciju sportskih i sportsko-rekreativnih, sportsko - obrazovnih aktivnosti na dobrobit svih učesnika u sportu i društvu u cjelini. Zakonom o sportu predviđeno je da uprava za mlade i sport ima obavezu vođenje registara sportskih objekata u Crnoj Gori, a imajući u vidu da je u pripremnoj fazi izrada nacionalnog programa razvoja sporta. Nakon njegovog usvajanja izvršiće se sveobuhvatni popis sportske infrastrukture koja je u svojini države Crne Gore. Takođe će se uraditi analiza i priprema preporuka za razvoj i unapređenje sporta u obrazovno vaspitnim ustanovama, odnosno pregled stanja objekata i prostora za nastavu fizičkog vaspitanja, iskorišćenost sportskih školskih objekata, kao i analiza finansijske podrške lokalnih samouprava sa isključivom namjerom za razvoj sporta u obrazovno vaspitnim ustanovama.

Uprava za mlade i sport sufinansira programe koji kandiduju sportski subjekti, dakle Nacionalni sportski savez i klubovi i pojedinci. Do sada uprava nije sufinansirala programe izgradnje ili infrastrukture na lokalnom i državnom nivou i zato što takvih prijedlog nije bilo u konkretnom slučaju. Povodom objekata za vodene sportove, odnosno bazene naglašavam da je

u saradnji sa Crnogorskim olimpijskim komitetom projektne linije sport i zaštita životne sredine, olimpijske solidarnosti Moka realizovan program kojim je utvrđeno postojeće stanje navedenog sportskog objekta i date su smjernice predstavnicima lokalne samouprave u tehničkom dijelu i u načinu obezbjeđivanja dodatnih sredstava kroz međunarodne fondove za realizaciju predloženih mjera. Na nivou Glavnog grada Podgorice svi objekti su u ingerenciji lokalne uprave, odnosno društvo sa ograničenom odgovornošću, sportski objekti. U okviru pripremnih radnji za organizaciju svjetskog juniorskog prvenstva 2016.godine planirana je adaptacija postojećih objekata za vodene sportove kao obaveza koja proističe iz ugovora sa Finom.

Atletski savez Crne Gore u pregovorima sa predstavnicima Glavnog grada Podgorice i Svjetske atletske asocijacije oko izgradnje stadiona sa prapratnom opremom za atletske discipline. Imajući u vidu važnost unapređivanja uslova za razvoj bazičnih sportova uprava je spremna da pruži tehničku i finansijsku podršku za realizaciju projekata Atletskog saveza Crne Gore.

Ovo je priča kojom se jutros sa direktorom Uprave za sport, ne samo povodom ovog poslaničkog pitanja nego i povodom nekih drugih aktivnosti, upravo zato što se priprema plan razvoja sporta u Crnoj Gori, kojim ćemo upravo definisati neke aspekte, ali zaista i tu se potpuno slažem sa vama jedan od gorućih problema je infrastruktura. Pođemo od najpopularnijeg sporta kao što je fudbal, vidjećemo ono što ste vi malo prije konstatovali, da je vrlo malo stadiona koje uopšte ispunjavaju i onaj minimum kriterijuma Evropske fudbalske federacije i Svjetske fudbalske federacije, da mogu da se organizuju međunarodna takmičenja.

I ostali sportovi zaista su kritični po tom pitanju. Ono što je najvažnije jeste da imamo plan, naravno, zavisiće i od Ministarstvo finansija i finansijskih sredstava koliko će moći od toga biti opredijeljeno od narednog budžeta ili budžetima u narednim godinama za sufinansiranje upravo ovih aktivnosti. Jedan dobar projekat jeste i da je Međunarodna zajednica, odnosno Evropska komisija prepoznala mogućnost da kroz određene projekte se ova priča podigne na značajno veći novo, ali svakako i vi to možda i bolje od mene znate, jer ste član Crnogorskog olimpijskog komiteta, da Međunarodni olimpijski komitet ima svoja sredstva koja opredjeljuje za ovu namjenu. U svakom slučaju pozivam i vas kao nekoga čovjeka iz sporta i olimpijskog pobjednika da zajednički ovu priču izguramo do kraja i ne samo da se usresredijemo, jeste da ste vi ovdje pomenuli najvećim dijelom vodene sportove i atletiku, ali i za ostale sportove da obezbijedimo one uslove kojim zaista shodno i rezultatima koje ostvaruju crnogorski sportisti na međunarodnoj sceni i pripadaju. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, ministre.

Želite li komentar, kolega Popoviću? Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, ministre. Ja znam da Vi imate dobru volju i da su vaše namjere u ovom smislu plemenite. Ponavljam ono što sam rekao na početku, ovo pitanje tako je bilo i postavljeno za Direkciju javnih radova u okviru Ministarstva turizma i održivog razvoja, jer tamo su pare, tamo su sredstva koja se trebaju konačno u ovom budžetu za narednu godinu opredijeliti za ovo.

Što se tiče bazena u Kotoru zaboravio sam da kažem da je on koštao tada tri i po miliona eura, nekoliko je puta rađen elaborat o rekonstrukciji tog bazena, koštalo je prije tri godine milion i 400 hiljada eura, da bi sad došlo, barem sam ja čuo poslednji elaborat koji je rađen oko četiri miliona eura. Ne mogu da vjerujem zašto tolika sredstva i praktično bi lakše bilo napraviti novi zatvoreni bazen u Kotoru. Ja sam se ovdje ograničio na ova četiri objekta. Rekonstrukcija ovoga u Kotoru, ovaj u Podgorici zatvoreni bazen, bez obzira na evropsko prvenstvo koje će se za mlade iduće godine u Podgorici održati, što je veliki događaj za nas, ali tu nije uključen zatvoreni bazen tu će se prvenstvo biti održano ljeti. Naravno, znamo sve one priče četiri bazena, šest bazena, ali ono osnovno što mene niko da odgovori zašto se ne aktivira zatvoreni bazen u Sortskom centru "Morača"? Prosto, bezbroj puta sam to pitao. Naravno, ja sam čuo da su sada tamo stolovi za stoni tenis ili nešto tako, ali je sigurno da se taj bazen može aktivirati, može se zatvoriti postojeći bazen, ova dva bazena koja su sagrađena otvorena, jedan se može balonom zatvoriti. To više nijesu sredstva bitna značajna, to je nekih stotinak hiljada eura. Prosto da se ne može shvatiti da lokalna uprava Glavnog grada neće da krene u nešto što je veoma značajno.

Samo da kažem, svakog ljeta ima škola vaterpola, plivanja u Podgorici, 700, 800 djece pohađa tu školu. Poslije toga dođe 01.septembar gotovo. Neki roditelji dovode djecu u Budvu, Kotor, Herceg Novi i naravno to mogu da rade 10 - 15 dana i od toga odustaju.

Što se tiče ove atletske staze mislim da je stvarno sazrelo vrijeme da jedan od tri bazična sporta atletika kraljica sportova da je zavrijedila da se atletska staza u Podgorici konačno napravi. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Popoviću.

Zahvaljujem se ministru Boškoviću za učešće u radu. Pozdravljamo ministra zdravlja profesora doktora Budimira Šegrta koji će odgovoriti na sledeća dva pitanja. Prvo pitanje postaviće poslanik, doktor Halil Duković. Izvolite.

HALIL DUKOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, poštovani građani,

Shodno Poslovniku Skupštine Crne Gore postavio sam jedno pitanje za ministra zdravlja, a tiče se uvijek aktuelne teme, odnosno snabdjevenosti lijekova naših apoteka i uvijek jedne određene brige hoće li ih biti dovoljno u narednom periodu. Moje poslaničko pitanje glasi:

Da li prijeti nestašica lijekova u Crnoj Gori zbog isključivanja privatnih apoteka da građanima mogu davati na recept lijekove?

Kratko obrazloženje: Ugovorom sa 107 privatnih apoteka sklopljen je u martu 2015.godine, kao projekat tim ugovorom je predviđeno da najduže traje do 31.decembra 2015. godine. Ugovor je imao i vremenske i finansijske limite za koje je bilo predviđeno da se izdvoji 3,6 miliona.

Biću kratak pa ću u komentaru iskoristiti malo duže vrijeme. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, poslaniče Dukoviću. Ministre, izvolite.

BUDIMIR ŠEGRT:

Gospodine potpredsjedniče, poštovani poslanici Dukovću, poštovani građani Crne Gore,

Na samom početku da ne bi bilo nikakve dileme ne prijeti nikakva nestašica lijekova u Crnoj Gori zbog isključenja privatnih apoteka da građanima izdaju na recept lijekove. Pored ovog odgovora dužan sam i da dam pojašnjenje. Kao što ste, gospodine Dukoviću, u obrazloženju pitanja naveli, ugovor sa privatnim apotekama je sklopljen kao pilot projekat, taj ugovor je imao i dva limita. Prvi je bio vremenski sa namjerom da traje do 31.12.ove godine i drugi finansijski.

Ugovor je tako koncipiran da se automatski zatvara kada se ispuni jedan od navedenih limita, u ovom slučaju finansijski. Ono što bi trebalo da se svi zajedno podsjetimo, na početku ove godine u mjesecima januar, februar i mart, bilo je došlo do velike nestašice lijekova na tržištu jer se kasnilo sa raspisivanjem tendera koji je trebao da obezbijedi dovoljne količine i asortiman lijekova za apoteke Montefarma, što se nije desilo i došlo je do nestašice. To je bio razlog zbog koga je potpisan ugovor sa privatnim apotekama. U zadnjih šest mjeseci Montefarm je u znatnoj mjeri izmirio dugove prema dobavljačima lijekova i obezbijedio dovoljne količine i asortiman istih po bilansima potreba za ovu godinu, prateći mjesečnu potrošnju lijekova. Analize su pokazale da je promet preko privatnih apoteka u zadnja tri mjeseca iznosio svega 20 do 25% prosječne potrošnje. Uvidom u realno stanje lagera Montefarma konstatovalo se da do kraja godine ima dovoljno količina odgovarajući asortiman lijekova i dovoljno finansijskih sredstava i zbog toga sa velikom sigurnošću možemo reći da će do kraja godine biti uredna snabdjevenost lijekovima. Zadnjih dana se kroz medije može čuti i pročitati da vlasnici privatnih apoteka brinu zbog izvjesne nestašice lijekova ako se zatvori ugovor sa njima oko izdavanja lijekova na

recept. Njihovu brigu svakako cijenim iako nije utemeljena, ali mene neke njihove konstatacije zbunjuju. Prosto je čudno kako to uopšte do sada da nijesu brinuli o mogućim nestašicama u povelikom dijelu Crne Gore, a tamo gdje nema privatnih apoteka. Nijesam čuo da su brinuli za građane iz Manastira Morače, Spuža, Ostrosa, Vladimira, Sutomora, Virpazara, Bijele, Risna, Petrovca, Petnjice, Murina, Andrijevice, Šavnika, Plužina i Žabljaka, ali je brigu o ovim građanima vodila apotekarska ustanova Montefarm, i kao što je to javnosti poznato, nestašica u ovom dijelu Crne Gore apsolutno nije bilo.

Može se postaviti pitanje, da li je briga privatnih apoteka usmjerena prema zdravlju pacijenata ili prema prometu lijekova? Lično želim da vjerujem i potpuno sam ubijeđen ipak da svi zajedno vodimo računa o zdravlju građana Crne Gore. Zato mogu reći i vlasnicima privatnih apoteka i građanima Crne Gore da ne brinu, jer će apotekarska ustanova Montefarm obezbijediti urednu snabdijevenost lijekovima do kraja godine. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, ministre.

Želite li komentar, kolega Dukoviću?

Izvolite.

HALIL DUKOVIĆ:

Jesam zadovoljan odgovorom od strane ministra, ali vjerujem da su ove riječi čuli i građani i da će oni isto pokazati zadovoljstvo sa ovim odgovorom. Ono što bih ja htio da konstatujem ovdje, da u zadnje vrijeme snabdijevenost tržišta, crnogorskog tržišta, lijekovima je stvarno dobro. U tome u prilog ide i to da u javnosti niko i ne spominje više apotekarske

ustanove, bilo državne bilo privatne, a kod nas je pravilo ako vas neko ne spominje onda to odlično funkcioniše.

Ono što bih htio da istaknem, da mi kao ozbiljna država i kao zdravstveni sistem koji je jedan od temelja svake države, moramo svakom građaninu garantovati da će biti dovoljna količina lijekova, da neće biti nestašice i da će svaki građanin moći podići lijek na recept, lijek iz one grupe koja se nalazi na pozitivnoj listi. Naravno, time ćemo ispuniti ono naše pravo i obavezu koju imamo da svakom građaninu pružimo zdravstvenu zaštitu a s tim u vezi i da dobije lijek na recept.

Iskoristio bih ovo da se osvrnem na dvije činjenice koje ste ovdje istakli i možda da vam postavim dopunsko pitanje a vjerujem da ću i sada dobiti odgovor, a jako su interesantna. U odgovoru ste naveli da ćete da garantujete dobru snabdjevenost lijekova do kraja godine. Mi, naravno, vjerujemo u to, ali želimo da i nakon ove godine ostvarimo jedan dobar rezultat u tom pogledu, naime jednu dobru i kontinuiranu snabdjevenost naših apoteka da svaki građanin u svako vrijeme može uzeti lijek. Znamo da je problem bio u tenderu, u trajanju tendera, ali najmanja je utjeha to trajanje tendera za sve one kojima taj lijek stvarno treba. Zato vas pitam, da li će biti ove godine na vrijeme ti tenderi, kako se ne bi dolazilo u situaciju kao što znamo da je nestašica lijekova u našim apotekama? Još jednu činjenicu, juče, prekjuče smo u medijima bili svjedoci i pročitali izjavu udruženja privatnih apoteka gdje tvrde da je ugovor koji je sa njima potpisan raskinut nezakonito. Iz vašeg odgovora se jasno vidi da su postojali dva limita u tom ugovoru. Jedan je da traje do 31. decembra, a drugi je limit onaj novčani, znači, od 3,6 miliona i da koji god limit se prvi ostvari taj ugovor se raskida. Zato i čudi reakcija udruženja privatnih apoteka, pa vas pitam, da li u tom ugovoru ima još nešto

što mi kao poslanici ili javnost nije upoznata, našta se pozivaju privatne apoteke ili je po srijedi nešto drugo?

Molio bih vas ako mežete da nam sada date odgovor.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Izvolite, čuli ste dodatna pitanja koja je postavio, kolega Duković, možete odgovoriti odmah, u koliko želite. Izvolite.

BUDIMIR ŠEGRT:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Zahvaljujem se, gospodine Dukoviću, što ste mi dali šansu da još kroz ovo dopunsko pitanje još po nešto pojasnim.

Kada se govori o nestašicama, bili smo svi svjedoci prvo činjenice da je u ovom periodu bila gotovo najbolja snabdjevesnot lijekovima u zadnje tri, četiri godine. To su konstatacije građana i učesnika u ovom poslu, a ne Ministarstva zdravlja. Svakako i to je naša ocjena i mi se toj ocjeni pridružujemo. U tom tako dobroj snabdjevenosti lijekova bilo je sporadičnih nestašica za pojedini lijek, a ne nikako grupe lijekova i to samo potvrđuje da idealne snabdjevenosti lijekovima gotovo ne postoji, jer ima ponešto što manjka, ne zato što državni sistem ili privatne apoteke ne mogu da obezbijede, nego to zavisi od proizvodnog programa određenih proizvođača ili da ne kažem fabrika ljekova. To je potvrda da sporadični koji nijesu značajno uticali na zahvalnost ili zadovoljstvo pacijenata je po malo bilo.

Kada se govori o tenderu koji je bio razlog za nestašicu i zbog kojeg je ovaj ugovor sklopljen, da ne bi došli u istu grešku kao prošle godine već je Montefarm kao apotekarska državna zdravstvena institucija raspisala juče

tender za sve količine i vrste lijekova koji će biti potrebni za obezbjeđenje zadovoljstva građana ili potrebe građana po ovom pitanju za sledeću godinu. Očekujemo da će sva tenderska procedura koja ima i određeni vremenski zahtjev biti završena u ovoj godini, tako da ćemo od januara ući sa potpunom snabdjevenošću potrebnih lijekova za svu tekuću godinu.

Još jednom, kad se govori o ugovoru, bilo je puno komentara. Jedan od prvih, da li je ministarstvo naredilo ili sugerisalo i tako dalje, da se ovaj ugovor zatvara ili raskida sa pravom zakonito, kako bi rekli ili nezakonito. Prvo, treba podsjetiti da stoji ugovor i potpisnici ugovora, bez obzira šta neko sugerisao ili mislio potpisne strane ugovora su one koje trebaju da realizuju ugovorene obaveze. Jedan od potpisnika tog ugovora pored privatnih apoteka bio je i fond. Prema tome, to je aposlutna nadležnosti i obaveza i ugovorna obaveza fonda da provodi ovaj ugovor. Oni su kad su se stekli po njihovoj ocjeni uslovi da se taj ugovor zatvori, ugovor je zakonito zatvoren. To je ugovor koji je propisan na takav način da se u svakom momentu jednostrano, sa bilo koje strane od ugovoračkih strana, ako prestane interes za tim ugovorom može da raskine bez ikakve štete po bilo koju od propisnih strana i to je ugovor koji ništa drugo u sebi ne krije. Prema tome, nikakve nezakonite u zatvaranju ovog ugovora nije bilo. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Imate pitanje ministre, postavice ga gospodin Jelić.

ZORAN JELIĆ:

Zahvaljujem, poštovani potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre Šegrt,

Prije nego što postavim pitanje želim kao poslanik i kao građanin najoštrije da osudim nasilje kojim su pristalice Demokratskog fronta ugrozile ustavni poredak, mir, bezbjednost, imovinu, lične slobode građana i novinara. Takođe, ovom prilikom želim da pozdravim profesionalizam i strpljenje.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega Jeliću, izlazite iz poslovnčkih odredbi u vezi sa postavljanjem poslaničkih pitanja. Ovo je posebna sjednica koja se tiče poslaničkih pitanja, fokusirajte se ipak na temu.

ZORAN JELIĆ:

Svakako, ali dozvlite kao poslanik da izrazim svoje mišljenje.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

U redu je, ali ne možete u okviru ove teme, ipak da se bavimo temom.

ZORAN JELIĆ:

Ovo su poslanička pitanja, mogu i u okviru komentara, ali dozvolićete mi samo dvije rečenice.

Ovom prilikom želim da pozdravim profesionalizam i strpljenje koje su tokom rušilačkih protesta iskazali pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i specijalne antiterorističke jedinice uprkos tome što su i sami bili ugroženi, želim da ih ohrabrim i dam podršku u profesionalnom i na zakonu zasnovanom načinu vršenja svoje dužnosti bez obzira na medijske napade koji su posljednjih dana izloženi. A sada bih krenuo na poslaničko pitanje, gospodine Mustafiću.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Moje pitanje ministru zdravlja Budimiru Šegrtu glasi:

Koje su aktivnosti preduzete u Kliničkom centru Crne Gore u cilju smanjenja listi čekanja na pojedinim klinikama?

Obrazloženje:

Pacijenti koji su tražili medicinske usluge u specijalističkim ambulantama Kliničko-bolničkog centra Crne Gore, često su izražavali primjedbe na liste čekanja koje su bile neopravdano duge. Naime, pacijenti nijesu mogli dobiti uslugu u vremenu koje je optimalno za njihovu vrstu bolesti.

Gospodine ministre, interesuje me kakvo je sada stanje u Kliničko-bolničkom centru Crne Gore, da li imamo tih listi, koliko pacijenata čeka i šta je novi menadžment uradio po tom pitanju da se ove liste smanje.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Zahvaljujem se za racionalnost u korišćenju vremena, ali naravno želim još jednom da kažem da ste malo zloupotrijebili institut poslaničkih pitanja vašim osvrtom na aktuelna politička dešavanja, jer ovo je ipak tematska sjednica.

Izvolite, ministre.

BUDIMIR ŠEGRT:

U odgovoru na ovo pitanje može se reći sljedeće:

Novi menadžment Kliničkog centra sa svim zaposlenim, ozbiljnim pristupom i uz novu organizaciju, su uradili ogroman i kvalitetan posao u korist svojih pacijenata. U zadnjih šest mjeseci u Kliničkom centru je pregledano više od sedam hiljada pacijenata koji su bili na listama čekanja za određeni pregled ili neku vrstu medicinske procedure. Ova količina posla je urađena uz redovni rad svih klinika i kroz dodatno angažovanje u okviru dopunskog rada. Obim i kvalitet toga rada potvrđuje i činjenica da je u dopunskom radu bilo uključeno oko 200 medicinskih radnika i medicinskih saradnika u Kliničkom centru. Na listama čekanja, gotovo svih klinika bilo je od 500 do 1000 pacijenata, koji su čekali više od osam do 11 mjeseci. Detaljnom analizom urađenog posla u ovih šest mjeseci došlo se do znanja da je značajan dio ovoga posla mogao i trebao biti završen i na sekundarnom nivou tj. na nivou opštinskih bolnica. U ovom trenutku treba reći da je najveći broj listi čekanja ugašen i zatvoren i da se na najvećem broju klinika u Kliničkom centru u ovom momentu ne čeka na prvi pregled ili na neku vrstu medicinske procedure, duže od mjesec dana, a to se smatra redovnim radnim procesom u sistemu zdravstva. Ovaj ogromni i kvalitetan rad imao je za posljedicu i značajno smanjenje broja pacijenata koji su u ovom periodu bili upućeni na liječenje van Crne Gore. Moramo takođe, reći da doprinos ovom kvalitetnom rezultatu su dale i privatne zdravstvene ustanove koje su kvalitet svojih usluga prepoznate od strane Fonda za zdravstveno osiguranje. Nadam se da su naši pacijenti osjetili benefite bolje od organizovanosti kvaliteta i efikasnosti. Mišljenje pacijenata predstavlja jedini pravi sud bez obzira što smo mislili o kvalitetu zdravstvene usluge. Ovim je pokazana vitalnost i snaga zdravstvenog sistema Crne Gore, posebno kapaciteti i

stručni potencijal Kliničkoga centra. Ubuduće, Klinički centar se mora profilisati kao instinska ustanova tercijalnog nivoa i mjesto za edukaciju svim zaposlenim radnicima zdravstvenog sistema. Izradom jedinstvenog plana stručnog usavršavanja za zdravstvene institucije na svim nivoima Klinički centar konačno dobija željenu poziciju ili zasluženu bolje reći stručnog tutora i postaje kvalitetnije nastavna i naučna baza Medicinskog fakulteta. Politika zdravstva Crne Gore, ostaje otvorena za saradnju sa svim institucijama privatnog sektora na jasnim principima privatnog i javnog partnerstva. Zajedno sa privatnim zdravstvenim ustanovama, građanima Crne Gore, se može pružiti efikasnija i sigurnija zdravstvena zaštita.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Izvolite komentar, poslaniče Jeliću.

ZORAN JELIĆ:

Ministre, ja sam zadovoljan vašim odgovorom. Ali, veoma je važno, da vašim odgovorom budu zadovoljni i pacijenti koji koriste usluge u Kliničko-bolničkom centru i što je najvažnije jeste da liste čekanja nijesu u onakvom obimu kao što su nekad bile. Veoma je važno, da pacijenti dobiju uslugu u realnom vremenu i kvalitet te usluge koji ste vi spomenuli je veoma bitan. Tako da drago mi je što smo uspjeli da tako kažem, da pojedinim klinikama eliminišemo liste čekanja.

Takođe u odgovoru na pitanje ste pomenuli dopunski rad, to je svakako dobro, da su ljekari Kliničko-bolničkog centra dodatnim angažovanjem uspjeli da zajedno sa menadžmentom riješe problem listi čekanja koje su bile da

tako kažem neopravdano duge. Takođe, ste saopštili gospodine ministre, da je jedan dio tih usluga koje je pruženo u Kliničko-bolničkom centru, mogao biti pružen i na sekundarnom nivou, tj. u opštim bolnicama i dobro je što smo primijetili takav jedan problem i ubuduće bi trebalo da se u opštim bolnicama u našim gradovima, tj. u sekundarnom nivou taj problem rješava kako se ne bi zatrpavao Kliničko-bolnički centar, sa pacijentima gdje se te usluge mogu da tako kažem i u sekundarnom nivou.

Takođe, iz vašeg odgovora sam shvatio da ste smanjili i liječenje vani. Znači, ono što se može pružiti u samom Kliničko-bolničkom centru i zdravstvenom sistemu Crne Gore, dobro je da pružamo te usluge ovdje i da na taj način više pacijenata servisiramo u okviru našeg zdravstva, a samim tim smanjenju slanja u inostranstvo smanjujemo i troškove i na taj način ostane više novca za trošenje u samom Kliničko-bolničkom centru. Takođe me raduje i vaša da tako kažem vaša orijentacija da želite nastaviti saradnju sa privatnim zdravstvenim institucijama, kako bi svi građani Crne Gore mogli dobiti kvalitetne usluge. Odgovorom na vaše pitanje podstakli ste me da vam postavim dopunsko pitanje u skladu sa Poslovníkom.

Interesuje me, gospodine ministre, imamo recimo i u zemljama u okruženju i zemljama Evropske unije i recimo koliko se na neke intervencije u zemljama u okruženju i u zemljama Evropske unije čeka? Da li imamo takve pojave i da bismo na taj način poslali poruku građanima da možda i liste čekanja postoje i u drugim zdravstvenim sistemima?

Gospodine potpredsjedniče, hvala na razumijevanju.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Želite li odgovor odmah? Izvolite.

BUDIMIR ŠEGRT:

Zahvaljujem.

Prvo bih ja želio da se podsjetimo svi zajedno da je lista čekanja je u stvari i broj pacijenata koji u određenom vremenskom periodu ne kraćim u roku od mjesec dana, makar u našem državnom zdravstvenom sistemu ne može dobiti prvi pregled, to se ne odnosi na kontrolni pregled ili neku drugu vrstu medicinske usluge. Same liste čekanja, kao što ste vi gospodinu Jeliću ne samo upitali nego konstatovali, nijesu tvorevina sistema zdravstva Crne Gore, nego uređenih razvijenih zdravstvenih sistema, razvijenog dijela Evrope. Te liste su pokazatelj transparentnosti i objektivnosti i svakako ne smiju biti podloga za pojačanje percepcije korupcije u sistemu zdravstva. Kad se govori u okruženju na svu sreću, gotovo da nema smisla upoređivati naš Klinički centar je ukupno zdravstveno osiguranje sa okruženjem ili ne daj bože sa razvijenom Evropom, kad se govori o dužini čekanja, a gotovo da ne postoji, pošto sam ja po lokaciji ljekar ortoped ne postoji zemlje u okruženju gdje se za neku od vrsta ortopedskih intervencija čeka manje od godinu dana u Crnoj Gori je broj pacijenata 395 koji je bio negdj epočetkom maja mjeseca i koji su čekali više od tri mjeseca. Znači, mi smo sami sebi postavili neke standarde veće ili oštrije nego što je to bila politika javnog zdravstva Evrope. U ovom momentu na Klinici za ortopediju čeka 75 pacijenata, i ta se usluga može dobiti u vremenskom intervalu manjem od dva mjeseca. Za ostale kao što su procedure operacije na otvorenom srcu takođe u Srbiji se recimo čeka dvije godine u Hrvatskoj takođe ogromni neuporedivi period duži nego što je to u Crnoj Gori ili bilo koja druga vrsta kardiološke invazivne dijagnostike ili intervencije i sve druge liste čekanja u

drugim državama posebno okruženja se tretiraju i prate kad je to period veći od šest mjeseci.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Ovim smo završili pitanja koja su bila namijenjena ministru zdravlja.

Zahvaljujemo se za učešće u današnjem radu, a nastavljamo sa setom pitanja upućenih ministarki rada i socijalnog staranja Zorici Kovačević. Pozdravljamo je i prelazimo na prvo pitanje.

Prvo pitanje postaviće poslanik Jelić. Izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažena ministarko Kovačević,

Moje poslaničko pitanje je sljedeće:

Koliko je Ministarstvo rada i socijalnog staranja od 1.januara 2015.godine do 1.oktobra 2015.godine dalo jednokratnih novčanih pomoći socijalno ugroženim porodicama, i to po opštinama, i koliko je Ministarstvo rada i socijalnog staranja učestvovalo u rješavanju stambenih pitanja socijalno ugroženih porodica u 2015.godini?

Obrazloženje: U skladu sa članom 20 stav 1 tačka 6 Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti utvrđeno je pravo na jednokratnu novčanu pomoć socijalno ugroženim građanima. I često se u posljednje vrijeme, gospođo Kovačević, u medijima želi saopštiti jedan negativan stav upravo u ovoj aktivnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja navodno kako Ministarstvo ne vodi kvalitetnu brigu o socijalno ugroženim porodica i pojedincima. Naravno, iz seta socijalne politike ja sam postavio samo ova dva segmenta i molim

odgovor na ova postavljena pitanja, naravno želim i da vam se zahvalim, jer sam već odgovor dobio i u pisanoj formi. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAVIĆ:

Izvolite, ministarko.

ZORICA KOVAČEVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, uvaženi poslaniče Jeliću,

Na vaše pitanje dajem sljedeći odgovor:

Ministarstvo rada i socijalnog staranja od 1.januara 2015.godine do 1.oktobra 2015.godine dalo jednokratnih novčanih pomoći za 4.330 socijalno ugroženih porodica u ukupnom iznosu od 826.772,00 eura. U prilogu vam dostavljamo tabele isplata jednokratnih novčanih pomoći po opštinama.

Što se tiče aktivnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja za pomoć u rješavanju stambenih pitanja za socijalno ugrožene porodice u 2015.godini ovo ministarstvo je zajedno sa donatorima na ime pomoći za rješavanje stambenog pitanja izgradnje kuće i opremanje namještaja Jolić Mihailu, bivšem štićeniku Dječijeg doma "Mladost" Bijela u Mjesnoj zajednici Donja Ržnica, Opština Berane obezbijedilo sredstva u iznosu od 25.000 eura.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja je zajedno sa donatorima na ime pomoći u rješavanju stambenog pitanja kupovine kuće sa namještajem socijalno ugroženoj porodici Koprivica Nikola iz Mjesne zajednice Kličevo, Opština Nikšić obezbijedilo sredstva u iznosu od oko 28.000 eura. Takođe je Ministarstvo rada i socijalnog staranja na ime pomoći za rješavanje stambenog pitanja za sedam porodica iz Opštine Mojkovac kojima je u požaru 10.februara ove godine izgoreli stanovi, obezbijedilo sredstva u iznosu 30.000 eura za izgradnju novog stambenog objekta i 5.000 eura za

njihovo stambeno zbrinjavanje do završetka izgradnje stambenog objekta. Ukupna investicija za izgradnju ovog stambenog objekta je 197.000 eura od čega će Ministarstvo rada i socijalnog staranja tokom naredne godine obezbijediti dodatna sredstva to jest u iznosu do 50% investicije.

Takođe vas obavještavamo da je Ministarstvo rada i socijalnog staranja porodicama u Opštini Andrijevica čije kuće su izgorele u nedavnom požaru obezbijedilo iznos sredstava za njihovo stambeno rješavanje u privatno stambenim zgradama, a nakon toga Ministarstvo rada će zajedno sa Opštinom Andrijevica ući u rješavanju izgradnje novih stambenih objekata za porodice kojima su kuće nastradale u požaru.

Takođe vas obavještavamo da smo u toku godine u velikom broju porodica koji su imali štete na stočnom fondu i imanjima u čitavoj Crnoj Gori, takođe davali jednokratne novčane pomoći koje su bile u najmanjem iznosu od 1.000 eura. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala. Želite li komentar? Kolega Jeliću, izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče. Zahvaljujem se i ministarki rada i socijalnog staranja.

Poštovani građani, čuli smo da je do 1. oktobra 2015. godine jednokratnom socijalnom pomoći pomognuto preko 4.330 porodica. Ja očekujem da ćemo do kraja ove godine taj broj premašiti i preko 5.000 i da ćemo za te namjene izdvojiti vjerovatno i preko milion eura. Veoma je važno saopštiti da Ministarstvo rada i socijalnog staranja može da potroši za ove

namjene onoliko novca koliko je na budžetskim pozicijama samog ministarstva izdvojeno i da preko toga naravno ne može potrošiti.

Takođe je veoma važno i senzabilitet koji Ministarstvo rada i socijalnog staranja ima prema porodicama koje se nalaze u nevoli. Kao što smo čuli iz odgovora samog gospođe ministarke, vidjeli smo kako senzibilitet ima Ministarstvo prema štíćenicima ili pojedinom štíćeniku koji je bio Dječijem domu "Mladost", tamo je Ministarstvo uspjelo da dodijeli sredstva u iznosu od 25.000 kako bi to lice moglo da ostvari svoj krov nad glavom. Takođe, veoma je važno da kada se pojedine porodice nađu u takvoj situaciji da nekom nevoljom ili nekim nesrećnim slučajevima otanu bez krova nad glavom kako to ministarstvo reaguje i koja su to sredstva koja izdvajaju za određene porodice. Naravno, kažem veoma je važno da na tim pozicijama budžeta možemo koristiti onoliko novca koliko je potrebno i da sa određenih pozicija možemo preusmjeriti sredstva kako je to zakonom dato na određenim pozicijama.

Takođe je važno da građani mogu, da tako kažem svoju socijalnu sigurnost ostvariti kod Ministarstva rada i kada su u pitanju određene nevolje koje su bile prilikom, recimo poplava ili šteta a odnosi se na stočni fond, naravno tu podršku pružaju i druga ministarstva, ali veoma je važno da građani kod Ministarstva rada i socijalnog staranja mogu ostvariti ona prava koja su im data Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti i drugim zakonskim aktima. Zahvaljujem se odgovoru.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Nastavljamo dalje. Poslanik Sutović će postaviti sljedeće pitanje. Izvolite.

JASMIN SUTOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažena ministarko Kovačević, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani,

Na osnovu člana 187 i 188. Poslovnika Skupštine Crne Gore ministarki rada i socijalnog staranja Zorici Kovačević postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Koliko se poslodavaca javilo na konkurs Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, a vezano za izbor izvođača pet programa aktivne politike zapošljavanja i koliko je sredstava obezbijeđeno za realizaciju tih programa?

Obrazloženje: Zavod za zapošljavanje Crne Gore je 23.septembra 2015.godine raspisao konkurs za izbor izvođača pet programa aktivne politike zapošljavanja. Program prvi pošao u struci, javni radovi sjeveru, aktivacija korisnika MOP-a, mladi u zimskom turizmu, znanjem do posla i siguran posao.

Naime, Zavod za zapošljavanje Crne Gore obezbijedio je sredstva za realizaciju šest programa aktivne politike zapošljavanja u cilju podsticanja zapošljavanja u manje razvijenim opštinama i obezbjeđivanja obuke kako bi se poslovi nudili domaćim radnicima i smanjile potrebe za angažovanje snage radne snage.

Prvi program aktivne politike zapošljavanja se odnosi na osposobljavanje za samostalan rad pod nazivom prvi posao u struci, namijenjen mladim ljudima koji su završili srednju, višu i visoku školu i nemaju radnog iskustva, a žive u manje razvijenim gradovima Crne Gore.

Drugi program je osposobljavanje za rad kod poslodavca, je li siguran posao, gdje će se prijaviti poslodavci koji imaju potrebu za zapošljavanjem radnika.

Treći program je obrazovanje i osposobljavanje odraslih pod nazivom "Znanjem do posla" koji podrazumijeva obuke osposobljavanje za potrebe privrede, pri čemu se osposobljava kadar za potrebe privrede, to jest obuka za ugostiteljstvo, turizam, građevinarstvo, poljoprivredu i druga zanimanja tražena na tržištu rada. Program javni radovi na sjeveru podrazumijeva radno angažovanje prioritetno teže zapoljivih kategorija. Peti program stimulisanja sezonskog zapošljavanja ili mladi u zimskom turizmu koji podrazumijeva subvencije zarada zaposlenih na sezonskim poslovima. Učesnici programa su mlade osobe do 24 godine. Program aktivacija korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice MOP-a realizovaće se u cilju da pomogne toj kategoriji da izađe iz stanja socijalne potrebe.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Sutoviću.

Zamolio bih ministarku Kovačević da da odgovor. Izvolite.

ZORICA KOVAČEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poslaniče Sutoviću, na vaše poslaničko pitanje dajem sljedeći odgovor: Vodeći se realizacijom programskih zadataka za 2015. godinu Zavod za zapošljavanje Crne Gore je dana 23. septembra 2015. godine objavio konkurs za izbor izvođača šest programa aktivne politike zapošljavanja. Cilj realizacije programa aktivne politike zapošljavanja je podsticanje zapošljavanja i povećanja zapošljivosti nezaposlenih lica, pri tom vodeći računa o regionalnom aspektu nezaposlenosti, a što je u skladu sa strateškim opredjeljenjem politike u ovoj oblasti.

Stoga, program prvi posao u struci, javni radovi na sjeveru, aktivacija korisnika MOP-a, mladi u zimskom turizmu namijenjeni su sjevernim i manje razvijenim opštinama dok se programi znanjem do posla i siguran posao odnose na sve opštine u Crnoj Gori. Programi treba da omoguće podsticanje zapošljavanja i povećanje zapošljivosti domaće radne snage. Konkurs za izbor izvođača navedenih programa bili su otvoreni za podnošenje zahtjeva i prijava zainteresovanih pravnih i fizičkih lica, za učešće na konkursu osam dana od dana objavljivanja u sredstvima javnog informisanja na sajtu Zavoda za zapošljavanje. Usled velikog interesovanja za učešće na konkursima Zavod je produžio rok za podnošenje zahtjeva i prijava do 7. oktobra 2015. godine. Na konkursu za realizaciju navedenih programa prijavilo se preko 366 poslodavaca za zapošljavanje, 1421 lica i 63 organizatora obrazovanja za obrazovanje i osposobljavanje 1939 nezaposlenih lica. Prije svega, ovo želim da iskažem da je najveće interesovanje bilo sa sjevera, što smo i mi htjeli objavljivanjem konkursa da najveći broj subjekata, pravnih i fizičkih lica zainteresujemo na sjeveru imajući u vidu da je najveći broj nezaposlenih lica na sjeveru. Komisija za izbor programa aktivne politike zapošljavanja je nakon obrade i ocjene prispjelih zahtjeva sačinila predlog za izbor izvođača navedenih programa. Upravni odbor Fonda će na predlog komisije donijeti odluku o izboru izvođača i finansiranju programa. Ukupna raspoloživa sredstva za realizaciju ovih programa iznose milion i četiristo hiljada eura, što mislim da je veoma dobro. Na taj način ćemo uspjeti da zaposlimo 1421 lice, a od toga da osposobimo blizu 2000 nezaposlenih lica. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Da li kolega Sutović želi komentar? Želi. Izvolite.

JASMIN SUTOVIĆ:

Zahvaljujem ministarki Kovačević na iscrpnom i cjelovitom odgovoru. Iako sam zadovoljan datim odgovorom, htio bih da dodatno istaknem dio koji se odnosi na sredstva koja Vlada izdvaja za podsticanje zapošljavanja u ovoj narednoj godini. Sredstva namijenja za realizaciju ovih programa iznose milion i četristo hiljada eura, kako ste naveli, pa bi moje dopunsko pitanje bilo koliki dio od ovih sredstava ste opredijelili za sjever, gdje imamo i najveći broj nezaposlenosti. Bitno je napomenuti da će kroz ove programe biti realizovani i javni radovi na sjeveru, a koji se odnose na ekologiju, poboljšanje životne sredine, kao i neke manje infrastrukturne projekte. Ovo sve ukupno doprinosi boljim uslovima života i rada sjevera naše države. Značajna je i činjenica da je na osnovu kriterijuma dužine angažovane radne snage za dodjelu ovih sredstava imaju prioritet poslodavci koji zapošljavaju radnu snagu na neodređeno, odnosno na duži period angažovanja. Pored značajnih finansijskih sredstava koja će od strane Vlade biti angažovana kroz ovih šest programa, ovom prilikom treba posebno istaći i program stručnog osposobljavanja visokoškolaca koji se već realizuje četiri godine u Crnoj Gori. Važno je istaći i program pripreme za biznis da bi se Investiciono razvojni fond opredijelio dodatnih milion eura sa jako povoljnom kreditnom linijom. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Sada pitanje za ministarku Kovačević ima koleginica Maida Bešlić. Izvolite, koleginice.

MAIDA BEŠLIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Skupštine.

Poštovana Skupštino, uvažena ministarko Kovačević, moje poslaničko pitanje glasi:

"Šta Ministarstvo rada i socijalnog staranja planira u 2016. godini sa osnivanjem novih dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju u opštinama u kojima još uvijek ne postoji ova vrsta usluga, a u skladu sa lokalnim akcionim planovima i šta Ministarstvo rada i socijalnog staranja radi na razvoju usluga za stara lica po opštinama? "

Vrlo kratko obrazloženje: U reformskim procesima socijalne politike koji treba da prati efikasan sistem socijalne zaštite u normativnoj regulativi države Crne Gore, stvoreni su preduslovi za razvoj novih, dostupnih, kvalitetnih i raznovrsnih usluga socijalne zaštite i podrške na zaštiti najranjivijih grupa građana, starih lica, kako bi se obezbijedilo potpuno poštovanje ljudskih prava i unapređenje kvaliteta života. Stvoreni su preduslovi za jačanje mehanizama koji omogućavaju socijalnu zaštitu starih lica, blagovremenost, dostupnost i ekonomičnost u obezbjeđenju prava na socijalnu zaštitu.

Takođe, radi poboljšanja kvaliteta života djece i omladine sa smetnjama i teškoćama u razvoju, osoba sa invaliditetom i njihovih porodica, roditelja djece sa posebnim potrebama kako bi lakše organizovali svoj život, te je pomoć u njihovoj integraciji u lokalnu zajednicu motivisalo mnoge lokalne samouprave da uz podršku nadležnih institucija države Crne Gore osnivaju socijalne servise, rukovodili su se potrebom da se toj kategoriji stanovništva pruži psihosocijalna podrška u organizaciji svakodnevnog života, potrebom za dostupnošću zdravstvenih usluga, potrebom za dostupnošću rehabilitacionih usluga, potrebom za finansijskom podrškom i, konačno, potrebom za uvažavanjem. Ministarstvo rada i socijalnog staranja

u saradnji sa lokalnim samoupravama realizuje aktivnosti na osnivanju dnevnih centara u cilju unapređenja zaštite djece sa smetnjama u razvoju, kao i dnevnih boravaka za stara lica. Molim za odgovor, gospođo ministarko.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Izvolite, ministarko Kovačević.

ZORICA KOVAČEVIĆ:

Hvala vama.

Uvažena poslanice Bešlić, na vaše pitanje dajem sljedeći odgovor. Ministarstvo rada i socijalnog staranja u skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti i aktivnostima predviđenim strateškim dokumentima, posebno nacionalnim planom akcije za djecu za period 2013 - 2017. godina i strategijom razvoja socijalne zaštite starih lica, nastoji da unaprijedi zaštitu ugroženih kategorija lica, posebno djece i starih lica.

Takođe, Ministarstvo rada i socijalnog staranja donijelo je podzakonske akte kojima su propisani normativi i standardi za pružanje usluga u oblasti socijalne i dječije zaštite. U cilju unapređenja zaštite djece sa smetnjama u razvoju u saradnji sa lokalnim samoupravama nastavljeno je sa osnivanjem dnevnih centara. Do sada je osnovano devet dnevnih centara i to u Bijelom Polju, Nikšiću, Pljevljima, Herceg Novom, Plavu, Ulcinju, Cetinju, Beranama i Mojkovcu. Takođe, osnovana je mala grupna kuća u Bijelom Polju za djecu sa smetnjama u razvoju bez roditeljskog staranja koja je organizovana u okviru Dnevnog centra u Bijelom Polju.

U narednom periodu sprovodiće se aktivnosti na otvaranju dnevnih centara, i to ovih dana u Podgorici, zatim početak izgradnje dnevnih centara

u Baru, Budvi, Kotoru, Rožajama, Danilovgradu i Tivtu. Vodiće se aktivnosti da se u drugim opštinama osnuju dnevni centri za djecu sa smetnjama u razvoju u skladu sa lokalnim planovima tih opština. U Podgorici je izgrađen objekat, kao što sam rekla, dnevnog centra, u toku je postupak za izbor direktora nakon čega će se sprovesti postupak prijema zaposlenih. Prijem korisnika očekuje se početkom 2016. godine. Kada je u pitanju zaštita nastojće se da se obezbijede novi smještajni kapaciteti zbog izražene potrebe za ovim vidom zbrinjavanja, tako da će pored Doma starih u Risnu Grabovac i Doma starih lica u Bijelom Polju sprovesti aktivnosti u saradnji sa lokalnim samoupravama na osnivanju doma za stara lica u Podgorici sredstvima obezbijeđenim u Kapitalnom budžetu 2016. godine kao i domovi za stara lica u Nikšiću i Pljevljima koje smo obezbijedili sredstvima iz regionalnog stambenog programa. Ministarstvo rada i socijalnog staranja će kroz projekat reforma sistema socijalne i dječije zaštite, unapređenje socijalnih u periodu od 2012.- 2013. u saradnji sa UNDP-om, kancelarijom u Crnoj Gori razvilo i servise usluga u cilju unapređenja kvaliteta života starih lica i to u opštinama Plužine, Bar, Danilovgrad, Cetinje, Šavnik i Mojkovac. Kroz ovaj projekat pružena je podrška lokalnim partnerima da unaprijede znanje i vještine za identifikovanje potreba, kreiranje modela, pružanja usluga i njihovu realizaciju. Projekti podržani od strane UNDP kancelarije finansiraće se do januara 2016. godine. Podržane su i usluge socijalne zaštite u sedam opština. Dnevni boravak za stare, pomoć u kući za stara lica, psiho-socijalna pomoć i pomoć ljekara, pomoć u kući za stara lica za seosko područje i slično.

Ističemo da su u opštini Nikšić u saradnji sa lokalnom samoupravom otvara tri dnevna boravka za stare, kao i vešeraj u okviru projekta - Budi odgovoran, u kojem se pružaju besplatne usluge za stara lica od 67 godina.

Dnevni boravci za stara lica otvoreni su u Mojkovcu, ovih dana biće u Danilovgradu i u Spužu. Ove aktivnosti će se nastaviti u narednom periodu u saradnji sa lokalnim samoupravama u skladu sa lokalnim planovima opština.

Takođe, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, na osnovu člana 156 stav 3 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti donijelo je u julu 2015. godine Pravilnik o visini sredstava za razvoj, odnosno finansiranje usluga socijalne i dječje zaštite sa kriterijumima za njihovu raspodjelu. Propisano je da sredstvima koja su obezbijedena za razvoj i finansiranje usluga socijalne i dječje zaštite finansiraju se usluge socijalne i dječje zaštite za kojima postoji potreba u opštinama i usluge socijalne i dječje zaštite od posebnog značaja za državu primjenom kriterijuma koji su propisani Pravilnikom. Pravilnikom su propisani kriterijumi za raspodjelu sredstava po pojedinim opštinama, za raspodjelu sredstava za inovativne usluge, usluge od posebnog značaja za državu za čija sredstva smo u budžetu za 2016. godinu obezbijedili milion eura. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Koleginice Bešlić, želite li komentar? Želite. Izvolite.

MAIDA BEŠLIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Zahvaljujem gospođi Kovačević na iscrpnom i sveobuhvatnom odgovoru.

Ono što je pohvalno i dobro jeste činjenica da je država Crna Gora preko resornog ministarstva, a u saradnji sa lokalnim samoupravama, stvarajući uslove za kvalitetan i siguran život starih osoba, posvećena

pronalaženju trajnijeg rješenja za održiv sistem kvalitetnih socijalnih usluga za ove ranjive kategorije stanovništva, a uz puno poštovanje potreba korisnika i poštovanje njihovih prava.

Ja samo želim ovaj dom da informišem, vjerovatno je poznato i građanima Crne Gore da još daleke 2011. godine u Pljevljima osnovana javna ustanova Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju, kao socijalni servis u kome su stvoreni uslovi za osiguranje svih vidova podrške olakšanju brige o djetetu, servis u kome se pruža široka lepeza usluga, socijalizacija, njega, socijalna i medicinska rehabilitacija, osposobljavanje i samostalnost u aktivnostima dnevnog centra, a posebno podrška roditeljima kao i vaspitno- obrazovni rad.

Ono što želim jeste da dodam što ovaj dnevni centar planira u ovoj 2016. godini, saglasno onim izmjenama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, da se angažuju i pružaju usluge i osobama, sa ovim potrebama, starijim od 27 godina i što je zaista i pohvalno i važno za naš grad.

Kada je u pitanju socijalna zaštita starih lica vi ste pomenuli u zaista iscrpnom odgovoru da je objekat se realizuje iz programa, čini mi se regionalno stambenog programa. Ono što ja želim jeste da kažem da je ovaj projekat završen, da su obezbijeđena sredstva, nekih dva miliona i 600 hiljada eura i da je od tih sredstava dva miliona donatorska sredstva i ono što želim da kažem da će taj objekata biti obezbijeđen kao smještaj 68 lica i dnevni boravak za još 30 lica.

Ono što je sada što sam dobila informaciju u lokalnoj upravi da je u toku priprema tenderske dokumentacije kod Direkcije javnih radova. Zahvaljujem, potpredsjedniče.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, kolegice Bešlić.

Sa ovim smo završili pitanja za ministarku Kovačević kojoj se zahvaljujem na učešću i na datim odgovorima.

Dozvolite da vas kratko upoznam za naš sjutrašnji plan.

Nastavićemo u 11 časova, ostala su nam još dva poslanička pitanja.

Jedno pitanje kolegice Šćepanović za ministra poljoprivrede i drugo pitanje kolege Vukovića za ministra pravde.

Nakon toga bismo nastavili sa drugom sjednicom i plan je da sjutra razmatramo četiri izvještaja po dnevnom redu. Dakle, Finansijski izvještaj i Izvještaj o radu Agencije za lijekove i medicinska sredstva za 2014. godinu, zatim Finansijski iskazi sa izvještajima o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Agencije za nadzor osiguranja za 2014. godinu i Izvještaj o radu Agencije za nadzor osiguranja za istu godinu.

Zatim bismo razmatrali Izvještaj o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori za 2014. Posljednja tačka bi sjutra bila Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2014. godinu. To je plan za srijedu.

U četvrtak bismo razmatrali Izvještaj o radu Centralne banke za 2014. godinu i Izvještaj o radu Državne komisije za kontrolu postupka javnih nabavki za 2014. godinu.

Time bismo završili naš veoma odgovoran rad za ovu nedjelju, nastavili bismo u ponedjeljak ili utorak. Dobićete informacije sa predlozima zakona koji su na dnevnom redu naše druge sjednice drugog redovnog zasijedanja.

Hvala vam svima.

04.11. 2015.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, nastavljam sa radom. Treća posebna sjednica drugog redovnog zasijedanja posvećena poslaničkim pitanjima.

Sa nama je ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja dr Petar Ivanović. Dobar dan i dobrodošli.

Pitanje namijenjeno ministru Ivanoviću postaviće kolegica Šćepanović.

Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani potpredsjedniče, uvažene kolege, poštovani građani,

Moje pitanje za uvaženog ministra poljoprivrede je sljedeće: Koji su to konkretni investicioni projekti koji su realizovani u periodu od 2013. godine do 2015. godine i koje konkretno efekte takvi projekti imaju na ekonomiju Crne Gore?

Obrazloženje: Razvoj poljoprivrede jedan je od prioriteta Vlade Crne Gore, a pitanja bezbjednosti hrane, institucionalne organizacije i očuvanje specifičnosti crnogorske poljoprivrede su krupni izazovi koji se mogu savladati jedino zajedničkim radom i Ministarstva i naših poljoprivrednika.

Imajući u vidu da poljoprivreda i proizvodnja hrane imaju značajnu ulogu u privrednom razvoju Crne Gore i intenzivan rad Ministarstva poljoprivrede u prethodnim periodu na promovisanju poljoprivrede kao

agrobiznisa, imala sam interesovanje u vezi konkretnih investicionih projekata koji su realizovani i efekata na privredu Crne Gore.

Naime, nakon perioda u kojem je jedan od osnovnih ciljeva bio sačuvati crnogorsku poljoprivredu, zaustaviti odliv stanovništva iz ruralnih područja i postaviti osnove za dalji razvoj poljoprivrede, čini se da ste dosta hrabro u današnjim uslovima napravili jasno otklon od agrosocijale i razvoj poljoprivrede postavili na temeljima agrobiznisa. Takođe su u prethodnom periodu obezbijeđena značajna sredstva za investicije u oblasti poljoprivrede. Potpisali ste veliki broj ugovora sa poljoprivrednim proizvođačima, završili značajan broj projekata u ruralnim sredinama, a sa posebnim akcentom na one projekte koji su ustvari najneophodniji bili stanovništvu u ruralnim predjelima, a to je snadbijevanje vodom.

Mene zanima, takođe, u okviru ovog pitanja, da li ima pomaka u preduzećima koja su uglavnom zbog procesa tranzicije dospjela u stečaj. Da li na tom planu ste planirali nešto novo i da li ste imali neke pomake u dosadašnjem radu povodom toga? Dakle, ovo prije iz razloga što uporno ponavljate da je prioritetna borba i cilj za svako radno mjesto, za rast proizvodnje i za supstituciju uvoza sa domaćom proizvodnjom. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, koleginice Šćepanović.

Ministre, izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani predsjedavajući, poštovani poslanici, poštovana gospođo Šćepanović,

Zahvaljujem na postavljenom pitanju i prilici da javnost upoznam sa jednim dijelom onoga što smo učinili u Ministarstvu poljoprivrede tokom prethodne tri godine i naročito sa konkretnim ostvarenim efektima.

Pa dopustite da krenem redom. Projekat MIDAS ima dva osnovna cilja: jačanje institucija u sistemu poljoprivrede i jačanje poljoprivrednih proizvođača. Kroz pet javnih poziva primili smo 1467 zahtjeva, potpisali 794 ugovora, ukupna vrijednost investicija 17,2 miliona eura. Do danas je završeno i isplaćeno 632 ugovora, ukupna vrijednost investicija 12,1 milion, od čega je poljoprivrednim proizvođačima bespovratno isplaćeno 6,2 miliona.

Koji su konkretni efekti projekta MIDAS? Kreirano je preko 600 radnih mjesta u poljoprivredi, povećan je stočni fond, 548 visokosteonih junca, 650 jagnjica i 295 jarica sve čiste namjenske rase, rekonstruisan i adaptiran veći broj objekata, 13 štala novih ukupne površine 996 kvadrata, adaptirano 10 postojećih štala ukupne površine 1139 kvadrata, postavljeno devet plastenika ukupne površine 8250 kvadrata, izgrađeno 11 skladišta za voće i povrće ukupne površine 1990 kvadrata, šest skladišta za med ukupne površine 287 kvadrata, rekonstruisano i adaptirano osam katunskih smještaja ukupne površine 296 kvadrata, četiri vinopodruma, jedan mlin za proizvodnju maslinovog ulja itd. Nabavljeni su nova oprema i mehanizacija: 271 traktor, 1690 komada dodatne opreme, 119 jedinica za mužu, oprema za proizvodnju meda za 18 proizvođača. Riješeno je pitanje upravljanja sa stajnjakom u 188 pojedinačnih slučajeva i neparavljena zapremina od 4115 kubnih metara. Izgrađene su nove terase radi sprečavanja erozija na površini od 2458 kvadratnih metara.

U dijelu institucionalne podrške kroz projekat MIDAS podržali su Monstat, kroz finansijsku podružku prilikom popisa poljoprivrede, savjetodavne službe, kroz tehničko opremanje službi za biljnu i stočarsku

produkciju, Direktorat plaćanja kroz pripremu akreditacija i izradu registara poljoprivrednih gazdinstava, povezivanje sa ostalim registrima u Crnoj Gori, adaptaciju prostora za direktorat, opremanje sa IT bezbjednosnim sistemima shodno zahtjevima Evropske unije, zatim Veterinarska uprava kroz izradu strateških i zakonskih akata, Specijalistička veterinarska laboratorija kroz opremanje laboratorije i podršku procesu akreditacije, Institut za biologiju mora Kotor kroz nabavku opreme, zatim rekonstrukcija zgrade, izgradnja i opremanje prvog mjesta za transfer ili za izvoz žive stoke to je ... bar, poljoprivredni proizvođači kroz uspostavljanje sistema računovodstva na poljoprivrednim gazdinstvima, izradu koda poljoprivredne prakse, itd.

Drugi projekat je IPARD lajk. Zahvaljujući dobrim rezultatima i transparentnom radu na projektu MIDAS, sa Evropskom komisijom i Svjetskom bankom potpisali smo projekat o realizaciji IPARD lajk programa. Projekat je podijeljen u dvije faze. Prva, gdje smo već potpisali ugovore i gdje je akcenat na primarne poljoprivredne proizvodnje i druga, čiji početak očekujemo u decembru ove godine gdje je akcenat na preradi. Naša su očekivanja da će bespovratna podrška iznositi 11 miliona eura, a iznos investicije između 22 i 24 miliona eura.

Kroz IPARD lajk 1, poziv je objavljen u decembru 2014. godine, dobili smo 521 aplikaciju, zaključili 291 ugovor, bespovratna podrška iznosi 5,1 milion eura, a ukupna vrijednost investicije 11 miliona.

Nakon završetka projekata IPARD lajk 1 i IPARD lajk 2 krećemo naredne godine realizacijom projekta IPARD. Već je obezbijeđeno 39 miliona eura bespovratnih sredstava od strane Evropske unije i već je obezbijeđeno nacionalno kofinansiranje u ukupnom iznosu od 12,8 miliona eura, što znači

da do 2020. godine imamo na raspolaganju gotovo 52 miliona eura za poljoprivredne proizvođače.

Drugi dio Vašeg pitanja odnosio se na investicione projekte u dijelu onih kompanija koje su bile u procesu tranzicije, uglavnom u stečaju. Naš osnovni cilj bio je pokretanje proizvodnje, otvaranje novih radnih mjesta i vraćanje onih radnika koji su izgubili posao zbog samog stečaja nazad u fabrike. Konkretno u Pljevljima, Vektra Jakić danas zapošljava 220 ljudi, indirektno na poslovima /Prekid/ i dopremanja i transporta radi 290 ljudi, povećana je proizvodnja i započet je izvoz. "Javorak" Nikšić obnovljena je proizvodnja, sklopljeni su ugovori sa partnerima iz Italije i Egipta, proizvodnja formirana i obavlja se u sopstvenoj režiji, a radno je angažovano 54 lica. Gradska pekara Nikšić, završen je stečaj, pokrenuta proizvodnja, zaposleno 30 ljudi. Biotel Andrijevića, pokrenuta je proizvodnja peleta, stalno zaposlenih 28 ljudi. Pilana na Njegovući Žabljak, završena je hala, montira se oprema, trenutno radi 20 radnika, do kraja godine još 10. Fabrika stočne hrane i Farma koka nosilja u Danilovgradu, obnovljene su proizvodnje ove obje kompanije koje su bile u stečaju. U prvoj radi 15, u drugoj trenutno 11 lica, u obje fabrike do kraja godine biće prostora za još 12 novih radnika.

Fabrika za preradu mlijeka u Beranama "Zora", trenutno radi 10 lica, dnevni kapacitet je 2.126 litara. Za devet mjeseci ove godine prerađeno je 513.210 litara mlijeka, sve obaveze prema kooperantima isplaćuju se na vrijeme. Kroz projekat Abu Dabi fonda pružamo podršku firmama koje su dostavile svoje projekte u ovom momentu. To su Milkraft iz Bijelog Polja, za izgradnju mljekare, kompanije Mesopromet iz Bijelog Polja i Goranović, za dalje širenje kapaciteta i izgradnju novih proizvodnih pogona, kompanija Plantaže "13 Jul", za izgradnju savremene hladnjače za dozrijevanje voća, kompanija "Vektra Jakić" za izgradnju peletare. To je pet aplikacija koje smo

do sada obratili. Osim ovih pet imamo trenutno 22 zahtjeva koja smo u međuvremenu dobili i kako koji budemo analizirali, tako ćemo nastaviti i dalje. Dakle, konkretni efekti odnosi se na povećanje proizvodnje, povećanje zaposlenih i postepenu zamjenu uvoza domaćom proizvodnjom.

Sve što sam nabrojao rezultat je timskog rada mladih ljudi u Ministarstvu poljoprivrede. Insistiram na tom timskom radu i podrške i pobočnih institucija od kojih je jedan i Parlament. Podsjećam još jednom da smo veliki broj zakona ove godine donijeli i usvojili u ovom uvaženom domu i ovom prilikom zahvaljujem svim članovima Parlamenta.

Ipak, smatram da je najveći uspjeh od svega što smo postigli do sada jedna lagana transformacija od agrosocijale ka agrobiznisu i ovom prilikom još jednom pozivam, prije svega, mlade ljude da dobro razmotre sve mogućnosti koji im stoje i da krenu putem agrobiznisa, jer više vremena za čekanje nema. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, ministre. Želite li komentar, koleginice? Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem na ovako iscrpnom odgovoru i ja sam imala jedno dopunsko pitanje. Obzirom da se s vremena na vrijeme u javnosti često plasira informacija da Ministarstvo poljoprivrede više ulaže i posvećeno je velikim poljoprivrednim proizvođačima, a da su manji poljoprivredni proizvođači od strane ministarstva zapostavljeni, želim da čujem Vaš komentar povodom te informacije koja se često plasira. I na kraju želim da znam koliko je kroz mjere podrške Ministarstvo poljoprivrede pomoglo proizvođače sa sjevera Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Ministre, imate jedno dodatno pitanje, zapravo dva u jednom. Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

Da krenem od drugog pitanja. 60% vrijednosti svih zaključenih ugovora kroz projekat IPARD-like 1 odnosi se na sjeverni dio Crne Gore; 54% ukupnog broja ugovora, ne vrijednosti nego broja ugovora odnosi se na sjeverni dio Crne Gore; 54,5% sredstava koji su do sada isplaćeni kroz projekat MIDAS odnosi se na sjeverni dio Crne Gore i 53% sredstava ove godine, prethodne godine i 2013. isplaćenih sredstava iz agrobudžeta odnosi se na sjeverni dio Crne Gore. Ja očekujem rezultate u poljoprivredi sjevernog dio Crne Gore u srazmjeri podrške koja se daje sjevernom dijelu Crne Gore.

Što se tiče teze da se podržavaju veliki a ne mali proizvođači, sva sredstva agrobudžeta namijenjena su isključivo podršci malih poljoprivrednih proizvođača. Sva do sad isplaćena sredstva MIDAS-a isključivo malim poljoprivrednim proizvođačima. Svi do sada zaključeni ugovori i IPARD-like 1 isključivo malim poljoprivrednim proizvođačima. Mjera nabavka stočnog fonda i kupovina stočnog fonda za početnike koja je ove godine lansirana kroz agrobudžet isključivo za male poljoprivredne proizvođače. Mjera podrške kupovini sadnog materijala isključivo za male poljoprivredne proizvođače. Organizacija studijskih putovanja za poljoprivrednike van Crne Gore ka zemljama Evropske unije isključivo za male poljoprivredne proizvođače. 500 malih poljoprivrednih proizvođača boravilo je u Njemačkoj, Poljskoj, Italiji, Francuskoj, Belgiji, Sloveniji, Hrvatskoj, pokrajinama Valonija i Bavarska. Mjere ruralnog razvoja sa ciljem da se poboljša kvalitet života isključivo malih poljoprivrednih proizvođača, preko 70 projekata je završeno

2013. godine do danas. Izgradnja seoskih vodovoda isključivo mali poljoprivredni proizvođači. Javni poziv za diverzifikaciju ekonomskih aktivnosti u ruralnim sredinama namijenjen je isključivo malim poljoprivrednim proizvođačima. Jačanje konkurentnosti porodičnih gazdinstava, ponovo mali poljoprivredni proizvođači, 106 projekata je podržano od 2013. do 2015. godine. Prema tome, ja bih volio da čujem jedan argument gdje mi to podržavamo velike poljoprivredne proizvođače.

Prva institucionalna podrška velikim poljoprivrednim proizvođačima u Crnoj Gori realizuje se kroz projekat finansiranja kroz Abu Dabi. Dakle, Abu Dabi kreditni fond kreiran je sa namjerom da se po prvi put na organizovan način pomognu veliki poljoprivredni proizvođači, kako bi oni bili generator daljeg razvoja malih poljoprivrednih proizvođača. Ukoliko njih ne pomognemo, imaćemo problem sa otkupom i sa preradom i zbog toga mislim da su sve ove mjere vrlo pažljivo dizajnirane i osmišljene tako da daju dovoljno prostora malim poljoprivrednim proizvođačima i po prvi put guramo sa konkretnim projektima veće poljoprivredne proizvođače sa ciljem daljeg rasta proizvodnje, povećanja otkupa, povećanja radnih mjesta i postepenog povećanja izvoza.

Vidim da se često u javnosti špekuliše oko podataka oko izvoza i uvoza i spoljnotrgovinskog deficita. Ne možemo u zemlji koja bilježi rast broja turista i koja bilježi rezultate kako vidim ovih dana koji su najbolji poslednjih 25 godina zaboraviti prostu činjenicu da smo ove godine imali manji uvoz poljoprivrednih proizvoda i značajno veću proizvodnju i da je dobar dio proizvodnje realizovan upravo tu u Crnoj Gori, što je i najpovoljnija mogućnost za poljoprivredne proizvođače. I dokle god imamo rastuću tražnju na domaćem tržištu, poljoprivrednim proizvođačima iz Crne Gore se mnogo više isplati da tu proizvodnju realizuju u granicama Crne Gore. To ne znači

da korak po korak, pažljivo sa osmišljenim mjerama ne treba ići u pravcu laganog i postepenog jačanja izvoza. Ali se supstitucija uvoza izvozom ne može ostvariti preko noći. Zato je potrebno vrijeme i jačanje konkurentskih prednosti. Jedan dio konkurentске prednosti zavisi od zakona koji se usvajaju u ovom uvaženom domu. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem. Zahvaljujem ministru Ivanoviću za učešće u našem radu. Dolazimo do posljednjeg poslaničkog pitanja upućenom ministru pravde, a postaviće ga poslanik Miodrag Vuković. Izvolite.

MIODRAG VUKOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, moje pitanje glasi: U kojoj fazi se nalazi postupak po krivičnoj prijavi u vezi sa događajima od 24. oktobra ove godine u Podgorici?

Kratko obrazloženje. Vrhovni državni tužilac je povodom događaja od 24. oktobra 2015. godine od Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, Uprave policije dobio krivičnu prijavu zbog krivičnog djela iz člana 362 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, poziv na nasilnu promjenu ustavnog uređenja. Molim Vas da me obavijestite u kojoj fazi je postupak utvrđivanja činjenica povodom pomenute krivične prijave.

Ministre, poštovane kolege, od postavljenog pitanja do danas desile su se mnoge stvari o čemu će sigurno ministar govoriti, a ja bih u obrazloženju dodao i sljedeće.

Ne može se ni odgovor na ovo pitanje tretirati mimo konteksta, mimo samih događaja. Puno se priča o tim događajima, pričaće se. Ja ću ovdje otvoriti i neke dileme koje smatram bitnim, na koje dajem vlastite odgovore.

Prvo, o kakvim protestima se radi? Da li neko ima stručnu ili političku dilemu? Nije to bio, po mom mišljenju, nikakav građanski protest. Nije to bio socijalni bunt. To je politički performans jedne parlamentarne stranke. To je politički skup u organizaciji njenih lidera uz prisustvo ideoloških i političkih istomišljenika. U kojoj to demokratskoj zemlji jedan politički subjekt može računati na razumijevanje većine javnosti ako izađe iz dijaloga o državnim politikama iz institucije i to isključivo svojom voljom? Preseli se na ulicu insistirajući danima da važne državne stvari budu odlučene ultimatumima, pritiscima, još kada se i to namjeravano i namjerno završi nasiljem, pri čemu nadležni organi države očekivano stanu u odbranu garantovanog Ustavom i zakonima države.

Drugo, da li bilo ko racionalan i pošten se dvoumio namjerama ovog političkog skupa? Primjetne su razlike među organizatorima i učesnicima, pa i ideološke i političke ali ih jedno povezuje - ideološko i političko. Niko od njih nije za ovakvu Crnu Goru, ovako Ustavom definisanu, niko od njih nije podržao ni politički ni građanski ideju nezavisne Crne Gore iz 2006. godine. Naprotiv, najveći broj njih je i personalno tada bio na sličnim skupovima organizujući ih, barjačeći, pozivajući druge kao što se to radilo i ovih dana da se suprotstave toj demokratskoj i razvojnoj crnogorskoj ideji. Ako nema dileme, organizatori mu pomažu da je odagnaju o kakvoj namjeri i na kakvoj ideji se zasnovanoj se radi. Koliko prije neki dan, javnost su upozorili da se u Crnoj Gori /Prekid/ sve što je stvoreno iskazano kroz njen status, funkciju i namjeru od 1999. godine. Za ovaj početak ovog našeg dijaloga, meni ne ide pod ruku sa univerzalnim principom da je zakon jedan za sve pa i u našoj državi. Pokušaj da se funkcija poslanika izdigne iznad funkcije čovjeka čija su prava i obaveze podjednako zaštićena našim osnovnim aktima, našim pravnim poretkom, pokušaj da se napravi, s jedne strane, abolicija za one za

koje se sumnja da su učinili krivično djelo, a, sa druge strane, da se u javnosti različitim interpretacijama nametne stav da je važnije kako je država reagovala nego zašto je država isprovocirana, da upotrijebim taj izraz, da izađe na ulice i da reaguje na način kako je reagovala u principu braneći Ustav i poredak. Nastaviću. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Ministre, izvolite.

ZORAN PAŽIN:

Poštovani predsjedavajući, uvaženi poslanici, poslaniče Vukoviću,

Krivično djelo pozivanje na nasilnu promjenu ustavnog uređenja spada u krivična djela iz glave 29 Krivičnog zakonika. Zajednički zaštitni objekat za ova krivična djela su ustavno uređenje i bezbjednost države Crne Gore. Iz ove činjenice proizilazi da se radi o krivičnim djelima sa povećanim stepenom društvene opasnosti, a to ima za pravnu posljedicu da se u slučaju ovih krivičnih djela kažnjava i za samo pripremanje krivičnog djela. Krivično djelo pozivanje na nasilnu promjenu ustavnog uređenja je propisano članom 362 Krivičnog zakonika, a iz dispozicije pravne norme proizilazi da je biće ovog krivičnog djela učinio onaj ko u namjeri ugožavanja ustavnog uređenja ili bezbjednosti države Crne Gore poziva ili podstiče na nasilnu promjenu ustavnog uređenja, svrgavanje najviših državnih organa ili predstavnika tih organa. Ovo je osnovni oblik krivičnog djela i za njega je propisana krivična sankcija od tri mjeseca do pet godina zatvora. Stavom 2 člana 362 Krivičnog zakonika dat je teži oblik ovog krivičnog djela, a ono je ostvareno u situaciji ukoliko je krivično djelo učinjeno uz pomoć iz inostranstva. Za ovaj teži oblik

krivičnog djela zaprećena je kazna zatvora od jedne do osam godina. U ovoj glavi 29 Krivičnog zakonika postoje još dva srodna krivična djela.

U članu 360 Krivičnog zakonika propisano je krivično djelo napad na ustavno uređenje, a njega čini onaj koji se ne zaustavi samo na pozivanju ili podsticanju na nasilnu promjenu ustavnog uređenja, nego ko silom ili prijetnjom upotrebe sile pokuša to i da ostvari.

Takođe, u članu 361 postoji srodno krivično djelo - svrgavanje najviših državnih organa, a njega čini onaj ko silom ili prijetnjom upotrebe sile pokuša da svrgne najviše državne organe ili predstavnike ovih organa. Iz krivične prijave koja je dostavljena od strane Uprave policije Državnom tužilaštvu proizilazi da postoji osnov sumnje da je izvršeno krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti, a riječ je o pozivanju na nasilnu promjenu ustavnog uređenja. To je kvalifikacija koju je u prvoj fazi postupka prihvatilo i Državno tužilaštvo. Da li će osnov sumnje prerasti u osnovanu sumnju zavisi od dokaznog kredibiliteta dokaza koje je dostavila Uprava policije Državnom tužilaštvu ili koje će biti dostavljeno od strane Uprave policije, kao i dokaza do kojeg će doći samo Tužilaštvo proaktivnim pristupom vezano za postupanje po krivičnoj prijavi. Ako državno tužilaštvo bude smatralo da postoji osnovana sumnja da je izvršeno neko od ovih krivičnih djela za koje se goni po službenoj dužnosti, po načelu legaliteta krivičnog gonjenja Državno tužilaštvo je dužno da pokrene odgovarajući krivični postupak, i to na način što će podnijeti optužni predlog nadležnom sudu ukoliko se zadrži na postojećoj kvalifikaciji iz člana 362 stav 1, ili će donijeti naredbu za sprovođenje istrage ukoliko bude smatralo da se radi o nekoj drugoj kvalifikaciji.

Uz obavezu svih nas da poštujemo pretpostavku nevinosti kao osnovno konstrukciono načelo krivičnog postupka i ustavnu garanciju, od Tužilaštva

očekujemo da utvrdi sve pravno relevantne činjenice, da rasvjetli sve okolnosti ovoga slučaja i da ponudi crnogorskoj javnosti odgovor na pitanje koja pravna posljedica prozilazi ili ne proizilazi iz tako utvrđenog činjeničnog stanja.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, ministre.

Vjerovatno želite komentar kolega Vukoviću. Izvolite.

MIODRAG VUKOVIĆ:

Hvala, ministre. Očekivan odgovor, ali iscrpan i vrlo precizan. U komentaru ja ću ustvari postaviti pitanje onome kome u ovom trenutku treba da se postavi pitanje da bi se postupak koji je započet, o kome ste Vi govorili citirajući članove našeg malog ustava da tako kažem Krivičnog zakonika, da bi se doveo do kraja. To je pitanje nama poslanicima. Mi smo institucija koja treba sasvim određeno da odradi svoj posao kojim će doprinijeti da se ovaj postupak vodi na zakon predviđen način, da ovaj postupak bude vođen tako što će se prikupljati relevantne činjenice i dovesti u vezu sa zakonskom stipulacijom ovog ili možda nekih i drugih krivičnih djela. Zašto ne vjerovati i da će se proširiti optužnica jer Vi ste i sami govorili i o namjeri i o direktnom učešću i pozivanju na rušenje ustavnog poretka na smjenu ljudi iz izvršne vlasti nasilno na ulici, a ja bih pitao sebe ođe javno da li će Parlament ovoga puta biti na nivou vlastite odgovornosti, da kao institucija doprinese vladavini prava. Da li ćemo odraditi onaj naš posao na što nas poziva Tužilaštvo, da mu omogućimo da dovede ovaj postupak do kraja da se potvrdi ili skine sumnja sa optuženih za učinjeno krivično djelo, ili ćemo jednostavno politički

neodgovorno zakloniti se iza imuniteta koji je sve drugo osim onoga što se tumači u najvećem broju komentara u javnosti i time napraviti dvije štete? Prvo, one za koje se sumnja da su učinili krivično djelo ostaviti u tom statusu, a sutra će oni da se kandiduju ponovo za poslanike recimo, pa čovjek koji je pod sumnjom koja nije ni potvrđena ni dokazana kandiduje se za ovaj visoki dom ili za neku drugu javnu funkciju i drugo time što ćemo jednostavno spriječiti da ovaj postupak u osnovnoj svojoj zamisli utvrđivanja pravne kvalifikacije same namjere i učinjenog u suštini kada su ove demonstracije u pitanju stavimo adakta. Ne riješimo a bavimo se reslovima, odnosno nekim pozitivnim ili negativnim posljedicama čitavog događaja, kako ih već neko lično-privatno, politički doživljava.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama, kolega Vukoviću.

Sa ovim smo završili poslanička pitanja. Dozvolite da se u ime svih vas zahvalim uvaženom ministru pravde, da mu se posebno zahvalim što je svoje obaveze prilagodio obavezama poslanika koji su... /Prekid/ imali juče i nijesu bili u mogućnosti da postavljaju pitanje ministru pravde.